IURI DOLD-MIHAILIK
SINGUR PRINTRE DUȘMANI
**

IURI DOLD-MIHAILIK

SINGUR PRINTRE DUŞMANI

Volumul al II-lea

1959

În româneşte de: Nicolae Guma
Copertă de Nae Constantinescu

EDITURA TINERETULUI

Cuprins

Partea a III-a 2

1. ***Firele subţiri ale unui ghem mare*** *2*
2. ***În faţa unor noi misiuni*** *25*
3. ***Discuţii sincere*** *50*
4. ***Noi prieteni, noi duşmani*** *65*
5. ***Heinrich diplomat*** *79*
6. ***Ispăşirea*** *106*
7. ***Kubiss se gândeşte la viitor*** *130*
8. ***Nuntă şi moarte*** *171*
9. ***Lemke începe a avea bănuieli*** *186*
10. *Întîmplări îngrijorătoare într-o zi de aprilie 213*

Partea a III-a

1. FIRELE SUBŢIRI ALE UNUI GHEM MARE

Monica nu mai este!

Vestea l-a zguduit profund. Fără să-şi dea seama ce face, Heinrich iese de la poştă, uitând că-l aşteaptă taxiul, o ia pe strada plină de lume. Viaţa clocoteşte în jurul lui, larma marelui oraş îi năvăleşte în urechi. E furnicarul atât de obişnuit pentru parizieni şi atât de ameţitor pentru cei ce vin pentru întâia oară din colţurile îndepărtate şi liniştite ale Franţei.

În drumul lui spre poştă, Heinrich se uita cu interes la tot ce-i vedeau ochii şi ascultă cu sete simfonia de sunete a Parisului. Va să zică, ăsta-i Parisul, pe care-l vede pentru întâia oară, dar despre care auzise şi citise atât de mult!

Dar acum nu mai ia în seamă nimic. În faţa ochilor îi joacă doar cele două rânduri ale telegramei. El nu-i în stare să le pătrundă înţelesul înspăimântător.

Conştiinţa lui nu poate concepe ca viaţa să clocotească în jurul lui, ca soarele să dea lumină, ca atâţia oameni, milioane de oameni, să trăiască, să trăiască chiar şi dânsul, şi Monica să nu mai fie. I se pare că ar fi de ajuns să facă câţiva paşi, să mai înainteze puţin, ca din şuvoiul acela de lume să-i apară negreşit Monica — aşa cum îi apăruse pentru ultima oară la Saint-Rémy, când stătea pe scara vagonului — cu capul gol, în rochie albă, cu un zâmbet strălucitor pe buze şi un buchet mare de flori în braţe...

„A călcat-o un camion!...” Nu, nu se poate, e cu neputinţă!

— Monsieur l’officier! Monsieur l’officier! Mai aveţi nevoie de mine, sau sunt liber?

Nu, nu-i vis! E realitate! Asta-i şoferul care l-a adus de la gară, a mers încet în urma lui...

Heinrich se urcă în taxi şi spune maşinal:

— La comandatură!

Şoferul întoarce în loc şi porneşte, aci gonind cu maximum de viteză, aci abia înaintând când traversează străzile ticsite de lume. Iar Heinrich stă cu ochii pironiţi într-un singur punct, fără să vadă nimic, fără să audă nimic.

— Comandatura, monsieur! îi spune şoferul încet. Heinrich se îndreaptă spre o uşă prin faţa căreia doi soldaţi germani, cu automatele în mână, bat pasul.

— Bine aţi venit, Herr Oberleutnant! Chiar acum am picat şi eu!

— Cine eşti? A, Kurt!...

Fără să-i răspundă la salut, Heinrich îi întinde în tăcere telegrama mototolită.

În ochii măriţi ai lui Kurt se citeşte groază. De pe buzele lui întredeschise e gata să se desprindă o întrebare, dar el nu spune nimic. Înghite doar în sec şi se uită tăcut la peticul de hârtie, în aparenţă atât de nevinovat. Mâinile îi tremură.

Heinrich ar vrea să cadă la pieptul ordonanţei lui. Sa-şi lase lacrimile să curgă în voie. În clipele acestea, îi lipseşte tocmai ceea ce-i mai de preţ la vreme de nenorocire: un prieten, un prieten adevărat, apropiat, faţă de care nu trebuie să te stăpâneşti, căruia îi poţi împărtăşi totul.

— Herr Oberleutnant!

Se vede că nu-i voie să staţionezi în faţa comandaturi. Heinrich răspunde în tăcere la salutul santinelei şi intră pe o uşă înaltă, masivă.

Ofiţerul de serviciu al comandaturii îi comunică adresa localului unde se vor ţine cursurile, îi înmânează lista hotelurilor unde se recomandă să tragă ofiţerii germani şi nişte instrucţiuni bătute la maşină.

— Vă sfătuiesc să le citiţi cu atenţie — îi spune la despărţire ofiţerul de serviciu.

Şi din nou taxiul, şi din nou imaginea Monicăi în faţa ochilor. Ca un automat, Heinrich intră în cancelaria şcolii instalată în localul unei unităţi militare, îşi prezintă actele, face cunoştinţă cu cineva,

răspunde la întrebările cuiva. Şi după cum un automat este pus în funcţiune de un mecanism nevăzut, tot aşa şi acţiunile lui Heinrich sunt dirijate de o celulă nevăzută, microscopică a creierului. Ea distribuie cu precizie, dozele necesare de nepăsare aparentă, de amabilitate condescendentă şi de interes pentru treburi.

Şi aşa va continua până când nu va rămâne singur, până când taxiul îl va purta din nou pe străzile acestui pustiu, unde nu-i nimic în afară de el şi de gândurile lui.

Mirat, şoferul se uită în răstimpuri în oglinjoară, urmărind pe furiş pe ciudatul client, care cu un singur cuvânt — „înainte” — face să alerge fără încetare maşina pe străzile Parisului. Cine să fie călătorul ăsta? Vreun beţiv, vreun nebun sau vreun criminal care a îmbrăcat uniforma de ofiţer? Poate că fuge de poliţie şi caută să i se piardă urma? „Parcă văd că intru şi eu în bucluc!” se gândeşte şoferul. Şi fără a mai sta pe gânduri, frânează.

— Monsieur, a trecut o oră de când vă port cu maşina, iar eu am ieşit de dimineaţă. Mi s-a terminat şi benzina...

— Benzina? Ce benzină?... A, da! Du-mă la hotelul „Piemont”!

Abia acum şi-a adus aminte Heinrich că l-a trimis pe Kurt înainte, să-i oprească o cameră la botel şi să-i aducă bagajele. Fără îndoială că-l aşteaptă de mult şi-i

neliniştit.

Într-adevăr, Kurt alarmat şi dezorientat, îl aşteaptă de o oră în vestibulul hotelului „Piemont”. A oprit pentru Herr Oberleutnant un apartament de trei camere cu tot confortul... i-a pregătit baia...

Kurt îl conduce în apartament, unde totul e gata pentru odihnă.

Dar Heinrich nu bagă de seamă nimic. Acum îl enervează chiar şi prezenţa lui Kurt — înfăţişarea lui abătută, privirile lui pline de compătimire. De-ar rămâne mai repede singur!

Heinrich se aşează în faţa mesei şi scrie o telegramă lui Lütz, prin care îl roagă să-i comunice imediat, printr-o scrisoare, toate amănuntele morţii Monicăi.

— Du-te la poştă şi trimite telegrama asta lui Hauptmann Lütz!

În sfârşit, e singur!

Fără să se dezbrace, Heinrich se trânteşte cu faţa în jos pe pat. Acum nu mai e obligat să se stăpânească, poate să plângă, să vorbească cu glas tare cu Monica, să strige... Dar lacrimile nu-i curg, iar buzele nu sunt în stare să rostească nici un cuvânt. Toată fiinţa lui pare încremenită, numai mintea lucrează cu încordare ca în friguri.

„După trei ore de la plecarea dumitale”... Ciudat! Oare de ce o fi legat Kubiss moartea Monicăi de plecarea lui? Să fie o simplă coincidenţă? E îndoielnic!

Mai ales dacă ţinem seama de faptul că Gestapoul se interesează de mult de Monica. „După trei ore de la plecarea dumitale”... Asta înseamnă că a avut timp să se întoarcă acasă şi apoi să plece undeva cu bicicleta. Doar îi făgăduise că în aceeaşi seară va părăsi Saint-Rémy... Cum a putut să dea maşina peste ea? La Saint-Rémy, şoseaua e lată, dreaptă, iar Monica era o foarte bună ciclistă! Pe o şosea ca aceea, o maşină poate să ocolească nu numai o bicicletă, dar chiar şi o coloană întreagă de camioane mari. „După trei ore de la plecarea dumitale”... De ce l-or fi chinuind vorbele astea, mai ales astea? Ca şi când Kubiss ar fi vrut să-i dea să înţeleagă ceva.

Cum ar pleca acum la Saint-Rémy, să-şi lipească fruntea de pământul reavăn al mormântului singuratic!

Şi deodată îi răsare în minte o scenă dintr-un film văzut cândva, de mult. Tânărul Sciors stă în faţa mormântului proaspăt al prietenului său de arme şi, adresându-se ostaşilor, le spune: „Nu se vor trage salve! Mai bine să le tragem în duşman!”

Aşa va face şi el — va trage salve în duşman! În aceia care au ucis-o pe Monica! Iar durerea şi-o va strânge în inimă. Acum n-are dreptul la durere. După cum n-are dreptul la o viaţă personală — la bucurie, la amărăciune, la dragoste, la tristeţe. Mai ales la tristeţe. Ea demagnetizează, slăbeşte voinţa!

„Monica, tu ai să mă ajuţi să-mi înfrâng durerea!”

Orice i s-ar întâmpla lui, rudelor sau prietenilor

lui, el trebuie să fie totdeauna în formă. Şi aceasta pentru că e lipsit de cele mai elementare drepturi omeneşti. El nu are decât îndatoriri! Calea aceasta şi-a ales-o singur, conştient, fără îndemnul nimănui. Ştia ce-l aşteaptă, când de bună voie şi pentru ani îndelungaţi a îmbrăcat această uniformă, şi o dată cu ea şi-a încătuşat inima, mintea şi sufletul cu o cuirasă nevăzută, care l-a separat până şi de emoţiile şi sentimentele personale.

Şi în cuirasa asta nu trebuie să fie nici cea mai mică fisură, prin care să se poată furişa, „eul" său.

„Monica, tu ai să mă ajuţi şi aici!"

Când a îmbrăcat tunica de ofiţer german, duşmanul se îndrepta spre Moscova şi nu se îndoia câtuşi de puţin că va petrece iarna în capitala Uniunii Sovietice. Înfrânte la Moscova şi la Stalingrad, iar acum şi la Kursk, armatele germane se rostogolesc spre Nipru, ca la adăpostul acestei baricade de apă şi a noilor linii de apărare, să scape de o nimicire totală. Lupta intră în faza finală. Hotărâtoare. Grăbirea victoriei depinde acum şi de el, informatorul sovietic. Întocmai ca de orice soldat al armatei sovietice.

Ca şi ei, trebuie să-şi încordeze toate puterile, ca şi ei trebuie să dea lovituri precise, mortale.

„Şi aici ai să mă ajuţi tu, Monica!" Pentru că duşmanii mei sunt şi duşmanii tăi, iar soarta Franţei se hotărăşte în răsărit.

Nu. El nu va uita unde şi pentru ce trăieşte!

Chiar dacă imaginea fetei în rochie albă va stărui înaintea ochilor lui când îi va face curte odioasei Lorre, pe care o urăşte tot atât de mult ca pe tatăl ei! Dar aşa trebuie — fie numai pentru a stoarce de la Berthold planurile lui de mizantrop... Chiar dacă ochii luminoşi ai Monicăi vor scânteia pentru el când va sta la aceeaşi masă cu Müller şi, ascunzându-şi ura, îl va îmbia cu vin şi-l va distra cu flecăreli şi cu palavre. Şi asta trebuie — e arma lui împotriva duşmanului.

Fie ca amintirea sufletului ei curat şi cristalin să-l ajute să întreţină legături de prietenie cu cinicul şi decăzutul Kubiss. În împrejurări normale, lui Heinrich iar fi scârba să-i întindă mâna. Dar acum nu se poate altfel — aşa trebuie!

Iată, inima i se frânge de durere, cu toate acestea, diseară trebuie să se ducă la Ewers, să-i vorbească cu însufleţire despre lucruri plăcute, şi să-şi joace rolul, fără greş, fără să ştie ce-i oboseala. Doar informatorul e ca şi artificierul, greşeşte o singură dată — prima şi ultima.

După cum se înţeleseseră, în aceeaşi seară, Heinrich se duse la Ewers, care trăsese la prietenul lui, Erich Gunder. Generalul Gunder luptase pe frontul de răsărit, dar căzuse în dizgraţie; într-o operaţie, în loc să dea ordin de atac, ordonase retragerea. De atunci fusese mutat la Paris, la o comandă mai inferioară.

O subretă îl conduse pe Heinrich într-un cabinet spaţios, care părea mai curând un salon, în mijlocul

căruia s-a instalat un birou. Ewers şedea într-un colţ, la o măsuţă, şi bea vin. Se vede că nu era la primul pahar, pentru că pleoapele i se înroşiseră, iar buza de jos îi atârna puţin, ceea ce-i dădea un aer supărat.

— Ia loc, baroane, ia loc! îl pofti generalul, dar nu ca pe un subaltern, ci ca pe un oaspete, şi-i umplu un pahar cu vin.

— Cum vă simţiţi, Herr General? Aţi consultat vreun doctor? Se interesă Heinrich.

— Doctor? Dă-i încolo de doctori! Nu-mi arde mie acum de doctori! Ai citit comunicatul de astăzi, baroane? Mă refer la frontul de răsărit.

— Din păcate, e tot atât de nesatisfăcător ca şi cele din ultimele zile.

— Nesatisfăcător? De-a dreptul ruşinos! Ruşinos pentru armata germană. Şi câte speranţe nu pusesem în această operaţie... Dar fiindcă veni vorba, ştii ce efective au luat parte la operaţia asta? Aproximativ şapte mii de tunuri şi mai bine de trei mii de aruncătoare de mine. Numai avioane am avut aproape două mii! Şi cu toate astea, am fost bătuţi în chipul cel mai ruşinos, nu mai vorbesc de pierderile uriaşe!

Heinrich asculta în tăcere, fără să scape un cuvânt. Cifrele pe care le citase Ewers nu mai erau un secret pentru nimeni. Dar faptul că bătrânul general al armatei germane aprecia în felul acesta bătălia de la Kursk era şi interesant, şi semnificativ.

— Asta înseamnă că se apropie sfârşitul, un sfârşit neaşteptat, dar inevitabil — generalul tăcu, ridică paharul şi se uită în zare la vin.

Politicos — după cum se şi cuvine unui ofiţer mai tânăr şi mai mic în grad — Heinrich aştepta ca generalul să continue.

— Spune, baroane, eşti patriot? Nu te mira că-ţi pun o întrebare atât de ciudată la prima vedere! Nu mă gândesc la patriotismul acela oficial pe care-l trâmbiţează cea mai mare parte a ofiţerilor noştri.

— Eu îmi iubesc patria şi sunt gata să-mi dau viaţa pentru ea — răspunse Heinrich cu sinceritate.

— Eram sigur c-ai să-mi răspunzi aşa!

— Aveţi o misiune pentru mine, Herr General?

— Deocamdată nu, deocamdată nu! Dar nu-i departe ceasul când s-ar putea să ai prilejul să-ţi dovedeşti devotamentul faţă de patrie.

— Sunt gata oricând!

— Contez pe dumneata, baroane! Iar acum, iartă-mă, aş vrea să mă odihnesc după drumul pe care l-am făcut. Pentru voi, tinerii, o călătorie de la Saint-Rémy la Paris e o plăcere, pe când oasele mele bătrâne cer odihnă...

— Îngăduiţi-mi să-mi iau rămas bun, Herr General! Şi vă rog să nu uitaţi că voi îndeplini cu bucurie orice însărcinare mi-aţi da.

— Sunt convins, dragul meu von Goldring. Unde ai tras? Heinrich rupse din blocnotes o foaie,

scrise numele hotelului şi numărul telefonului şi i-o întinse generalului.

— Îţi mulţumesc, Herr Oberleutnant, am să te am în vedere.

În drum spre hotel şi chiar şi în apartamentul său, Heinrich, după ce a rămas singur, se sili să se gândească numai la vorbele generalului. Era cât se poate de limpede că ultimele evenimente de pe frontul de răsărit produseseră nemulţumiri printre cei ce-şi dădeau seama ce înseamnă această nouă înfrângere. Ce pas uriaş se făcuse pe drumul ce ducea spre sfârşitul războiului — sfârşit care nici pe departe nu va fi aşa cum repeta mereu propaganda lui Goebbels. Nu încape îndoială că generalul Ewers nu-şi exprima ideile lui, în orice caz nu numai pe ale lui. Trebuie să caute să nu piardă încrederea generalului. Doar nu-i exclus ca el şi prietenii lui să pună la cale planuri temerare.

Istovit de suferinţele îndurate, Heinrich se culcă devreme, dar nu putu să adoarmă. Încercările din ultimii ani se retrăseseră în trecut, în faţa ochilor lui nu rămase decât Monica.

Zbârnâitul telefonului îl aduse la realitate.

Telefona Ewers. Cu un glas emoţionat, care nu trăda prin nimic că băuse, generalul ordonă:

— Vino imediat la mine!

Era ora două trecute când Heinrich ajunse la Ewers. A fost condus în acelaşi cabinet, dar acum, în afară de Ewers, se afla acolo şi stăpânul casei —

generalul-colonel Gunder, un bărbat înalt, cam adus de spate. Dădu mâna cu Goldring, îl măsură din cap până în picioare cu o privire iscoditoare, chiar îndrăzneaţă s-ar putea spune, şi ieşi.

— Peste o oră, plec cu avionul la Saint-Rémy — îi spuse Ewers laconic.

— Aşa, pe neaşteptate?

— În Italia s-a produs o lovitură de stat. Mussolini a fost arestat. La conducerea guvernului şi a armatei a venit Badoglio. S-ar putea ca divizia noastră să fie trimisă într-acolo... Dacă va fi aşa, o să te rechem de la cursuri. Îndată ce vei primi telegrama statului-major al diviziei, să treci pe la generalul Gunder... S-ar putea să-ţi dea o scrisoare pentru mine, sau să-ţi comunice ceva verbal. Misiunea aceasta are un caracter particular şi aş vrea să nu afle nimeni nimic.

— Se va executa întocmai, Herr General!

— Şi acum, baroane, te rog să-mi spui cum priveşti evenimentele acestea?

— Eu nu mă prea pricep în politică, Herr General, şi de aceea mă conduc totdeauna după principiul: să ascult ce spun oamenii mai înţelepţi şi mai cu experienţă decât mine.

— E un principiu foarte sănătos! Îmi place modestia dumitale, Goldring. Acum câteva ore, tot aici în cabinet şi la masa aceasta, am fost prea sincer cu dumneata şi poate am vorbit mai mult decât trebuia...

— Din tot ce-aţi vorbit, Herr General, am tras

o singură concluzie: că sunteţi un patriot care reacţionează dureros la insuccesele armatei noastre.

— Ale armatei? În cazul acesta nu m-ai înţeles. Nu ale armatei, baroane, ale comandamentului!

— Iertaţi-mă, Herr General, aşa înţelesesem şi eu, dar n-am îndrăznit s-o spun — se corectă Heinrich.

— Asemenea greşeli fac pe unii să-şi zică: corabia se scufundă, să mă grăbesc înainte de orice să mă salvez pe mine.

— Mi se pare că aşa fac şobolanii.

Ewers râse răguşit.

— Ei bine, aşa interpretez eu evenimentele din Italia.

— Iertaţi-mi sinceritatea şi îndrăzneala, dar mie mi se pare că panica e prematură şi că n-avem nici un motiv să privim viitorul cu atâta pesimism.

— Dacă nu-l aşteptăm cu braţele încrucişate, ci îl pregătim — rosti generalul cu înţeles, şi se uită lung la Heinrich. Ei, e vremea să plec la aerodrom!

O oră mai târziu, generalul zbura cu un avion special spre Saint-Rémy.

Conversaţia cu Ewers îl tulbură şi-l intrigă pe Heinrich. Aluziile generalului erau destul de făţişe. E drept, deocamdată nu-şi dă cărţile pe faţă, totuşi un lucru e sigur: nemulţumirea împotriva comandamentului e atât de mare, încât chiar şi generalul, totdeauna rezervat, nu mai ascunde faptul acesta. Şi ăsta-i un fleac pe lângă ceea ce va urma!

A doua zi dimineaţa, la ora zece precis, Heinrich se prezentă colonelului Keller, directorul şcolii.

— Deschiderea cursurilor s-a amânat pentru câtva timp — îi comunică Keller. Cred că ar fi bine să te întorci la unitate şi să aştepţi să fii chemat.

— Generalul Ewers, comandantul diviziei, a plecat din Paris astă-noapte, cu avionul, şi mi-a ordonat să aştept aici. Se pare că divizia noastră va primi o misiune specială şi până în câteva zile va fi dislocată.

— Când vei primi telegrama, să mă anunţi şi pe mine!

— Da, Herr Oberst. Socotesc drept o datorie!

— Spune-mi, te rog, dumneata nu eşti fiul lui Ernst Goldring, comandantul regimentului o sută şaptesprezece?

— Nu. Tatăl meu a fost Siegfried von Goldring. Dar el a murit şi atunci am fost înfiat de generalul-maior Berthold. Acum face serviciul la Berlin, la cartierul general.

— Wilhelm Berthold?

— Da.

— O, atunci te rog să-i transmiţi cele mai sincere urări de bine din partea mea. Ne cunoaştem de mult, încă din primul război mondial.

— Sunt sigur că va fi încântat.

— Nădăjduiesc că n-ai să te plictiseşti la Paris. Din moment ce trebuie să rămâi aici, ar fi păcat să-ţi pierzi timpul de pomană. Dacă vrei, am să dau ordin să

se bată la maşină rezumatele viitoarelor lecţii. Asta te va scuti de o oboseală inutilă, n-ai să mai fii nevoit să-ţi scoţi singur note când vor începe cursurile.

— Mă simt stânjenit că vă pricinuiesc atâta bătaie de cap, Herr Oberst!

— Fleacuri! Mi-a făcut multă plăcere că te-am cunoscut şi sunt foarte bucuros că pot face acest mic serviciu fiului vechiului meu prieten. Mi-ar părea rău dacă ai fi rechemat curând... Dar în acest caz, rezumatele au să-ţi prindă cu atât mai bine. Cred că o să le ai până la sfârşitul săptămânii.

Pentru întâia oară, după cine ştie câtă vreme, Heinrich dispunea de câteva zile libere. Se gândea la acest lucru cu tristeţe, chiar cu spaimă.

Avea senzaţia pe care o ai când te opreşti brusc dintr-o goană ameţitoare, când tot ce-i în jur pare să treacă ca fulgerul pe lângă tine, contopit într-o linie neîntreruptă. Vizitând Parisul, nu-şi putea opri atenţia la nimic — străzile, pieţele, monumentele îi iritau numai ochii, fără să-i aţâţe imaginaţia, fără să-i trezească interesul.

În zadar micşora viteza Kurt, când treceau prin faţa minunatelor monumente şi a frumoaselor construcţii arhitecturale, în zadar oprea el maşina în pieţele întinse, grandioase, încercând prin exclamaţii entuziaste să atragă atenţia lui Herr Oberleutnant asupra nenumăratelor vitrine ale anticarilor de pe rue de Rivoli. Heinrich a rămas nepăsător când au trecut

pe sub Arcul de Triumf, a aruncat o privire fugară spre coloana Vendôme şi nici măcar n-a întors capul ca să vadă palatul prezidenţial de pe Champs-Elysées. Gonea, gonea mereu înainte, fără să bage de seamă că treceau de câte două-trei ori pe aceeaşi stradă.

La un moment dat, Kurt, din proprie iniţiativă, coti spre Champ de Mars şi se opri lângă podul Iena, nu departe de turnul Eiffel. Ascensorul nu funcţiona şi Heinrich urcă treptele în spirală până la platforma a doua. Fără să asculte explicaţiile ghidului — când a construit inginerul Eiffel această operă grandioasă, înaltă de trei sute de metri, cât material a intrat, câţi bani a costat — Heinrich ieşi din galeria de sticlă pe palier şi, sprijinindu-se cu coatele de balustradă, se uită în jos, la oraş. Abia acum văzu el pentru întâia oară Parisul… îl văzu nu numai cu ochii dar şi cu privirea aceea lăuntrică, singura în stare să insufle viaţă lucrurilor pe care le priveşti, întregind-o cu ceea ce-şi aduce aminte din cărţi despre acest minunat oraş, cântat de cei mai mari scriitori ai Franţei.

Iată, „Notre Dame” — catedrala Maicii Domnului — pe unde genialul Victor Hugo l-a purtat pe Heinrich în copilărie, împreună cu frumoasa şi subţirica Esmeralda şi iada ei cea albă. Iar acolo, pe baricadele străzii Chambéry, şi-a dat sfârşitul veselul gamin Gavroche — curajos, mucalit, sfidător şi plin de nepăsare chiar şi în faţa morţii. Poate că pe bulevardele acelea se furişa le Père Goriot spre

palatele fiicelor sale încântătoare şi ingrate. Pe undeva, pe aici, poate prin Ille de la Cité, hoinăreau îndrăzneţii şi veselii muschetari ai lui Dumas... iar colo, în depărtare, e cimitirul Père Lachaise şi vestitul zid al Comunarzilor în faţa căruia au fost executaţi ultimii apărători ai Comunei.

Scăldat în strălucirea zilei însorite, care se stingea încet, Parisul îşi înălţa spre cer statuile, turnurile, săgeţile catedralelor, cupolele edificiilor impozante, ca şi când ar fi vrut cu ajutorul acestor mâini nenumărate să reţină razele soarelui.

Heinrich ar fi dorit să urce şi mai sus, la platformă a treia, dar acolo era instalat radiofarul, şi intrarea era interzisă.

Se întoarseră acasă pe bulevardele largi şi lui Heinrich i se păru că vede pentru întâia oară frumuseţea lor originală, incomparabilă. Multă vreme nu izbuti să-şi dea seama ce anume îl captivase atât, şi deodată înţelese — castanii! Castanii atât de dragi lui, atât de cunoscuţi — podoaba şi mândria oraşului în care se născuse!

Îi visase cu o noapte înainte, încărcaţi de flori primăvăratice, sub albastrul cerului paşnic, nemărginit. Se făcea că merge cu Monica pe strada Lenin, şi petalele lor albe smulse de vânt se roteau în văzduh şi se lăsau alene pe părul negru al fetei.

A doua zi dimineaţa, căută ghidul Parisului pe mesele anticarilor înşirate de-a lungul Senei, şi începu

o călătorie în trecut ca să scape de amintirile apăsătoare şi mai ales ca să nu se gândească şi să nu aştepte cu atâta chin veşti din Saint-Rémy.

La sfârşitul săptămânii, Kurt îi aduse un plic mare. În afară de o adresă oficială, prin care i se ordonă să se prezinte la noul sediu al comandamentului diviziei, în plic era şi o scrisoare de la Lütz.

„Dragul meu prieten — scria el — nu pot să-ţi dau nici un amănunt cu privire la moartea domnişoarei Monica. Un singur lucru se ştie: că a fost călcată de un camion militar. Îţi exprim întreaga mea simpatie şi nădăjduiesc că vei găsi curajul necesar să suporţi cu stoicism această pierdere ireparabilă. Sunt şi eu îndurerat alături de tine, doar cunoşti sentimentele mele de prietenie şi de adânc respect pentru Monica.

Acum, să te pun la curent cu noutăţile noastre. Divizia era pe punctul de a pleca acolo unde ai fost tu, când pe neaşteptate s-a primit un alt ordin. Generalul îţi ordonă să pleci numaidecât la Modena, iar de acolo, prin Pinerollo, la Castel la Fonte. Se pare că ne vom stabili chiar în Castel la Fonte. Fii foarte prudent în timpul călătoriei, cu atât mai mult că mergi cu maşina. În regiunea aceea clima nu-i prielnică şi ai putea să răceşti mai rău decât atunci când l-ai însoţit pe Pfeifer. Cred că mă înţelegi? Vroiam să-ţi scriu o scrisoare lungă, dar mi-am adus aminte că ne revedem curând. Vom vorbi atunci pe săturate. Müller m-a rugat să-ţi transmit salutări, dar o fac fără nici o tragere de inimă.

Ca să-ţi spun drept, nu înţeleg de ce eşti prieten cu dânsul. Nu-i vorba de gelozie. Tu ştii ce părere am eu despre el şi ştii şi pentru ce. Te aştept! Nu uita de clima cea neprielnică. Al tău, Karl”.

Spre seară, sună telefonul.

— Baronul von Goldring? întrebă un glas cunoscut.

— Da.

— Vă mai interesează copiile după Rodin?

— Aş fi încântat dacă ai avea ceva să-mi propui.

— Atunci pot să trec chiar acum pe la dumneavoastră?

— Da, şi nu uita să-mi aduci reproducerea despre care am vorbit.

Heinrich puse aparatul pe furcă. Revederea cu „anticarul” îl preocupa mai mult ca oricând. În aşteptarea lui, Heinrich nu mai părăsi hotelul şi-şi amână plecarea cu o zi.

— Kurt, ia ordinul meu de serviciu şi du-te la comandatură să pună viza că plecăm mâine dimineaţă.

După vreo zece minute de la plecarea lui Kurt, sosi „anticarul”.

— Am tot aşteptat un telefon de la dumneata! îl întâmpină Heinrich cu bucurie.

— S-a întâmplat ceva?

— E vorba ca divizia noastră să treacă în Italia. Încă nu ştiu precis unde ne vom fixa. Dar s-ar

părea că o să fim cartiruiţi în Castel la Fonte.

— Asta nu-i rău! În Italia de nord, situaţia hitleriştilor e cam albastră. Îndată ce ai să soseşti la destinaţie, vezi cum stau lucrurile şi comunică-mi numaidecât noua dumitale adresă, ca să-ţi trimit instrucţiunile corespunzătoare. Să nu ieşi din cadrul lor şi să fii foarte prudent. În nordul Italiei, mişcarea partizanilor a luat un avânt mult mai mare decât acolo unde ai lucrat până acum şi ai putea să fii împuşcat. Or, în momentul de faţă, n-ai voie să-ţi rişti viaţa sub nici un motiv. Nu uita că s-ar putea să ţi se încredinţeze misiuni de o importanţă extraordinară... Ai ceva noutăţi?

Heinrich îi arătă rezumatele pe care i le dăduse Keller.

— Le avem, chiar în câteva exemplare — râse „anticarul”. Partea cea mai interesantă în aceste rezumate este faptul că nemţii deţin datele cu privire la tancurile ce se fabrică în Anglia şi în America. Mai mult, cunosc şi vestitele „Sherman” americane, a căror fabricaţie este ţinută în mare secret.

— Am avut o discuţie foarte interesantă cu generalul. Şi Heinrich îi istorisi amănunţit convorbirea lui cu Ewers la Paris şi aluziile făţişe ale acestuia cu privire la necesitatea de a se salva situaţia.

— Asta-i foarte important — remarcă musafirul. Nemulţumirea împotriva lui Hitler ca şi comandant suprem creşte printre comandanţii armatei

germane. S-ar putea să se pună la cale vreun complot. Fireşte, se vor găsi destui care să vrea să sacrifice pe Hitler pentru a salva hitlerismul. Pe noi ne interesează discuţiile dumitale cu Ewers şi instrucţiunile pe care generalul-colonel Gunder i le va transmite prin dumneata. Ca şi Denuss, Gunder, e în mare dizgraţie la Hitler. Nu-i exclus ca toate acestea să fie firele aceluiaşi ghem.

— Am să execut întocmai dispoziţiile ce-mi daţi!

— Se pare că perspectivele întoarcerii dumitale în patrie devin tot mai reale, tot mai apropiate. Evenimentele se desfăşoară cu o viteză aproape ameţitoare.

— Mi-e şi frică să mă gândesc la aşa ceva. Totuşi, ce n-aş da să mă găsesc, în clipele astea, în rândurile armatei noastre şi să lupt pe front, cot la cot cu ceilalţi!

— Te înţeleg... Nu uita însă un lucru: că şi eu, şi dumneata, facem parte dintre aceia cărora le revine partea cea mai grea, care răstoarnă vechea zicală rusească „singur pe câmpul de luptă nu eşti ostaş”. Tocmai pentru că suntem singuri printre duşmani, trebuie să luptăm cu orice preţ!

În odaia vecină se auziră paşii lui Kurt.

— Aşa că, nu vă zgârciţi. Herr Baron, o sculptură ca asta nu mai găsiţi. Priviţi numai ce linie... — şi „anticarul” îşi plimbă delicat degetele pe o mică

statuetă, care reprezenta o tânără femeie.

Heinrich se depărtă de masă şi-şi îngustă ochii, ca şi când ar fi admirat trupul figurinei.

— Într-adevăr, e de mare efect! o lăudă el şi scoţând din buzunar o bancnotă, o întinse bătrânului.

„Anticarul” se înclină şi ieşi.

A doua zi dimineaţă, Heinrich telefonă lui Keller că-i nevoit să plece urgent şi apoi se duse la Gunder. Acesta îl primi numaidecât, cu toate că era foarte devreme.

— Te rog să transmiţi generalului — zise el lui Heinrich — că starea sănătăţii mele s-a îmbunătăţit simţitor, totuşi trebuie să continui tratamentul. În curând am să-i scriu mai pe larg.

— Pot pleca, Herr General?

— Stai puţin!

Gunder se adânci în gânduri. Din când în când arunca priviri iscoditoare ofiţerului care stătea înaintea lui, în poziţie de drepţi, cu o expresie impenetrabilă pe faţă.

— Mai transmite-i... — Gunder se uită drept în ochii lui Heinrich. Transmite-i că după părerea mea, clima Italiei de nord e foarte prielnică pentru sănătatea lui. Îl sfătuiesc să profite de ocazie şi să se caute serios.

— Am să-i transmit întocmai vorbele dumneavoastră...

— Acum poţi pleca...

Heinrich se înclină în tăcere.

La ora zece, maşina condusă de Kurt părăsi Parisul şi o luă cu viteză mare pe autostrada largă, spre Lyon. Heinrich n-avusese timp să-şi ia micul dejun şi Kurt gonea cât putea ca să ajungă cât mai repede la un restaurant mai ca lumea.

În sfârşit, se ivi orăşelul Joigny.

— Să opresc, Herr Oberleutnant? Aici am luat eu masa în drum spre Paris. Restaurantul e colo. Şi Kurt îi arătă din ochi o căsuţă într-un cat, foarte îngrijită, situată chiar la intrarea în orăşel.

Heinrich se uită cu nepăsare spre dreapta, dar deodată puse mâna pe volan şi frână brusc.

În faţa restaurantului staţiona un automobil cunoscut.

— Unde-i Herr General? întrebă Heinrich pe şoferul cu galoane de Feldwebel.

— Nu ştiu — mârâi neprietenos SS-istul, aruncând o privire bănuitoare ofiţerului, cam prea curios, după părerea lui.

Heinrich urcă în cerdac ca să intre în restaurant, dar un alt SS-ist, un locotenent, îi tăie drumul.

— Ce doreşti? întrebă el cu neruşinare, aproape îmbrâncindu-l.

— Spune, te rog, generalului Berthold că baronul von Goldring vrea să-l vadă.

Locotenentul îl măsură cu o privire lungă şi intră în tăcere în restaurant.

— Nu trecură decât câteva clipe, şi în uşă se

ivi Berthold în persoană, cu şervetul vârât după gulerul cămăşii.

— De unde vii? Ce vânt te aduce? Se repezi el la Heinrich, îmbrăţişându-l şi sărutându-l.

Ofiţerul care-l întâmpinase pe Heinrich cu atâta nepoliteţe şi un Oberleutnant care apăruse în cerdac o dată cu Berthold, luară poziţia de drepţi pe cele două laturi ale uşii.

— Garda mea — zise Berthold, trecând pe lângă ei.

Heinrich îi salută cu o uşoară înclinare a capului, dar fără să se uite la ei.

— Hainele civile vă stau foarte bine, Vater — zise el dinadins mai tare, examinând statura impunătoare a generalului, îmbrăcat cu un costum scump, de culoare cenuşie.

Ofiţerii se dădură politicoşi la o parte, trăgând curioşi cu urechea la conversaţie.

Dar Berthold trecu înainte, poruncindu-le din mers:

— Domnilor, rămâneţi aici până ce eu şi fiul meu ne vom lua micul dejun.

De rândul acesta, micul dejun al generalului Berthold se lungi mai mult ca de obicei. Cei doi ofiţeri, garda lui personală, ascultau cu invidie zăngănitul tacâmurilor şi al farfuriilor, râsul răsunător al şefului lor, care părea încântat de această întâlnire.

— E bine c-ai să fii în Italia de nord — zise

Berthold, mulţumit, după ce-i povesti Heinrich de unde vine şi încotro se duce. În momentul de faţă, e bine să te afli cât mat departe de Germania. Ce-i drept, şi acolo va trebui să fii prudent. Acum două zile, am expediat în Elveţia pe Frau Else şi pe Lorrchen a ta. Să stea acolo până va trece...

— Au plecat pentru multă vreme? Şi eu, care i-am scris ieri de la Paris...

— Nu face nimic, au să-i trimită scrisoarea. S-au înteţit atacurile aviaţiei duşmane şi, deocamdată, e mai sănătos ca femeile să nu se întoarcă la München. Bine că mi-am adus aminte, le-am dat însărcinarea să caute în Elveţia o vilă. Ştii că am mai vorbit noi despre asta!

— Aş vrea să contribui şi eu...

— Fii pe pace! Am vândut fabrica de pâine, iar Lorre ferma voastră. Şi apoi, mai am unele economii făcute pe frontul de răsărit. Ţi-ai schimbat banii în dolari? Minunat! Vor prinde bine după război.

— De s-ar termina odată războiul! Mi-e aşa de dor să mă aflu între ai mei, în mijlocul familiei... — spuse Heinrich din toată inima.

Berthold oftă din greu.

— Partea proastă e că evenimentele se desfăşoară altfel de cum am dori noi — spuse el, în sfârşit, după ce dădu gata o porţie mare de peşte şi se apucă de friptură. Blestemaţii aceia de ruşi ne-au încurcat toate socotelile!

— Totuşi, nădăjduiesc că vom izbuti să oprim ofensiva lor?

Berthold dădu din umeri, şi-i răspunse fără prea multă convingere:

— Rezultatul războiului depinde de un singur lucru: de grabă cu care vom fabrica în cantităţi suficiente noua armă.

— Prin urmare, zvonurile cu privire la o nouă armă nu-s un truc de propagandă, ci adevărul adevărat? întrebă Heinrich, curios.

— Adevăr pe care duşmanii Germaniei îl vor simţi curând pe propria lor piele.

— Nu-mi dau seama de loc cam despre ce armă poate fi vorba, dar cred că trebuie să fie formidabilă — zise Heinrich, cu un aer inocent.

Berthold se uită împrejur, deşi ştia perfect de bine că nu era nimeni străin în restaurant. Apoi coborî glasul şi urmă aproape în şoaptă:

— Pot să-ţi spun un lucru: o singură baterie din drăcoveniile astea aşezată în pădurile Bavariei, o să fie de ajuns ca să distrugă în voie, metodic, toată Londra.

— Surprinzând pe faţa lui Heinrich o expresie de sinceră mirare, Berthold izbucni în râs.

— Da, da, dragul meu! Drăcoveniile de care vorbesc nu sunt altceva decât proiectile zburătoare! Au să fie dirijate prin radio, de la Berlin. Cu ajutorul lor, vom sili pe toţi duşmanii noştri să capituleze...

Bineînţeles, ceea ce ţi-am spus acum e o taină, pe care nu trebuie s-o cunoască nici cei mai apropiaţi prieteni ai tăi!

— Aş putea spune că n-am nici un prieten, Vater! Generalul îl ameninţă cu furculiţa.

— Dar franţuzoaica ceea de la Saint-Rémy? Crezi că nu ştiu?

— Pe ea o preocupau florile, nu armamentul, ca pe orice tânără fată... De altfel, a murit acum câteva zile.

— A murit? Cum?

— A călcat-o o maşină...

Dacă în clipa aceea Berthold nu s-ar fi aplecat asupra farfuriei, ar fi băgat de seamă cum a pălit viitorul lui ginere, surprinzând pe faţa aşa-zisului său părinte un zâmbet enigmatic.

— Ei, ce să-i faci, să bem pentru odihna sufletului ei! Şi Berthold dădu de duşcă paharul de vin.

Heinrich abia îşi lipi buzele de al său.

— Până acum, Vater, mi-aţi tot pus întrebări, dar nu mi-aţi spus de ce aţi venit aşa pe neaşteptate în Franţa?

— Vezi tu, noua situaţie cere şi noi metode de lucru. Or, la noi, la SS, sunt la imbecili cu duiumul. Se mocăiesc atâta cu maquisards-ii ăştia, ţin pe ostatici cu lunile, în loc să-i împuşte pachete-pachete sau să-i spânzure în văzul populaţiei. De aceea, sunt nevoit să alerg ca să le bag minţile în cap. Acum mă duc la Paris,

iar de acolo de-a dreptul acasă. Am să aştept să-mi comunici noua ta adresă. În Italia de nord am prieteni pe care aş vrea să-i cunoşti. Stai puţin, unde spuneai că se mută divizia voastră?

— La Castel la Fonte...

— La Castel la Fonte?... Chiar acolo am un prieten, pe contele Ramoni. Un om foarte influent. Dar ar fi bine să-l cunoşti, daca-i la el la castel şi nu-i la Roma. Ia să-i scriu câteva rânduri!

Berthold îşi scoase blocnotesul şi scrise un bileţel.

— Caută să-l cunoşti negreşit pe Ramoni. O să-ţi facă impresia că-i în afară de politică şi de partid, dar în realitate, contele e unul din conducătorii mişcării cămăşilor negre. Noi îl preţuim foarte mult.

La desert, Berthold se întoarse iarăşi la evenimentele de pe front. Mai accentuă o dată că pune mari speranţe în arma cea nouă. Totuşi îl sfătui pe Heinrich să fie pregătit pentru orice eventualitate şi să-şi facă planurile de viitor în funcţie de situaţie.

Înainte de a se despărţi, Berthold îi atrase atenţia:

— Nu uita, Heinrich. Că orice s-ar întâmpla, noi trebuie să întâmpinăm viitorul ca nişte oameni prevăzători şi chibzuiţi. Să-ţi reduci cheltuielile, economiseşte fiecare dolar. S-ar putea să fim nevoiţi să ne mutăm cu toţii în Elveţia — atunci economiile noastre au să ne prindă foarte bine.

„Încă un şobolan care se pregăteşte s-o şteargă de pe corabie” — îşi zise Heinrich.

La despărţire, viitorul ginere şi viitorul socru se îmbrăţişară şi se pupară. Ca totdeauna, Berthold se emoţionă în ultima clipă:

— Să te păzeşti, şi nu numai de gloanţele partizanilor, ci şi de italience. Se spune că-s tare frumoase. În chestiunea cu franţuzoaica, să n-ai nici o grijă, n-am să suflu o vorbă Lorrei. Noi, bărbaţii, suntem păcătoşi! Păcătuieşte şi tu, dar cu măsură. Nu uita că te aşteaptă o nevastă tinerică.

Berthold plecă cel dintâi, însoţit de garda lui personală. Heinrich trebui să aştepte până ce mâncă şi Kurt. Şi din nou maşina goni spre miazăzi.

2. ÎN FAŢA UNOR NOI MISIUNI

Spre seară, Heinrich ajunse în orăşelul Castel la Fonte. Soarele se ascunsese după munţi. Numai pe creasta ninsă a lui Gran-Paradiso mai întârziau raze roşiatice-aurii. Un brâu de nori încingea muntele ceva mai jos de creastă, şi-ai fi zis că o cunună ţinută de mâini nevăzute pluteşte singură în văzduh.

Gran-Paradiso încheia lanţul de munţi care înconjurau din toate părţile o vale largă, bogată în verdeaţă, împărţită în două părţi egale de panglica unui râu de munte nu prea lat, dar vijelios. Abia în apropierea orăşelului, râul îşi potolea goana, şi cu cât înainta mai departe, îşi purta tot mai domol apele curate şi limpezi ca cristalul.

În văzduh stăruia liniştea aceea premergătoare amurgului, când nici o adiere de vânt nu atinge copacii, ca şi când s-ar teme să tulbure pacea aceea uimitoare care domneşte în natură şi pe care n-o întâlneşti decât seara, la sfârşitul verii, după o caldă şi încă destul de lungă zi de august.

Şi ca o disonanţă, ca un semn că-i război, că bombele şi proiectilele continuă să ucidă oameni, să distrugă sate şi oraşe, ca un lucru bizar şi străin şi

tocmai prin aceasta bătător la ochi — o barieră lungă închidea drumul chiar la intrarea în orăşel. Vopsită în dungi albe şi negre, părea o brasardă de doliu după liniştea de pe pământ.

Iar alături de barieră, ca o bubă respingătoare pe trupul naturii, îşi făcuse loc un buncăr de beton. La vreo cincizeci de metri depărtare se vedea un altul, în spatele lui încă unul, şi încă unul, şi încă unul... Orăşelul acesta pitoresc, care până nu de mult atrăgea cu frumuseţile lui mii de oameni, dornici să se odihnească şi să respire aerul curat şi îmbătător, acum, datorită tot oamenilor, dar altora, se transformase într-o cetate ciudată, care distona brutal cu natura înconjurătoare.

Pe străzi hoinăreau fără rost soldaţi înarmaţi, cu chipurile îngrijorate, asudaţi, plini de praf, cu tunicile încheiate până sub bărbie. Din când în când, întâlneai şi cămăşi negre. Ai fi zis că în orăşel nu rămăsese nici un civil.

— Statul-major al diviziei se instalase în clădirea unui hotel de pe strada principală. Heinrich căută biroul lui Lütz şi după ce-l găsi, bătu la uşă.

— Intră — auzi glasul cunoscut, care i se păru cam mânios.

— Herr Hauptmann, daţi-mi voie să vă raportez! începu Heinrich pe un ton glumeţ, ducând mâna la cozoroc.

— În sfârşit! şi Lütz sări de la locul lui. De-ai

şti ce dor mi-a fost de tine, călător neobosit!

Ca totdeauna după o despărţire, cei doi prieteni îşi strânseră îndelung mâinile, se întrebară de sănătate şi îşi povestiră pe scurt unul altuia întâmplările prin care trecuse fiecare în acest răstimp. Dar nici unul nu se hotăra să rostească numele Monicăi, ca şi când s-ar fi temut să deschidă vorba. Într-un târziu, Heinrich nu se mai putu stăpâni.

— În afară de ceea ce mi-ai scris, nu mai ai nimic să-mi spui? îl întrebă el încet.

— Toate încercările mele de a afla cui aparţinea maşina care a călcat-o, au fost zadarnice. Müller a făcut cercetări, dar, după cum mi-a spus chiar el, n-au dat nici un rezultat... La înmormântare am fost şi eu şi Kubiss. Când a depus pe mormântul ei o coroană ca din partea ta, m-am simţit groaznic de jignit. A fost îngropată înainte de apusul soarelui, şi o fracţiune de secundă mi s-a părut că mâinile lui Kubiss erau roşii de sânge.

Heinrich se ridică în picioare, se apropie de fereastră, şi multă vreme rămase cu ochii la creasta albă de zăpadă a muntelui Gran-Paradiso. Lütz nu îndrăzni să-i tulbure tăcerea.

— Herr Goldring? Se auzi glasul generalului. Heinrich întoarse capul. Ewers stătea în pragul biroului său, cu chipiul pe cap. Se vede că se pregătea să plece.

— Jawohl, Herr General! Am sosit de la Paris acum zece minute.

— Vino până la mine!

Fără să-şi scoată chipiul, generalul se aşează la locul lui la birou şi arătă ofiţerului său cu însărcinări speciale scaunul din faţă.

— Ce veşti mi-aduci de la prietenul meu de la Paris? Heinrich îi repetă întocmai ceea ce-i spusese generalul Gunder.

— Dacă vorbele referitoare la sănătatea lui Gunder îi făcură o vădită plăcere, apoi cele privitoare la clima Italiei de nord, foarte prielnică pentru propria lui sănătate, îi provocară o reacţie diametral opusă.

— Totdeauna oamenilor li se pare că-i mai bine acolo unde nu sunt — zise el enervat şi se ridică. Îţi mulţumesc foarte mult, Herr Leutnant. Acum du-te de te odihneşte, ca de mâine să ne apucăm de lucru, că avem berechet.

Lütz aştepta ca Heinrich să termine convorbirea cu generalul.

— Dar cum stăm cu locuinţa? îl întrebă Heinrich, când rămaseră numai ei doi.

— Foarte prost, de altfel ca şi cu toate celelalte. Am umblat şi am căutat, dar n-am găsit nimic ca lumea. Astăzi ai să dormi la mine, iar mâine să-ţi cauţi singur, poate o să găseşti ceva.

Lütz locuia la etajul doi al clădirii în care era instalat comandamentul.

— Aici ducem o viaţă de campanie — zise căpitanul, pregătind pe marginea mesei o cină fără

pretenţii. Cu vremea, totul se va aranja, dar deocamdată mâncam şi noi cum putem şi unde putem... Dacă nu eşti obosit, să mergem la castel. Proprietarul lui, contele Ramoni, e un om foarte amabil şi primitor.

— Contele Ramoni? E aici?

— Îl cunoşti? se miră Lütz.

— De cunoscut nu-l cunosc, dar am o scrisoare de recomandare din partea lui Berthold. E un vechi prieten al lui.

— Atunci e minunat! Contele m-a poftit să mă instalez la castel, dar eu n-am primit, pentru mine ar fi fost prea departe. Însă cum tu ai maşină, ai putea să stai la el.

— Vorbeşti ca şi când ai fi sigur c-o să mă poftească şi pe mine!

— Dacă nu te invită contele, te invită negreşit nepoata lui, Maria-Luisa.

— Şi cum arată nepoata?

— Ai să vezi singur. Trebuie să te previn însă că tânăra contesă se plictiseşte grozav în colţişorul ăsta uitat de Dumnezeu, cum spune ea. După părerea ei, când Dumnezeu a creat lumea, a uitat să facă la Castel la Fonte magazine de modă, teatre, o operă, cabarete vesele... nici măcar n-a trimis aici un padre mai ca lumea, căruia să-i poţi mărturisi păcatele.

— Are aşa de multe păcate?

— Cred că mult mai multe decât s-ar cuveni să aibă o văduvă care încă n-a lepădat doliul. Şi asta nu-i

numai părerea mea, ci şi a tuturor ofiţerilor noştri care au reţinut atenţia tinerei contese.

— Oho! Înseamnă că fericiţi de ăştia sunt mai mulţi! Nu cumva te numeri şi tu printre ei?

— Pe mine mă ţine în rezervă. Zice că sunt prea de modă veche în raporturile mele cu doamnele. Dar dă-o încolo! Avem de vorbit despre lucruri mult mai importante decât despre târfa asta aristocratică. Înainte de toate, aş vrea să-ţi atrag atenţia asupra uşurinţei tale înnăscute, datorită căreia dai totdeauna peste primejdii care ar putea fi ocolite. Nu te supăra pe mine şi nu mă contrazice. Trebuie să-ţi spun că ne-a revenit o moştenire din cale-afară de proastă. Înaintea noastră a stat aici o divizie de SS. Şi ştii doar că acolo unde sunt SS-işti, populaţia sau se mută la cimitir, sau se duce la partizani. Iar partizanii din partea locului sunt şi mai activi ca cei din Franţa. Singurul nostru noroc este că nu sunt uniţi.

— Cum aşa?

— Ei nu acţionează unitar, pe un singur front, şi afară de asta, îşi irosesc cea mai mare parte din forţe în disensiuni. Printre ei sunt naţionalişti, democraţi, creştini, garibaldişti... E greu să-i înşiri pe toţi. Cei mai înverşunaţi sunt garibaldiştii. Ăştia, în marea lor majoritate, sunt comunişti şi se bat ca dracii. De altfel, prietenul tău Müller o să te informeze mai bine ca mine. Sau chiar Kubiss. Şi fiindcă veni vorba, mare canalie mai e şi Kubiss ăsta!

— Abia acum te-ai convins?

— Niciodată nu mi-a fost simpatic, dar acum îl urăsc pur şi simplu.

Pentru ce?

— De când s-a înteţit lupta împotriva partizanilor, spitalul nostru divizionar s-a instalat aici. Medic-şef al acestui spital este unul, Mattini...

— Italian? Se miră Heinrich. Ştia că în armata germană o asemenea funcţie nu poate fi deţinută decât de un neamţ.

— Italian numai după tată, mama lui e ariană pursânge. Cred c-au ţinut seama de acest lucru când l-au numit medic-şef al spitalului. Afară de asta, e un chirurg de mâna întâi. Ei bine, între acest Mattini, care e un om foarte simpatic, când ai să-l cunoşti ai să te convingi personal, şi Kubiss s-a încins un adevărat război.

Bine, dar nu sunteţi aici decât de câteva zile!

— Cea dintâi ciocnire a avut loc îndată după sosirea noastră pe meleagurile astea; Kubiss i-a cerut morfină, dar Mattini l-a refuzat categoric. De aici a început.

— Îmi închipui ce furios a fost Kubiss!

— Nici nu-ţi trece prin minte la ce a recurs ca să se răzbune pe Mattini! Să vezi ce josnicie, ce ticăloşie! De aşa ceva e capabil numai un gestapovist. Ştiind că Mattini e un om foarte blând şi uman, de altfel a refuzat să-i dea morfină tot din consideraţii

umanitare, Kubiss a început să-l cheme la el ca să asiste la interogatorii, ba chiar i-a cerut să facă nu ştiu ce experienţe asupra arestaţilor. Se înţelege, Mattini a refuzat hotărât şi acum Kubiss îi face zile fripte, îl ameninţă, îl şantajează...

— Într-adevăr că-i un ticălos! Dar fii liniştit. I-am adus eu morfină îndeajuns. N-are decât să se otrăvească, va fi un nemernic mai puţin pe faţa pământului. Când o să aibă morfină, o să fie mai indulgent şi faţă de Mattini... Dar Müller cum o mai duce?

— Nu ştiu pentru ce a primit mulţumiri de la Berlin, din partea tatălui tău. Acum aşteaptă să fie înaintat în grad şi decorat cu „Crucea de fier". S-a făcut şi mai obraznic. Ce-i drept, cu tine se poartă cu mănuşi. Dar ştii ce inovaţie s-a introdus la noi? Din iniţiativa lui Müller! Ia pune mâna pe telefon şi uită-te!

Heinrich luă telefonul şi citi următorul anunţ lipit pe aparat: „Duşmanul trage cu urechea!"

Lütz îi mai spuse că asemenea etichete se văd la fiecare pas, că convorbirile telefonice sunt strict controlate, că fiecare ofiţer de la comandament îşi are indicativul lui: generalul e „unchiul", şeful de stat-major — „tata", Lütz — „logodnicul", Müller — „călugărul", Kubiss — „padre".

După ce se dezbrăcară şi stinseră lumina, Karl şi Heinrich mai statură de vorbă o vreme, unul culcat pe pat, celălalt pe divan.

În acest timp, Kubiss alerga prin tot orăşelul în căutarea lui Goldring, de a cărui sosire aflase de la Kurt, întâlnindu-l din întâmplare pe stradă. Speranţa că baronul şi-a ţinut făgăduiala şi i-a adus fiolele nepreţuite părea să-i fi insuflat putere, scoţându-l din starea lui de prostraţie. Dar pe oricine întrebă, nimeni nu ştiu să-i spună unde a tras Goldring. Abia noaptea târziu, îi veni în minte să dea un telefon lui Lütz, acesta însă îi răspunse furios că nu-i la el şi-l rugă să nu-i tulbure somnul.

Totuşi, îndată ce se lumină de ziuă, Kubiss veni la căpitan, mai bine zis se târî până la el. Abia îşi mişca picioarele. Fără să dea bună ziua, căzu pe un scaun, gâfâind din greu. Mâinile îi tremurau, faţa de obicei palidă, avea o culoare pământie, iar pleoapele umflate aproape că-i acopereau ochii.

Dându-şi seama care-i pricina stării deplorabile a musafirului matinal, Heinrich, fără să spună o vorbă, îi întinse două fiole. Ochii lui Kubiss scânteiară de bucurie. El înşfăca fiolele, scoase din buzunar o cutiuţă, luă seringa, o umplu şi cu o mişcare sigură îşi injectă morfină. Timp de cinci minute, rămase cu ochii închişi, cu capul lăsat pe speteaza fotoliului. Dar treptat-treptat, culoarea pământie începu să dispară, mâinile nu mai tremurau, ochii i se aprinseră şi pe buze îi încolţi un zâmbet.

— Baroane! Până la venirea dumitale, eu nu credeam că există îngeri păzitori, dar astăzi m-am

convins că sunt. Şi cel dintâi dintre ei eşti dumneata. Nici nu ştiu cum aş putea să-ţi mulţumesc. Doar rugându-mă lui Dumnezeu şi ziua şi noaptea pentru dumneata, când voi lepăda tunica asta şi voi îmbrăca sutana.

— Bineînţeles, dacă partizanii nu ne-or trimite pe lumea cealaltă înainte ca dumneata să apuci a schimba pistolul cu crucea! i-o trânti Lütz înciudat.

— Nu-mi pasă de nimic. Adineauri mi-am injectat o doză aşa de mare de optimism, încât privesc cu încredere în viitor — Kubiss sări din fotoliu şi începu să se plimbe prin odaie. Dacă ai şti Hauptmann, ce plăcut e să învii din morţi! E o adevărată desfătare să simţi cum îţi pulsează sângele în toate arterele şi cum îţi tremură fiecare vinişoară din corp. Dumneata n-ai să cunoşti niciodată satisfacţia extraordinară pe care ţi-o dă schimbarea bruscă în starea ta de spirit! Cu câteva clipe mai înainte să fii gata să mori, şi dintr-o dată să ţ i se pară că lumea întreagă e la picioarele tale, că a fost creată pentru tine!

— Sunt foarte bucuros că n-am s-o cunosc! Pe mine mă dezgustă această excitaţie nefirească.

— Ce diferenţă este între o excitaţie firească şi una artificială! Principalul este să ai o dispoziţie bună, dar cum o capeţi, e o problemă secundară. Metoda prin care o obţii n-are importanţă, interesează numai rezultatele. Baroane, mi-ai adus o cantitate mai apreciabilă din elixirul acesta miraculos?

— O să-ţi ajungă pentru un timp.

— Şi când mi-l dai?

— Prostia asta n-am s-o fac, am să-ţi dau cu porţia. Dumneata faci abuz de narcotice. Ai început cu o fiolă şi acum îţi injectezi două şi chiar trei. Înainte ţi-o introduceai sub piele, iar acum direct în vână. Niciodată nu te-am mai văzut în halul în care erai astăzi şi n-ar fi camaraderesc din partea mea să te încurajez.

— O baroane, eu ştiu că ai o inimă bună şi o mână largă. De aceea, privesc liniştit în viilor. Totuşi, să-mi dai o fiolă acum, ca să nu alerg după dumneata ca un căţel care caută urma pierdută, cum mi s-a întâmplat în noaptea asta.

— Fie, mai poftim una de hatârul revederii noastre!

— Nu spuneam eu că ai o inimă bună! Păcat că sunt grăbit, altfel ţi-aş cânta în cinstea sosirii dumitale o serenadă italiană. Asta de pildă...

Şi fluierând un cântec napolitan, Kubiss dispăru pe uşă. Acum era vesel, vioi, nu mai semăna deloc cu epava care intrase în odaie cu puţin mai înainte.

— Nu te înţeleg, Heinrich! Ce nevoie ai tu de ticălosul ăsta? Ticălos chiar şi printre gestapovişti! îl întrebă Lütz, nemulţumit.

— Pentru colecţie — îi răspunse Heinrich mai în glumă, mai în serios.

Toată ziua aceea trebui să lucreze pe rupte. Divizia

primise completări în efective şi Ewers îl însărcinase să verifice actele ofiţerilor sosiţi.

— Dar ce-o fi cu unitatea asta specială a maiorului Stengel? îl întrebă Heinrich pe Lütz, cercetând una din foile calificative.

— Naiba ştie! Încă nu l-am văzut la faţă. Unitatea lui făcea parte din divizia de SS care a stat în Castel la Fonte înainte de venirea noastră. Are în pază un obiectiv militar, despre care nu ştiu decât generalul, şeful de stat-major şi Müller. Când l-am întrebat pe general ce-i cu Stengel, mi-a dat a înţelege că ar fi bine ca şi eu şi tu să nu ne interesăm de el.

— Ei, atunci să-l lăsăm naibii! făcu Goldring cu nepăsare. Totuşi, citi cu multă atenţie foaia lui calificativă. Chiar şi faptul că i se decernaseră şase decoraţii înalte era o dovadă că avea merite excepţionale la activul lui.

Pe înserat, după ce sfârşiră lucrul, Heinrich şi Lütz plecară la contele Ramoni. Încă de cu ziuă, Lütz telefonase Mariei-Luisa şi aceasta îi poftise să vină la ora şapte seara.

Castelul se afla cam la un kilometru de orăşel, pe o stâncă uriaşă, ce se înălţa la gura unui defileu. Ai fi zis că e o santinelă singuratică care apăra intrarea în vale.

Lütz era cunoscut la castel şi garda compusă din doi membri ai organizaţiei „cămăşile negre” lăsă maşina să intre, fără s-o mai oprească.

La intrarea principală, sub un portic nu prea mare,

cu coloane, mai stătea de pază un membru al „cămăşilor negre”.

— După cum văd, contele nu se prea simte în siguranţă în propria lui ţară! zise Heinrich cu ironie. Ia te uită ce gardă are!

— Ca să-ţi spun drept, eu unul nu mă pot descurca în harababura asta italienească şi în tot ce se petrece aici. Oficial, contele nu ocupă nici un post şi după cât se pare, nu face parte din nici un partid politic, cel puţin aşa mi-a declarat chiar el. Totuşi, de teama unui atac al garibaldiştilor, e păzit ca o persoană marcantă.

Conduşi de servitori, oaspeţii urcară la etaj, pe nişte trepte late de marmură şi, cotind la stânga, se pomeniră într-o odaie spaţioasă, care părea mai curând o galerie de tablouri. În afară de fotolii comode şi de măsuţe, nu mai era altă mobilă acolo. În schimb, pereţii erau încărcaţi cu tablouri.

— Contelui îi place pictura, şi după cât îmi dau eu seama, se pricepe în acest domeniu — începu să-i explice Lütz, dar auzind paşi în coridor, tăcu.

Uşa se deschise larg, şi în prag apăru un cărucior cu trei roţi, pe care-l împingea de la spate un lacheu voinic. În cărucior, rezemat de perne, şedea contele Ramoni. Era un bătrân la vârsta aceea înaintată când poţi tot aşa de bine să-i dai şaptezeci, optzeci sau nouăzeci de ani, aşa de tare ştersese timpul hotarele dintre decenii. Degetele lui lungi şi noduroase zăceau

neputincioase pe pledul cadrilat, iar capul, îndată ce încercă să se aşeze mai drept, se legănă de câteva ori. Apoi rămase aplecat înainte, ca şi când gâtul lui bătrân nu mai era în stare să-i ducă greutatea. O impresie bizară făcea şi faţa contelui, acoperită de zbârcituri mari şi mici, care o brăzdau în toate direcţiile. Iar din labirintul acesta variabil şi mobil de cute, ieşeau la iveală doi ochi negri, rotunzi, fără gene, de-ai fi zis că-s două suporturi care susţin toată dantela aceea de încreţituri. În ciuda grimaselor vioaie ale obrazului, în ciuda vorbelor ce se desprindeau de pe buzele lui, ochii încremeniseră într-o linişte netulburată, şi păreau doi cărbunaşi gata să se stingă.

Lütz şi Goldring luară poziţia de drepţi ca în faţa unui şef.

— Signori, sunt bucuros să vă salut în castelul meu — rosti contele ceremonios, în limba germană.

— Sunt fericit, signor, că vă văd sănătos — îi răspunse Lütz tot atât de ceremonios — şi vă rog să-mi îngăduiţi să vă prezint pe prietenul meu, baronul von Goldring.

Heinrich se înclină.

— Generalul-maior Berthold, părintele meu adoptiv, m-a rugat să vă transmit cele mai bune urări de sănătate. De altfel, cred că vă spune acelaşi lucru şi în scrisoare.

Şi Heinrich îi întinse un plic închis. Contele parcurse repede cu ochii scrisoarea…

— Minunat! Este de-a dreptul minunat că întâmplarea a adus în castelul meu pe fiul lui Wilhelm Berthold. Acum vreo zece ani, am avut noi o mulţime de afaceri împreună. Când ai sosit, baroane?

— Dacă m-am prezentat la dumneavoastră astăzi, este pentru că am sosit abia aseară. Nu mi-aş fi îngăduit să amân nici măcar cu o zi o vizită atât de plăcută.

— Tinereţea dă dreptul la neatenţie faţă de noi bătrânii, de aceea preţuiesc cu atât mai mult amabilitatea dumitale. Unde stai, baroane?

— Deocamdată, mă bucur de ospitalitatea căpitanului Lütz, sper însă că...

— Nu cred să găseşti ceva potrivit în orăşelul nostru. Iar eu m-aş considera vinovat faţă de generalul Berthold, dacă n-aş adăposti în castelul meu pe fiul lui. Sunt sigur că şi nepoata mea va fi de aceeaşi părere. De aceea, să mergem la Maria-Luisa, să vă confirme ea personal vorbele mele.

Contele făcu un semn cu mâna, şi servitorul împinse în tăcere căruciorul spre uşă. Goldring şi Lütz îl urmară, cotind într-un coridor lat, care ducea în aripa dreaptă a castelului.

— Anunţ-o pe contesă că avem oaspeţi — porunci contele unei subrete, care deschisese în faţa lor uşa uneia din nenumăratele încăperi.

Dar Maria-Luisa nu apăru chiar aşa de curând şi până la venirea ei bătrânul conte vorbi ofiţerilor despre

câteva dintre tablourile care împodobeau pereţii încăperii tapisaţi cu mătase albastră. Erau pânze de pictori moderni, totuşi nici după explicaţiile amfitrionului nu puteai să-ţi dai seama ce reprezentau. De altfel, după cum se văzu, nici contele nu părea să priceapă mai mult, lămuririle lui erau confuze şi adesea nu-şi putea ascunde accentele ironice.

— Eu unul, nu sunt un admirator al tuturor acestor „izme” în artă — mărturisi Ramoni în cele din urmă. Însă contesa, ca orice femeie, nu vrea să rămână în urma modei. Dar iat-o în persoană!

O femeie înaltă, slabă, de vreo treizeci de ani, intră în odaie. Purta o rochie neagră, strâmtă, cu mâneci bogate, lungi, dintr-o ţesătură străvezie. Păşind pragul, îşi ridică mâinile ca să-şi potrivească coafura şi atunci o eşarfă spumoasă, de muselină neagră i se desfăcu de pe umeri ca două aripi. Se vede că croiala rochiei fusese calculată pentru a produce acest efect, de altfel ca şi toată atitudinea ei teatrală. Maria-Luisa îşi ţinu dinadins ceva mai mult mâinile în păr, în timp ce examina cu ochii ei verzui, pe jumătate închişi, pe cei din salon.

Şi în expresia obrazului contesei, ba chiar şi în trăsăturile ei, era ceva nefiresc: ovalul alungit al feţei nu se potrivea nici cu sprâncenele drepte, ca nişte sforicele, desenate cu creionul, nici cu gura exagerat mărită cu roşu de buze.

— Foarte drăguţ din partea dumitale, signor

Lütz, că l-ai adus la noi pe baron! zise Maria-Luisa cu un glas cântat, învăluindu-l pe Heinrich cu o privire îndrăzneaţă.

— Cu atât mai mult copila mea, că baronul e fiul unui vechi prieten al meu — adăugă contele Ramoni.

— Sper, dragă unchiule, că te-ai gândit să inviţi pe baron să stea la noi?

— Tocmai de aceea am adus oaspeţii la tine, ca să întăreşti invitaţia mea.

— Nu numai că o întăresc, dar chiar îl rog foarte mult pe baron să nu ne refuze. Da, da, de altfel... iartă-mi sinceritatea, mai târziu ai să te obişnuieşti cu felul meu de a fi, de altfel, invitându-te la noi la castel, mă gândesc nu numai la interesele dumitale, ci şi la ale mele.

— Nu mă pot dumiri cu ce v-aş putea fi de folos. Totuşi, mă bucur dinainte că mi se oferă această onoare.

— Noi nu ne prea simţim în siguranţă, baroane! Şi gândeşte-te că suntem singuri! Uneori, chiar te apucă groaza. Da, da, în Italia noastră binecuvântată de Dumnezeu, lucrurile au ajuns până acolo încât pe pământul tău, în propriul tău castel, tremuri noaptea de frică.

— Ca orice femeie, cam exagerezi, Maria. Noi suntem la adăpostul unor ziduri zdravene. Atâta doar că ar trebui să organizăm paza ceva mai bine...

Baronul, ca ofiţer, ne-ar putea ajuta în direcţia asta.

— Am să fac bucuros instrucţie cu garda dumneavoastră, iar la nevoie, am s-o şi întăresc.

— V-aş fi foarte recunoscător, signor Goldring.

— Şi asta-i tot ce pot face pentru dumneavoastră, signora?

— Te-am invitat la noi, ca să fii cavalerul meu. Şi cred că nu-i puţin lucru, doar îndatoririle unui cavaler sunt nelimitate — Maria-Luisa rosti înadins mai apăsat ultimele cuvinte.

Convorbirea obosise, se vede, pe contele Ramoni care îşi lăsase iarăşi capul pe pernă. Observând acest lucru, Heinrich şi Lütz se ridicară.

— Iertaţi-mă, domnule conte, că v-am răpit atâta timp — se scuză Heinrich.

— O, dimpotrivă! Eu trebuie să vă cer iertare pentru slăbiciunea mea, care mă lipseşte de plăcerea de a fi cât mai mult timp într-o societate atât de plăcută. Maria, las oaspeţii în seama ta. Arată-i baronului odăile pe care i le punem la dispoziţie. Te rog, baroane, să te simţi ca la dumneata acasă. Iar pe dumneata, signor Lütz, de azi înainte sper să te văd mai des la mine la castel.

Contele îşi luă rămas bun, dând uşor din cap şi lacheul scoase căruciorul din odaie.

— Ce să facem mai întâi, signori, să luăm masa sau să vizităm apartamentul baronului? întreba Maria-Luisa când rămaseră numai ei trei.

— Sunt de părere să terminăm mai întâi cu treburile — zise Lütz.

— Ca totdeauna, dumneata eşti raţional şi practic — ripostă Maria-Luisa, cu ironie.

— Dimpotrivă, sunt prea romantic! Eu nu vreau să alterez gustul minunat al vinului care se serveşte la castel, cu o preocupare atât de prozaică, ca vizitarea unui apartament.

— La urma urmei, le-am putea îmbina pe amândouă. Am să spun să ni se servească cina în cabinetul baronului, şi în felul acesta vom sărbători şi instalarea lui în casă nouă.

Maria-Luisa sună şi dădu instrucţiuni în şoaptă subretei. Apoi îşi conduse oaspeţii în apartamentele sale din aripa stângă a castelului.

— Aici stau eu, iar aceste patru camere sunt la dispoziţia dumitale, baroane: un birou, o bibliotecă, un dormitor şi un salon. Îţi atrag atenţia asupra unui avantaj: acest apartament are o intrare de serviciu aparte, care dă în parc. Poţi să vii şi să pleci fără să dai ochi cu mine.

— În cazul acesta, mi-e teamă că n-o să folosesc niciodată intrarea de serviciu!

Maria-Luisa aruncă o privire lungă lui Heinrich, apoi îl învălui pe Lütz cu aceeaşi căutătura. Cocheta pe faţă cu cei doi ofiţeri. De aceea, în timpul cinei, Heinrich îşi zise cu groază că îndatoririle lui de cavaler al contesei nu vor fi chiar aşa de uşoare, cum îşi

închipuise la început.

A doua zi dimineaţă, Kurt aduse bagajele la castel. Dar în ziua aceea Heinrich nu văzu nici pe conte, nici pe contesă — se întoarse acasă foarte târziu.

Fără să se atingă de cina ce i-a fost trimisă cu amabilitate de Maria-Luisa, Heinrich se dezbrăcă repede şi se vârî în pat, crezând că somnul îi va aduce uitarea de care avea nevoie, că-i va alunga gândurile apăsătoare care nu-i mai dădeau pace după întrevederea lui de astăzi cu Müller. Dar nici uitarea, nici somnul nu veneau. Heinrich aci aprindea, aci stingea lampa de pe noptieră, care îşi împrăştia în jur lumina blândă, albastră, aci desfăcea şi iar trăgea la loc perdelele splendide ale pologului, sau se culca pe spate, se întorcea pe o parte, îşi trăgea plapuma peste cap, cum îi plăcea să facă în copilărie, dar în zadar — totul îl irită, totul îi stânjenea, aţâţându-i doar şi mai mult nervii.

Nu-i ieşea din cap ordinul pe care-l citise în ziua aceea. Generalul feldmareşal Kesselring, comandantul suprem al trupelor germane din Italia, repeta aproape vorbă cu vorbă măsurile de represiune împotriva populaţiei băştinaşe întocmite în vară de Berthold, şi pe care Heinrich le cunoştea. Textul unor aliniate era identic cu acela propus de Berthold. Bunăoară: „Acolo unde se cunoaşte precis efectivul grupurilor de partizani, să se aresteze un număr corespunzător de oameni din populaţia civilă a ţinutului respectiv şi în

caz că partizanii comit vreun act de violenţă, ostaticii să fie împuşcaţi”.

Heinrich nu uitase comentariile pe care le făcuse Berthold după ce-i citise aceste aliniate.

— Ostatici de-ar fi, că pretexte pentru împuşcarea lor găseşte orice Feldwebel!

Aşadar, planul lui Berthold fusese acceptat şi pus în aplicare. Se prea poate ca în clipa asta chiar, când el stă tolănit pe patul acesta mare, lăfăindu-se pe saltelele de puf — în patria lui, pe malurile Niprului, ard satele şi oraşele şi mor mii de oameni.

Şi aici, în acest paşnic colţişor al Italiei va curge sânge nevinovat. Va curge chiar sub ochii lui. În prezenţa lui! Dar el nu va putea să ajute cu nimic, nu va putea să împiedice represaliile pe care le pregăteşte Müller din ordinul lui Kesselring. De-ar veni odată mesajul „anticarului”, fie chiar cu o misiune cât de grea!

Ce lumină cadaverică împrăştie felinăraşul ăsta albastru! Ce ar fi să aprindă candelabrul şi să citească ceva până când îl va doborî oboseala? Heinrich se ridică într-un cot şi privirea îi cade pe un tablou imens, atârnat în peretele din faţă. Întinde mâna spre căpătâiul patului, apasă pe buton şi deodată o lumină strălucitoare inundă odaia. Acum, fără să se ridice din pat, poate examina tabloul. Pe o pânză uriaşă, pictorul imortalizase unul din episoadele nopţii sfântului Bartolomeu. În primul plan — un zid înalt de piatră al

unei case, pe care tremură răsfrângerile unui incendiu nevăzut. Chiar lângă zid, într-o băltoacă de sânge, zace un bătrân cu gâtul tăiat. Ochii lui îngheţaţi, sticloşi, îl privesc cu o nepăsare moartă. Lângă bătrân stă un uriaş cu pieptul gol. Cu mâna stângă ţine de cozi o tânără femeie, răsturnându-i capul pe spate, iar mâna dreaptă, cu un cuţit mare, plin de sânge, încleştat între degete, stă avântată deasupra ei. Femeia strânge la piept un copilaş gol, se vede aşa cum l-a luat în grabă din culcuşul lui cald. În ochii mamei, se citeşte groază, rugă, o suferinţă supraomenească. Trupul ei e încordat, ea încearcă să se întoarcă cu coasta spre ucigaş, ca să-şi acopere copilul. Dar în privirea călăului scânteiază fanatismul, cruzimea de fiară sălbatică.

Multă vreme Heinrich nu-şi poate lua privirea de la tablou. Deodată i se pare că personajele de pe pânza prind viaţă. Mâinile femeii care-şi apără copilul tremură, ucigaşul îşi avânta cuţitul. ...Dar nu, ăsta nu-i cuţit, e o baionetă — lungă, ascuţită, plină de sânge. Iar ucigaşul poartă tunică de general SS. Şi faţa... faţa lui... părul lins cu grijă, mustăcioara tunsă scurt... Da, da, ăsta-i Berthold !

Tabloul trebuie scos numaidecât! Altfel, numai un pas îl desparte de halucinaţie. Heinrich sare din pat şi fără să vrea, răstoarnă garafa cu apă.

— Ce s-a întâmplat, Herr Oberleutnant? îl întreabă Kurt, dând buzna în dormitor, pe jumătate îmbrăcat.

— Am vrut să sting lumina şi am dat cu mâna peste garafă. Strânge cioburile şi scoate şi tabloul acela din perete. Mă enervează!

După ce plecă Kurt, Heinrich se vârî din nou în pat. O ruşine usturătoare îi cuprinde toată fiinţa. Să nu-şi mai poată stăpâni nervii! Dar e ştiut că principala lui armă, s-ar putea spune unica lui armă, este stăpânirea de sine — adică nervi de oţel! Şi asta după toate hotărârile pe care le luase la Paris... Ei hai, nu te mai gândi la nimic, caută să adormi, nu-ţi mai fă reproşuri! Stai liniştit, întinde-ţi bine trupul în pat, apoi inspiră... respiră... încă o dată... încă o dată... până când respiraţia va deveni egală... Acum numără: unu, doi, trei, patru...

— Peste o jumătate de oră, Heinrich adormi şi se trezi abia a doua zi dimineaţă, la ora zece.

— Kurt, de ce nu m-ai trezit? îl luă el în primire.

— Dormeaţi aşa de adânc, Herr Oberleutnant...

Heinrich se repezi la telefon.

— „Logodnicul”? Am să întârzii, nu prea mă simt bine astăzi. Dacă întreabă „unchiul” de mine, spune-i şi tu ce ţi-o veni în minte. Minunat! Atunci am să trec mai întâi cu o chestiune pe la „călugăr” şi de acolo vin la tine.

Heinrich îşi luă micul dejun şi era gata să plece, când intră subreta.

— Îmi daţi voie să strâng masa, monsieur l’officier? îl întrebă ea, cine ştie de ce, în limba franceză.

— Mă rog, dar în viitor rezolvă chestiunile astea cu dânsul — şi Heinrich arătă din cap spre Kurt.

Subreta fulgeră o privire spre Kurt, care se înroşi tot.

Heinrich se hotărî să meargă pe jos de la castel până în oraş, ca să chibzuiască mai bine linia atitudinii lui faţă de Müller. Într-adevăr, Lütz avea dreptate că şeful serviciului SS îşi luase nasul la purtare de când primise adresa de mulţumire din partea lui Berthold. O fi crezând cumva că de aci înainte se poate lipsi de von Goldring? Trebuie să-i dea să înţeleagă că se înşeală! Să-i strecoare vreo aluzie, dar spusă cu autoritate, cum se şi cuvine din partea ginerelui unui personaj atât de sus-pus... Un laş ca Müller o s-o bage pe mânecă numaidecât.

Ocazia de a-şi arăta fermitatea se ivi îndată ce ajunse la serviciul SS, instalat într-o casă izolată din apropierea comandamentului.

— Cum pot să ajung în biroul şefului dumitale? întrebă Heinrich pe santinela care stătea la uşă, cu automatul în mână.

— Etajul întâi — îi răspunse de mântuială soldatul, fără să se uite măcar la Oberleutnant.

— Cum îndrăzneşti, ticălosule, să vorbeşti aşa cu un ofiţer? îl puse Heinrich la locul lui. Câţiva

gestapovişti care fumau ceva mai încolo întoarseră curioşi capetele.

— Vorbesc reglementar! Răspunse santinela cu obrăznicie şi ochii lui scânteiară batjocoritor.

— A, aşa! Rottenführer! strigă furios Heinrich pe subofiţerul care stătea printre cei care fumau.

— Subofiţerul înaintă şi luă poziţia de drepţi!

— Anunţă-l imediat pe Herr Maior Müller că baronul von Goldring îl roagă să iasă numaidecât afară!

— Rottenführer-ul dispăru pe uşă. Nu trecură decât câteva clipe şi în cerdac apăru Müller. Părea îngrijorat.

— Ce s-a întâmplat?

— Tocmai asta vroiam să te întreb pe dumneata! Cum se face că în faţa uşii dumitale, în loc de ostaşi, fac de santinelă nişte bădărani care-şi permit să jignească un ofiţer?

— Ochii lui Müller se îngustară ca la pisici. El se apropie de soldat şi-l lovi cu atâta putere, că acesta se clătină.

— Idiotul ăsta să fie schimbat imediat şi trimis la carceră! Am să stau de vorbă personal cu dumnealui şi am să-l învăţ eu să fie politicos!

Apoi îl luă pe Heinrich de braţ şi-l conduse la etaj, cerându-şi scuze din mers.

— Avea dreptate tatăl meu să-mi spună, când m-am întâlnit cu el ultima oară pe drum, că s-a cam pripit trimiţându-ţi adresa ceea de mulţumire — îl

întrerupse Heinrich cu răceală. Dacă până şi soldaţii din SS încep să-şi uite îndatoririle...

— Baroane, te mai rog o dată, iartă-mă! Te asigur, e unicul caz. S-ar putea oare ca prietenia noastră sinceră şi trainică să fie zdruncinată de un idiot ca ăsta? Dar lasă că-l învăţ eu minte... Müller îşi strânse pumnii şi Heinrich îşi dădu seama că-l băgase în sperieţi.

— Bine, să considerăm incidentul închis! zise Heinrich pe un ton îngăduitor.

Intrară în camera care servea lui Müller ca odaie de primire. Acolo, în afară de Kubiss şi de Feldwebel, se mai afla un bărbat îmbrăcat în haine civile. După atitudinea lui degajată, Heinrich înţelese că nu-i arestat. O privire fugară şi pătrunzătoare i-a fost de ajuns ca să-i reţină trăsăturile caracteristice ale obrazului. Mai cu seamă sprâncenele neobişnuit de late şi de dese îi atârnau atât de jos peste orbite, încât ochii aproape că nu i se vedeau.

— Condu-l prin curte până la portiţa din dos! porunci Kubiss Feldwebel-ului şi se repezi în întâmpinarea lui Heinrich.

— Sunt fericit, baroane, că pot să te salut în templul dreptăţii şi al răzbunării! exclamă el pe tonul lui obişnuit, glumeţ.

— E adevărat, mi-ai făgăduit că ai să te rogi lui Dumnezeu pentru mine şi ziua şi noaptea, dar sper că nu în templul ăsta?

— Nu, în templul ăsta noi oficiem alte liturghii! şi Kubiss râse cu cinism. Aici, am mai curând rolul de demon ispititor... Dar să lăsăm gluma, mor de nerăbdare. Spune-mi, mi-ai adus?

— O fiolă, după cum ţi-am şi făgăduit.

— Grazzia, signore! se înclină Kubiss teatral şi ieşi, iar Heinrich intră în biroul lui Müller.

— Ştii, Hans, aseară m-am gândit mult la ordinul feldmareşalului Kesselring, de care am luat cunoştinţă. Mi-e teamă că acum ai să ai şi mai mult de lucru — începu Heinrich, lăsându-se într-un fotoliu în faţa lui Müller.

— Ordinul ăsta îmi dezleagă întrucâtva mâinile. N-am să mai fiu nevoit să mă port cu mănuşi cu animalele astea, cu aşa-zisa populaţie civilă. Sunt sigur că fiecare dintre ei, dacă nu-i el însuşi partizan, în orice caz ajută pe partizani. Închipuie-ţi, a doua zi după sosirea noastră aici, au tras în maşina mea şi mi-au omorât şoferul!

— Ce măsuri ai luat?

— Pentru o operaţie de amploare, noi nu prea avem forţe, dar curând au să fie. Şi atunci, împreună cu dumneata, avem să organizăm o adevărată vânătoare de macaronari. Deocamdată, mi-am concentrat toată atenţia asupra recrutării de agenţi din populaţia băştinaşă.

„Se vede că sprâncenatul e unul din agenţii lui” — îşi zise Heinrich.

— Dar eu te-am rugat să treci pe la mine pentru altă chestiune. Generalul nu ţi-a spus nimic?

— Nu.

— Ştiam eu! Şi doar mi-a făgăduit că o să chibzuiască şi o să ceară şi sfatul dumitale! Dar lui ce-i pasă că eu nu dorm nopţi întregi din pricina atâtor griji câte s-au abătut pe capul meu!

— Şi ai vrea să mă foloseşti ca somnifer?

— Nu râde, Heinrich! Crede-mă, mie nu-mi arde de glume. Uite despre ce este vorba. Bizuindu-mă pe ceea ce-am vorbit împreună, am pus generalului problema mutării dumitale la noi. Am absolută nevoie de ajutorul dumitale!

— Vezi, ai vorbit cu generalul, fără să mă întrebi pe mine?

— Nu puteam să mai aştept. În afară de obligaţiile mele obişnuite, mi s-a mai dat o însărcinare, poate cea mai grea dintre toate: paza unui obiectiv militar foarte important, despre care nu am nici cea mai mică idee.

Müller avea o mutră atât de îngrijorată, încât Heinrich zâmbi fără să vrea.

— Te asigur că mie nu-mi arde de râs. Mi s-a pus în vedere în chip oficial că pentru acest obiectiv răspund cu capul, deşi am în sarcină numai paza lui exterioară. Paza din interior e încredinţată unei unităţi speciale de sub comanda unui maior Stengel...

— Totuşi nu pricep cum te-aş putea ajuta? Să

aflu în ce constă obiectivul?

— Voiam să-ţi încredinţez dumitale paza uzinei. Heinrich căzu pe gânduri. Nu primise nici o dispoziţie de la „anticar” cu privire la trecerea lui la serviciul SS, aşa că nu putea accepta propunerea lui Müller. Nu încape îndoială că era vorba de ceva extrem de important, dacă i se tăinuia până şi lui Müller ce anume are de păzit.

— Ei, ce zici de propunerea mea?

— Am un obicei: înainte de a lua o hotărâre, să cântăresc totul în linişte.

— Bine, dar noi am mai vorbit pe vremuri despre trecerea dumitale la noi. Ai avut destul timp să chibzuieşti.

— Atunci am vorbit în general, pe când acum dumneata vii cu o propunere concretă. Înainte de a o accepta, vreau să cunosc măcar în linii mari eventualele mele obligaţii, să văd obiectivul...

— Numai pe dinafară... — îi reaminti Müller.

— Se înţelege, numai ceea ce poţi să-mi arăţi. Apoi am să judec în linişte, şi abia după aceea am să-ţi dau răspunsul. Nici eu nu vreau să-mi risc capul.

— Atunci, hai să vizităm obiectivul acela blestemat chiar astăzi.

— E departe?

— La vreo trei kilometri de oraş.

Obiectivul care îl neliniştea atât de mult pe şeful serviciului SS se afla într-o vale, lângă un stăvilar, în

apropiere de Castel la Fonte. Dar fiindcă drumul care ducea într-acolo era foarte întortocheat, dădea impresia că-i departe. Într-adevăr, făcură cu maşina vreo trei kilometri.

O şosea îngustă, asfaltată, şerpuia printre stânci, se cufunda în prăpăstii, se căţăra din nou sus şi deodată făcea un semicerc şi se întrerupea fără veste în faţa unor porţi mari de oţel, ce păreau ferecate într-un zid înalt de piatră. Pe ambele laturi ale porţilor, străjuiau două buncăre uriaşe de beton.

Müller telefonase din biroul său unui „nepot", comunicându-i că vine cu maşina numărul cutare, însoţit de Oberleutnant von Goldring. Când maşina se opri, din buncăr ieşi un ofiţer. După ce verifică cu atenţie actele lui Müller şi ale lui Goldring, ofiţerul se reîntoarse în buncăr. Porţile se deschiseră automat şi după ce maşina intră înăuntru, se închiseră tot automat.

— Poftim, ăsta-i tot obiectivul, lua-l-ar naiba! drăcui Müller, arătând spre un al doilea zid, care se înălţa la vreo treizeci de metri de primul. Cele două ziduri formau un fel de coridor lat, care înconjura valea. De-a lungul celui dinţii, spre partea lui interioară, la distanţe egale, se aflau mai multe buncăre, de unde soldaţii supravegheau terenul înconjurător. În celălalt zid, în dosul căruia se găsea obiectivul propriu-zis, un şir de metereze îşi rânjeau ţevile mitralierelor. Un gard de sârmă ghimpată se

întindea de-a lungul zidului, iar în intervalul dintre zid şi gard se plimbau soldaţi din SS.

— Uite, centura asta exterioară e sectorul nostru — urmă Müller. Se sfârşeşte la gardul de sârmă inclusiv. Mai departe e domeniul lui Stengel şi al unităţii lui. Precum vezi, nu-i ceva complicat. N-o să ai cine ştie ce bătaie de cap.

— De aceea îţi dai atâta osteneală să scapi de el! zâmbi Heinrich. Eu zic să mergem să vedem tot sectorul nostru, cel puţin să avem o idee de lungimea lui.

Müller porni încet cu maşina de-a lungul zidului interior. Heinrich îl examină în tăcere. Într-un loc, a văzut o uşă mică în zid, pe unde trecea garda, fără îndoială. Atât în partea de nord, cât şi spre sud mai erau două porţi, la fel cu aceea prin care intraseră cu maşina.

— Ei, ce-ai hotărât, Heinrich? Îl întrebă Müller, pe când se întorceau spre Castel la Fonte.

— Am spus că am să mă mai gândesc. E o chestiune mult prea serioasă ca s-o rezolvi aşa, la repezeală. Dacă unui maior din serviciul SS, dacă unuia ca Müller, care a luat parte la putsch, nu i se spune ce obiectiv va avea de păzit, te asigur că e vorba de ceva mult mai serios decât o fabrică de apă gazoasă, fie chiar şi un sirop de fructe. Să-ţi iei asupra ta angajamentul să asiguri paza unui obiectiv atât de important, înseamnă într-adevăr să-ţi pui capul la

bătaie.

Müller oftă şi nu mai stărui să-i dea un răspuns imediat. Rămase mut până ajunseră în oraş.

— Dar dacă am încredinţa misiunea asta lui Kubiss? întrerupse el tăcerea, aruncând o privire întrebătoare lui Heinrich.

— Eu zic să chibzuim problema cu capul odihnit. Şi te asigur că vom ajunge la cea mai bună soluţie.

Maşina opri în faţa comandamentului. Heinrich coborî, făgăduindu-i să treacă pe la el a doua zi.

— Ai o scrisoare — îi spuse Lütz, îndată ce Goldring intră în biroul lui.

Heinrich luă scrisoarea şi se uită la stampilă. Erau câteva. Dar cea pe care o desluşi mai întâi era elveţiană.

„Am vreme s-o citesc şi mai târziu” — îşi zise el, vârând cu nepăsare în buzunar scrisoarea Lorrei.

3. DISCUŢII SINCERE

Heinrich nu dădu răspuns lui Müller nici a doua, nici a treia zi. Văzând că maiorul e nervos, scornea fel de fel de pretexte care, zicea el, îl făceau să amâne

luarea unei hotărâri definitive. De altfel, şi Heinrich era nervos. E drept, propunerea lui Müller i-ar fi dat prilejul să vină în contact cu un obiectiv foarte important, în schimb l-ar fi împiedicat să îndeplinească alte misiuni. Ce misiuni anume, era greu de prevăzut. „Anticarul” nu mai dăduse nici un semn de viaţă.

A patra zi, Heinrich plecă de acasă devreme, ca de obicei, pentru a face drumul până în oraş pe jos. Plimbările acestea de dimineaţă erau singurul lui prilej de destindere, întrucât lucrările de la comandament îi absorbeau absolut toată ziua — de dimineaţă şi până seara.

În fiecare zi, când ieşea de la castel, Heinrich nădăjduia să întâlnească în calea sa pe omul pe care-l aştepta cu atâta nerăbdare, sau măcar pe un emisar al lui. Dar în zadar cerceta el cu luare-aminte chipurile celor pe care-i întâlnea. Iată, şi astăzi i se întâmpla acelaşi lucru — până la Castel la Fonte mai sunt câţiva paşi şi pe drum nu-i ţipenie de om. Afară de individul acela de la „cămăşile negre”, care merge legănat ceva mai înainte.

Enervat că speranţele i s-au spulberat din nou, Heinrich lungi pasul. Iată, mai are puţin şi-l va ajunge din urmă pe drumeţul singuratic. Ciudat! E ceva foarte cunoscut în umerii aceştia cam aduşi, în felul de a ţine capul. Nu cumva?...

Temându-se să creadă că ar putea fi adevărat, Heinrich începu să fluiere un fragment dintr-o poloneză

de Chopin. Era semnalul convenit prin care îşi atrăgeau atenţia, la nevoie. Drumeţul îşi încetineşte şi mai mult pasul. Încă puţin şi se vor alinia. Chiar aşa, e „anticarul”!

Deşi se recunoscuseră, parola sună pentru fiecare din ei ca un salut în limba maternă. Acum Oberleutnant-ul din armata germană şi ofiţerul din „cămăşile negre” mergeau umăr la umăr.

— Avem foarte puţin timp la dispoziţie, aşa că ascultă-mă cu atenţie şi nu mă întrerupe — se adresă lui Heinrich tovarăşul lui de drum. Din informaţiile pe care le avem, undeva în regiunea asta se află o uzină care fabrică aparataj de radio pentru proiectile zburătoare. Aceasta este noua armă despre care scriu ziarele şi se vorbeşte atât de mult. Misiunea dumitale este să afli unde se găseşte uzina şi să pui mâna prin orice mijloace pe schiţele aparatajului, sau în cel mai rău caz, să afli toate datele cu privire la sistemul de dirijare şi la lungimea undelor. Deocamdată, nu-ţi mai dăm altă însărcinare, având în vedere greutatea şi importanţa excepţională a acestei misiuni. Trebuie să-ţi atrag atenţia să te păzeşti cu o grijă deosebită de gloanţele garibaldiştilor. Acţionează cum crezi că-i mai bine, dar cu mult mai multă prudenţă ca la Saint-Rémy.

— Mi s-a propus să trec în serviciul SS şi să iau comanda gărzii unui obiectiv militar atât de secret, încât nici şeful serviciului SS nu ştie ce se fabrică acolo. De altfel, n-aş avea în seamă decât paza

exterioară, cea interioară este încredinţată unei unităţi speciale de SS.

Tovarăşul de drum al lui Heinrich se adânci în gânduri.

— Să nu primeşti propunerea. Trebuie să-ţi spun că în nordul Italiei se mai află o uzină care fabrică piese pentru proiectile zburătoare. Dar această uzină ne interesează mai puţin decât aceea despre care ţi-am vorbit. S-ar putea ca, acceptând propunerea, să te legi singur de mâini şi de picioare. Şi unde se găseşte obiectivul ce ţi se propune să-l păzeşti?

Heinrich îi povesti tot ce ştia.

— E greu de spus dacă obiectivul acesta este sau nu acela care ne interesează. Respinge propunerea şi nu uita un lucru: niciodată până acum nu ţi s-a încredinţat o misiune mai importantă ca asta! E vremea să ne despărţim. Legătura rămâne aceeaşi. La revedere. Îţi doresc succes!

Salutând milităreşte, ofiţerul din „cămăşile negre” coti în cea dintâi stradelă. Heinrich încetini pasul, chibzuind la noua lui misiune.

— Cu ce să înceapă?

Faptul că în Italia de nord sunt două uzine asemănătoare îi complica foarte mult sarcina. Pornind greşit de la început, ar cheltui zadarnic o mulţime de timp ca să lege cunoştinţe şi să caute izvoare de informaţii şi în cele din urmă să afle că uzina fabrică cine ştie ce piese, şi nicidecum aparataj pentru radio.

Nu, o asemenea risipă de timp nu-i admisibilă. Mai întâi de toate, trebuie să afle precis ce fabrică uzina şi abia după aceea să pornească la acţiune. Dar cum să afle? S-ar putea totuşi ca Müller să ştie ceva şi să facă dinadins pe şiretul. Dar poate că nu-i nici un şiretlic, poate, de bună seamă, vrea să scape de răspundere? De ce şi-ar risca propriul lui cap, când îi poate substitui unul străin? Doar asta-i în firea lui Müller. De fapt, n-ar trebui să facă presupuneri înainte de a avea în mână dovezi care să-l ajute să tragă concluzii juste. Deocamdată, are o singură dovadă incontestabilă, verificată: că în apropiere de Castel la Fonte se găseşte o uzină secretă. E puţin, chiar foarte puţin! Nu-i decât un punct de plecare.

Apoi trebuie să lămurească de ce ţine aşa de mult Müller să scape de paza acestei uzine. De asemenea, trebuie să-l cunoască negreşit pe Stengel. Şi una şi alta sunt verigile aceluiaşi lanţ.

Peste zi, folosind un moment liber, Heinrich se duse la Müller.

— Chiar acum te-am căutat la telefon — îi zise şeful serviciului SS în loc de salut.

— După cum vezi, am avut intuiţia că vrei să-mi vorbeşti, pentru că am venit la dumneata cu totul pe neaşteptate. Este ceva nou?

— Din păcate, da.

— De ce, din păcate?

În loc de răspuns, Müller îi întinse o foaie de

hârtie.

Era un document secret, prin care şeful direct al lui Müller de la corpul de armată îi interzicea categoric să însărcineze pe altcineva cu paza obiectivului, subliniind că paza uzinei este de o importanţă excepţională şi de aceea îi este încredinţată lui Müller personal.

— Nu trebuia să raportezi la comandament, doar nu-mi dădusem consimţământul. Acum sunt într-o situaţie cât se poate de neplăcută. Reiese că eu am cerut această funcţie şi că am fost refuzat.

— Ai cuvântul meu de ofiţer că n-am menţionat nici numele dumitale, nici pe al lui Kubiss. Am arătat numai că sunt supraaglomerat cu alte treburi şi am cerut să se rezolve problema principial.

— Nu înţeleg un lucru: de ce să împartă doi oameni răspunderea pentru paza obiectivului? De ce să nu răspundă maiorul Stengel, pe care, fiindcă veni vorba, nici nu l-am văzut cum arată!

— Închipuie-ţi că nici eu nu l-am văzut. I-am telefonat într-un rând şi i-am propus să ne cunoaştem, să luăm contact. Dar, pretextând că-i cam bolnav, s-a eschivat de la întâlnire. A făgăduit că o să-mi telefoneze, însă n-a mai telefonat...

— Asta-i curată impoliteţe!

— Singurul care l-a văzut e Ewers. Adică nu, mint! Mi s-a spus c-a fost de câteva ori la medicul-şef cu nu ştiu ce treburi.

— La doctorul acela pe jumătate italian, pe jumătate neamţ? Îl cheamă Mattini, dacă nu mă înşel? Nu mai ţin minte cine mi-a vorbit de el, dar mi l-a descris ca pe un om foarte interesant, susţinând totodată că-i un chirurg excepţional. E adevărat?

— Într-adevăr, e un chirurg foarte bun. În ceea ce priveşte celelalte însuşiri... Dacă un om se fereşte de noi ăştia de la Gestapo, suntem îndreptăţiţi să ne ocupăm de el. Am să dau ordin să fie pus sub observaţie. Şi fiindcă veni vorba, după ce-o să faci cunoştinţă cu acest Mattini, fă-mi un serviciu: dă-mi o caracterizare detailată şi obiectivă asupra lui. Cred că n-ai să mă refuzi?

— Mi-e teamă că n-o să ţi-o dau chiar aşa de curând. Deocamdată n-am nevoie de serviciile medicilor. Doar dacă mă vor găuri partizanii! Dar de ce ne pierdem vremea vorbind de Mattini?

— Chiar aşa, parcă n-aş avea şi alte belele pe capul meu! Numai uzina asta...

— Hans, acum când problema pazei s-a rezolvat definitiv, spune-mi, te rog, de ce ţineai aşa de mult să scapi de răspundere? Fireşte, dacă n-ai vreun motiv care să te împiedice să-mi dai această lămurire.

— Iată despre ce este vorba: când mi s-a încredinţat paza exterioară, mi s-a atras atenţia să iau toate măsurile pentru întărirea ei. Trebuie să-ţi spun că înainte de sosirea noastră aici, s-a găsit la uzină un manifest comunist. Or, după cum ai văzut, paza e aşa

fel organizată că nici un şoarece nu poate pătrunde înăuntru. Totuşi, cine a introdus manifestul? Ce concluzie poate să tragă un om cu judecată sănătoasă? Concluzia pe care am tras-o eu: dacă un lucru oarecare a ajuns în uzină, înseamnă că aceeaşi cale poate fi folosită pentru a retransmite ceva şi din uzină! Şi acest ceva ar putea fi tocmai taina păzită cu atâta străşnicie. Şi atunci cine răspunde, dacă nu Müller?

— Şi dumneata, ca un bun prieten ce-mi eşti, te-ai hotărât să-mi joci festă, să mă convingi să iau asupra mea paza uzinei?

— Nu uita, Heinrich, că obiectivul acesta se află în grija personală a generalului-maior Berthold . Pe dumneata nu te-ar trage la răspundere cu atâta asprime ca pe mine.

— De unde ştii că-i în grija tatii?

— Raportul cu privire la întărirea pazei exterioare, pe care sunt dator să-l înaintez şefului meu de la corpul de armată, trebuie să-l înaintez şi la serviciul condus de Berthold.

— Sunt sigur că tata ar fi indulgent şi faţă de dumneata. Doar i-ai făcut un serviciu!

— Ţi-a spus chiar el? Müller aruncă o privire ciudată lui Heinrich.

— Nu, am aflat-o de la Lorrchen. Chiar astăzi am primit o scrisoare de la ea, în care sunt câteva cuvinte pentru dumneata.

Heinrich scoase scrisoarea, găsi pasajul de care

avea nevoie şi i-l citi cu glas nepăsător:

— „Transmite, te rog, lui Herr Müller, salutări din partea mea”.

Müller zâmbi mulţumit.

— Cred că bănuieşti de ce-ţi transmite salutări viitoarea mea soţie?

— Se înţelege. Dar dumneata?

— Ar fi ciudat ca Lorre să aibă secrete faţă de logodnicul ei — îi răspunse Heinrich cu o fermă convingere.

— Sunt atât de bucuros că vezi lucrurile aşa cum trebuie... Şi, fără să mă laud, s-a făcut un lucru curat. Până acum, în afară de mine şi de şofer, pe care am fost nevoit să-l trimit pe frontul de răsărit, nimeni nu bănuieşte nimic. Bineînţeles, în afară de Berthold.

Heinrich simţi că îi îngheaţă toate măruntaiele.

— Dumneata eşti maestru în asemenea treburi, deşi nu pot pricepe cum ai pus la cale toată povestea asta.

— Din ziua când am primit scrisoarea generalului Berthold prin care îmi dădea ideea să-i fac de petrecanie domnişoarei Monica, fără s-o aresteze, eu n-am mai slăbit-o din ochi. Mademoiselle mergea adesea cu bicicleta.

— Ei şi? întrebă Heinrich, abia stăpânindu-se.

— Ca să-ţi spun drept, nu mă aşteptam de loc ca totul să se petreacă atât de simplu şi de uşor. În ziua când ai plecat la Paris, mademoiselle se pregătise să

plece şi ea nu ştiu unde, îşi legase de bicicletă o geantă mare plină cu lucruri, îndată ce mi s-a raportat că a plecat de la hotel, m-am repezit pe urmele ei... ţin totdeauna în curte un camion gata pregătit pentru asemenea treburi. Acum, când totul a trecut şi dumneata poţi privi cu înţelepciune acest episod, cred că eşti de acord cu mine că te-am scăpat de o mare primejdie. Dacă partizana asta ar fi fost arestată, ar fi căzut negreşit o umbră şi asupra numelui dumitale.

Heinrich tăcea, cu dinţii încleştaţi — nu era în stare nici măcar să ofteze.

O, ce încercare îngrozitoare! Încercarea puterii şi voinţei lui! De-ar intra cineva ca să-i distragă atenţia lui Müller! Are nevoie de un răgaz de o clipă ca să-şi poată veni în fire.

Şi ca răspuns la ruga lui mută, sună telefonul şi Müller puse mâna pe aparat.

— La telefon „Călugărul”!... Da, e aici... ţi-l trec numaidecât!

Heinrich luă receptorul, dar la început nu înţelese despre care unchi e vorba, şi de ce i se adresează unul care îşi zice logodnic, iar lui îi spune tânărul. Dar glasul cunoscut al lui Lütz îl readuse la realitate.

— Spui că mă cheamă „unchiul” urgent? Vin numaidecât... Nu, nu întârzii... am şi plecat:!

Heinrich trânti receptorul şi se repezi spre uşă, dar încordându-şi voinţa, se opri o clipă în prag.

— Iartă-mă, am uitat să-mi iau rămas bun, mă

cheamă Ewers.

Îndată ce nevoia de a suporta privirea fixă a lui Müller dispăru, puterile, câte îi mai rămăseseră, îl părăsiră. Trebui să se aşeze pe o bancă din scuar, să aştepte să-i treacă tremurul picioarelor şi să i se limpezească puţin capul.

„Va să zică Müller a ucis-o pe Monica! Din ordinul lui Berthold!...”

Şi numai după ce fumă o ţigară şi bău un pahar de apă la chioşc, Heinrich se simţi în stare să-şi continue drumul.

— Herr Oberleutnant, ce-i cu dumneata? Eşti schimbat la faţă! Se miră Ewers, când dădu cu ochii de ofiţerul său cu însărcinări speciale.

— Eşti bolnav, Heinrich? îl întrebă tulburat şi Lütz, care se găsea în cabinetul generalului.

— Da, mă simt foarte prost — mărturisi Heinrich.

— În cazul acesta, nici nu poate fi vorba de serviciu! Du-te acasă numaidecât şi bagă-te în pat! Iar dumneata, Herr Lütz, cheamă chiar acum un medic! porunci generalul.

Din biroul său, Lütz dădu un telefon lui Kurt, spunându-i să vină cu maşina, apoi începu să sune la spital.

— Am să-l rog pe Mattini să vină chiar el. Sunt sigur că va veni bucuros, pentru că i-am vorbit despre tine şi vrea să te cunoască.

Heinrich nu-i răspunse.

— Ce-i cu tine? Lütz veni mai aproape şi-l privi în faţă. Ochii ţi-s plini de lacrimi.

Heinrich tresări, ca şi când s-ar fi trezit din somn.

— Karl, ştii cine a ucis-o pe Monica? Müller! N-a călcat-o din întâmplare, ci dinadins. Avea pentru scopul ăsta, un camion... totdeauna gata pregătit!

— Doamne Dumnezeule! Să fie adevărat?

— Chiar el mi-a mărturisit mai adineauri. Ba îşi lăuda spiritul inventiv!

Lütz oftă din adânc.

— Nu... nu, aşa ceva nu intră în mintea mea! Spui că ţinea gata pregătit un camion, special pentru treaba asta? Cum de nu l-ai împuşcat pe loc, ca pe un câine? Doamne, ce vorbesc! Să pieri şi tu din pricina unui ticălos ca ăsta! Mai bine dă-mi cuvântul că n-ai să faci nimic fără să te sfătuieşti cu mine! Ţi-o cer, te rog! Îmi făgăduieşti?... Diseară vin la tine şi atunci vom vorbi mai pe larg. Dar te rog din tot sufletul, să nu faci vreun gest necugetat din mânie! Îmi făgăduieşti?

— Îţi făgăduiesc!

Un sfert de oră mai târziu, Heinrich era la castel. Mirată de întoarcerea lui timpurie, Maria-Luisa trimise subreta cu un bileţel. Contesa întreba îngrijorată dacă nu cumva baronul s-a îmbolnăvit, îi făcea reproşuri că fuge de ea, se plângea de cavalerii moderni care-şi uită obligaţiile faţă de doamne — într-un cuvânt, că moare de urât şi nimeni nu-i întinde o mână de ajutor...

Heinrich mototoli înciudat bileţelul şi rugă pe subreta să-i transmită verbal că ar vrea să-i mulţumească contesei pentru amabilitatea ei şi că o roagă să-l primească.

Cam peste o oră, sosi Mattini. Heinrich îşi închipuia, cine ştie de ce, că medicul-şef e un om, dacă nu bătrân, cel puţin în vârstă. Şi când colo, în faţa lui stătea un bărbat de vreo treizeci şi cinci de ani, elegant şi foarte bine făcut, care părea mai curând un artist decât un medic. Faţa lui nervoasă şi expresivă arăta că-i o fire impresionabilă şi totuşi stăpânită. Numai oamenii obişnuiţi să-şi înfrâneze simţurile au o asemenea expresie.. Ochii lui mari, căprui, trădau inteligenţă şi o ironie melancolică.

— Este o crimă să fii bolnav la vârsta dumitale, baroane! Asta denotă o lipsă totală de respect faţă de natură, care de-a lungul atâtor milenii a cizelat cea mai perfectă creaţie a ei — omul! Zise el, salutându-l şi privind cu atenţie chipul pacientului său.

— Nu m-am făcut vinovat cu nimic faţă de natura-mamă, signor Mattini — zâmbi Heinrich — şi mărturisesc, mă simt foarte sănătos. Iartă-mă că te-am deranjat de prisos, dar ţineam foarte mult să te cunosc! Şi acum, pedepseşte-mă, sau graţiază-mă!

— Prefer să te graţiez! Ştii, ruşii au un scriitor extraordinar, pe Cehov! În una din scrisorile lui către fratele său, este o frază care a devenit deviza vieţii mele: „E mai bine să fii victimă decât călău!”

— Cunoşti literatura rusă? se miră Heinrich..

— De ce te miri? Eu o socotesc drept una dintre cele mai valoroase ale lumii. Ba, ca să spun cinstit, chiar cea mai valoroasă. Ca să pot citi operele scriitorilor ruşi în original, începusem să învăţ limba rusă. Din păcate, războiul mi-a întrerupt studiile, şi acum am început să uit şi ceea ce învăţasem.

— Dar dacă am încerca să-ţi împrospătăm cunoştinţele? Îl întrebă Heinrich în ruseşte.

Mattini făcu ochii mari.

— Cum, cunoşti limba rusă?!

— Mi-am petrecut copilăria şi adolescenţa în Rusia.

— Baroane, m-ai intrigat aşa de mult, încât era să-mi uit îndatoririle de medic. Dezbracă-te, ca să te examinez! Şi dacă am să constat că discuţia nu-ţi face rău, o să mai stăm de vorbă. Se înţelege, dacă n-ai nimic împotrivă.

— Bine, dar sunt perfect sănătos! Mattini îi luă mâna şi-i pipăi pulsul.

— Nu-mi place cum arăţi. Da, e aşa cum am presupus, ai pulsul accelerat.

— Am aflat astăzi o veste foarte dureroasă pentru mine. E reacţia firească a organismului.

— Dă-mi voie să judec eu dacă-i firească sau nu. Cu toată împotrivirea lui Heinrich, Mattini îl examină şi rămase nemulţumit de starea sistemului nervos.

— Dumneata ai nevoie de odihnă. Înainte de toate, de odihnă.

— Doar ştii şi dumneata că în împrejurările actuale aşa ceva e cu neputinţă!

— Fleacuri! În orice situaţie s-ar găsi omul, totdeauna îşi poate rezerva o oră pentru el, numai pentru el. Iar întâmplarea face să ai la îndemâna condiţii excelente: un parc minunat, un râu la doi paşi. Şi fiindcă veni vorba, nu-ţi place pescuitul? Avem în regiunea asta nişte păstrăvi cum nu se mai găsesc în altă parte! Pescuitul este şi el un fel de sport, care pasionează pe om. Iar dacă ţinem seama de faptul că pescarul îşi petrece timpul în aer liber şi că se mişcă mult, avem, aş putea zice, un întreg complex curativ. Am un pacient, pe maiorul Stengel, care în fiecare zi se scoală în zori şi un ceas sau două aleargă pe malul râului. Pescuieşte păstrăvi...

— M-ai făcut foarte curios, signor Mattini. Eu am crescut pe malul unui râu, şi pescuitul e o veche pasiune a mea. Numai că trebuie să cunoşti locurile unde să dai de peşte. Păstrăvului, după cum am auzit, îi plac apele repezi.

— Ăsta-i lucrul cel mai simplu. Hai să mergem în parc, să-ţi arăt unde pescuieşte Stengel.

Heinrich şi Mattini ieşiră în parc. Într-adevăr, de unde se aflau se vedea bine o porţiune mare din râu şi defileul unde apa se învolbura, spumegând.

— Vezi. Acolo curentul este extraordinar de

iute şi maiorul Stengel preferă locul acela.

Cei doi bărbaţi se aşezară pe o bancă săpată în stâncă şi începură să admire priveliştea. Valea, scăldată cu dărnicie în lumina soarelui, părea că se odihneşte printre munţi. De departe, aveai impresia că orăşelul s-a adâncit în somn. Nu-ţi venea să crezi că pe străzile lui circulă oameni înarmaţi, că în una din casele acelea paşnice se pun la cale planuri înspăimântătoare, şi că de jur împrejur totul respiră a ameninţare şi nu a tihnă potolită. Se vede că gândul acesta licărise în acelaşi timp şi în mintea lui Heinrich, şi în mintea lui Mattini. Se uitară unul la altul şi amândoi zâmbiră cu tristeţe.

— Cât de frumoasă ar fi putut să fie viaţa! Zise doctorul, pe gânduri.

— Cât de frumoasă o să fie viaţa, după ce se va sfârşi războiul! Îl corectă Heinrich.

— Dumneata crezi că omenirea va avea parte cândva de o eră de aur? Îl întrebă Mattini.

— Sunt adânc încredinţat!

Statură amândoi mai bine de o oră pe bancă, antrenaţi într-o discuţie cu privire la rolul omului în soartă viitoare a lumii. Mattini era de părere că numai perfecţiunea individuală va duce omenirea la izbăvire. Heinrich însă îi demonstra că e nevoie de transformări sociale şi de amestecul activ al omului în viaţa înconjurătoare. Cu toate că părerile lor se deosebeau, totuşi găsiră un limbaj comun, pentru că şi unul ş-i altul

apreciau la fel evenimentele pe care le trăiau...

— Păcat că nu ne-am cunoscut mai demult — îi zise Mattini la despărţire. O discuţie ca asta e cea mai bună gimnastică pentru creier. Altfel, în gaura asta, eşti expus să prinzi mucegai!

— Şi mie îmi pare rău. Era bine dacă îţi dădeam un telefon, nu să aştept să se ivească o ocazie! Totuşi, am o scuză, credeam că am să te întâlnesc la contele Ramoni.

— Fără absolută nevoie, eu nu calc în vizuina asta!

— Vizuină?

— Nu se cheamă aşa locul unde se adăpostesc lupii?

— Văd că n-ai o părere prea bună despre conte şi despre nepoata lui. Ce a determinat-o?

— Toată populaţia din partea locului îl urăşte pe conte şi, bineînţeles, nu fără motiv, doar e ştiut: *vox populi vox dei*. Cât despre contesă, nu-mi plac femeile desfrânate, mai ales când pretind să fie şi distrate. Or contesa, pur şi simplu, vânează ofiţerii, chiar şi pe acei pe care-i socoteşte de categoria a doua, fiindcă n-au titluri. Aici, la castel, cumsecădenia unui om e determinată de titlul lui de nobleţe. De pildă, maiorul Stengel e un om cumsecade deoarece, ca şi dumneata, e baron. Pe Lütz, când nu-i de faţă, îl face pedagog, pe generalul Ewers, soldăţel, iar pe mine, fără îndoială, mă face felcer. Dar nu-i vorba numai de asta. Mi-e silă

să vin aici şi pentru că sunt încredinţat că contele este inspiratorul mişcării „cămăşile negre” din Italia de Nord, cu toate c-o ascunde.

Kurt îl duse pe Mattini înapoi în oraş şi se întoarse cu undiţe şi alte ustensile pentru pescuit. Le cumpărase în magazinele locale, din ordinul lui Oberleutnant Goldring.

Seara, veni Lütz. După ce Heinrich îi mai repetă o dată discuţia lui cu Müller, Lütz măsură multă vreme odaia în lung şi în lat. Apoi se aşeză pe divan, alături de prietenul său şi, cuprinzându-l cu braţul pe după umeri, îl întoarse cu faţa spre dânsul.

— Ascultă, Heinrich, înainte de a începe să discutăm ce facem cu Müller, aş vrea să-mi răspunzi la o întrebare: mă consideri prieten, sau o simplă cunoştinţă?

— Dacă în toată armata germană există un om cu care stau cu plăcere de vorbă oricând, apoi acela-i Hauptmann Karl Lütz, de a cărui prietenie nu mă îndoiesc.

— Atunci, în calitate de prieten, vreau să redeschid discuţia pe care am începuţ-o de atâtea ori cu tine, fără să izbutesc s-o sfârşesc.

— Te ascult cu atenţie şi dacă am să pot am să-ţi răspund.

— Vezi tu, purtarea ta mă uimeşte adeseori. Eşti un om bine crescut, civilizat şi după cât mi se pare, omenos. Atunci, spune-mi, de ce dracu te-ai împrietenit

cu Müller şi cu morfinomanul acela de Kubiss? Ce nevoie aveai tu să te caţeri prin munţi la Saint-Rémy, ca să pui mâna pe nenorocitul acela de francez, care căuta să-şi scape viaţa? De ce, când erai îndrăgostit de o fată că Monica, te-ai logodit cu fiica lui Berthold ? Înţelege-mă, nu te întreb din simplă curiozitate, dar pe mine purtarea ta mă chinuieşte, uneori îmi apasă întreaga fiinţă.

Ce n-ar fi dat Heinrich în clipa aceea să aibă dreptul să-şi deschidă sufletul ca orice om! Avea încredere în Lütz, îl stima pentru inima lui bună şi era sigur de prietenia lui. Cu toate acestea, nu putea să-i dea a înţelege nici pe departe ce anume îl călăuzea în toate acţiunile lui.

— Karl, mi-ai pus atâtea întrebări, încât, spun drept, mai zăpăcit. Dar acum când le-ai adunat toate la un loc, mă mir şi eu de mine însumi! Se vede că am ceva de aventurier în mine, ceva care mă face să mă joc cu focul. Dar îţi dau cuvântul meu, mă jur dacă vrei, că n-am făcut nici o faptă necinstită şi cred că nici nu voi face vreodată. Dacă mă crezi, acceptă-mă aşa cum sunt. Aş vrea însă să adaug, că m-ar durea cumplit dacă aş pierde prietenia ta.

— Bine, dar cum calificiu tu raporturile tale cu Lorre Berthold?

— Îţi jur că ea nu va fi niciodată soţia mea! Recunosc că-i o situaţie idioată. Dar Berthold m-a prins în undiţă pur şi simplu. Când mi-a ieşit Monica în cale,

fire aprinsă cum sunt, am vrut să mă împotrivesc, să rup cu Lorre orice relaţii, dar pe urmă m-am hotărât să las toate aşa până la sfârşitul războiului. Berthold e un om răzbunător şi s-ar fi răzbunat pe mine. Totuşi, repet, Lorre nu va fi niciodată nevasta mea!

— Sunt de acord cu tine că-i mai bine să laşi lucrurile aşa cum sunt până la sfârşitul războiului. Ai dreptate. Mi-ai luat o piatră de pe inimă. Dar a mai rămas una, cea mai grea: ce gânduri ai cu Müller? Te previn că dacă nu-l ucizi tu, am să-l omor eu! Şi nu numai pentru Monica, dar şi pentru femeia aceea însărcinată pe care a împuşcat-o, şi pentru tot şuvoiul de sânge nevinovat pe care l-a vărsat! Într-o vreme, vroiam să-mi trag un glonţ în cap, dar apoi mi-am zis că aş putea să-l întrebuinţez mai cu folos.

— Lütz, cum îţi trece prin minte că i-aş putea ierta vreodată moartea Monicăi?

— Atunci să-i facem de petrecanie împreună!

4. NOI PRIETENI, NOI DUŞMANI

— Meine Herrschaften! Se adresă Ewers celor de faţă, după ce Lütz îi raportă că toţi ofiţerii convocaţi la adunare sunt prezenţi. Am sosit aseară de la

comandamentul grupării noastre şi am ordonat să fiţi convocaţi pentru a vă pune la curent cu situaţia ce s-a creat în Italia de Nord. Se înţelege de la sine că ceea ce veţi auzi de la mine trebuie să rămână o taină pentru soldaţi. Datoria lor este să execute ordinele dumneavoastră şi nicidecum să se amestece în problemele importante. Iar problemele la care mă refer sunt de aşa natură, încât m-au obligai să vă adun. După cum ştiţi şi dumneavoastră, îndată ce trupele feldmareşalului Rommel au părăsit continentul african, anglo-americanii au devenit mai activi. Ei au ocupat insula Pantelleria, între Africa şi Sicilia. Încă de pe atunci înaltul nostru comandament fusese surprins de atitudinea armatelor italiene. Pantelleria este o cetate construită după toate regulile ştiinţei moderne a fortificaţiilor. Ea ar fi putut rezista unui asediu îndelungat. Cu toate acestea, garnizoana italiană s-a predat după primul bombardament, deşi fortificaţiile nu suferiseră avarii, iar garnizoana n-avusese decât doi răniţi.

Un murmur de indignare străbătu sala.

— Peste o lună, anglo-americanii au atacat insula Sicilia. Şi în vreme ce forţele noastre din insulă, reduse ca număr, duceau lupte înverşunate cu Armata 7-a americană şi cu Armata a II-a engleză, trupele italiene s-au retras în pripă, silindu-ne astfel şi pe noi să părăsim Sicilia, deoarece raportul de forţe se schimbase brusc în favoarea inamicului. Cu toate

acestea — urmă Ewers — nu era nici un motiv să se presupună că trupele anglo-americane vor pătrunde în Italia de Nord prin strâmtoarea Messina.

Vestea această neaşteptată tulbură pe cei prezenţi. Generalul făcu o pauză, şi apoi continuă:

— Inamicul a lansat un mare desant aerian în provincia Apulia, în zona Taranto-Brindisi. În această regiune noi n-am avut trupe, iar garnizoanele italiene, dezorganizate în urma ordinului de capitulare al lui Badoglio, n-au opus nici o rezistenţă şi au depus armele. Datorită acestui fapt, Armata 8-a engleză a pătruns prin strâmtoarea Messina în Calabria, iar Armata 5-a americană a debarcat în golful Salerno. În momentul de faţă, cele două armate, engleză şi americană, au făcut joncţiunea, izolând sudul Italiei. Încercarea lor dârza de a înainta spre nord este oprită de şase divizii de-ale noastre. În ce priveşte trupele italiene care încă nu s-au supus sau n-au avut încă timp să se supună ordinului lui Badoglio, noi nu ne putem bizui pe ele. Prin urmare, tot greul războiului din Italia cade asupra noastră. Führer-ul a dat ordin să se oprească cu orice preţ înaintarea trupelor anglo-americane şi în orice caz să nu fie lăsate să depăşească linia fortificată din bazinul râurilor Garigliano-Sangro, care taie teritoriul Italiei la o sută douăzeci de kilometri la sud de Roma.

Generalul se apropie de hartă şi arătă linia fortificată.

— Noi n-avem multe trupe în Italia şi nici nu le putem folosi în întregime pe front. O parte din efective trebuie ţinute în rezervă pentru cazul când anglo-americanii ar încerca să debarce pe litoralul Atlanticului. Din datele culese de serviciul I-Z reiese că anglo-americanii pregătesc o operaţie de mare amploare pe acest litoral. În momentul de faţă, în Anglia se fac concentrări masive de trupe şi de mijloace mecanizate, iar în luna august a avut loc la Quebec o consfătuire între şefii guvernelor Angliei şi Americii la care s-a hotărât ca debarcarea să se facă în nordul Franţei. Această operaţie a fost denumită „Overlord". A şi fost desemnat comandantul suprem în persoana generalului american Eisenhower. Pentru realizarea acestei operaţii, s-a hotărât să se folosească diviziile care au luptat în Africa. Acum ele se găsesc în lupte în Italia. Acest lucru e în avantajul nostru, pentru că odată început războiul aici în peninsulă, anglo-americanii nu vor putea deschide curând un front în Franţa. Or fără trupele africane angajate în lupte aici în Italia, aliaţii nu vor avea suficiente forţe pentru realizarea operaţiei „Overlord".

— Nu încape îndoială că anglo-americanii vor exploata situaţia favorabilă lor în momentul de faţă, doar forţele noastre principale se află angajate pe frontul de răsărit, unde se dau bătălii înverşunate. După cum se ştie, ofensiva noastră din sectorul numit „arcul Orlov-Kursk" n-a avut succes, din păcate.

Comandamentul nostru suprem a hotărât să continue scurtarea liniei frontului de răsărit, ca să-şi formeze rezerve pentru a da duşmanului în viitorul apropiat lovitura zdrobitoare, care va fi totodată şi lovitura de graţie. Potrivit ordinului înaltului comandament, trupele noastre s-au retras pe malul drept al Niprului, unde au organizat o puternică linie de apărare şi se pregătesc pentru o mare ofensivă, care urmează să fie dezlănţuită în primăvara anului viitor. Bolşevicii nu vor putea birui un obstacol natural ca Niprul şi nici nu vor putea scoate trupele noastre din poziţiile lor fortificate organizate pe frontul de răsărit. Barbarii anglo-americani au început să bombardeze cu sălbătăcie teritoriul patriei noastre. Inamicul crede că ne va demoraliza, şi nu ţine seama de faptul că aceste acte de barbarie vor îndârji şi mai mult pe soldaţii noştri, întărindu-i şi mai mult în voinţa lor de a lupta şi a învinge. Iar victoria va fi în mod cert a noastră. Führer-ul a declarat că Germania făureşte în prezent o armă nouă. Teribilă, cu ajutorul căreia vom face praf şi pulbere pe toţi duşmanii noştri.

În legătură cu toate acestea, ni s-a dat şi o nouă misiune de răspundere: ni s-a ordonat să aducem la îndeplinire o operaţie în minimum de timp, s-o aducem la îndeplinire repede şi cu hotărâre. Generalul feldmareşal Kesselring, comandantul trupelor din Italia, a dat ordin ca în termen de trei zile să dezarmăm toată armata italiană. Mai târziu, vom crea

detaşamente de voluntari din cei care doresc să fie alături de noi, iar ceilalţi, adică elementele nesigure, vor fi trimişi ca prizonieri în lagăre de concentrare şi ca mână de lucru în uzinele noastre. Fiecare divizie execută această operaţie în sectorul ce i s-a afectat. Nouă ni s-a repartizat sectorul acesta — şi Ewers arătă pe hartă. Toate garnizoanele italiene aflate în sectorul nostru trebuie dezarmate şi puse sub pază.

Ewers se lăsă în fotoliu şi încheie:

— Asta-i tot. Acum, meine Herrschaften, sunteţi liberi. Treceţi la executarea ordinului, în linişte şi cu calm. Rog să rămână comandanţii de regimente, şefii de stat-major, dumneata, Oberst Kunst, şi dumneata, Lütz.

Heinrich plecă de la adunare vesel şi surescitat — după cum se părea, corabia ardea din toate părţile. Ar fi interesant de ştiut cum va primi Mattini vestea capitulării. Doar evenimentele ce se desfăşoară în Italia îl privesc şi pe dânsul. Trebuie să treacă pe la spital...

Dar la spital i se spuse că medicul-şef a plecat undeva de vreo jumătate de oră.

În nădejdea că-l va găsi pe Mattini la el acasă, Heinrich se grăbi să se ducă la castel. Putea să se aştepte la o astfel de vizită, deoarece în luna din urmă între el şi Mattini se închegaseră relaţii cu adevărat prieteneşti. Noul lui prieten venea adesea la el, fără să-l mai anunţe, uneori numai pentru ca să doarmă pe săturate: omul locuia la spital, şi de multe ori era trezit

în toiul nopţii.

Simplitatea şi sinceritatea purtării lui Mattini îi plăceau foarte mult lui Heinrich. Cu ei nu era nevoie să te sinchiseşti de etichetă, în caz că simţeai nevoia să te odihneşti s-au n-aveai chef de vorbă. Uneori, stăteau tăcuţi câte o seară întreagă — unul lungit pe divan cu cartea în mână, celălalt la masa de lucru, frunzărind ziarele sau citind şi el vreo carte. Dar se întâmpla şi altfel. Luându-se cu vorba sau antrenându-se în vreo discuţie, îşi aduceau aminte că trebuie să doarmă abia când dincolo de ferestre mijea de ziuă.

În serile când li se alătura şi Lütz, discuţiile deveneau şi mai aprinse — toţi trei urau deopotrivă războiul, dar în chip diferit îşi explicau cauzele care l-au determinat şi tot în chip diferit îşi imaginau viitorul omenirii.

Fire cinstită dar inertă, Lütz resimţea profund şi dureros evenimentele, dar le accepta cu resemnarea unui condamnat. El nu credea în putinţa de a lupta cu răul, care după părerea lui e generat de însuşi natura omului. Mattini, mai înclinat spre sinteze filozofice, ţinea seama de influenţa forţelor sociale asupra dezvoltării istorice a societăţii, dar nu credea în posibilitatea unor prefaceri esenţiale într-un viitor apropiat, deoarece considera progresul ca o mişcare succesivă foarte înceată, ca o evoluţie lentă. Heinrich, ezitând să-şi spună deschis părerile, încerca totuşi să demonstreze şi unuia şi celuilalt că au concepţii

greşite.

După cum bănuise Heinrich, Mattini era la el acasă. Se culcase pe divan şi dormea dus.

— Martin, ascultă Martin! îl strigă Heinrich încet. Nu-i prea venea să-şi trezească oaspetele şi totuşi ardea de nerăbdare să-i comunice vestea cea importantă. Scoală-te mai repede, că de nu te stropesc cu apă!

Mattini sări în picioare şi începu să râdă.

— Am auzit când ai intrat, dar mi-a fost lene să deschid ochii. Noaptea trecută a fost foarte grea pentru mine.

— Nu te-aş fi trezit dacă n-ar fi vorba de un eveniment atât de important, de capitularea Italiei...

— Cum?

Heinrich îi povesti amănunţit ceea ce le spusese Ewers la adunare. Pe măsură ce-i istorisea, obrazul lui Mattini se lumină şi un zâmbet vesel i se întindea pe faţă.

— Şi acum, pregăteşte-te să asculţi şi o veste neplăcută: am primit ordin ca în termen de trei zile să dezarmăm toată armata italiană — încheie Heinrich.

Mattini se făcu palid.

— Crezi că măsurile astea te-ar putea atinge şi pe tine?

— S-ar putea să fiu demobilizat, ceea ce, la drept vorbind, nu mă tulbură. Totuşi, e bine să fiu pregătit. Trebuie să mă duc!

— Ia maşina mea. Kurt, du pe signor Mattini la spital! Strigă Heinrich, deschizând uşa cabinetului.

— Ţi-aş fi foarte recunoscător dacă mi-ai da voie să fac un drum undeva, la vreo cinci kilometri de Castel la Fonte.

— Chiar dacă ar fi şi zece. Astăzi n-am nevoie de maşină. Dacă scapi repede, vino la mine. Numai vezi să nu mă trezeşti, în caz că mă găseşti dormind. Fără îndoială, mâine vom avea o zi agitată, cu multă alergătură.

— Nu cred să scap astăzi devreme!

Zbârnâitul telefonului îl trezi pe Heinrich în zori.

— Vino numaidecât la „rege”! se auzi glasul lui Lütz. Cu o zi înainte, din ordinul corpului de armată, fuseseră schimbate toate indicativele ofiţerilor din comandamentul diviziei şi generalul se numea acum „rege”.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebă Heinrich pe Lütz, când sosi la comandament după un sfert de oră.

— Aşteaptă puţin — îi răspunse căpitanul în şoaptă şi intră iute în cabinetul generalului.

Lütz stătu destul de mult la general. Se auzi de câteva ori sunând telefonul şi glasul ridicat, furios, al lui Ewers.

— Herr Goldring! îl strigă Lütz, în sfârşit, scoţând capul pe uşă.

În afară de general şi de adjutantul său, în cabinet se mai afla şi Oberst Kunst, şeful de stat-major al

diviziei.

— Von Goldring, ia cu dumneata doi ostaşi cu automate şi pleacă cât mai repede la Parma şi informează-te care-i situaţia. De acolo, abate-te şi pe la Castel Delfino. Transmite-le ordinul meu să restabilească numaidecât legătura cu divizia.

— Iertaţi-mă, Herr General, ce anume trebuie să aflu?

— Cum, ce anume? Dumneata nu ştii nimic? îl întrebă Kunst, răstit.

— N-am avut timp să pun la curent cu situaţia pe von Goldring — răspunse Lütz în locul lui.

Ca totdeauna, şeful de stat-major începu să-i explice în cuvinte sacadate:

— Am să fiu scurt, iată cum stau lucrurile: trupele italiene au aflat despre dezarmarea lor, unele unităţi s-au răsculat, parte din soldaţi au fugit în munţi, legătura cu regimentele e întreruptă, avem informaţii că în unele locuri au izbucnit lupte între unităţile noastre şi cele italiene. Ai înţeles?

— Jawohl, Herr Oberst! Pot să trec la executare?

— Fără să pierzi o clipă, imediat!

Însoţit de doi ostaşi cu automate şi de Karl, care se aşezase la volan, Heinrich porni cu maximum de viteză spre Parma. Peste o jumătate de oră ajunse la statul-major al regimentului.

— Transmite generalului că toate

garnizoanele italiene au fost dezarmate aproape în întregime, afară de două companii care au izbutit să se retragă în munţi. Nu s-a dat nici o luptă. Au fost numai câteva schimburi de focuri. Pierderi n-avem. Legătura va fi restabilită în cursul zilei de astăzi — îl informă Oberst Funck, comandantul regimentului.

Pe când se apropiau de Castel Delfino, Goldring auzi împuşcături şi ordonă lui Kurt să oprească maşina. Acum se auzeau limpede rafale de puşti automate şi de mitraliere.

— Mergi încet! Iar voi fiţi gata de tragere!

— Când ajunseră la marginea oraşului Castel Delfino, le ieşi în cale un motociclist. Heinrich îi făcu semn să oprească.

— Ce-i cu împuşcăturile astea?

— Italienii împresuraţi în cazărmi au deschis focul asupra soldaţilor noştri.

Automobilul îşi mări viteza şi intră în orăşel. Împuşcăturile nu mai conteneau. Pe străzi circulau numai soldaţi germani complet echipaţi de campanie, civili nu se vedeau de loc.

La statul-major al regimentului i se spuse că o parte din soldaţii italieni — cam două plutoane — au dezertat de cu seară. Cea mai mare parte dintre soldaţi n-au dat crezare zvonurilor privitoare la dezarmare şi au rămas pe loc, însă azi dimineaţă, când cazărmile au fost înconjurate de germani, au deschis focul asupra lor. În momentul de faţă, un parlamentar german se

găseşte la ei pentru tratative. Dacă tratativele nu vor da rezultatele dorite, vor trebui să recurgă la măsuri mai drastice, pentru că până seara toţi să fie dezarmaţi.

După ce se întoarse la Castel la Fonte şi raportă generalului tot ce aflase, Heinrich îl întrebă pe Lütz cum merge dezarmarea în celelalte sectoare.

— Mai mult sau mai puţin normal. Totuşi, mai bine de un batalion a dezertat în munţi, la partizani. Or, asta-i o forţă care nu poate fi nesocotită.

— Mai ales dacă ţinem seama că şi fără ei partizanii reprezintă într-adevăr o forţă — adăugă Heinrich.

Era duminică, dar din cauza situaţiei încordate, Ewers dădu ordin tuturor ofiţerilor să rămână în garnizoane. Lucrul acesta încurca planurile lui Heinrich. Se înţelesese în ajun cu baronul Stengel, cu care făcuse cunoştinţă între timp, să meargă la cascadă, unde păstrăvii, după cum mergea vorba, îţi săreau singuri în palmă. Acum era nevoit să amâne excursia şi să se mulţumească să pescuiască un ceas-două, tot în locul cel vechi, în apropiere de parcul contelui.

— În sfârşit, credeam că n-ai să mai vii astăzi! îl întâmpină el, fără să-i dea mâna, continuând să depene sfoara undiţei. Ei, mergem?

— Îmi pare rău, dar nu pot! Din graţia generalului, astăzi lucrăm — îi răspunse Heinrich în

şoaptă, ca orice pescar încercat care nu vrea să sperie peştele.

— Din pricina blestemaţilor de macaronari? Nu i-aţi dezarmat nici până acum?

— S-au mai cuminţit puţin, totuşi situaţia mai este încă nesigură. La ora zece fix, trebuie să fiu la comandament.

— Atunci nu pierde vremea. Vezi că ţi-am luat-o înainte. Ia te uită ce peşti frumoşi!

— Orice aş face, nu vă pot ajunge!

Într-adevăr, Stengel era un mare meşter în pescuitul păstrăvilor şi se mândrea grozav cu îndemânarea lui. Cu o lună în urmă, când Heinrich apăruse pentru întâia oară pe mal cu undiţele lui, maiorul nu-l primise cu prea multă prietenie. Dar tânărul Oberleutnant îi admirase măiestria cu un entuziasm atât de sincer, încât Stengel, măgulit şi văzând şi îndemânarea tânărului pescar, se apucă să-i arate ce poate. Cu superioritatea omului încercat în această îndeletnicire, el îi explicase că păstrăvul e un peşte extrem de prudent, că nu cade uşor în undiţă, şi că de obicei se prinde fără plută, stând pitit după o stâncă sau după un tufiş, altfel te vede — or, păstrăvul nu-i numai un peşte puternic, dar şi foarte şiret.

Heinrich asculta cu interes şi respect toate lămuririle maiorului, îl ruga să-i dea voie să se uite cum ţine undiţele şi, în general, se bizuia întru totul pe competenţa şi experienţa lui.

Peste o săptămână, Heinrich prinsese toate şmecheriile pescuitului şi devenise un pescar şi mai pasionat decât Stengel.

Pasiunea pescuitului îi apropiase pe amândoi, cu atât mai mult că diferenţa de grade era compensată prin obârşia lor aristocratică şi prin înrudirea lui von Goldring cu un om atât de influent ca Berthold.

La început, toate discuţiile lor se mărgineau la pescuit. Apoi cercul lor se lărgise, deşi fiecare dintre ei era foarte prudent în opiniile sale, şi nu chiar sincer. Aflând că Stengel a lucrat timp îndelungat în serviciul de contraspionaj — intrase în trupele de SS după fuga lui din Anglia, unde, cu un an înainte de război, era cât pe ce să fie demascat — Heinrich începuse să fie şi mai prudent, cântărind cu atenţie fiece vorbă şi fiece gest al său. De altfel, maiorul Stengel ocolea problemele controversate. Pe de o parte activitatea lui îndelungată în serviciul de contraspionaj îl deprinsese să fie rezervat, şi pe de alta, ştia din experienţă că punctul de vedere oficial e totdeauna cel just, mai ales în discuţiile cu oamenii din anturajul celor sus-puşi.

Cu toată rezerva şi prudenţa lui, maiorul avea o atitudine din ce în ce mai prietenoasă faţă de Heinrich. În decurs de o lună îi făcuse două vizite. E drept, de fiecare dată căutase să nu dea ochii cu Maria-Luisa, despre care nu-i plăcea de loc să vorbească. Dar acasă la el, nu-l invitase pe Heinrich, pretextând lipsa de confort şi de intimitate a locuinţei lui de holtei.

Chiar şi astăzi începuse să i se plângă că bârlogul lui e cu dosul în sus, că ordonanţa nu se pricepe să gătească şi o să strice bunătate de păstrăvi...

— Bine că n-am uitat, ce se mai aude cu reţeta aceea de marinată? întrebă el deodată, aducându-şi aminte că Heinrich se lăudase într-un rând că a mâncat la Saint-Rémy o marinată de păstrăvi nemaipomenită şi că-i făgăduise săi facă rost de reţeta acelei mâncări dumnezeieşti, cum o numise el.

— Am scris proprietăresei hotelului unde am mâncat marinată, dar încă n-am primit răspuns. De altfel, mă tem că reţeta mea n-o să vă fie de nici un folos. Wolf al dumneavoastră o să strice şi peştele, şi marinata.

— M-am înţeles cu un inginer de la noi în privinţa asta. În casa lui se găteşte foarte bine peştele.

În tufişuri trosni o crenguţă, apoi se auziră nişte paşi uşori. Amândoi întoarseră capetele şi văzură pe subreta de la castel venind spre ei.

— Noroc la pescuit! Zise ea în loc de bună ziua. Signor, doamna contesă mi-a poruncit să vă dau scrisoarea asta.

Şi subreta întinse lui Stengel un plic mic cu blazon. Maiorul îl vârî în buzunar, fără să-l deschidă.

— Daţi dovadă de multă tărie, domnule baron! Glumi Heinrich, după ce plecă subreta. Să primeşti o scrisoare de la o femeie ca Maria-Luisa, şi nici măcar să nu-ţi arunci ochii... Uite, muşcă!... Undiţa! Undiţa!

Maiorul, care continua să depene maşinal sfoară, aruncă o privire lui Heinrich şi în clipa aceea un păstrăv mare smuci de sfoară şi se dădu la fund. Undiţa lunecă din mâinile lui Stengel şi porni la vale pe râu.

Cine a stat măcar o singură dată în viaţă lui cu undiţa la pescuit, aşteptând clipa când peştele va muşca, îl va înţelege pe Stengel care, uitând totul, se aruncă în apă după păstrăvul ce-i scăpase din mână.

Dacă Stengel ar fi intrat în apă cu băgare de seamă, poate că totul s-ar fi terminat cu bine. Dar grăbindu-se să-şi salveze undiţa, sărise în râu şi lunecând pe un bolovan acoperit cu muşchi, se clătină. Ca să-şi păstreze echilibrul, maiorul încercă să se apuce cu mâna de un alt pietroi ce ieşea din apă, dar, nimerind alături, se lovi cu capul de un colţ al lui şi căzu. Curentul vijelios îl luă şi-l aruncă peste un pietroi, apoi peste altul...

Heinrich alergă de-a lungul malului şi, găsind un loc potrivit, se aruncă în apă, tăind calea trupului, care venea spre el ca un buştean mare şi greu. Abia putându-se ţine pe picioare, apucă pe maior de subsuori şi, luptându-se cu torentul, îl târî la mal...

Respiraţia artificială pe care i-o făcu Heinrich i-a fost de folos — Stengel începu să respire, dar nu-şi venea în simţiri. Heinrich se pregătea să se ducă la castel după ajutoare, când văzu coborând în fugă pe cărare pe subretă şi în urma ei pe Kurt. Fata observase de pe terasa de sus a parcului cum s-a întâmplat

nenorocirea, îl strigase pe Kurt şi amândoi alergară spre râu. Câteşitrei transportară cu băgare de seamă pe Stengel pe terasa de jos a parcului, iar de acolo, pe o brancardă improvizată din pături, în odaia lui Heinrich.

Maiorul nu-şi revenea în simţiri. El nu-şi dădu seama nici când a fost dezbrăcat şi aşezat în pat, nici când l-a examinat Mattini, pe care Heinrich îl chemase imediat, telefonic.

— S-ar putea să fi suferit o comoţie cerebrală — zise doctorul şi-i atrase atenţia: Cea mai uşoară zdruncinătură i-ar putea fi fatală, aşa că nici nu poate fi vorba să fie transportat la spital.

Heinrich telefonă lui Lütz, îi istorisi ce s-a întâmplat şi-l rugă să raporteze generalului că va întârzia puţin, până ce va lua măsurile necesare pentru îngrijirea şi supravegherea bolnavului.

Abia pe la unsprezece îşi veni Stengel în fire. Când deschise ochii, învălui odaia cu o privire tulbure, fără să înţeleagă unde se află, ce i s-a întâmplat şi de ce deasupra patului său stau aplecaţi Mattini şi Goldring. Dar încetul cu încetul privirea începu să i se limpezească, şi deodată pe faţă îi alunecă o umbră de îngrijorare.

— Unde-i tunica mea? întreba el neliniştit, încercând să se ridice.

— Nu vă mişcaţi! Nu vă mişcaţi! îl opri Mattini.

— Tunica dumneavoastră se usucă în faţa căminului — îl linişti Heinrich.

— Dar actele mele, actele mele unde sunt? întrebă pripit maiorul, acum şi mai nervos.

— Actele sunt pe măsuţă, alături de dumneavoastră. Nu vă tulburaţi, totul e în ordine! Nimeni nu s-a atins de ele!

— Pune-mi-le sub pernă! îngână Stengel abia mişcându-şi limba de slăbit ce era, şi iar îşi pierdu cunoştinţa.

Heinrich îi împlini dorinţa cu plăcere, actele nu-l mai interesau. De altfel, nu era nimic de seamă în ele, afară de o hârtiuţă, fără importanţă la prima vedere — copia unei adrese prin care se aduceau mulţumiri maiorului Stengel pentru elaborarea unor măsuri privind paza pieselor gata fabricate — aparatură radio — pe timpul transportului lor din uzină.

— Herr Oberleutnant, ce facem cu păstrăvii? Să-i curăţ şi să-i prăjesc? întrebă Kurt, când Heinrich intră în odaia de alături.

— Nu, dă-le drumul înapoi în râu — zise Heinrich şi deodată izbucni într-un râs vesel. Văzând privirea mirată a lui Kurt, îi făcu cu ochiul şi adăugă: Cine ştie, poate printre ei, se află peştele de aur, din poveste, care şi-a arătat recunoştinţa cu atâta dărnicie faţă de pescarul care i-a dat drumul înapoi, în mare.

5. HEINRICH DIPLOMAT

„Dragă prietene! Mă întrebi ce-am făcut pentru a-mi restabili sănătatea şi dacă am găsit aici medici buni. Îţi sunt foarte recunoscător pentru atenţie, pe care o consider ca o dovadă de adevărată prietenie. Dar, cu toată părerea mea de rău, nu pot să-ţi dau veşti îmbucurătoare — mă simt prost. Şi, ceea ce-i mai rău, este că în momentul de faţă n-am de loc timp să mă gândesc la mine. Pentru că...”

Generalul se opri din scris, mai citi o dată ceea ce înşirase pe hârtie şi închise mapa cu un gest nervos. Nu, azi nu-i în stare să răspundă lui Gunder. Şi nu numai pentru că n-are ce să-i spună, dar şi fiindcă e pe de-a-ntregul absorbit de alte griji. Neplăceri peste neplăceri se abat peste capul lui din toate părţile!

Cădeau asupra lui ca o avalanşă pornită din vârful unui munte. Şi după cum o avalanşă se formează dintr-un bulgăraş de zăpadă care, rostogolindu-se la vale, adună în calea lui noi straturi de ninsoare, tot aşa ordinul de a dezarma pe italieni a fost germenul catastrofei pentru armata germană. Odată intrat în acţiune, ordinul acesta a dat naştere la o sumedenie de neplăceri şi de complicaţii. Totul a pornit de la faptul că nu toate unităţile armatei italiene au înţeles să i se supună: unele din ele au rămas la locurile lor dar au

refuzat să depună armele şi a fost nevoie să se încercuiască cazărmile şi soldaţii să fie dezarmaţi cu forţa. Altele au fugit în munţi şi în felul acesta numărul fugarilor din zona diviziei a crescut la aproape un batalion.

Dându-şi seama de primejdie, generalul a acţionat cu hotărâre şi cu eficacitate: după ce a dezarmat pe italieni, el nu i-a lăsat să iasă din cazărmi, ci a dat ordin să fie păziţi cu şi mai multă severitate, până se va sfârşi înrolarea voluntarilor şi se vor forma noi unităţi italiene devotate hitlerismului. Măsura părea înţeleaptă, totuşi şi ea a dus la complicaţii neprevăzute. Când cetăţenii au văzut ţevile mitralierelor îndreptate asupra cazărmilor unde soldaţii şi ofiţerii italieni erau ţinuţi arestaţi, oamenii s-au revoltat şi au încercat să-şi elibereze cu forţa compatrioţii. E drept, încercările acestea au dat fiasco, dar ele se puteau repeta. Şi dacă, mai devreme sau mai târziu, partizanii vor veni în ajutorul populaţiei, atunci...

Generalul Ewers luă o înghiţitură din ceaiul tare, dar văzând că s-a răcit, se încruntă şi apăsă cu putere pe butonul soneriei.

— Un ceai fierbinte, tare, cu lămâie! porunci el ordonanţei şi ridicându-se de la locul lui, făcu câţiva paşi prin odaie.

Iată, iar îi amorţesc picioarele, pieptul parcă ar fi strâns într-un cleşte. Nu, nu-i prieşte la Castel la Fonte şi pace! Şi tocmai acum, când trebuie să fie în formă,

puterile au început să-l părăsească. Simte o slăbiciune în picioare, a devenit irascibil... Poate fiindcă abuzează de ceai tare? Ar trebui să consulte un medic. Se spune că medicul-şef Mattini e priceput şi în bolile de nervi. Dar toate astea — mai târziu. Nici un medicament, nici un regim alimentar nu-l poate ajuta, atâta vreme cât nu sfârşeşte cu înrolarea voluntarilor şi nu izbuteşte să întroneze măcar o linişte relativă în sectorul diviziei lui. I s-a dat ordin să formeze două divizii de voluntari: „Monte-Rosa” şi „Gran-Paradiso”. Dar deocamdată, oricât de greu i-ar veni să recunoască, nu există decât denumirile acestea pompoase, şi atât — nici un soldat. Iar în condiţiile care s-au creat, chiar şi nişte soldaţi de mâna a treia, cum sunt italienii, ar fi de mare folos. Tot mai mult se simte lipsa de oameni când e vorba să se completeze golurile din unităţile anemiate.

Da, e limpede — Germania nu mai are soldaţi! E de ajuns să-ţi arunci ochii la rezervele sosite de curând pentru unitatea lui Müller. Înainte vreme, pentru trupele SS se recrutau numai bărbaţi cu o înălţime de cel puţin un metru şaptezeci şi doi, iar acum au venit nişte stârpituri de un metru şaizeci şi cinci. E limita sub care nu se mai poate coborî. Dar parcă-i vorba numai de înălţime? Dar vârsta? Noile recrutări aduc în armată tot mai mulţi tineri cu caş la gură, care, de fapt, nici nu pot fi numiţi tineri, sau din cei scutiţi cândva, acum mai toţi bunici. Poftim de luptă cu asemenea ostaşi, când toate gândurile lor sunt acasă, la cei pe care i-au

părăsit. Astăzi, nu te mai poţi bizui pe porţiile reglementare de şnaps de dinaintea atacului, care, pe vremuri, arunca oamenii în focul mitralierelor. Un soldat din aceştia de acum, după ce-şi va da de duşcă porţia de şnaps, va începe să facă cruci şi rugăciuni şi abia după aceea îşi va scoate capul din tranşee.

Şi în vremea asta, uriaşul front din răsărit macină tot mai multe divizii germane, cerând mereu completări.

Generalul Ewers oftă din greu. Îşi dădea seama că poartă o răspundere pentru faptul că unităţile germane, în loc să fie trimise pe front unde e atâta nevoie de ele, sunt folosite aici, în spate, pentru menţinerea ordinei şi pentru paza obiectivelor militare. Or, pentru aceasta ar fi putut, fi utilizate diviziile italiene de voluntari, pe care avea ordin să le formeze, „Monte-Rosa” şi „Gran-Paradiso”, aceste două denumiri răsunătoare, îl urmăresc ca bâzâitul unei muşte sâcâitoare, chiar şi atunci când încearcă să se gândească la altceva, decât la recrutarea de voluntari. Iar astăzi, îl scot din fire şi mai mult. Înainte de a pleca de la comandament, Lütz i-a înmânat, situaţia din ziua aceea cu privire la recrutarea de voluntari, dar făcuse o mutră atât de acră, încât înţelesese că lucrurile stau pe loc.

Aducându-şi aminte că nici nu s-a uitat la situaţie, generalul se apropie de masă şi deschise servieta. Într-adevăr, nici un progres, dimpotrivă, un mic regres. Ieri

s-au înrolat o sută cincizeci de oameni, astăzi numai o sută douăzeci. Cel mai prost stau lucrurile în sectorul regimentului, o sută şaptesprezece, al colonelului Funck...

Mare gogoman mai e şi Funck ăsta! Habar n-are ce-i diplomaţia! Pentru el, italienii sunt oameni de categoria a doua, nearieni, cu care trebuie să foloseşti numai limbajul ordinelor. El socoteşte că nu-i de demnitatea lui să recurgă la propagandă, şi iată care-i rezultatul — în sectorul său, nici un soldat italian n-a cerut să ia armă ca să lupte de partea germanilor. Nu, soldăţoiul ăsta brutal nu-i bun pentru o acţiune diplomatică subtilă. Singura speranţă este în contele Ramoni, despre care i s-a vorbit ca de un om inteligent şi abil, pe deasupra şi un orator destul de bun. Chiar astăzi trebuie să se ducă la el!

Contele îl primi pe general cu multă amabilitate, dar nu-i acceptă propunerea numaidecât.

— N-am să vă ascund — îi zise el lui Ewers — n-aş vrea să mă ocup făţiş de politică şi, vă mărturisesc cinstit, nici să-mi risc averea şi chiar viaţa. Până acum, am izbutit să mă ţin în umbră şi să-mi exercit influenţa de la distanţă...

— Iertaţi-mă, domnule conte, dar faptul că aveţi o gardă de „cămăşi negre” a ridicat viziera, ca să zic aşa, îndărătul căreia vă ascundeţi faţa.

— Cred că sunteţi de acord şi dumneavoastră că un bătrân neputincios şi o femeie singuratică pot

apela la protecţia „cămăşilor negre”, independent de partidul din care fac parte.

— E o explicaţie mult prea naivă, domnule conte, mai ales pentru garibaldişti, care aici reprezintă o forţă. Aţi putea să mă convingeţi pe mine, dar nu şi pe ei.

— Garibaldiştii aceştia sunt nişte bădărani — capul contelui se legănă pe gâtul lui subţire, iar cutele de pe faţă începură a-i tremura aşa de repede, încât nu puteai să-ţi dai seama dacă e mânios sau râde, cu atât mai mult că ochii îi erau ca de obicei liniştiţi şi nemişcaţi — nişte bădărani care vor să ajungă stăpâni!

— Aşadar, vă daţi seama şi dumneavoastră că nu puteţi rămâne deoparte — îşi urmă linia generalul. Aici nu-i vorba numai de ură faţă de noi, purtătorii unei idei duşmănoase, ci de o tendinţă spre unele transformări sociale... Iar acum, când generalul Badoglio... când armata italiană...

— E un trădător ticălos! Jucându-se cu focul, şi-a aprins propria lui casă! Dar focul acesta îl va preface şi pe el în cenuşă!

— Numai pe el? Poate şi pe noi toţi, dacă nu vom lua măsuri!

Discuţia dintre conte şi Ewers se prelungi până târziu. Dar generalul plecă mulţumit de la castel: Ramoni acceptase să treacă pe la toate unităţile italiene şi, în numele Italiei, să facă apel la patriotismul lor, să-i îndemne să nu înceteze lupta cu duşmanul.

A doua zi dimineaţa, bătrânul conte plecă în sectorul regimentului o sută şaptesprezece, al colonelului Funck, cel mai nesigur.

Cea dintâi cuvântare a lui Ramoni avu succes. Chiar şi Oberst Funck, un om mărunţel, cu pieptul îngust şi cu o faţă ascuţită ca de pasăre, trebui să recunoască că până atunci subestimase eficacitatea propagandei.

Contele îşi începu cuvântarea foarte simplu. Ceru iertare ascultătorilor că din pricina bolii va trebui să le vorbească stând jos şi poate prea încet. Dar îi roagă să ţină seama că-i un om bătrân şi fără putere şi nu prea obişnuit să apară în faţa unui auditoriu atât de numeros. Apoi le spuse că şi-a părăsit patul de suferinţă împins numai de dragostea lui fierbinte pentru patrie şi de sentimentul răspunderii faţă de concetăţenii şi compatrioţii săi, care, desigur, nu din rea-voinţă, ci din neştiinţă, au ales o cale greşită.

Pe măsură ce vorbea, glasul lui tremurat, bătrânesc, prindea tărie, cuvintele răsunau cu o pasiune tot mai aprinsă, chiar şi trupul lui gârbovit se îndreptase în fotoliu, ca şi când o putere uriaşă i-ar fi insuflat viaţă, trezindu-l la luptă pentru soarta Italiei, pentru soarta celor de faţă. Şi nu atât argumentele contelui, cât înfăţişarea lui făcu impresie asupra ostaşilor italieni de ieri. O ruşine chinuitoare le arsese conştiinţa la gândul că bătrânul acesta, cu picioarele paralizate a venit să-i îndemne la luptă pentru patrie pe

ei, bărbaţi tineri, plini de putere.

După apelul contelui, înrolarea voluntarilor merse mult mai bine.

Cuvântările lui Ramoni continuară cu acelaşi succes trei zile la rând. Dar a patra zi se petrecu ceva neaşteptat printre soldaţii italieni. Închişi ca şi înainte în cazărmi, începură să circule nişte manifeste, în care contele şi credulii lui auditori erau luaţi în bătaie de joc. Se spunea despre conte că-i un vulpoi şiret, care prin vorbe umflate, pline de o falsă strălucire, încearcă să-şi ascundă natura fascistă. Şi drept dovadă, se înşira o listă întreagă de donaţii făcute de el pentru susţinerea partidului fascist. Manifestul se încheia cu câteva versuri spirituale, în care se arăta că Ramoni caută proşti care să-şi dea viaţa pentru moşiile şi castelele lui.

Şi de rândul acesta, contele îşi începu cuvântarea ca un părinte care-şi povăţuieşte copiii. Dar nu izbuti s-o sfârşească. L a un moment dat, cineva începu un cântec pe versurile din manifest şi numaidecât toţi soldaţii îi ţinură isonul. La început, bătrânul conte îşi pierdu cumpătul, dar desluşind vorbele cântecului, îşi ieşi din fire. În cele din urmă, cuprins de frică, se refugie la Funck, căutând ocrotire — incidentul se petrecuse în sectorul lui, în una din cazărmile de la marginea oraşului Parma.

Funck se înfurie cel puţin tot atât cât şi Ramoni: cum de-au îndrăznit să tipărească manifeste în sectorul

aflat sub autoritatea lui?!

Peste o jumătate de oră, în cazarma înconjurată de un detaşament puternic de soldaţi, începu o percheziţie generală. Se găsiră cincizeci de manifeste cu cântecul cu pricina şi câteva cu un text şi mai revoluţionar: garibaldiştii îndemnau pe soldaţii şi pe ofiţerii italieni să nu se lase amăgiţi de propaganda hitleristă şi să fugă în munţi. Toate încercările de a afla cine a introdus manifestele şi unde au fost tipărite nu dădură nici un rezultat.

„Le-a aruncat cineva noaptea, dar cine anume, n-am văzut” —răspundeau toţi ca unul.

Turbarea lui Funck cerea o satisfacţie. După ce luă ca ostateci pe toţi ofiţerii şi soldaţii unei unităţi italiene, socotită ca cea mai nesigură, ordonă să se facă arestări şi în populaţia civilă. În aceeaşi seară, se afişă o ordonanţă care punea în vedere locuitorilor districtului că în caz de nesupunere sau în caz că vor mai avea loc incidente ca cel de la cazarma cu pricina, ostaticii vor fi împuşcaţi.

Asprimea pedepsei întrecea orice aşteptare, chiar cunoscând cruzimea lui Funck. Ea uimi nu numai pe locuitorii oraşului Parma, dar şi pe generalul Ewers, care ordonă ca Oberst Funck să se prezinte de îndată la Castel la Fonte, la comandamentul diviziei.

Ewers nu era un om prea blând din fire. Măsuri de soiul acesta — luarea de ostatici şi chiar împuşcarea lor pentru păcatele altora — el le socotea normale,

admisibile în timp de război, când sunt cerute de consideraţii de ordin tactic şi deci justificate. Dar în situaţia de acum, i se păru că acţiunile lui Funck sunt premature şi ar putea avea un efect dezastruos asupra înrolării de voluntari. Iată de ce Ewers îi explică lui Funck pe larg şi cu răbdare, că e bine să reducă la minimum numărul ostaticilor, că nu trebuie să recurgă la măsuri extreme decât în caz de absolută nevoie, măcar cât ţine înrolarea voluntarilor, şi că nu-i cuminte să-şi manifeste dispreţul faţă de italieni pentru că nu sunt şi ei arieni.

Robert Funck părăsi târziu cabinetul generalului Ewers. Şi cum era riscant să se întoarcă noaptea la Parma, primi bucuros invitaţia contelui de a înnopta la el.

După cuvântarea neizbutită de la Parma, contele Ramoni îşi întrerupse activitatea propagandistică şi întărise paza castelului. Totuşi, nu se simţea în siguranţă. Se trezea noaptea la cel mai mic foşnet, aşteptând îngrozit atacul partizanilor. Teama îi sporise, când, întorcându-se acasă, găsise pe masă manifestul cu bucluc. Va să zică cineva l-a introdus în castel, înşelând vigilenţa gărzii. Dar nu cumva sunt trădători chiar în sânul gărzii? E drept, baronul Goldring şi-a dat toată silinţa să instruiască cât mai bine pe „cămăşile negre”, dar pentru a-i verifica, va trebui, se vede, să recurgă la serviciile şefului unităţii SS. Să-i cerceteze personal pe toţi, doar manifestul n-a căzut din cer!

Cum de nu i-a venit în minte să se adreseze mai demult lui Müller? De altfel, de atâta vreme de când locuieşte în castel maiorul Stengel, care tot mai e bolnav, e foarte potrivit să ceară pentru pază soldaţi din SS, motivându-şi cererea prin nevoia de a asigura securitatea maiorului. Cu atât mai mult, că de câtva timp von Goldring nu prea stă pe acasă. Mai tot timpul înnoptează pe la punctele de sprijin sau pe la unităţi. Nici astăzi nu s-a întors încă, se vede că l-a trimis generalul undeva. Bine ca a venit măcar Funck! Dar poate că se înapoiază şi Goldring!

Însă Heinrich se întoarse la Castel la Fonte abia a doua zi dimineaţa. El se duse de-a dreptul la comandament, să raporteze generalului care este situaţia la unităţi şi abia la amiază ajunse acasă, împreună cu Lütz, pe care Ewers îl însărcinase să prezinte oficial scuze contelui Ramoni din partea sa, pentru neplăcerile avute şi să-l roage totodată să-şi continue cuvântările în alt sector al diviziei.

— Kurt, nu mâna aşa de repede — îl rugă Lütz, când plecară de la comandament — vreau să respir şi eu puţin aer curat.

— Poate ai prefera să mergem pe jos? îi propuse Heinrich.

— Nu, am să vin pe jos la întoarcere. Te văd foarte somnoros, îmi închipui că n-ai dormit toată noaptea.

Rezemat de speteaza scaunului, Heinrich moţăia

fără să-şi poată birui somnul. Ca să nu-l stânjenească. Lütz stătea tăcut, expunându-şi cu plăcere faţa şuvoaielor de aer curat ce năvăleau prin fereastra deschisă a automobilului. Ce păcat că am ajuns aşa de repede!

Străbunii contelui Ramoni aleseseră pentru castel unul din locurile cele mai pitoreşti. Şi foarte potrivit: castelul era o adevărată cetăţuie — turnuri mohorâte, porţi totdeauna bine ferecate...

Privirea lui Lütz lunecă pe zidurile cunoscute ale castelului, dar deodată se trase cu tot trupul înainte. Ce înseamnă asta? De ce porţile sunt larg deschise astăzi?

— Ia-o cu maximum de viteză, Kurt, şi opreşte lângă poartă! porunci Lütz.

Kurt schimbă viteza şi maşina ţâşni înainte. Din pricina smuciturii neaşteptate, Heinrich se trezi, şi întinzându-se cu plăcere, începu să-l ocărască pe Kurt că nu conduce cu prudenţă. Dar deodată căscă ochii mari şi somnul îi pieri ca prin farmec: în faţa porţilor larg deschise, nu era nici o santinelă!

— Să ne pregătim armele! porunci el şi făcu semn lui Kurt să meargă mai cu băgare de seamă.

Maşina se apropie încet de intrarea principală. Uşa din faţă era dată de perete, iar pe pardoseala vestibulului zăcea trupul ţeapăn al unei santinele. Fără să zăbovească, se repeziră câteşitrei în apartamentul contelui. Era gol. Cearşafurile atârnau mototolite de pe

pat, iar plapuma era aruncată pe jos.

În aripa ocupată de Maria-Luisa, totul părea în ordine, dar nici acolo nu era nimeni.

— Herr Oberleutnant! se auzi din coridor glasul tulburat al ordonanţei.

Kurt ieşise în goană din cabinetul lui Heinrich şi acum stătea în mijlocul coridorului, palid şi speriat de moarte.

— Acolo, acolo... — îngăimă el, bâlbâindu-se.

Fără să mai aştepte alte lămuriri, Heinrich şi Lütz se năpustiră în cabinet şi văzând că nu-i nimeni, trecură în dormitor. Pe patul maiorului Stengel zăcea un trup strâns înfăşurat în cearşafuri.

Crezând că-i Stengel, fără prea mult respect, începu să desfacă cearşafurile, dar deodată scoase un strigăt: în faţa lui zăcea fără cunoştinţă contesa.

După ce-şi veni în simţiri, Maria-Luisa nu putu să le explice ce s-a petrecut. Din vorbele ei reieşea că s-a culcat ca totdeauna în dormitorul ei şi a adormit numaidecât. Noaptea, a simţit că se înăbuşă, însă n-a putut să se trezească — avea senzaţia că se prăbuşeşte într-o prăpastie neagră. Unde-i Stengel şi cum a ajuns ea aici, nu ştia. De asemenea, nu ţinea minte când şi cum a fost înfăşurată în cearşafuri. Mai adăugă că se simte foarte prost şi ceru să se deschidă ferestrele — avea impresia că o urmăreşte un miros dulceag care-i provoacă greaţă.

Heinrich arătă din ochi lui Lütz un bandaj ce zăcea

lângă pat, care tot mai răspândea un miros abia perceptibil de cloroform. După ce telefonară generalului şi lui Müller, ofiţerii începură să percheziţioneze amănunţit castelul. În subsol găsiră pe subretă şi pe bătrânul camerist al contelui. Amândoi tremurau de frig şi de spaima prin care trecuseră, dar nici ei nu putură să dea lămuriri mai ca lumea. Doar că nişte oameni i-au sculat din paturile lor şi i-au adus aici. Însă nu ştiau ce s-a întâmplat cu contele, cu Stengel şi cu colonelul care a înnoptat la castel, şi nici unde a dispărut garda.

Müller sosi numaidecât, mai tulburat ca oricând. Soarta contelui îl interesa prea puţin, ar fi privit cu linişte chiar şi dispariţia lui Funck. Dar faptul că o dată cu ei, partizanii răpiseră şi pe Stengel, comandantul gărzii interioare a unui obiectiv secret atât de important, îl speriase de-a binelea.

Alerga ca un copoi prin odăile contelui şi ale contesei, se târa în patru labe, cerceta cu lupa clanţele uşilor şi cremonele ferestrelor, deşi era cât se poate de limpede că partizanii pătrunseseră în castel prin intrarea de serviciu. Uşa nu era încuiată, iar în coridor se vedeau numeroase urme de picioare. Prin urmare, partizanii pătrunseseră prin intrarea de serviciu. Dar cine le-a deschis uşa? De ce nu s-a apărat nici unul, nici chiar Stengel, a cărui cameră era cea mai apropiată de uşa de serviciu? Doar avea arme, putea să dea alarma îndată ce a auzit zgomot. În sfârşit, de ce n-a dat

alarma garda? Dar mai ales unde au dispărut contele Ramoni, Funck şi Stengel?

Totul se lămuri ceva mai târziu, când Müller începu să cerceteze cabinetul contelui. Pe masa de lucru se afla un bileţel, scris cu litere de tipar:

„Bătrânul conte, colonelul Funck, maiorul Stengel şi toată garda castelului au fost luaţi de noi ca ostatici. N-am fi recurs la această măsură dacă n-aţi fi arestat zeci de oameni nevinovaţi la Parma. Pentru un singur ostatic pe care-l veţi împuşca la Parma, noi vom spânzura pe toţi ostaticii noştri, fără să mai intrăm în tratative pentru schimb de prizonieri. Comandantul detaşamentului „Garibaldi” (urma o semnătură indescifrabilă).

Atacul garibaldiştilor asupra castelului ului pur şi simplu pe toată lumea. Şi nu atât pentru că fusese neaşteptat, cât prin felul cum fusese organizat. Meterezele din ziduri, gratiile de la ferestre, porţile grele, ferecate — toate acestea dădeau gărzii putinţa de a rezista nu numai unui atac îndrăzneţ al partizanilor, dar şi asediului unor duşmani mult mai numeroşi.

Or, garda n-a tras nici un foc, cu alte cuvinte, n-a opus nici o rezistenţă. Afară doar de acela care zace mort în vestibul.

„Cum s-a întâmplat aceasta? Ce să raportăm şefilor ierarhici? Cum ne justificăm?” se întrebau unul pe altul Müller şi Ewers, căutând zadarnic o ieşire din

situaţia lor grea.

Îşi dădeau seama că mai întâi li se va cere lor socoteală. De asemenea, îşi dădeau seama ce greşeală ireparabilă făcuseră, negândindu-se la timp la securitatea lui Stengel. Dacă maiorului i se va întâmpla ceva, cei mari nici nu vor voi să asculte justificările lor.

Şi pe Maria-Luisa o neliniştea soarta lui Stengel. Ce ghinion, ce fatalitate!

— Dumneata eşti dator să-i salvezi! Mi-ai făgăduit să fii cavalerul meu, şi când colo m-ai lăsat în voia sorţii şi pe mine, şi pe unchiul, pe deasupra şi cu un bolnav în braţe! Convinge-l pe general să dea drumul afurisiţilor de ostatici. Numai din pricina lor s-au întâmplat toate astea! se ruga contesa de Goldring.

— Am să mă duc mâine dimineaţă la general şi am să încerc să-l conving — îi făgădui el.

Dar generalul îşi aminti singur de ofiţerul său cu însărcinări speciale.

Atacul asupra castelului se produsese în noaptea de sâmbătă spre duminică, iar luni dimineaţa, Lütz telefona prietenului său, spunându-i că generalul îl cheamă pentru o chestiune foarte urgentă şi importantă.

Aseară, Ewers a raportat comandamentului grupării de nord despre atacul asupra castelului şi a primit ordin să ia imediat toate măsurile pentru eliberarea lui Stengel — îi explică Lütz, îndată ce Heinrich sosi la comandament. Iar azi dimineaţă, a

sosit un delegat din partea grupării de nord, cu un ordin oficial, în care e vorba tot de Stengel. Despre conte şi despre Funck, se pomeneşte numai în treacăt, adică în măsura în care... dar ai să afli numaidecât. Du-te repede la general, până acum a întrebat de două ori de tine.

În cabinetul generalului, se afla Müller şi încă un ofiţer cu epoleţi de Oberstleutnant — se vede că era delegatul grupării.

— A, Oberleutnant Goldring! Bine că te văd, în sfârşit! Se bucură Ewers. Prezentaţi-vă singuri şi luaţi loc. Vom avea o discuţie interesantă şi... întrucâtva originală. E vorba de o însărcinare de mare răspundere...

— Vă ascult cu toată atenţia, Herr General!

— Misiunea pe care ne-am hotărât să ţi-o încredinţăm iese din cadrul obligaţiilor dumitale de ofiţer cu însărcinări speciale — începu generalul, pe un ton oarecum solemn. Este o misiune şi excepţională, şi originală. Pe scurt, ne-am hotărât să te trimitem ca emisar la detaşamentul de garibaldişti.

Într-adevăr, misiunea era aşa de neaşteptată, încât Heinrich se uită mirat la cei prezenţi.

— Da, da, ai auzit bine. Ţi se încredinţează misiunea de a găsi pe comandantul detaşamentului de garibaldişti şi de a intra în tratative cu el, cu privire la un schimb de ostatici. Noi suntem de acord să dăm drumul tuturor ostaticilor din Parma, dacă partizanii

pun în libertate pe cei răpiţi de la castel. În caz că se ivesc complicaţii, propune-le să elibereze numai pe maiorul Stengel.

— Îngăduiţi-mi să vă atrag atenţia — se amestecă în vorbă delegatul grupării — că dacă vom insista să ni-l elibereze numai pe Stengel, prin aceasta îl demascăm. Partizanii vor începe să se informeze şi...

— Ai dreptate, ai dreptate! Se învoi generalul.

— Tratativele trebuie duse aşa fel, încât partizanii să creadă că pentru noi personajul cel mai important este contele Ramoni — îşi dădu părerea Müller.

— Aş vrea să ştiu, baroane, cum priveşti dumneata însărcinarea asta în ansamblul ei? Şi Ewers se uită întrebător Ia Heinrich.

— Sunt gata să execut orice misiune mi s-ar da, oricât de grea ar fi... Daţi-mi voie însă să-mi spun părerea numai cu privire la aspectul exterior al misiunii, ca să zic aşa. N-aveţi nimic împotrivă?

— Vorbeşte, baroane!

— Eu am mai avut de-a face cu partizani în Bielorusia şi m-am convins că ei ţin foarte mult că onoarea lor de militari să nu fie ştirbită. Cred că garibaldiştii nu fac excepţie. Dacă am să mă prezint singur, vor socoti aceasta drept o lipsă de respect şi de atenţie şi sunt convins că vor refuza din capul locului să ducă tratative cu mine. De aceea, socotesc că ar fi bine să se trimită o delegaţie oficială de parlamentari,

compusă cel puţin din două persoane. Aceasta ar da impresia de ceva serios şi apoi am avea şi avantajul că ne-am putea sfătui, în caz că s-ar ivi greutăţi.

— Găsesc că Herr Oberleutnant a făcut o propunere justă — se învoi delegatul grupării cel dintâi.

— Al doilea delegat ar putea fi Herr Müller — spuse Ewers.

Heinrich văzu cum faţa lui Müller se făcu albă ca peretele.

— Îmi iau îngăduinţa să fac opoziţie împotriva acestei candidaturi, deşi nu cred că aş putea găsi un tovarăş de drum mai agreabil — Heinrich surprinse privirea recunoscătoare a maiorului. Mi-e teamă că Herr Müller e mult prea cunoscut de partizani. Până acum, automobilul dumnealui a fost atacat cu focuri de armă de câteva ori. Parlamentarul nu trebuie să aibă nici o legătură cu serviciul SS. Pe frontul de răsărit, în asemenea ocazii, sunt folosiţi preoţii sau medicii...

Urmă o pauză lungă. Fiecare căuta în gând o persoană potrivită.

— Dar dacă am încredinţa misiunea aceasta lui Mattini, medicul-şef al spitalului? Propuse, în sfârşit, Müller.

— Mie unul nu-mi prea place numele ăsta — şi delegatul grupării ridică din umeri. Doctorul acesta e italian?

— Numai după tată, mamă-sa e ariană sută în sută — se grăbi Müller să dea explicaţii şi începu să-l

laude pe Mattini cu atâta înflăcărare că Heinrich trebui să-şi ascundă zâmbetul. Doar nu era mult de când şeful serviciului SS îi vorbise cu totul altfel despre Mattini.

— Mă rog, dacă-i aşa, n-am nimic împotrivă — acceptă delegatul grupării.

— Nici eu — îl susţinu generalul.

— Atunci pot să-l anunţ pe Mattini?

— Cât mai repede! Du-te la spital chiar acum! Mattini nu trebui să fie rugat prea mult. Aflând despre ce e vorba, îşi dădu numaidecât consimţământul şi adăugă că întrucât ostaticii luaţi de Funck se găsesc la Parma, ar fi bine să se înceapă căutarea detaşamentului de garibaldişti chiar de acolo.

— Să zicem că ai dreptate. Dar Parma nu poate fi decât un punct de plecare. În ce direcţie să apucăm după aceea ca să dăm de urma detaşamentului? Să cutreierăm munţii aşa, la întâmplare? întrebă Heinrich.

— S-ar putea să găsim oarecari informaţii chiar la statul-major al regimentului. Doar în bileţelul lăsat de partizani se face o aluzie aproape făţişă la tratative.

— Şi când ai putea să pleci?

— Chiar şi acum. Vizita de dimineaţă am şi făcut-o. Numai să-l anunţ pe asistentul meu şi putem pleca.

— Atunci te aştept aici. Pe urmă să mergem împreună la general să-i raportăm că suntem gata.

Mattini chemă la telefon pe asistentul său şi-i dădu dispoziţiile necesare. Peste vreo zece minute, cei doi prieteni se îndreptau spre comandament. Între timp, Goldring trimisese pe Kurt la castel ca să-i aducă automatul şi mantaua de ploaie şi să ducă un bilet contesei, prin care o anunţa în câteva cuvinte că pleacă la Parma, ca parlamentar la partizani şi că speră să obţină eliberarea contelui, a lui Stengel şi a celorlalţi ostatici.

Şi generalul şi delegatul grupării de nord se arătară mulţumiţi că parlamentarii s-au pregătit de drum aşa de repede.

— Nu uitaţi că trebuie să eliberaţi pe Stengel cu orice preţ — mai repetă o dată generalul, dându-le ultimele instrucţiuni. Dacă garibaldiştii nu vor accepta propunerile dumneavoastră, puneţi-le în vedere că vom arde şi vom face una cu pământul satele în care locuiesc familiile lor.

— Cred că nu va fi nevoie să recurgem la asemenea ameninţări — zise Mattini cu convingere.

— Şi eu aş dori foarte mult să fie aşa — răspunse generalul cu răceală. Se simţea jenat în faţa parlamentarilor şi încerca să-şi ascundă jena în dosul vorbelor oficiale, reci. Dar când îşi luă rămas bun, Ewers nu se mai putu stăpâni: Dumnezeu mi-o martor că tare n-aş fi vrut să te trimit în această călătorie plină de primejdii! zise el încet lui Heinrich.

La vremea prânzului, maşina părăsi Castel la

Fonte.

— Ai dat contesei biletul? întrebă Heinrich pe Kurt.

— L-am dat fetei în casă, contesa mai dormea.

Când se urcaseră în automobil, Heinrich şi Mattini îşi mai verificară o dată revolverele şi acum se uitau cu atenţie la drum, fără să înceteze a vorbi.

— Nu te temi că ai să ajungi în ghearele diavolului? îl întrebă Mattini în ruseşte.

— Dracul nu-i chiar atât de negru cum îl zugrăvesc oamenii! Îi răspunse Heinrich tot în ruseşte.

— Ia spune drept, aşa-i că inima îţi bate cu putere?

— Dacă vom reuşi să salvăm pe nenorociţii aceia pe care Funck i-a luat ca ostatici, am să mă socotesc răsplătit pentru toate câte am să îndur.

Mattini îi strânse mâna cu putere.

— Nădăjduiesc că norocul ne va ajuta.

Vorbind, nici nu băgară de seamă ce repede se scurse timpul şi amândoi rămaseră uimiţi văzând că au şi ajuns la Parma.

La statul-major al regimentului îi aştepta o surpriză foarte plăcută. Cu o jumătate de oră mai înainte, cineva telefonase la regiment rugând să se transmită parlamentarilor că garibaldiştii sunt gata să înceapă tratativele*. „Reprezentanţii comandamentului trebuie s-o ia spre nord, în dreptul kilometrului zece să se dea jos din maşină şi să mai meargă cu piciorul vreo*

sută de metri până vor da de un izvor care curge de sub o stâncă de granit: acolo îi vor aştepta parlamentarii garibaldişti” — le comunică ofiţerul de serviciu conţinutul notei telefonice.

— Apucă pe drumul ce duce spre nord, iar la kilometrul zece să opreşti — îi ordonă Heinrich lui Kurt.

— După cum se pare, garibaldiştii au aflat de venirea noastră încă înainte de a pleca noi din Castel la Fonte, nu mai pricep nimic. Dar dumneata, Mattini?

— Şi mai puţin. Ca să-ţi spun drept, nu mă văd bine! Misiunea noastră nu era cunoscută decât de cinci oameni: generalul, delegatul grupării, Müller, dumneata şi eu. Poate că şi de Lütz. Cineva a anunţat pe partizani. Nu încape îndoială că bănuiala va cădea pe mine, care fiind pe jumătate italian...

— Cum, doar noi nu ne-am despărţit unul de altul nici măcar o clipă, ceea ce pot declara oricând!

— Crezi că asta ar fi de ajuns pentru Müller şi mai ales pentru Kubiss, care mă urăşte atât de mult?

— Dar parcă noi suntem ţinuţi să le spunem în ce chip am găsit pe parlamentarii adversarilor? Ne-am îndeplinit misiunea şi basta! Dar pe ce cale, e secretul nostru diplomatic.

— Suntem la kilometrul zece — spuse Kurt în şoaptă, cine ştie de ce, oprind maşina, tulburat.

— Înalţă steagul alb şi aşteaptă-ne aici până ne întoarcem.

Heinrich şi Mattini luară fiecare în mână câte un steguleţ alb şi apucară pe o cărare care abia se desluşea în dreapta drumului. Peste vreo zece minute, în faţa lor răsări o stâncă înaltă, golaşă şi numaidecât auziră vuind o apă, ceea ce arăta că în apropiere se află o cascadă.

De pe platoul nu prea întins pe care se găseau, se deschidea o privelişte încântătoare. Văzduhul străveziu de toamnă îndepărtă linia orizontului şi pe fondul albastru al cerului, crestele bizare ale munţilor se reliefau cu o limpezime uimitoare. Unele, acoperite de păduri dese, altele, cu totul lipsite de vegetaţie, se îngrămădeau una peste alta, aurite de razele soarelui, pe care mai întâi le absorbeau, apoi le răsfrângeau, dar fiecare în felul său; marginile piscurilor golaşe străluceau uniform, povârnişurile îmbrăcate în păduri de stejar păreau cuprinse de un pojar uriaş, dumbrăvile de fag ardeau în vâlvătăi sângerii, iar deasupra văilor stăruia o auroră blândă de smarald. Jos, Parma părea o prisacă cu stupii împrăştiaţi. De acolo pornea drumul pe care Heinrich şi Mattini îl urcaseră cu puţin mai înainte. Sclipind în bătaia soarelui ca o panglică lucioasă de argint, şoseaua se cufunda din loc în loc — de-ai fi zis că întră în tuneluri — în verdeaţa bogată a copacilor ce străjuiau drumul. Apoi se ivea din nou şi, făcând o cotitură scurtă, ocolea o stâncă ca să mai strălucească o dată şi să dispară iar din câmpul vizual.

— Cât e de frumos, câtă linişte împrejur!

spuse Mattini, cuprins de entuziasm.

— Aş sta aşa, uitând tot ce-i pe lume, şi nu mi-aş mai lua ochii de la priveliştea asta minunată — adăugă şi Heinrich.

— Şi când colo trebuie să luptaţi — se auzi un glas în spatele lor.

Surprinşi, Heinrich şi Mattini tresăriră şi se întoarseră fulgerător. În faţa lor stăteau doi bărbaţi cu brasarde albe la mâneci. Unul, cel mai mare în grad desigur, îmbrăcat în straie ponosite ţărăneşti, era un bărbat oacheş, de statură mică, cu un obraz obosit, dar prietenos, pe care se vedea o cicatrice trandafirie, încă proaspătă, ce pornea de la tâmpla dreaptă, îi traversa tot obrazul şi se sfârşea lângă buze.

Când îşi aruncă ochii la celălalt parlamentar, Heinrich trebui să-şi înăbuşe un strigăt. Avea fruntea îngustă şi sprâncene stufoase şi neînchipuit de late. Da, nu se înşelase, era italianul pe care-l văzuse în anticamera lui Müller, a doua zi după sosirea lui în Castel la Fonte.

„E un agent provocator!” îi fulgeră prin minte. Apoi întrebă cu glas tare:

— Dumneavoastră sunteţi parlamentarii detaşamentului de garibaldişti?

— Noi suntem! Şi partizanul cu cicatrice zâmbi larg.

— Iar noi suntem parlamentarii diviziei de sub comanda generalului Ewers, Oberleutnant von

Goldring şi Oberstabsarzt Mattini — făcu Heinrich prezentările milităreşte.

— Oho, te apucă spaima numai cât auzi! şi din nou un zâmbet larg şi oarecum zeflemitor lunecă pe buzele partizanului cu cicatrice.

Celălalt partizan se uita cu luare-aminte la Heinrich pe sub sprâncenele lui stufoase.

— Cu cine avem onoarea să vorbim? întrebă Mattini.

— Cu reprezentanţii detaşamentului de garibaldişti. Numele de familie l-am uitat.

— Nu mă îndoiesc că ştiţi în ce scop am venit noi aici? întrebă Heinrich.

— Bănuim.

— Noi suntem gata să facem schimb de ostatici. Vă făgăduim să punem în libertate tot atâţia ostatici câţi aveţi să eliberaţi şi dumneavoastră — zise Heinrich pe un ton rece, oficial, deşi grozav ar fi vrut să se apropie, de omul cu cicatrice, care părea atât de calm şi de sigur de el, şi să-i strige: „Păzeşte-te. Duşmanul e lângă tine!”

— Va să zică, unul pentru unul — dădu glas, în sfârşit, şi partizanul cu sprâncene stufoase.

— Da!

Omul cu cicatricea fluieră a mirare.

— Atunci aţi venit cam prea devreme. Trebuie să mai aşteptaţi până om prinde atâţia ofiţeri de-ai voştri câţi oameni a ridicat din Parma colonelul

Funck... Totuşi, cred că n-o să aşteptaţi chiar aşa de mult, printre noi sunt câţiva vânători de ofiţeri foarte îndemânatici.

— În numele comandamentului nostru, sunt dator să vă atrag atenţia că dacă nu primiţi condiţiile noastre, vor fi arse câteva sate... iar locuitorii...

Dar Heinrich nu sfârşi. Omul în straie ţărăneşti se îngălbeni şi cicatricea lui proaspătă deveni şi mai vizibilă.

— Aţi venit aici ca să ne siliţi să primim condiţiile dumneavoastră? Dacă-i aşa, atunci degeaba stăm de vorbă.

— Stai puţin! Ce-o iei aşa în piept? Noi am venit pentru tratative, iar tratativele aduc de obicei a târguială — adăugă Mattini, împăciuitor.

— Noi nu suntem deprinşi să facem târg cu oameni. Şi apoi, dacă-i vorba să facem târg cu nişte negustori aşa de pricepuţi în negoţul de vieţi omeneşti, cum sunteţi dumneavoastră, mai mult ca sigur c-o să ne pârlim — glasul omului cu cicatrice răsuna batjocoritor, iar pe buze îi flutura un zâmbet plin de dispreţ. Noi avem o singură condiţie: dumneavoastră să ne daţi pe-ai noştri, şi noi vă dăm pe-ai dumneavoastră.

— Dar noi avem mai bine de cincizeci de ostatici...

— Cincizeci şi patru — preciza partizanul.

— Iar dumneavoastră aveţi numai unsprezece — îi aminti Heinrich.

— Unsprezece? De unde ai scos-o? Nu avem decât trei.

— Hai să-i numărăm! propuse Heinrich. Dumneavoastră aveţi pe contele Alberto Ramoni...

— Da!

— ... pe Oberst Funck...

— Care de mult ar fi trebuit spânzurat!

— ... pe ofiţerul Stengel...

— Pe baronul Stengel — îl corectă partizanul cu cicatrice.

— Şi opt oameni din garda personală a contelui.

— Şi pe ăştia îi vreţi înapoi? Nu merge! Ăştia-s de-ai noştri italieni, şi cu ei avem socotelile noastre. Ca oameni credincioşi şi cu frica lui Dumnezeu ce suntem, nu putem lăsa că dracii să tânjească după ei pe lumea cealaltă prea multă vreme. Aşa că-i vorba numai de trei oameni. Dar ce oameni! Un conte, un baron şi un colonel! Pe când dumneavoastră ce ne daţi? Nişte bieţi muncitori, nişte ţărani, câţiva meseriaşi... Ce-ar zice contele dacă ar afla c-a fost schimbat pe un muncitor? Niciodată nu v-ar ierta asta! Numai pentru dânsul ar trebui să ne daţi treizeci de oameni, dacă nu şi mai mult! Baronul e şi el de neam ales! Ce-i drept, e ceva mai prejos decât contele, dar vreo douăzeci de suflete tot face. Colonelul vi-l dăm pentru patru. Cam puţini pentru un colonel atât de vajnic ca Funck! El care luptă cu atâta vitejie cu oamenii paşnici şi nevinovaţi! Dar ca

la orice târguială, vă facem rabat. Treacă de la noi! Totuşi...

Zâmbetul dispăru de pe buzele partizanului şi glasul îi deveni aspru şi ameninţător — totuşi, dacă vă atingeţi măcar de unul dintre ostaticii noştri sau dacă nu primiţi condiţiile noastre, să ştiţi că baronii şi conţii dumneavoastră au să fie spânzuraţi cu capul în jos.

— Noi n-avem dreptul, să vă primim condiţiile înainte de a le supune comandamentului nostru. Şi în caz că au să fie acceptate, în ce chip se va face schimbul de ostatici?

— Uite cum: mâine dimineaţă să aduceţi ostaticii aici, dar în maşini. De ce să se obosească oamenii urcând la deal? Camioanele să se oprească la un kilometru depărtare de aici. Să nu fie nici o escortă. Pe urmă să-i duceţi pe jos până la cascadă. Asta o să le fie promenada de dimineaţă, cum spun franţujii. Iar noi o să venim aici cu ai dumneavoastră. Asta-i tot. Însă să ştiţi că dacă o să schingiuiţi sau o să opriţi măcar un singur ostatic, noi avem să facem la fel cu prizonierii noştri. Şi acum, înţelegeţi-vă cu mai-marii dumneavoastră.

— Răspunsul vi-l dăm mâine dimineaţă — zise Heinrich şi ducând mâna la cozoroc plecă. Mattini îl urmă.

După ce se aşezară în maşină, parlamentarii izbucniră în hohote de râs.

— Dar ştiu că-i deştept, lua-l-ar naiba! zise

Heinrich entuziasmat.

— În schimb celălalt, sprâncenatul, face o impresie foarte neplăcută — îi răspunse Mattini.

Generalul Ewers, delegatul comandamentului grupării de nord şi Müller aşteptau cu mare nerăbdare întoarcerea lui Goldring şi a lui Mattini. Când aceştia sosiră la comandamentul diviziei, sănătoşi şi nevătămaţi, toţi respirară uşuraţi.

— Raportează, baroane! îl zori generalul.

Heinrich povesti întâlnirea lor cu parlamentarii partizanilor şi-i comunică condiţiile puse de ei.

— Va trebui să acceptăm — oftă generalul.

— Dar nu şi-au spus numele? se interesă Müller.

— Astea-s mărunţişuri care n-au nici o legătură cu problema noastră — îl întrerupse generalul şi se adresă din nou lui Heinrich şi lui Mattini. Vă rog foarte mult ca mâine dimineaţă să sfârşiţi treaba pe care aţi început-o aşa de bine.

— Herr General, am o rugăminte — zise Müller. După cum s-a putut stabili, printre ostaticii luaţi la Parma este unul implicat în tipărirea manifestelor. Prin el am putea afla unde-i tipografia, V-aş ruga foarte mult să-l oprim. Am putea pretexta că-i bolnav şi că-l vom preda mai târziu.

Müller semăna cu un câine, din gura căruia vrei să smulgi o bucată gustoasă.

— S-ar putea încerca, dar atunci să sfârşească

Herr Müller problema schimbului de ostatici. Eu, personal, nu-mi iau o asemenea răspundere, fiindcă sunt convins că garibaldiştii vor proceda aşa cum au spus parlamentarii lor. Vor reţine şi ei pe unul dintre prizonieri şi s-ar putea să fie chiar maiorul Stengel. Ei ştiu că-i baron şi nu-i exclus să afle şi funcţia pe care o deţine.

— Nu, nu, nu! şi Ewers îşi agită mâinile. Fără riscuri! Te rog să predai toţi ostaticii până la unul! Şi cu asta am încheiat orice discuţie. Aşa că mâine, la ora unsprezece, vă aşteptăm să vă întoarceţi împreună cu maiorul Stengel, cu contele Ramoni şi cu Funck.

A doua zi, vremea se strică. Cernea o ploaie măruntă de toamnă. Straturi de nori cenuşii pluteau jos deasupra munţilor, agăţându-se de coroanele copacilor. Pe o vreme ca asta, îţi venea să stai într-o cameră încălzită, la gura căminului, cu o carte bună sau cu un pahar de vin vechi în mână. Heinrich, Mattini şi Maria-Luisa ajunseră la Parma în revărsatul zorilor. Când aflase cum s-au încheiat tratativele cu garibaldiştii, contesa îl sărutase pe Heinrich pentru vestea cea bună şi stăruise ca la cel de-al doilea drum — acum, când se încredinţase că nu-i primejdie — să meargă şi ea. Heinrich acceptase, dar apoi îşi făcuse reproşuri că a fost slab de înger — contesa era nervoasă şi încurca pe toată lumea.

— De ce-şi mai pierde vremea Mattini, examinând pe fiecare ostatic, ba îi mai şi controlează

după listă? se plângea Maria-Luisa. S-ar putea ca garibaldiştii să-şi piardă răbdarea şi să plece şi atunci schimbul n-o să mai aibă loc.

— V-am făgăduit doar că domnul conte îşi va lua cina, poate chiar şi dejunul, la el la castel — căuta s-o liniştească Heinrich, deşi ştia foarte bine că nu pe bătrânul conte îl aştepta Maria-Luisa cu atâta nerăbdare.

În sfârşit, ostaticii au fost duşi la camioane. Aveau o înfăţişare pierdută şi speriată, totuşi se urcară docili în maşini, cu resemnarea oamenilor gata să îndure orice.

— Ascultă, Martin — îşi aduse aminte deodată Heinrich, când camioanele şi „Horch”-ul pus la dispoziţia parlamentarilor de general, ieşiră din oraş. Am uitat să spunem ostaticilor unde-i ducem şi văzând că n-au escortă, s-ar putea s-o ia la sănătoasa care încotro, îndată ce-am ieşi din pădure.

Mattini porunci şoferului să dea semnalul şi camioanele care mergeau înainte se opriră. Atunci se duse repede şi le explică oamenilor înspăimântaţi unde şi pentru ce sunt duşi. Un oftat de uşurare erupse din piepturile lor ca dintr-un singur piept, pe feţe le înfloriră zâmbete de bucurie, cineva începu să plângă, un altul strigă „eviva!”...

Maşinile porniră din nou şi nu se mai opriră decât la kilometrul nouă. Cu şepcile şi beretele îndesate până la urechi, lunecând pe drumul ud de ploaie, dar

emoţionaţi şi plini de bucurie, ostaticii se înşirară într-un lanţ lung pe cărăruia de munte. În frunte mergea Mattini, ca să le arate drumul. Heinrich încheia cortegiul.

Când trecură de cotitură, urcuşul deveni mult mai greu. Şi unii dintre ostatici începură a rămâne în urmă. Se opri să-şi tragă răsuflarea şi Heinrich. Nu atât urcuşul era obositor, cât poteca alunecoasă după ploaie, pe care picioarele nu găseau un sprijin de nădejde. Dar când primii ostatici, în cap cu Mattini, ajunseră pe platou, iuţiră pasul şi cei din coadă.

Heinrich urcă pe platou cel din urmă. Când ajunse la stâncă, începuse apelul. Parlamentarul cel cu sprâncene groase se uita pe un tabel şi-i strigă pe nume. Ostaticii ieşeau înainte unul după altul şi apoi se retrăgeau mai la o parte, formând un grup separat. Partizanul cu cicatrice primea pe fiecare dintre ei cu un zâmbet larg şi cu o puternică strângere de mână.

— Dar unde-s ostaticii dumneavoastră? întrebă Heinrich.

— Iată-i! Şi cel cu cicatricea arătă spre un bloc mare de piatră. Uitându-se în spatele blocului, Heinrich văzu pe conte, pe Stengel şi pe Funck. Murdar şi nebărbierit, Ramoni zăcea pe o targă, Stengel şedea jos cu capul lăsat în pământ şi cu braţele pe după genunchi. Nu se clintise din loc, de altfel nici nu-l observase pe Heinrich, în schimb Funck sări numaidecât în picioare.

— Von Goldring! strigă el tare şi ochii lui mici străluciră de bucurie.

Stengel sări şi el de la locul lui. Contele continua să zacă nemişcat. Fără îndoială, nu-şi dădea seama că peste câteva clipe va fi liber.

— Totul e în ordine? întrebă Heinrich pe partizanul cu cicatrice.

— Da, sunt toţi cei cincizeci şi patru de pe tabel... înseamnă că şi dumneavoastră puteţi fi cinstiţi când sunteţi strânşi cu uşa — îi răspunse acesta pe un ton batjocoritor.

Heinrich se făcu că nu înţelege.

— Prin urmare, îi putem lua pe ai noştri?

— Acum puteţi să-i luaţi!

Ridicând targa pe care zăcea contele, Heinrich şi Mattini începură să coboare cu băgare de seamă. Funck trecu într-o latură, încercând să-l ajute. Stengel se târa nepăsător în urmă. Încă nu-şi venise în fire după boală şi după toate prin câte trecuse.

Când se depărtară la vreo sută de metri de stânca, auziră în urma lor un şuierat răsunător, care se repetă încă de vreo trei ori. Deodată, foştii ostatici ai lui Funck începură să fluiere, să râdă şi să strige în cor.

Abia acum îşi veni Stengel în fire. El se apropie repede de Heinrich şi-i smulse din mână unul din capetele tărgii.

— Funck, treci în faţă şi apucă un capăt de la Mattini! îi porunci el şi întorcându-se spre Heinrich, îi

spuse cu o căldură surprinzătoare: Baroane, pentru a doua oară îmi salvezi viaţa şi eu nu vreau să ţi-o rişti pe a dumitale.

Câteşipatru ajunseră repede cu targa la maşini, şi peste douăzeci de minute intrau în Parma. Funck se dădu jos, iar în locul lui, între conte şi Stengel, se aşeză Maria-Luisa.

Fără să mai oprească, automobilul goni spre Castel la Fonte.

6. ISPĂŞIREA

Scrisoarea pe care Heinrich o trimisese doamnei Tarval se întoarse cu o menţiune ciudată: „Adresantul plecat”.

Două cuvinte scurte, scrise de o mâna nepăsătoare. Două cuvinte care nu spun nimic, dar care dau naştere la nelinişte şi pricinuiesc durere. S-a mai rupt un fir care-l lega de trecut. Heinrich nu va avea niciodată fotografia Monicăi, pe care o ceruse doamnei Tarval. În locul ei, a sosit răspunsul: „Adresantul plecat”... Fără îndoială, cu aceeaşi menţiune se întorceau şi scrisorile adresate Monicăi de prieteni, până când au aflat de moartea ei. Ce lucru îngrozitor!

Heinrich strânse scrisoarea în sertarul mesei, dar

cele două cuvinte scrise citeţ „adresantul plecat” îi stăteau dinaintea ochilor. Şi Monica „a plecat”. Poate că aşa a scris şi Müller în dreptul numelui ei! Doar nu era să scrie „a fost ucisă”, având în vedere instrucţiunile speciale ale lui Berthold. Ce chin insuportabil să te gândeşti neîncetat la aceasta, să-l vezi în fiecare zi pe Müller, să-i dai mâna, să stai de vorbă cu el şi în acelaşi timp să simţi durerea nepotolită din inimă! Se spune că timpul vindecă rănile. Nu, nu-i adevărat, munca le vindecă, nu timpul. S-a convins el însuşi de aceasta — se simte mult mai bine în plină acţiune, când toate gândurile îi sunt îndreptate spre un singur lucru — să smulgă duşmanului taina cât mai repede. Nu i se limitase timpul, având în vedere importanţa şi complexitatea misiunii ce i se dăduse. Dar îşi dă seama şi singur că trebuie să acţioneze cât mai repede, pentru că de el depinde viaţa a sute de mii de oameni. Până acum a făcut atât de puţin! A izbutit doar să stabilească locul unde se află uzina. Dar, cine ştie, poate că vizita pe care o va face astăzi lui Stengel îi va aduce ceva nou.

Într-adevăr, maiorul îl invitase, în sfârşit, la el acasă pe Oberleutnant von Goldring! După ce-l scăpase de la înec şi mai ales după schimbul de ostatici, Stengel începuse să arate lui Heinrich o atenţie şi o recunoştinţă mai deosebite.

Maiorul Stengel locuia pe una dintre cele mai plăcute străduţe ale oraşului, în casa inginerului

Alfredo Lerro, de la care închiriase două camere.

— Cu cât se va şti mai puţin despre Lerro, cu atât va fi mai bine — îi răspunse el, când Heinrich îl întrebă cine-i proprietarul.

— Se vede că-i vreo persona grata?! Doar nu pe degeaba casa lui e păzită de doi soldaţi cu automate.

— Ca să spun drept, omul ăsta m-a plictisit, cum te plictiseşte vara câte un ţânţar sâcâitor. Trebuie să ştii că pentru viaţa lui eu răspund cu capul întocmai ca şi pentru uzină! M-au obligat să locuiesc la el în chip de dădacă. Ce-i drept, dintr-un punct de vedere îmi convine. Acum iau masa la dânşii. Fiica lui — Lerro e văduv — e o gospodină foarte bună. Când a văzut cum ordonanţa mea, îmi maltratează păstrăvii, mi-a propus să iau masa la ei.

— Stai puţin, nu cumva ăsta-i familia despre care mi-ai spus că în casa lor se pregăteşte minunat peştele? Mi-ai făgăduit să mă prezinţi şi să mă inviţi la o marinată de păstrăvi.

— Trebuie să mă înţeleg mai întâi cu signorina Sofia.

— Cu signorina Sofia? E drăguţă?

— Prea ţine să se mărite, iar mie mi-e frică de astfel de fete. De aceea nici nu m-am uitat bine la dânsa. Dar mi se pare că-i destul de frumuşică. Numai că-i prea vorbăreaţă. E antipodul lui taică-său, care mai mult tace. Doar când se discută despre ihtiologie, vorbeşte şi el. E singurul lucru pe lume care-l

interesează, afară de tehnică, se înţelege. În direcţia asta e un as, şi la uzină se uită toţi la el ca la Dumnezeu.

— Atunci, când am să am plăcerea să cunosc pe signorina Sofia şi să mănânc păstrăvi gătiţi de mâinile ei? Ce să spun. Fără femei parcă prinzi mucegai, nu ştiu cum. Maria-Luisa nu intră la socoteală, prea-i îndrăgostită de dumneata, baroane! La noi, păcătoşii, nici nu se uită. Ca să-ţi spun drept, sunt foarte surprins că atenţia ei binevoitoare te lasă rece. Doar e o femeie frumoasă! Stengel se încruntă.

— E italiancă, iar eu vreau ca în vinele copiilor mei să curgă sânge arian curat.

— Dar castelul şi averea ei nu te tentează? În ceea ce priveşte sângele, al ei e tot atât de albastru ca şi al dumitale şi al meu! E dintr-un neam vechi de nobili.

— Mi-am dat cuvântul alteia, mărturisesc însă că în ultima vreme, de când lucrurile s-au întors împotriva noastră, am început a şovăi. Cu asta de aici, aş avea cel puţin un adăpost şi un capital sigur, doar averea imobilă şi pământul sunt totdeauna o valoare. E drept, cealaltă are relaţii... dar la ce naiba îmi folosesc mie relaţiile, dacă totul se duce de râpă! Îţi dai seama, cred, că vorbesc deschis cu dumneata şi nădăjduiesc că tot ce vorbim rămâne între noi...

— Mă ofensezi cu asemenea vorbe, Stengel! Sunt lucruri care se înţeleg de la sine.

Încredinţându-se de loialitatea lui Heinrich, maiorul se linişti şi-l plictisi încă multă vreme, mărturisindu-i îndoielile sale. Baronul avea o părere foarte bună despre sine însuşi, şi era limpede că se temea să nu se păcălească.

După ce îi făgădui că va veni să dejuneze cu el în prima zi liberă, Heinrich îşi luă rămas bun şi plecă. Vântul rece îi şfichiuia obrazul cu zăpadă udă, şi-i păru rău că n-a dat ordin lui Kurt să-l aştepte cu maşina la comandament. Acum e nevoit să meargă pe jos până la castel. Dar ce-ar fi să intre la Müller şi să-i ceară automobilul? Şi tot gândindu-se aşa, se îndreptă spre sediul serviciului SS.

Prin urmare, signor Lerro este persoana de care trebuie să se ocupe mai înainte de orice. Doar cei de la uzină îl poartă ca pe palme şi Stengel răspunde cu capul pentru securitatea lui. Afară de asta, intrarea casei lui este păzită de soldaţi din garda interioară a uzinei, oameni de mare încredere, nu de SS-iştii lui Müller. Deci, trebuie negreşit să facă cunoştinţă cu Lerro şi să-l provoace la o discuţie. Pentru asta va fi nevoit să citească mai multe tratate de ihtiologie! Desigur, în biblioteca contelui trebuie să existe astfel de tratate. Asta înseamnă că păstrăvul încă nu şi-a jucat rolul şi că, întocmai ca peştişorul de aur din poveste, o să-i mai fie de folos!

Müller nu se aştepta la vizita lui Heinrich şi când îl văzu, se zăpăci.

— Văd că te deranjez, dar n-am venit decât pentru o clipă. Maşina mea nu-i aici şi dacă s-ar putea...

— Nu, nu las eu să plece aşa de repede marele nostru diplomat! se împotrivi Müller, împingând un fotoliu spre Heinrich. De o bucată de vreme ne vedem foarte rar. Mai întâi, m-ai trădat cu Paul Kubiss, iar de la o vreme, cu acest Mattini... — şi mulţumit de gluma lui, maiorul izbucni în hohote de râs, dar deodată făcu ochii mici şi-l privi cu şiretenie. Afară de asta, ţi-am pregătit o mică surpriză, darul meu de Anul nou.

— Şi ţi-ai adus aminte de surpriza asta acum, după trei săptămâni de la Anul nou?

— Anul o mie nouă sute patruzeci şi patru este un an bisect, şi datina cere să fie serbat până la douăzeci şi nouă februarie, altfel aduce nenoroc.

— Aud pentru întâia oară de o astfel de superstiţie...

— Şi totuşi există, iar eu, ca cea mai mare parte a celor de profesia mea, sunt cam superstiţios. Doar noi suntem nevoiţi să umblăm mereu pe muchie de cuţit, cum se spune. În orice caz, cu doamna Fortuna trebuie să ne purtăm delicat, ca să nu ne ocolească cu darurile ei...

— Dar ce legătură am eu şi surpriza pe care mi-ai pregătit-o cu zeiţa Fortuna? Îţi depui, ofrandele la picioarele ei?

— Vreau s-o înduplec, făcând o faptă bună!

— De data asta, Hans, m-ai făcut curios! Dumneata şi faptă bună, nu prea se potriveşte!

— Ai uitat, se vede, serviciile pe care ţi le-am făcut?

— Nu, n-am uitat! Şi sper să-ţi mulţumesc pentru toate odată!

— Ai o fire de invidiat, Heinrich! Niciodată nu poate să ştie omul când vorbeşti serios şi când glumeşti. Uneori, am impresia că eşti un om foarte deschis şi dezinteresat, iar câteodată, dimpotrivă, îmi pari ascuns şi nepăsător faţă de toate şi de toţi...

„Nu-i treabă bună! Dacă chiar şi acest Müller, cu piele de hipopotam începe să se avânte în digresiuni psihologice...”

— Şi pe mine mă cam neliniştesc desele schimbări ale stării mele de spirit. Sunt convins c-am obosit, că mi-s nervii zdruncinaţi... Crezi că prin puţine emoţii am trecut când cu schimbul de ostatici? S-auzi cum fluieră şi râd în hohote în urma ta plebeii aceia şi să n-ai dreptul şi putinţa să le plăteşti pe loc ofensa! În clipele acelea mi se părea că toţi strămoşii mei, tot neamul von Goldring până la a zecea generaţie, s-au întors în sicriele lor!

— Dar n-ai vrea să dai ochi cu aceşti parlamentari în alte împrejurări? Măcar cu unul dintre ei?

— Depinde cu care — îi răspunse Heinrich cu prudenţă, încercând să-şi dea seama unde vrea să

ajungă tovarăşul lui de vorbă.

Müller se ridică şi apăsă pe butonul soneriei.

— Stai, te rog, cu spatele la uşă şi nu întoarce capul până nu-ţi spun eu!

— Heinrich auzi cum a intrat subofiţerul de serviciu şi cum Müller i-a şoptit ceva la ureche. Apoi subofiţerul ieşi şi foarte curând răsunară paşi grei şi o răsuflare întretăiată.

— Aşează-l acolo. Aşa... Acum pleacă! Ei, baroane, poţi să saluţi pe vechiul dumitale prieten!

Heinrich se întoarse iute şi trebuie să spunem că a rămas trăsnit: în faţa lui stătea parlamentarul cu cicatrice pe obraz. Dar în ce hal! Faţa îi era numai vânătăi, iar hainele ferfeniţite şi pline de sânge.

— Văd, baroane, că surpriza a făcut o impresie adâncă asupra dumitale. Vă rog să faceţi cunoştinţă: Antonio Mentarocci, parlamentarul garibaldiştilor — îl prezentă Müller cu ironie. Diplomaţii se întâlnesc din nou. Ce-i drept, în condiţii cam neobişnuite pentru un diplomat, dar ce să-i faci! Vremurile se schimbă, se schimbă şi împrejurările.

Partizanul cu cicatrice zâmbi batjocoritor.

— Da, signori, se schimbă vremurile, se schimbă şi împrejurările! Aşa-i. Şi vă sfătuiesc să ţineţi bine minte lucrul ăsta!

Faţa lui Müller se făcu stacojie.

— Scoate-l de aici! strigă el subofiţerului de serviciu. Antonio Mentarocci a fost dus afară.

— Ca să-ţi spun drept, Heinrich, sunt decepţionat. Nădăjduiam că întâlnirea asta o să te distreze ceva mai mult! Era un prilej atât de minunat să te răfuieşti cu el, să-i mulţumeşti pentru toate neplăcerile şi obrăzniciile...

— Mie nu-mi place munca de salahor! Şi apoi îmi pun toată nădejdea în dumneata şi în Kubiss. Totuşi, îţi mulţumesc pentru surpriză, chiar îţi mulţumesc foarte mult. Păcat că n-am adus cu mine ceva coniac, am fi băut un păhărel pentru succesele dumitale...

— Am eu. Şi pentru o asemenea ocazie... Müller scoase din dulap o sticlă începută şi umplu două păhărele.

— Beau pentru talentul dumitale, Hans! Dar cum ai reuşit să pui mâna pe acest Mentarocci? Eu, unul, nu pricep de loc!

— Acum am sute de ochi şi de urechi!

„Şi printre ei şi pe cel cu sprâncenele stufoase” — îşi zise Heinrich.

— Să izbuteşti să-ţi organizezi o reţea de spionaj într-un timp atât de scurt! E formidabil! Aşa că îmi retrag toastul de adineauri şi ridic paharul pentru geniul dumitale, pentru geniul dumitale de informator. Ştii ceva, hai să-l chemăm şi pe Kubiss şi să bem câteşitrei pentru succesele dumitale viitoare, pentru...

— Acum n-am timp... — se încruntă Müller. Trebuie să sfârşesc interogatoriul diplomatului, cât mai

sunt urmele calde. Şi vreau să fac asta chiar eu, sunt chestiuni despre care Kubiss nu ştie nimic şi pe care vreau să le limpezesc singur. Atunci am să-l pot strânge bine cu uşa pe Mattini al dumitale, cu care te-ai împrietenit cu atâta imprudenţă.

Heinrich îşi înălţă sprintenele a mirare.

— Poţi să spui tot ce pofteşti, dar eu îl socotesc pe Mattini drept un om foarte de treabă. Ce legătură ar putea fi între Mattini şi acest... cum îi spune Monta... Mentarocci?

— Deocamdată nu sunt decât bănuieli. În orice caz, Mentarocci îmi va da dovezi. Şi în cele din urmă, am să aflu cine a înştiinţat pe partizani de venirea parlamentarilor noştri înainte ca ei să plece din Castel la Fonte.

— E cu neputinţă! Absolut cu neputinţă! Nu m-am depărtat de Mattini nici cu un pas...

— Ei, ce ştii dumneata? Putea să lase un bilet, vreun semn convenţional... Astăzi nu ţi-aş putea spune încă cum a procedat, dar mâine sau poimâine... Am dat instrucţiuni speciale agentului pe care îl am în detaşamentul garibaldiştilor şi o să-mi procure dovezi cu privire la toate lucrurile astea, pe care acum le bănuiesc numai intuitiv.

— Agentul dumitale nu-mi face impresia unui om inteligent.

Vorbele acestea îl surprinseră atât de mult pe Müller, că puse pe masă păhărelul pe care tocmai îl

dusese la gură.

— Îl cunoşti pe agentul meu? De unde?

— Hans, dumneata mă subestimezi, mai mult chiar, ai o părere proastă despre inteligenţa mea. Numai un idiot sută la sută n-ar fi băgat de seamă ceea ce sărea în ochii orişicui.

— Judecă singur, cât de simplu s-a petrecut totul: abia sosisem la Castel la Fonte şi cea dintâi vizită am făcut-o prietenului meu, şeful serviciului SS. În anticameră, dau din întâmplare peste un individ cu sprâncene stufoase şi aud cum i se dă ordin Feldwebel-ului să-l scoală prin curte ca să nu-l vadă nimeni. Acum te întreb, Hans, ce concluzii ai fi tras dumneata, dacă ai fi fost în locul meu?

— Una singură, indiscutabil. Şi anume că locul dumitale nu-i în armată, ci în Gestapo. Jur că am să te aduc la noi! Ce zici, bem un păhărel pentru trecerea dumitale în serviciul nostru?

Şi multă vreme după aceea, Müller ridică în slava cerului pe viitorul lui coleg, însoţind fiecare toast cu un nou păhărel de coniac din care, după cum se văzu, mai avea rezerve. Maiorul se îmbătă aşa de crunt că abia izbuti să încuie dulapul de fier înainte de a da ordin şoferului să-l ducă acasă. În maşină adormi numaidecât, rezemat de umărul „prietenului” său. Îmbrâncindu-l cu dezgust, Heinrich porunci şoferului să oprească în faţa comandamentului.

Lütz dormea şi trebui să bată mult timp la uşă

până ce i se deschise. Clătinându-se, ca un om beat, căpitanul se trânti pe pat. Dar auzind bănuielile lui Müller împotriva lui Mattini, sări ca ars.

— Nemernicul! Se înfurie el. N-am să-mi iert niciodată, şi nici ţie n-am să-ţi iert, că acest odios călău mai calcă încă pe pământ, când locul lui este de mult în iad. Imaginează-ţi numai: Mattini interogat de Müller sau de prietenul tău Kubiss!

— Îmi scoţi mereu ochii cu prietenia mea cu Müller şi cu Kubiss, dar vezi şi tu că ne este de folos — îi spuse Heinrich încet.

Lütz se culcă din nou în pat, îşi puse mâinile sub cap şi începu să se gândească la ceva cu încordare. Heinrich ridică receptorul şi porunci lui Kurt să vină cu maşina să-l ia.

— Rămâi să dormi la mine— îi propuse Lütz.

— Nu pot, mâine mă duc la dejun la Funck şi trebuie să mă schimb. De atâta timp îmi bate capul, că am fost nevoit să-i primesc invitaţia. Nu mergi şi tu cu mine?

— La Funck? Bine! Îi răspunse Lütz distrat, gândindu-se la altceva. Mâine e duminică, şi aş putea să merg,.. Deodată faţa i se lumină. Zici să mergem la Funck? Ştii ceva, hai să-l poftim şi pe Müller! Numai să nu-l iei pe Kurt, să conduci tu maşina!

— Am înţeles: să-l poftesc pe Müller şi să-l las acasă pe Kurt — şi Heinrich se uită drept în ochii prietenului său.

A doua zi dimineaţă, zbârnâitul telefonului îl trezi mai devreme ca de obicei.

— Ajunge cât ai dormit! E o vreme minunată, n-a mai rămas nici urmă din zăpada de ieri. Noi venim îndată să te luăm ca să mergem împreună... Ştii unde? se auzi glasul vesel al lui Müller.

— Cine „noi”?

— Eu şi fostul „logodnic”, pe care acum îl cheamă „sucitul”.

După ce luară micul dejun la Heinrich, pe la ora douăsprezece plecară toţi trei la Parma.

— I-am dat drumul ordonanţei pentru toată ziua, aşa că va trebui să fac eu pe şoferul — zise Heinrich ca în treacăt, pe când se aşeza în maşină.

— Când ai să oboseşti, am să te înlocuiesc cu plăcere — spuse Müller, şi, făcându-i cu ochiul, adăugă cu înţeles: Doar ştii că eu conduc foarte bine şi că maşina ascultă de mine!

Heinrich se prefăcu că nu înţelege aluzia.

— Oricum, ar trebui să recunoaşteţi meritele mele ca şef al serviciului SS — se lăudă Müller, când automobilul ieşi din orăşel şi începu să alerge cu viteză pe şoseaua betonată ce ducea spre Parma. Acum poţi călători liniştit pe drumuri, fără să te mai temi de atacurile garibaldiştilor.

— Atunci ce-i cu asasinarea motociclistului de aseară? îi aminti Lütz?

— Dar cu maşina ceea care a sărit alaltăseară

în aer, fiindcă a dat peste o mină? adăugă şi Heinrich.

— Uitaţi, se vede, că întâmplările astea s-au petrecut noaptea. Ziua, partizanii nu se mai încumetă să apară pe drumuri. Şi vă asigur că n-a fost chiar aşa de simplu să ajung la rezultatul ăsta! În schimb, acum cunosc precis, zi de zi planurile fiecărui detaşament. Odată şi odată, am să-mi scriu memoriile şi am să povestesc lucruri interesante!

— Chiar ai de gând să-ţi scrii memoriile? se miră Lütz.

— Sigur că da! Bineînţeles, n-am să dau în vileag chiar tot, va trebui să prezint unele lucruri într-o formă mai voalată... să ţin seama de gusturile cititorilor, cărora le place să citească despre vărsări de sânge, asta le excită nervii, şi pretind totodată ca totul să le fie servit cu un sos dulceag, combinat din cumsecădenie şi virtute. Dacă aş scrie numai pentru informatori, fireşte, n-ar fi nevoie de astfel de digresiuni, având în vedere cuvintele adresate de Führer soldaţilor.

— Ce cuvinte? şi Lütz îşi încruntă sprâncenele.

— O, pot să le citez pe de rost: „Soldaţi! Eu vă eliberez de himera pe care oamenii simpli au numit-o conştiinţă...”! E bine spus. Nu?

— Da, e spus tare! zâmbi Heinrich.

Funck, care fusese anunţat telefonic, îşi aştepta oaspeţii. Până acum îl mai invitase de câteva ori pe

Goldring fie pentru prânz, fie pentru seara, dar de fiecare dată acesta se eschivase sub diferite pretexte de la o asemenea cinste: pentru el, Oberst Funck nu era o persoană interesantă. Şi nici astăzi nu s-ar fi dus, dacă nu afla că Müller ştie că garibaldiştii au telefonat la statul-major al regimentului cu privire la întâlnirea parlamentarilor. Vroia să afle cine a informat pe şeful serviciului SS.

— La început, masa păstră un caracter oarecum oficial. După ce rosti cel dintâi toast pentru eliberatorul său, cum îl numise pe Heinrich, Funck în câteva cuvinte mai rezervate ură succes lui Müller şi lui Lütz. Oaspeţii săi erau mai mici în grad ca el, şi Funck, deşi se arăta prietenos, totuşi nu scăpa prilejul să sublinieze această diferenţă. Dar pe măsură ce se succedau bucatele şi se goleau sticlele, discuţia devenea tot mai însufleţită şi mai nestânjenită. Cu fiecare pahar, obrajii lui Funck şi ai lui Müller se roşeau tot mai tare, pe când ai lui Lütz, dimpotrivă, se făceau tot mai palizi. Astăzi, alcoolul nu-l ameţea, numai privirea îi devenea tot mai încordată, tot mai răutăcioasă.

— Meine Herrschaften! Şi după ce-şi umplu paharul, căpitanul se sculă în picioare. Propun să bem în cinstea prietenului meu, doctorul Mattini, un om minunat, care de asemenea a luat parte la eliberarea colonelului Funck!

Müller, deşi era beat, îşi puse demonstrativ

paharul pe masă.

— Herr Müller, dumneata nu vrei să închini pentru cel de-al doilea eliberator al meu care, spre părerea mea de rău, lipseşte acum dintre noi? Se miră Funck.

— Herr Oberst, cred că bănuiţi de ce?

— A, aşa! Atunci refuz şi eu! zise Funck şi puse paharul pe masă.

— Bine, am să beau numai eu! şi Lütz dădu de duşcă coniacul. Îmi plac oamenii cinstiţi, oricine ar fi ei!

Toastul lui Lütz răcise atmosfera. Dar Funck găsi un alt pretext de toast care-i interesă pe toţi. El le propuse să bea pentru succesele de pe frontul de răsărit. Discuţia se însufleţi din nou şi paharele se goleau repede. Numai Heinrich, ca totdeauna, abia îşi înmuia buzele.

— Ia te uită, a şi început să se întunece! spuse Müller mirat, privind pe fereastră.

— Rămâneţi să dormiţi la mine! E târziu! îi pofti Funck, pe un ton aproape de comandă.

— Eu, unul, nu pot. Mâine, dis-de-dimineaţă, trebuie să fiu cu von Goldring la general — declară Lütz categoric.

— Dumneata, Müller, ai putea să rămâi. Iar mâine dis-de-dimineaţă te-ar aduce colonelul — îi propuse Heinrich.

Lütz se uită la el mirat, dar simţind că-i face semn

cu piciorul pe sub masă, îl susţinu:

— Chiar aşa, de ce n-ai rămâne?

— Nu, împreună am venit, împreună trebuie să plecăm! Acum nu-i nici o primejdie!

Cu toate stăruinţele celorlalţi de a-l îndupleca să rămână,el nu acceptă.

Plecară din Parma pe la ora şase. Müller ar fi vrut să conducă el maşina, dar Heinrich îl împinse şi se aşeză el la volan.

Când maşina intră pe drumeagul îngust şi şerpuit dintre munţi, şi ajunse în dreptul sătucului Andatre, răsună din stânga o împuşcătură, urmată de rafale lungi de puşti automate. Ecoul mărea zgomotul, încât al fi zis că a început o adevărată canonadă. Heinrich opri maşina.

— Ce faci? Întoarce imediat înapoi! răcni Müller, încercând să pună mâna pe volan.

Lütz îi aruncă cu dispreţ şi răutate:

— Nu te grăbi, Herr Müller, s-ar putea ca cei ce trag să se afle în spatele nostru.

— Atunci, mână înainte! urlă Müller.

Fără să-i răspundă, Heinrich şi Lütz coborâră din maşină, împuşcăturile se apropiau, dar urechea ofiţerilor desluşi că nu se trăgea asupra şoselei. Müller, cu automatul în mână, ieşi şi el din maşină şi sări în şanţul şoselei, uitându-se cu încordare spre munţi.

— Am impresia, Herr Müller, că nu prea eşti în apele dumitale — îi zise Lütz, pe un ton batjocoritor,

şi sări şi el în şanţ.

Heinrich îl văzu cum se apleacă şi smulge cu putere automatul din mâinile maiorului.

— Ce înseamnă asta? strigă Müller, speriat, ridicându-se în picioare.

— Linişte! îi porunci Lütz, cu glas ameninţător. Nu se cuvine ca o armă de soldat să se afle în mâinile unui călău laş, ca dumneata. Locul ei e în mâna unui om curajos şi cinstit.

— Ce înseamnă gluma asta, Herr Lütz? Glasul lui Müller era pătruns de spaimă, totuşi mai păstra încă accentele arogante de gestapovist. Noi nu suntem chiar prieteni, ca să-ţi permiţi asemenea glume!

— Glume? Crezi că eu glumesc?

— Heinrich! Ăsta şi-a ieşit din minţi! I-ai arma din mână! Müller se trase îndărăt şi se clătină. Lütz se luă după el.

— Mi-am ieşit din minţi? Într-adevăr, aş fi putut să-mi pierd minţile, văzând cum ai tras atunci în pântecele femeii însărcinate! Într-adevăr, puteam să înnebunesc când am aflat cum i-ai făcut de petrecanie Monicăi! Şi acum vrei să pui gheara pe Mattini?

— Goldring, ce stai cu braţele încrucişate? Ăsta mă poate răni! Am să raportez, am să-i scriu lui Berthold!

Heinrich se apropie repede de Müller şi-l dădu pe Lütz la o parte.

— Dar automatul? Ia-i auto...

Însă sfârşitul cuvântului încremeni în gâtlejul lui Müller, iar ochii aproape că-i ieşiră din orbite, când dădură de privirea lui Heinrich — aspră, ascuţită ca tăişul unui brici.

— Acum ascultă-mă şi pe mine, Müller! Eu fac parte dintre oamenii aceia simpli care cred în himere, care cred că există conştiinţă. Din fericire, suntem mulţi, mult mai mulţi decât cei de teapa ta! Şi noi te judecăm cu judecată conştiinţei noastre! Te judecăm pentru chinurile îndurate de sute de oameni nevinovaţi! Te judecăm pentru moartea Monicăi! Pentru ca să scăpăm pe toţi aceia pe care mâine i-ai putea tortura!

Fără să-şi ia ochii încremeniţi de groază de la Heinrich, Müller deschise tocul de la şold, şi cu mână tremurătoare apucă mânerul pistolului. Dar n-avu timp să-l scoată. Răsună o împuşcătură de revolver, urmată de o rafală de puşcă automată, şi gestapovistul se prăbuşi, ciuruit de gloanţe.

— Trebuia să încaseze şi de la mine — zise Lütz şi întorcând ţeava puştii, trimise o rafală lungă şi în automobil.

Heinrich luă în mână o rachetă.

— Stai puţin! îl opri Lütz. Apoi îşi scoase batista, o udă cu apă din bidon, o puse la gura pistolului şi înainte ca Heinrich să spună o vorbă, îşi trase un glonţ în braţul stâng, mai sus de cot.

— Ce-ai făcut, nebunule! se repezi Heinrich la el.

— Nimic deosebit. Până într-o săptămână rana se vindecă, în schimb, o să mă pot odihni, şi totodată va constitui o dovadă că am luat parte la o luptă. Mai ştii, poate că voi fi decorat pentru rănire! Şi acum, dă drumul la rachete!

După ce se trântiră amândoi în şanţ, Heinrich trase una după alta câteva rachete roşii.

Peste puţin timp, sosiră de la Parma două camioane încărcate cu soldaţi înarmaţi cu automate, în frunte cu Oberst Funck.

— Doamne Dumnezeule! Ce nenorocire îngrozitoare! Să-l ducem numaidecât la spital, poate mai poate fi salvat! strigă Funck, alergând încoace şi încolo de-a lungul şanţului.

Nu trecură decât câteva minute şi cele două camioane, din care unul remorca turismul, goneau spre Castel la Fonte.

— Ajutorul meu e de prisos — zise Mattini lui Kubiss, care se uita fără multă compătimire la cadavrul şefului său. Să-i fac autopsia?

— Cred că-i limpede şi aşa!... Herr Lütz, dar ce-i cu dumneata?

— Fleacuri! Mi-au atins puţin braţul şi... — căpitanul se clătină.

— Dar de ce n-ai spus nimic? zise Mattini dojenitor cuprinzându-l de umeri. Zâmbind încurcat, Lütz se îndreptă din mijloc.

— Crede-mă, mă simt foarte bine. Poate o

uşoară slăbiciune, atâta tot.

Cu toate protestele lui, Mattini îl duse în sala de operaţii, îi examină rana cu atenţie şi i-o pansă.

— Într-adevăr, nu-i nimic grav. Totuşi ai nevoie de linişte. Vrei, nu vrei, prietene, va trebui să te instalezi la mine la spital.

— Ferească Dumnezeu! Atunci chiar că am să mă îmbolnăvesc... Mai bine stau la mine acasă. Cred că o să vii să mă vezi?

— Lütz, tu ai nevoie de îngrijire, de aceea te iau la mine — hotărî Heinrich pentru toţi. N-ai, nimic împotrivă, Mattini?

— De, n-am încotro, trebuie să fiu de acord. Dar în cazul acesta, la drum imediat! Karl are nevoie de linişte.

— Mă duc să raportez la comandament întâmplarea cu atacul şi vin şi eu la voi — strigă Kubiss din prag.

Cei trei prieteni se uitară unul la altul şi se înţeleseră fără vorbe.

— Fiţi fără grijă — îi linişti Heinrich — am să-i dau câteva mărci, acolo, şi o să dispară ca luat de vânt...

Când ajunseră la castel, traseră la intrarea de serviciu, ca să evite o întâlnire cu Maria-Luisa. Dar Heinrich uitase să-şi ia cheia şi, vrând-nevrând, trebuiră să facă zgomot, să bată la uşă...

— În sfârşit, le deschise Kurt. Părea cam

încurcat. În fundul coridorului licări o rochie de femeie. Ghicind despre ce este vorba, Heinrich zise cu inocenţă:

— Mi se pare c-am trezit-o pe contesă cu gălăgia noastră

— Nu-i contesa, e Lidia... adică servitoarea — se corectă Kurt, înroşindu-se.

Cinară în dormitor, apropiind masa de patul pe care stătea culcat Lütz. După pansament, se simţea mult măi bine şi se împotrivi cu vehemenţă când Heinrich şi Mattini, sfârşindu-şi masa, voiră să treacă în camera vecină, ca să-l lase să se odihnească.

— Ar fi o adevărată crimă din partea voastră! Nu ştiu de ce, dar în clipa asta am o stare sufletească de-ai zice că am ispăşit un mare păcat... Or, în asemenea momente simţi nevoia să te afli între prieteni. Puteţi face ce doriţi: să tăceţi, să vorbiţi, să citiţi, numai să nu plecaţi de lângă mine. Îmi face plăcere să mă uit la voi!

În locul tabloului care îl tulburase atât de mult pe Heinrich, acum atârna o hartă mare a Europei. Împestriţată toată de steguleţe ce marcau liniile-fronturilor. Heinrich şi Mattini se apropiară de hartă şi cu un curbimetru începură să măsoare distanţa dintre Stalingrad şi Sarn — de curând înaltul comandament anunţase că şi acest oraş a trebuit să fie cedat.

— Ce măsuraţi acolo? se interesă Lütz.

— Stai puţin! Heinrich se aşează la masă şi

începu să facă nişte calcule. Ca să parcurgă distanţa de la Sarn până la Volga, armatei noastre i-a trebuit un an şi jumătate... Iar ca să se retragă de la Stalingrad la Sarn, i-a fost de ajuns mai puţin de un an... Prin urmare, scurtăm linia frontului mult mai repede decât am lungit-o la începutul războiului...

— Cu alte cuvinte, vrei să spui c-o ştergem mult mai repede, decât...

— Vai, ce termeni întrebuinţezi şi tu! Noi n-o ştergem, scurtăm linia frontului — îl corectă Heinrich cu ironie — o scurtăm în vederea viitoarei ofensive.

— Cum, Heinrich, mai crezi că vom relua ofensiva vreodată?

— Ştii ceva, Karl, sunt lucruri la care eu caut să nu mă gândesc. Şi să-ţi spun de ce: e prea periculos!

— Ba eu nu vreau să-mi ascund capul în nisip, ca struţul. Eu, unul, nu cred nici în posibilitatea unei noi ofensive, nici în puterea miraculoasă a noii arme. Noi am pierdut războiul! E un adevăr cu care, mai devreme sau mai târziu, va trebui să ne împăcăm.

— Aş vrea să ştiu ce-ar fi zis răposatul Müller, dacă ar fi auzit o asemenea discuţie? se întrebă Mattini, zâmbind.

— Vai, Martin, era cât pe ce să uit! Ştii pe cine am întâlnit alaltăieri în biroul lui Müller? Pe fostul parlamentar garibaldist, pe cel cu cicatrice pe faţă. I se lua interogatoriul...

— Pe Antonio Mentarocci?

— De unde-i cunoşti numele şi prenumele?

— A fost în serviciu la spitalul la care am lucrat mai înainte... E un om excepţional de inimos şi de cuminte. N-am spus nimănui că-l cunosc, ca să nu-i dau numele în vileag. Doar e în afara legii, sărmanul...

— Bine ai făcut că n-ai spus! Altfel, ai fi dat loc la şi mai mari suspiciuni.

— Suspiciuni?! se ştie ceva concret?

Heinrich îi povesti pe scurt ce vorbise cu Müller.

— Ştiam eu c-am să fiu bănuit! Mattini sări în picioare şi începu să se plimbe agitat prin odaie. Pe faţa lui crispată de nervi se citeau pe rând sentimentele pe care le încerca: mai întâi nelinişte, îndoială, apoi hotărâre. Uitaţi-vă, ce este, prieteni — urmă el, oprindu-se în faţa patului în care zăcea Lütz. Eu nu vreau să vă ascund nimic: dacă aş fi putut, i-aş fi prevenit pe partizani! Dar, din păcate, altcineva i-a prevenit. N-am nici un motiv să mă justific în faţa voastră şi nădăjduiesc că mă credeţi pe cuvânt... Totuşi, în clipa de faţă nu mă interesează atât persoana mea, cât Mentarocci... Cum credeţi...

Cineva bătu la uşă şi Mattini se întrerupse. În prag apăru subreta contesei.

— Signor Oberleutnant, doamna contesă vă roagă să treceţi pe la ea, îndată ce veţi fi liber; oricât ar fi de târziu.

— Lidia, spune stăpânei dumitale că am să viu numaidecât — îi răspunse Heinrich, privind-o cu

atenţie.

Poate fiindcă-i spusese pe nume pentru întâia oară, poate din alte pricini, subreta părea stânjenită.

— Bine — răspunse ea încet şi ieşi.

— Şi cum spuneam, tare aş vrea să ştiu... — reluă Mattini, dar din nou a fost întrerupt.

De rândul acesta, fără să se bată, uşa se deschise larg şi în prag se ivi şi lunganul de Kubiss.

— „Unde s-adună doi sau trei în numele meu, acolo sunt şi Eu”... — dădu Kubiss bună ziua cu un citat din evanghelie.

— Stai jos, Kubiss! îl pofti Heinrich. Noi am luat masa, dar ţi-am oprit şi dumitale puţin vin.

— Poşircă de-asta?

— Altul n-a fost şi nici n-o să mai fie. Nu uita, Paul, că ne aflăm lângă patul unui rănit.

— „Şi Dumnezeu, care vede toate în taină, ne va răsplăti după cuviinţă!” citează iarăşi Kubiss, împreunându-şi mâinile ca pentru rugăciune.

— Kubiss are o stare de spirit evlavioasă — zâmbi Lütz.

— Chiar astăzi mă întrebam, oare nu va trebui să-mi schimb din nou îmbrăcămintea? Cândva am schimbat sutana cu tunica, iar acum s-ar putea să fiu nevoit să fac invers. Dar asta-i chestiune de viitor, or eu sunt omul prezentului, care, în treacăt fie zis, nu-mi prevesteşte nimic bun!

— Iar ai neplăceri? se interesă Heinrich.

— Şi încă din cele mai mari: mi s-a luat orice perspectivă de avansare! Am înştiinţat stăpânirea de moartea robului lui Dumnezeu Johann şi drept răspuns, am primit ordin să-i ţin locul până va veni un nou şef. Aşa că înaintarea mea în carieră, şi deci şi sporirea numărului hârtiuţelor care foşnesc aşa de plăcut în mâini se amână sine die. Prin urmare, trebuie să rămân mai departe în grija bunului şi generosului baron von Goldring, care colecţionează chitanţele mele. Şi după toate astea, mă mai poftiţi şi cu vin acru! Nu mai lipseşte să începeţi a discuta despre medicină şi îndeobşte despre nimicnicia a tot ce e viu! Doar îl aveţi aici pe signor Mattini...

— Chiar înainte de venirea dumitale discutam despre medicină. Mattini ne-a vorbit de o experienţă extrem de interesantă pe care a făcut-o. E atât de entuziasmat de rezultatul obţinut, încât ar vrea s-o mai repete.

Mattini se uită mirat la Heinrich. Treptat, faţa i se făcu stacojie, iar sprâncenele i se încruntară.

— Vă rog, vă implor, vă rog din toată inima, nu-mi povestiţi asemenea scârboşenii! Nu vreau să-mi stric pofta de mâncare înainte de cină!

— Credeam că ştiinţa te interesează. Doar chiar dumneata ai stăruit într-o zi ca Mattini...

— Baron von Goldring, vorbele dumitale mă surprind... nici nu ştiu ce să mai spun... — zise Mattini şi glasul i se frânse.

Lütz părea să-şi dea seama unde vrea să ajungă Heinrich şi aruncă doctorului o privire prevenitoare. Acesta se potoli numaidecât.

— Ştiu că dumneata n-ai curajul să-l rogi pe Kubiss. De aceea, am să-l rog eu în numele dumitale. Mattini are nevoie de un om asupra căruia să-şi poată face experienţa. Însă, fiind legată de primejdie, e nevoie de unul...

— Înţeleg, înţeleg... cu plăcere! Cobai de-ăştia avem cu duiumul. Vă dau cu plăcere pe primul pe care o să pun mâna, ba chiar o să vă fiu recunoscător pentru acest serviciu. Comandantul gărzii SS s-a îmbătat în aşa hal, încât nu ştie pe ce lume se află, şi nu mai e în stare să-şi îndeplinească anumite îndatoriri, aşa că vă pot da chiar acum!

— Ei vezi cum s-a aranjat toiul? se întoarse Heinrich spre doctor. Ar trebui să dai un aldămaş, Mattini! Dar sunt gata să te iert, dacă-mi dai voie să asist şi eu la...

— Iartă-mă, Heinrich, că te întrerup. Dar eu nu-s obişnuit să pierd vremea de pomană seara, mai ales într-o zi de sărbătoare! Sufletul răposatului meu şef ar protesta împotriva unui praznic sec, de aceea sunt nevoit, baroane...

— Cât? îl întrebă Heinrich, laconic.

— Cred că pentru pomenirea lui Müller mi-ar trebui cel puţin cincizeci de mărci...

— După ce încasă suma de care avea nevoie,

Kubiss plecă. Heinrich îl conduse până la scară, ceea ce nu făcea niciodată, stârnind astfel şi mai mult mirarea oaspeţilor săi.

— Ei, ne-am înţeles cu dânsul definitiv — raportă el după ce se întoarse în dormitor.

— Totuşi, nu înţeleg... — începu Mattini tulburat.

— Mă mir, e aşa de simplu! Dacă trei oameni de treabă află că pe al patrulea îl ameninţă o primejdie de moarte...

— Te gândeşti la Antonio Mentarocci?

— În sfârşit, ai nimerit! La un moment dat, credeam că ai să mă faci praf cu privirea dumitale înfiorătoare. Sau poate că... — şi Heinrich se uită întrebător la Mattini.

— Îmi făceam iluzia că ai o părere mai bună despre mine! Se supără doctorul.

— Dar cum să organizăm partea tehnică a acestei chestiuni? întrebă Lütz.

— Avem o noapte întreagă înaintea noastră ca să chibzuim şi să punem totul la punct. Acum iertaţi-mă, trebuie să mă duc până la Maria-Luisa.

Contesa îl aştepta de mult şi-l primi cu reproşuri:

— Baroane, e foarte nepoliticos să mă laşi să te aştept atât. Mor de curiozitate! E adevărat că Müller a fost ucis şi că Herr Lütz e rănit?

Heinrich îi povesti pe scurt cum au fost atacaţi de partizani.

— O, acum preţuiesc şi mai mult ceea ce-ai făcut dumneata pentru unchiul meu şi pentru baronul Stengel! Fiarele acelea ar fi fost în stare să-i ucidă şi pe ei!

— Contesă, vă stau totdeauna la dispoziţie, doar v-am făgăduit să fiu cavalerul dumneavoastră.

— Şi cu toate astea, îţi împlineşti foarte prost obligaţiile. Nu te văd decât o dată pe săptămână, şi atunci numai dacă te invit la mine. Spune-mi, te rog, dumneata eşti bărbat?

— Aşa mi se pare...

— Mie nu! Să stai sub acelaşi acoperiş cu o femeie tânără şi să rămâi cu totul nepăsător! Măcar de ochii lumii să-mi faci curte... Drept pedeapsă, mâine dimineaţă sau după-amiază, ai să mă însoţeşti la plimbare. E cam mult de când n-am mai mers călare.

— Eu n-am cal.

— Ia unul din grajdul meu. De altfel, m-am hotărât să fac din dumneata un adevărat cavaler. Cândva, aleasa inimii dumitale îmi va fi recunoscătoare.

— Bine, dar ce o să spună baronul Stengel?

— Ce să spună? O să-şi dea seama c-a umblat după potcoave de cai morţi.

— Prin urmare, eu trebuie să joc rolul...

— Rolul depinde de actor... — contesa aruncă lui Heinrich o privire plină de înţeles — de felul cum ştie să-şi însufleţească partenerul...

— Un joc ca ăsta ar putea să ne ducă prea departe pe amândoi...

— Şi ţi-e frică ?

— În măsura în care îmi dau seama ce primejdie ne ameninţă... pe mine... şi pe logodnica mea.

Heinrich stătu mult la contesă. Când se întoarse, Lütz şi Mattini dormeau duşi.

— Pregăteşte-mi patul în birou — porunci el lui Kurt. Acesta îi pregăti aşternutul, dar nu plecă. Încremenise în prag, lăsându-se când pe un picior, când pe celălalt.

— Aş vrea să vă întreb, Herr Oberleutnant... — începu el cu sfială şi tăcu.

— Bănuiesc eu ce anume... Cu privire la Lidia? Am ghicit?

Kurt se înroşi tot.

— Aş vrea să vă întreb, dacă un soldat german are dreptul să se însoare cu o italiancă...

— Da, dacă şi unul şi altul or să aibă răbdare să aştepte până se sfârşeşte războiul. Dar cum rămâne cu logodnica ta Kurt?

— Herr Oberleutnant, Marta... nu ştiu cum să zic... o, să nu vă gândiţi la ceva rău! E o fată bună... cinstită. Dar... eu am dat aici peste fete care se gândesc la lucruri mai de seamă, nu numai la cuibuşorul lor... Eu şi Marta n-am fi fericiţi împreună! Lidia e cu totul altfel. Ea... Kurt se fâstâci de-a binelea şi tăcu. Iertaţi-mă, Herr Oberleutnant, e vremea să vă

culcaţi, aşa că mă duc.

Când Kurt deschise uşa, Heinrich îl opri:

— Kurt, tot uit să te întreb: spune-mi, ai înmânat contesei biletul pe care ţi l-am dat înainte de a pleca la Parma, pentru tratative cu partizanii?

— Doamna contesă mai dormea, aşa că l-am dat fetei în casă. Dar v-am raportat încă de atunci, Herr Oberleutnant.

— A, da, îmi aduc aminte... într-adevăr, parcă mi-ai spus ceva. Ei, noapte bună, Kurt. Îţi doresc s-o visezi pe Lidia ta. Am impresia că-i o fată foarte de treabă.

Rămas singur, Heinrich nu se culcă încă multă vreme. Îl preocupa noua situaţie de la castel şi chiar din oraş, intervenită în urma întâmplărilor din ziua aceea.

7. KUBISS SE GÂNDEŞTE LA VIITOR

Scrisoarea lui Heinrich, prin care îi anunţa moartea lui Müller, tulbură adânc pe Berthold.

Prezenţa în Castel la Fonte a unui subaltern priceput şi devotat convenea foarte mult generalului. În

primul rând din punctul de vedere al serviciului, şi în al doilea rând, pentru că Müller era apărătorul intereselor lui personale. Moartea neaşteptata a şefului serviciului SS într-un mic oraş italian, oricât ar părea de ciudat, putea să-i dărâme toate planurile şi să-i încurce un joc mare.

Iar jocul pe care-l juca Berthold era într-adevăr mare. În jocul acesta Müller avea să aibă un rol important. Dar nu datorită talentelor sale. Berthold nu-l supraestima, deşi recunoştea că avea experienţă. Alta era cauza. Întâmplarea făcuse ca soarta să-l lege pe Müller de generalul Ewers, or, în ultima vreme, persoana lui Ewers îl preocupa foarte mult pe Berthold .

Nu pentru că Berthold şi-ar fi adus aminte de legăturile lui vechi de prietenie cu generalul! Dimpotrivă, se silea să le facă uitate, şi în scrisorile lui către Heinrich nu-i mai transmitea salutări. În schimb, în scrisorile sale către Müller, care aveau un caracter semioficial, numele generalului era pomenit tot mai des, dar într-un context care ar fi tulburat foarte mult şi pe Ewers şi pe Gunder şi pe Denuss dacă l-ar fi aflat. Cartierul general al lui Himmler era de mult neliniştit de starea de spirit nesănătoasă care luase naştere în sânul înaltului comandament al armatei germane. Lanţul nesfârşit al insuccesele strategice de pe frontul de răsărit subminase adânc încrederea în comandamentul hitlerist. Dacă înainte vreme orice

dispoziţie a Führerului era socotită ca genială, acum, în consiliile militare, tot mai des se auzeau glasuri critice — fie sub formă de întrebări, fie sub formă de sfaturi. Uneori părerile personale se spuneau de-a dreptul pe faţă. Generalii încercau să introducă corectivele lor în acţiunile comandamentului şi chiar în ale Führer-ului.

Dacă asemenea lucruri se petreceau în consiliile militare, e lesne de închipuit ce discutau între ei bătrânii generali când rămâneau singuri.

Şi poate că nu se mulţumeau numai să discute. Gestapoul dispunea de dovezi care arătau că printre comandanţii marilor unităţi erau şi dintre aceia care-şi manifestau oarecum opoziţia.

Era suspect faptul că între unii generali din vechea şcoală, care până atunci n-avuseseră legături nici de rudenie, nici de prietenie, s-au stabilit deodată contacte strânse. Corespondenţa activă pe care o purtau, curierii speciali pe care şi-i trimiteau unul altuia, nu puteau să nu trezească îngrijorarea Gestapoului, deşi probe directe de trădare sau complot nu existau. Chiar dacă în scrisori se strecurau note de nemulţumire, ele erau foarte discrete — de obicei, cuprinsul lor se referea la timp, la sănătate, la prieteni mai mult sau mai puţin apropiaţi. Numai confruntând copiile acestor scrisori — iar numărul lor creştea necontenit la Gestapo — puteai ghici, şi aceasta foarte vag, că-i vorba de anumite evenimente şi nume.

Berthold, eu intuiţia lui de vechi informator,

bănuia că toate acestea au un tâlc. Dar dovezi, chiar puţin concludente, n-avea. Îi trebuia un firişor, un singur firişor cât de subţire, de care să se poată agăţa!

Acest firişor îl descoperise în persoana lui Ewers.

Prea era citat des numele lui în această corespondenţă suspectă! Când îl însărcinase pe Müller să supravegheze pe general şi să-i comunice fiecare pas al lui, Berthold nădăjduia ca pe calea confruntărilor, a deducţiilor logice, iar mai târziu poate chiar şi prin probe concrete, să descopere un complot împotriva Führer-ului... Şi iată că planul acesta strălucit era ameninţat — omul lui de încredere de la Castel la Fonte nu mai exista.

Berthold punea mari speranţe în Müller, nu numai în legătură cu descoperirea unui eventual complot, dar şi în legătură cu unele interese strict personale.

Cu un an în urmă, după ce se întorsese din călătoria sa în Franţa, apucându-se să examineze maldărul de corespondenţă ce se adunase în lipsa lui, Berthold dăduse peste unele documente, care-l alarmaseră pur şi simplu. Printre teancurile de fotografii primite de la agenţii care îl supravegheau pe generalul-colonel Gunder, descoperise două fotografii ale lui Heinrich, luate cu ocazia unei vizite a acestuia la general. Bineînţeles, între Heinrich şi Gunder nu puteau exista relaţii personale. El nu era, desigur, decât emisarul generalului Ewers şi nu-şi dădea seama în ce bucluc putea să intre. Oricum ar fi, imprudenţa şi

necompetenţa viitorului soţ al Lorrei îl ameninţau să ajungă într-o situaţie şi mai compromiţătoare.

Iată de ce avea el nevoie de Müller. După asasinarea Monicăi Tarval, pe care şeful serviciului SS o pusese la cale cu atâta iscusinţă şi discreţie, Berthold, într-o scrisoare particulară, îl rugă pe Müller să-l supravegheze îndeaproape pe Heinrich, ca nu cumva acesta să se pomenească în vreun mediu suspect, pătându-şi astfel numele. Şi Müller îndeplinea cu sârguinţă această însărcinare, poate cea mai importantă pentru Berthold.

Pe măsură ce situaţia pe front se înrăutăţea, se întărea şi convingerea lui că însăşi providenţa i-a scos în cale pe Goldring.

Ori de câte ori făcea socoteala capitalului pe care-l realizase lichidând fabrica de pâine, ferma şi alte proprietăţi, adăuga negreşit şi cele două milioane ale lui Heinrich, pentru că numai ele îi puteau asigura o bătrâneţe tihnită, în mijlocul familiei, pe malul vreunui lac din Elveţia.

Iar visul de a avea o bătrâneţe liniştită i se părea tot mai atrăgător. „Când diavolul îmbătrâneşte, se face pustnic” — spune un vechi proverb popular. Cu Berthold se petrecea ceva asemănător. Poate că şi datorită scrisorilor Elsei. Se afla acum împreună cu Lorre în Elveţia şi nu mai putea de dragul odorului său — aşa de mult i se schimbase firea de când se logodise oficial. Iar fata nu se gândea la nimic altceva, decât la

viitoarea ei viaţă conjugală. Foarte emoţionată, Frau Else îi scria că Lorrchen tricotează în ascuns jachetele pentru viitorii ei copilaşi. Şi Berthold, care dintr-o singură trăsătură de condei trimitea la crematoriul din Ostvenzin sute de mii de oameni, printre care şi copii, se emoţionase până la lacrimi, „văzându-se în închipuire cu un nepot sau cu o nepoţică în braţe.

E explicabil de ce moartea lui Müller îl tulburase atât de mult — pierduse pe omul care era în măsură să-l ajute la realizarea acestor planuri.

Acum, Berthold nu va mai putea da ordine şi însărcinări noului şef al serviciului SS din Castel la Fonte, de natura celora pe care le dădea lui Müller, care nu făcea nici o deosebire între un ordin şi o însărcinare cu caracter particular.

— Cine să-l înlocuiască pe răposatul Müller? Numirea în acest post depindea de şeful serviciului SS de la comandamentul grupării de nord din Italia. Dar Berthold avea interes ca în Castel la Fonte să fie numit un om cu care să poată stabili un contact strâns.

Heinrich are nevoie de supraveghere. E adevărat că-i logodnicul oficial al fiicei lui, că-i un om verificat, e bine crescut... totuşi, n-are decât douăzeci şi trei de ani! Azi îi place Lorrchen, mâine se poate îndrăgosti de alta! Pe urmă nu se ştie cum se va sfârşi şederea lui în castelul tinerei văduve Maria-Luisa, mai ales dacă ţinem seama de caracterizarea dată de Müller. Parcă puţine prostii poate să facă un om la douăzeci şi trei de

ani! În sfârşit, de la o vreme, Ewers a început să-i dea lui Heinrich însărcinări primejdioase. Parcă nu putea trimite la partizani un alt parlamentar?! Era de ajuns să scape un cuvânt nesocotit, ca totul să se sfârşească în chip tragic. Şi atunci, adio cele două milioane depuse la banca din Elveţia, şi încă transformate în dolari! Adio bătrâneţe tihnită!

Nu, lucrurile nu trebuie lăsate să ajungă aici, cu nici un preţ. Trebuie să-şi apere interesele, fără a-şi cruţa nici timpul, nici energia! Cu atât mai mult că nu i-ar fi chiar aşa de greu să izbutească, având în vedere legăturile pe care le are.

Totuşi, pe cine să numească în locul lui Müller?

Şi multă vreme se frământă Berthold, trecând în revistă numele ofiţerilor din Gestapo, pe care-i cunoştea. Pe Kubiss îl înlătură de la început — e adevărat, e un ofiţer cu experienţă, dar cinismul nu-l părăseşte niciodată — chiar şi faţă de obligaţiile de serviciu are aceeaşi atitudine cinică ca şi în viaţa de toate zilele.

E limpede că nu-i vrednic pentru un post de conducere. Trebuie să caute un altul... Dar cine ar putea să fie? Numele ofiţerilor ce-i veneau în minte erau înlăturate unul după altul. Doamne, câţi oameni a înghiţit războiul şi mai ales acest blestemat front de răsărit! Înainte nu trebuia să cauţi aşa de mult... Dar ce-ar fi să-l numească pe maiorul Lemke? Heinrich l-a cunoscut la Bonneville cu prilejul asasinării lui

Gardner, şi amândoi rămăseseră mulţumiţi unul de altul. Lemke dăduse o foarte frumoasă caracterizare lui von Goldring, iar acesta, la rândul lui, îi scrisese că cel care a luat locul lui Gartner i-a făcut o impresie cât se poate de bună... Fiind în raporturi bune, Lemke nu va fi nevoit să piardă timp pentru a-l cunoaşte mai îndeaproape pe Heinrich. Afară de asta, Lemke este un vechi colaborator al serviciului de contraspionaj, un om serios şi verificat. E vorba, va accepta el să plece din Bonneville? Postul lui de acolo e mult mai onorabil decât acela de şef al serviciului SS la o divizie. Va trebui să-l convingă, să pretexteze că însărcinarea de aici e foarte importantă, de pildă că e nevoie să supravegheze pe Ewers... şi să mai născocească ceva.

Între timp, mişcarea de partizani de la Bonneville continua să se întindă, cu toate măsurile luate de Lemke. Epuizându-şi nervii şi puterile, maiorul era bucuros să plece oriunde, numai să scape de atmosfera de acolo. Şi Berthold, om energic, nu trebui să facă eforturi prea mari ca să obţină numirea lui Lemke în postul răposatului său subaltern. Nici nu trecu o săptămână de la moartea lui Müller, şi în fostul său cabinet se ivi făptura înaltă, cam deşirată, a maiorului Lemke.

Sosirea noului şef surprinse în chip foarte neplăcut pe Kubiss. El tot mai nădăjduia că cei mari vor reveni asupra hotărârii lor şi-l vor înainta şi în grad, şi în funcţie. Oricum, lucra de la începutul războiului în

serviciul de spionaj şi-şi câştigase dreptul la un post de conducere. Şi când colo...

— Ei, spune şi dumneata, baroane, dreptate-i asta? se plânse el lui Heinrich.

Pentru întâia oară de când îl cunoştea, îl vedea Heinrich abătut şi preocupat. Nu mai glumea, cum îi era obiceiul, nu mai fluiera melodiile lui vesele... Se trântise, enervat, într-un fotoliu şi i se plângea de comandamentul grupării de nord, de soarta sa, ba chiar şi de Lemke, care, din prima zi, îşi luase nasul la purtare.

Heinrich nu-i răspunse numaidecât. Se aşeză în faţa musafirului său, îşi aprinse o ţigară, trase câteva fumuri, gândindu-se la ceva, şi la rândul lui îl întrebă pe neaşteptate:

— Paul, mai întâi spune-mi: vrei să vorbeşti cu mine deschis şi cinstit? Să vorbeşti cinstit, pentru prima oară de când ne cunoaştem? Fără să-mi ascunzi nimic?

— Cu plăcere! Am o dispoziţie tocmai potrivită pentru spovedanie!

— Spune-mi, Paul, te-ai gândit vreodată ce-ai să faci după ce se va sfârşi războiul?

— De ce mi-aş stoarce creierii cu asemenea probleme, când eu nu ştiu de unde să scot bani pentru ziua de mâine?

— Să lăsăm glumă la o parte, doar ne-am hotărât să vorbim serios. Crezi cumva c-am să-ţi

împrumut bani, aşa, la nesfârşit, fără nici o obligaţie din partea dumitale? Gândeşte-te, cu chitanţele dumitale aş putea tapeta toţi pereţii acestei odăi!

Kubiss îi aruncă o privire mirată şi întrucâtva speriată.

— Poftim, altă neplăcere, şi poate cea mai mare dintre toate!

— Deocamdată, nu-ţi cer să-mi plăteşti datoria, Kubiss! Vreau însă să-ţi atrag atenţia că am la dumneata aproape şapte mii de mărci.

— Doamne Dumnezeule! Solda mea pe doi ani!

— Şi dacă eu, care-s mult mai tânăr ca dumneata, mă gândesc la viitor... Nu încape îndoiala că războiul se va sfârşi curând. Încă nu ştiu cum se va sfârşi...

— Baroane, ne-am învoit să vorbim cinstit. De ce nu eşti sincer? Doar ştii tot aşa de bine ca şi mine că noi am pierdut războiul. Iar arma cea nouă de care se trâmbiţează mereu, o să ne ajute întocmai cum l-a ajutat pe Müller buchetul de flori pe care am fost nevoit să i-l pun pe mormânt.

— Bine, să admitem că pierdem războiul, deşi, îţi spun drept, eu tot mai nădăjduiesc în victorie. Dar să nu vorbim de asta. Eu te întreb, ce-ai să te faci dumneata? N-ai o leţcaie în buzunar, iar datorii cât păr în cap şi toată averea dumitale se reduce la o cravaşă şi o pereche de cătuşe.

— Ai uitat să adaugi seringa şi o colecţie de sticle goale de vin — zâmbi Kubiss cu amărăciune.

— Afară de asta, eşti un semidoct. Ai început o şcoală, dar ai lăsat-o baltă. Pe urmă, ai vrut să te faci pastor şi ai intrat la serviciul de spionaj... Ce mai încolo-încoace, ţi-o spun deschis: n-ai nici o perspectivă...

— Dar ştiu că te pricepi să consolezi un om necăjit! Am o stare sufletească cum n-o doresc nici duşmanilor mei, iar dumneata...

— Uiţi că suntem bărbaţi şi nu nişte demoazele delicate? îl repezi Heinrich, iritat. Nici nu mă gândesc să te consolez!

— Atunci, ce mă sfătuieşti să fac în situaţia mea? Ce-aş putea să fac? Ce anume?

— Să te însori!

Kubiss izbucni în hohote de râs.

— Să mă însor? Eu? Eu, care pentru două fiole de morfină sunt gata să renunţ la toate Venerele, Dianele şi celelalte zeiţe? La ce dracu' îmi trebuie mie nevastă, dacă...

Şi Kubiss râse şi mai zgomotos.

— Eu nu spun că ai nevoie de nevastă — îl întrerupse Heinrich. Dar de zestrea ei ai nevoie!

Kubiss tăcu dintr-o dată, ca şi când s-ar fi înecat cu propriul său râs. Ceea ce-l uimise nu era propunerea, ci faptul că nu se gândise singur la o soluţie atât de simplă.

— Uită-te la dumneata, fir-ai al dracului să fii! Eşti un bărbat chipeş, bine zidit, prezentabil, ai o faţă simpatică, nişte ochi frumoşi, languroşi chiar, aşa cum le plac femeilor!

Kubiss se ridică din fotoliu şi se apropie de oglindă. O vreme îşi cercetă cu interes înfăţişarea, evaluând-o, poate pentru întâia oară în viaţa lui, ca pe o marfă de vânzare.

— Îţi mai repet o dată, Paul, că având o minte şi un fizic ca ale dumitale, poţi să-ţi asiguri viitorul.

— Numai însuşirile astea, de care îmi vorbeşti, n-am încercat încă să le amanetez! Totuşi, cum să pun în aplicare planul dumitale minunat, aici, în Castel la Fonte, în orăşelul acesta uitat de oameni şi de Dumnezeu? În afară de contesă şi de subreta ei, n-am văzut aici nici o femeie mai de doamne ajută!

— Pentru că n-ai căutat... Uite, chiar ieri am luat masa la un inginer, care are o singură fată şi...

— E băştinaşă? Dumneata doar ştii că cei de la Gestapo n-au voie să se însoare decât cu cetăţene germane.

— Ştiu. Însă tatăl ei a lucrat multă vreme în Germania şi i s-a acordat cetăţenia germană. E un inginer cu renume şi, dacă nu mă înşel, are ceva avere.

— Ei, dar dânsa... fata, cum arată?

— E cam prea slabă pentru gustul meu. Dar după naşterea primului copil, se spune că femeile se mai împlinesc...

— Ptiu! Şi Kubiss se strâmbă cu dezgust. Nu-mi mai vorbi de copii, de pacostea asta! Eu n-am să am niciodată copii.

— Asta nu depinde numai de dumneata... Atunci cum rămâne? Eşti de acord?

— Mă întrebi, ca şi când ar fi de ajuns numai asentimentul meu!

— Ca să obţii asentimentul fetei, va trebui să joci un timp oarecare rolul de îndrăgostit. Înţelegi: flori, cadouri şi altele...

— Uiţi de bani? De unde să iau bani?

— Dacă am să văd că lucrurile merg strună, solvabilitatea dumitale va creşte considerabil în ochii mei. Şi aş fi gata să creditez firma Kubiss-Lerro, în condiţii avantajoase pentru ambele părţi.

— Atunci, dă-mi acum măcar treizeci de mărci şi mă duc să mă gândesc la farmecul vieţii conjugale.

De data aceasta, Heinrich îi dădu banii cu mult mai multă tragere de inimă ca de obicei.

Tulburat de această propunere neaşteptată, lui Kubiss nu-i trecea de loc prin minte că Heinrich avea în vedere viitorul său, nu al lui.

Când Heinrich îi povesti conversaţia dintre el şi Kubiss, Maria-Luisa se arătă încântată. Ideea de a-l însura cu Sofia Lerro, fata inginerului în a cărui casă locuia Stengel, era a ei.

Cu o zi înainte, contesa şi Heinrich fuseseră invitaţi la dejun de Stengel. Cu acest prilej, Maria-Luisa

o cunoscu pe Sofia. Îi mai trecuse prin gând şi altădată că atitudinea rece a baronului trebuie să aibă un substrat. Acum, văzând-o pe Sofia, se încredinţă definitiv că ea este cauza nehotărârii şi a şovăielilor lui Stengel. Fata avea asupra contesei avantajul indiscutabil al tinereţii.

Sofia Lerro n-avea decât douăzeci şi trei de ani. Chiar de la cea dintâi privire, Maria-Luisa rămase cu impresia că a mai văzut undeva faţa aceasta rotunjoară, cu năsuc picant, luminată de albastrul blând al ochilor şi de surâsul prietenos al buzelor trandafirii. Însuşi zâmbetul venea parcă să-ţi atragă atenţia că se bucură de tinereţe şi de sănătate, dând în vileag un şir de dinţi albi şi regulaţi.

În timp ce-şi trecea în revistă toate cunoştinţele, contesa îşi aminti deodată de ultimele pagini ale revistelor ilustrate. Da, nu putea fi nici o îndoială! Asemenea obrăjori o priveau de pe reclamele care îndemnau pe tinerii căsătoriţi să-şi mecanizeze gospodăria: o femeie tânără cu un aspirator în mână... femeie tânără lângă o maşină electrică de spălat rufe... „parchetul dumneavoastră va străluci totdeauna ca oglinda”... „cumpăraţi periile noastre electrice de frecat parchetul”, „procuraţi-vă teluri pentru cocteiluri, şi soţul dumneavoastră nu va mai fi clientul nelipsit al cluburilor şi restaurantelor”...

Contesa îşi muşcă buza, silindu-se să-şi ascundă un zâmbet răutăcios... dar nu-şi simţise inima mai uşoară.

E drept, faţa Sofiei e banală, dar răspândeşte tinereţe şi are ceva plăcut, seducător. Adică tocmai ce tentează pe un bărbat care a avut o tinereţe furtunoasă şi care acum caută o fericire conjugală tihnită.

Şi Sofia Lerro visa un cămin plăcut, şi nu ascundea acest lucru. Cu o sinceritate naivă, ea le mărturisise că-i gata să recurgă la serviciile gazetei căsătoriilor. Iar când Maria-Luisa încercase să-i ridiculizeze intenţia, fata îşi apărase cu înflăcărare punctul de vedere. Baronul Stengel o susţinuse şi Sofia se aprinsese şi mai mult.

— Dar ce trebuie să facă fetele care sunt nevoite, ca mine, să stea într-o gaură cum e asta? Să aştepte până se va ivi un Făt-Frumos? Aşa se întâmplă numai în poveşti, nu şi în viaţă. Am împlinit douăzeci şi trei de ani... cât să mai aştept? Dacă noi, fetele, facem cunoştinţă cu un bărbat la teatru sau în salonul unor prieteni şi apoi îl luăm de soţ, căsătoria asta este considerată decentă. Dar dacă facem cunoştinţă prin intermediul unui anunţ, se consideră că ai făcut ceva de prost gust. Dreptul de a alege îmi rămâne. Şi când spun: da, vreau să mă mărit!, o fac deschis şi cinstit. Altele şi-ascund intenţia, dar nu ştiu cum să facă ca să vâneze un soţ!

Maria-Luisa se înroşise, crezând că face o aluzie la ea. Însă ochii Sofiei arătau o sinceritate atât de naivă, încât contesa se liniştise. „E prea proastă ca să mă poată bănui”.

Spre marea decepţie a lui Heinrich, inginerul Lerro nu era acasă. Totuşi, masa decursese în veselie şi voie bună, încât până şi Stengel, totdeauna tăcut, se înviorase către sfârşit şi devenise mai vorbăreţ.

Faptul că Stengel, după fiecare fel de mâncare, lăuda priceperea culinară a Sofiei şi că era totdeauna de partea ei în discuţii, nelinişтea pe contesă.

— Ar fi bine să-i cauţi un logodnic printre ofiţeri. E frumuşică, şi după cum spune baronul Stengel, are şi ceva avere — încerca contesa să-i convingă pe Heinrich, pe când se întorceau la castel.

Atunci îi încolţise lui Goldring ideea de a-l însura pe Kubiss.

— Dacă ai să-ţi realizezi planul, îţi făgăduiesc postul de prieten permanent al casei — îi zisese contesa cochetând.

— Mi-e teamă că Stengel n-o să vrea să mă confirme în funcţia asta...

— Trebuie să-l deprind cu gândul că faci parte integrantă din zestrea mea...

— Baronul are idei mult prea patriarhale despre viaţa de familie.

— Dumneata ai să mă ajuţi să-i refac educaţia. Şi-a stricat gustul, căscând gura la mic-burgheza asta! Dar pentru Kubiss, e tocmai potrivită. Sofia o să fie un fel de contrapondere pentru el. Chiar mâine am să mă duc la ea, ca s-o fac să-l invite la ei, şi am să i-l descriu în asemenea culori, încât o să se îndrăgostească de el

înainte de a-l vedea.

A doua zi, înainte de a pleca la plimbare, contesa se abătu pe la Heinrich.

— Astăzi ai liber de la mine. Conversaţia mea cu Sofia o să fie intimă, femeiască, şi dumneata ne-ai încurca.

— Dar nu găsiţi că prea forţaţi lucrurile? o întrebă Heinrich.

— Vezi dumneata, eu am un principiu: să nu amân pe mâine ceea ce pot face azi. După mine, baroane, mireasa dumitale a săvârşit cea mai mare greşeală că n-a făcut căsătoria îndată după logodnă. Eu una n-aş fi avut încredere în fidelitatea dumitale.

— Aveţi o părere atât de proastă despre mine?

— Dimpotrivă, am o părere foarte bună. Undeva, într-o carte, am găsit un aforism minunat: „Constanţa e un semn de lipsă de inteligenţă". Înlocuieşte cuvântul „constanţă" cu acela de „fidelitate". Sunt sigură că ai să găseşti pe aici o italiancă cu ochi căprui, şi Lorre a dumitale, aşa o cheamă, mi se pare? o să rămână cu verigheta pe care i-ai dăruit-o... Apropo, dumneata de ce nu porţi verigheta?

— Am aruncat-o într-un geamantan.

— Sărmana Lorre! şi contesa izbucni în râs.

În coridor se auziră paşi grăbiţi, cineva bătu la uşă, şi în odaie intră Mattini, vesel şi emoţionat. Dar când dădu cu ochii de contesă, se fâstâci.

— Iertaţi-mă, am bătut la uşă, dar... — se scuză el descumpănit.

Contesa salută din cap cu răceală şi ieşi.

— Mă simt foarte stingherit! Am intrat aşa, pe neaşteptate. Mi se pare că s-a supărat?!

— Nu se putea supăra decât de scuzele tale, care subliniau stângăcia situaţiei... Dar, dă-o încolo! Mai bine spune-mi, ce-i cu tine? Văd că eşti radios!

— Cum să nu fiu! Totul s-a sfârşit cât se poate de bine. Actul de deces al lui Mentarocci a fost întocmit, iar autopsierul-şef l-a şi semnat. Mentarocci trebuie să fie de mult în munţi.

Heinrich fluieră uimit:

— Cum s-a întâmplat? Când?

— A şters-o în zori. E drept, ceva mai devreme decât m-ai sfătuit, dar am folosit prilejul fericit că autopsierul avea de făcut multe autopsii şi semna actele fără să se uite cu prea multă atenţie ce semnează... Dar ce-i cu tine, eşti nemulţumit?

— Nu puteai să faci ceva mai rău, decât să dai drumul lui Mentarocci să se întoarcă la partizani acum!

— Atunci de ce l-am mai scos de la SS? Nu ca să-i dăm drumul?

— Te-am rugat să-i dai drumul când am să-ţi spun eu.

— Care-i diferenţa? Chiar atunci sfârşiseră de săpat groapa comună şi se începuse înhumarea morţilor...

— Este o diferenţă. Agentul-provocator care l-a mai denunţat o dată o să-i raporteze chiar mâine lui Lemke că Mentarocci, care fusese arestat de Gestapo, e din nou în munţi, viu şi nevătămat. Şi Lemke o să înceapă să facă cercetări, o să vadă actul de deces prin care se constată moartea pacientului în timpul operaţiei...

— Doamne, ce-am făcut? Şi Mattini se îngălbeni la faţă. Da mare idiot mai sunt!

Heinrich începu să se plimbe nervos prin odaie, iar Mattini încremeni pe divan, cu capul între mâini şi privirea pironită în pământ.

— Spune-mi precis la ce oră i-ai dat drumul?

— În zori. Cam pe la şase. I-am dat haine civile, ceva bani, un pistol...

— Nu ştii încotro a apucat?

— Nu!

— V-aţi înţeles unde şi cum să vă întâlniţi în viitor?

— Nu. I-am strâns mâna... ba chiar ne-am îmbrăţişat, dar nu ne-am spus nici un cuvânt.

Heinrich începu iar să măsoare odaia în lung şi-n lat, mormăind ceva din mers.

— Situaţia e mult mai proastă decât crezi. Lemke va avea în mâna actul de deces. În timp ce decedatul e în viaţă. Bineînţeles, Kubiss o să se apere, spunând că noi l-am convins să-ţi încredinţeze pe arestat. Noi, adică eu, tu şi Lütz! Şi ce concluzii va

trage Lemke? Că există o organizaţie care ajută pe partizani. Doar suntem trei...

— Mă duc chiar acum la Lemke şi iau toată vină asupra mea. Am să-i spun că n-am fost destul de atent, că Mentarocci a evadat şi că, de frica răspunderii, ca să mă salvez...

— Nu mai vorbi prostii! S-ajungi teafăr până aproape de sfârşitul războiului şi să te cureţi din propria ta imprudenţă...

— Om născoci noi ceva! Trebuie să născocim! Nu există situaţie din care să nu se poată ieşi...

— Păi, ţi-am propus o soluţie. E singura pe care o avem.

— Ai văzut vreodată cum sălbăticiunile mărunte, hipnotizate de privirea şarpelui, se duc singure în gura lui? Ei, asta-i soluţia ta! Vom găsi noi ceva, trebuie să găsim... Stai puţin, stai puţin, lasă-mă să mă gândesc... Ştii ceva, du-te chiar acum la Lütz şi pune-l la curent cu tot ce s-a întâmplat. În vremea asta, am să procedez la o mică verificare... Şi s-ar putea ca verificarea ce o voi face să ne dea şi soluţia! Dar mai întâi, făgăduieşte-mi că n-o să faci nici un pas fără să te sfătuieşti cu mine!

— Îţi făgăduiesc!

— Am să-i dau şi eu un telefon lui Lütz. Ei, dar acum n-am timp de pierdut, cu cât mai repede vom lua o hotărâre...

Mattini se ridică şi se îndreptă spre uşă, se opri

însă în prag şi-l învălui cu o privire tristă.

— Dacă ai şti cât de mult ţin la tine şi la Karl, şi iată, din pricina mea...

— Dacă vrei să ştii, eu sunt vinovat de toate. N-am chibzuit planul nostru până în cele mai mici detalii, n-am vorbit cu Mentarocci, credeam că o să am vreme, şi poftim ce-a ieşit... Dar ne-om scuza noi mai târziu unul faţă de altul, acum du-te, du-te mai repede!

Mattini ieşi, dând din mână a deznădejde.

Rămas singur, Heinrich îşi chibzui liniştit planul ce-i încolţise în minte în timp ce vorbea cu Mattini.

„Da, se pare că asta ar fi unică soluţie... Numai că trebuie pusă în acţiune numaidecât! Acum, timpul este acela care hotărăşte succesul întregului plan. S-ar părea că nu se înşeală în bănuielile sale... Dar dacă se înşeală totuşi? Ei, atunci va trebui să caute o altă soluţie. Şi cât mai repede! Deocamdată, ca să verifice totul, trebuie...”

Heinrich apăsă pe butonul soneriei. În prag se ivi Kurt.

— Cheam-o pe Lidia şi ai grijă ca nimeni să nu intre la mine cât o să stau de vorbă cu ea. Nici chiar tu!

Kurt îi aruncă o privire îngrijorată, vrând parcă să-l întrebe ceva. Dar văzând că Herr Oberleutnant e nervos, nu îndrăzni să deschidă gura şi ieşi în tăcere din odaie.

Peste câteva clipe apăru Lidia.

— M-aţi chemat, signor? Ce doriţi? Glasul ei

era vesel şi prietenos ca totdeauna, chiar prea potolit pentru o fată vioaie ca Lidia.

— Stai jos, te rog, avem de vorbit mai mult. Heinrich împinse un scaun spre fată. Nu bănuieşti despre ce avem să vorbim?

— Nu, signor. Nădăjduiesc însă că sunteţi mulţumit de mine — Lidia îşi lăsă privirea în pământ, ca să ascundă strălucirea cam îngrijorată a ochilor.

— Kurt mi-a spus că vrei să te măriţi cu el! Faţa Lidiei se îmbujora.

— Ne-am înţeles să aşteptăm până la sfârşitul războiului.

— Îl iubeşti?

— Când o fată îşi dă consimţământul...

— Dar el pe dumneata?

— Mă iubeşte! îi răspunse Lidia, fără să stea pe gânduri.

— Atunci îmi pare foarte rău că au ieşit lucrurile aşa... Mie mi-e simpatic Kurt şi aş fi vrut să fie fericit, dar...

— Vreţi să spuneţi că n-o să i se dea voie să se însoare cu o italiancă? întrebă Lidia, sfidătoare.

— Vreau să spun că n-o să vă luaţi niciodată! Niciodată! Şi nu pentru că n-o să capete aprobare, ci pentru că... — Heinrich se opri, făcu o pauză, şi urmă apăsând pe fiecare cuvânt: pentru că îndată ce vom sfârşi de vorbit, voi fi nevoit să te arestez şi să te trimit la cercetări.

Lidia se cutremură, ca şi când cineva ar fi plesnit-o pe neaşteptate cu un bici. În ochii ei negri se aprinse o luminiţă răutăcioasă.

— N-aveţi nici un motiv. Cred că toate lucrurile dumneavoastră îs la locul lor. Sunt de un an la doamna contesă şi în vremea asta n-a dispărut nici un capăt de aţă.

— Nu te mai preface! Ştii foarte bine despre ce este vorba!

— Ştiu doar atât: că nu sunt vinovată cu nimic!

— Asta ai s-o dovedeşti la interogatoriul de la Gestapo!

— Da ce, ăsta nu-i interogatoriu?

În privirea fetei era atâta dispreţ, că Heinrich se cam fâstâci.

— Eu nu-s ofiţer de Gestapo şi nici judecător de instrucţie — zise el, parcă justificându-se. Am vrut numai să mă conving dacă eşti vinovată de acuzaţiile ce ţi se aduc. Ca să ştiu cum să mă port cu dumneata.

— Şi trebuie să hotărâţi chiar acum dacă sunt sau nu vinovată? Glasul fetei tremura de indignare.

— Nu, de hotărât va hotărî tribunalul.

— Tribunalul! Care tribunal?

— Care te va judeca pe dumneata şi l-ar fi judecat şi pe Mentarocci, dacă n-ar fi evadat...

— A evadat!

Dacă fericirea ar avea un chip, ar semăna leit cu

faţa Lidiei din clipa aceea.

— Îl cunoşti?

— E tatăl meu!

— Va să zică dumneata l-ai înştiinţat de venirea parlamentarilor noştri! Ai citit biletul pe care Kurt a avut imprudenţa să ţi-l dea. Aşa-i?...

— Kurt n-are nici un amestec în chestiunea asta.

— Gestapoul o să lămurească şi asta.

— Kurt se uită la dumneavoastră ca la Dumnezeu, îmi spunea...

— Pe mine nu mă interesează ce-ţi spunea complicele dumitale.

— Kurt n-a ştiut nimic!

— Va să zică dumneata ai deschis uşa şi ai dat drumul în castel partizanilor, în cap cu tatăl dumitale, ca să ia ostatici?

Lidia sări de pe scaun şi se opri înaintea lui Heinrich, dreaptă ca o lumânare. Pe faţa ei se citea furie, ură şi dispreţul acela trufaş, care face pe om ca, uitând de toate, chiar şi de primejdia ce-l ameninţă, să sfideze pe cel puternic.

— Eu am salvat viaţa celor cincizeci de oameni de la Parma, care n-aveau nici o vină. Ai dumneavoastră i-ar fi împuşcat, desigur! Aşa că luaţi-mă, faceţi ce poftiţi cu mine! Bine că e liber tata, el o să mă răzbune.

— Cum l-au prins întâia oară, aşa au să-l

prindă şi a doua oară. Fiecare pas al lui este urmărit de agentul pe care-l avem printre partizani.

— Asta-i o minciună! Printre garibaldişti nu sunt trădători!

— Sfântă naivitate! Gestapoul cunoaşte fiecare pas al garibaldiştilor voştri!

— Aţi scornit asta ca să mă speriaţi!

— Chiar astăzi, când tatăl dumitale, fericit că e liber, se va apuca să povestească prietenilor săi cum a reuşit să evadeze, omul nostru o să se uite lung la el pe sub sprâncenele sale stufoase, ca după aceea...

— Doamne Dumnezeule, dar ce legătură au sprâncenele cu toate astea? Eu... eu nu mai înţeleg nimic...

— Ce legătură au sprâncenele? Am spus şi eu aşa, într-o doară. Mi-am adus aminte c-am văzut odată nişte sprâncene dese, groase, stufoase. Şi am fost aşa de uimit, că nu le-am mai uitat...

— Nu se poate!

— Va să zică nu mă crezi că sunt sprâncene de astea groase? Ei bine, o să ai prilejul să te convingi singură! Omul ăsta vine des la Gestapo. Sunt sigur c-au să-l cheme iar pentru confruntare...

Pentru întâia oară de la începutul convorbirii lor, pe chipul fetei licări spaima. Ai fi zis că se ofilise dintr-o dată, numai ochii îl priveau rugători:

— Dumneavoastră aţi scornit istoria asta cu sprâncenele... aşa ceva nu-i cu putinţă... mi-aţi spus-o

dinadins, ca să... — fata se clătină, se sprijini de marginea mesei, bâjbâi cu mâna în spatele ei şi se aşează, mai curând căzu pe un scaun.

Un sentiment de milă sfârteca inima lui Heinrich.

— Lidia — începu el, strângându-i cu duioşie mâinile. Ascultă-mă cu atenţie. Pe tatăl dumitale l-a denunţat partizanul cel cu sprâncene negre, stufoase, care e un agent al Gestapoului. Numele nu i-l cunosc, dar i-am reţinut bine înfăţişarea. El a fost cel de-al doilea parlamentar al partizanilor.

— Unchiul Vittorio! gemu fata.

— Trebuie să previi imediat pe comandantul detaşamentului şi pe tatăl dumitale. Şi să nu sufli o vorbă nimănui, m-ai înţeles? Ai auzit ce-am spus?

— Plec numaidecât şi... — fata tăcu deodată, îi era teamă că vor s-o prindă în capcană, că vor s-o urmărească, să vadă unde se duce, ca pe urmă...

— Eu ştiu că te temi, că n-ai încredere... Dar acum n-am timp să te conving. Trebuie să ne grăbim, primejdia ameninţă nu numai pe tatăl dumitale, dar şi pe acela care l-a salvat, pe doctorul Mattini...

— Vă cred... Plec îndată! şi Lidia se îndreptă spre uşă.

— Stai puţin! Când am să aflu c-ai izbutit să-l previi pe comandantul detaşamentului?

— Foarte curând.

— Bine, am să aştept. Aş vrea să te mai rog ceva: să nu sufli o vorbă lui Kurt despre tot ce-am

discutat. E un băiat bun. Dar nu se pricepe în asemenea lucruri; şi bănuiesc că nici în politică nu-i prea tare.

Lidia ieşi în fugă.

Abia după ce nervii i se potoliseră, îşi dădu seama Heinrich cât de mult l-a obosit scena cu Lidia şi în general, întâmplările din dimineaţa aceea. Şi asta acum, când sosirea lui Lemke îi cerea să fie cât mai concentrat, cât mai prudent, să aibă o minte cât mai clară. Că doar nu încape nici o îndoială că Lemke a fost trimis aici cu ştirea lui Berthold, şi s-ar putea să fie învestit de acesta cu aceleaşi misiuni pe care le îndeplinea şi Müller.

Heinrich mai citi o dată scrisoarea pe care o primise cu o zi înainte de la Berthold, mai bine zis rândurile privitoare la noul şef al serviciului SS: *„Te-ai văzut cu Lemke? După mine, e un camarad bun. Face să te împrieteneşti cu el... Când a auzit că eşti la Castel la Fonte, s-a bucurat foarte mult”.*

S-a bucurat foarte mult! Şi nici n-a catadicsit până acum să-i facă o vizită, aşa cum s-ar fi cuvenit! Dar nici el n-o să se ducă să-i facă primul vizită. Trebuie să se poarte aşa fel ca Lemke să stea cu căciula în mâna dinaintea lui. Aducându-şi aminte de felul cum îl cercetase la Bonneville, Heinrich zâmbi. Mai mult intuitiv, găsise atunci linia justă de comportare faţă de acest gestapovist arogant. La obrăznicie, trebuie să răspunzi cu o obrăznicie şi mai mare, la îngâmfare cu o

îngâmfare şi mai mare.

Generalul Ewers e plecat, aşa că astăzi poate să nu se ducă la comandament. Însă bietul Lütz trebuie să fie tulburat. Mattini, de asemenea. Ar trebui să le telefoneze, să-i liniştească. Dar ce să le spună? Dacă Lidia nu izbuteşte să prevină pe garibaldişti? A făgăduit că se întoarce repede. S-ar putea să aibă legături chiar aici în oraş. Nu-i rămâne altceva de făcut decât să aştepte.

Clipele de aşteptare treceau chinuitor de încet. Heinrich nu se încumeta să-l întrebe pe Kurt dacă s-a întors Lidia. Se vede că nu se întorsese, deoarece Kurt părea foarte îngrijorat, scăpa tot din mâini, nu era în stare să pună masa. În vremea asta, Heinrich citea cu atenţie un tratat de ihtiologie, prefăcându-se că nu bagă de seamă încercările lui de-a intra în vorbă.

Când se întunecă, Heinrich nu se mai putu stăpâni, şi telefonă lui Lütz. „Da, totul e în ordine. Poţi să dormi liniştit, mâine dimineaţă am să-ţi povestesc amănunţit”.

Maria-Luisa se înapoiase de mult de la plimbarea ei obişnuită. Acum cânta la pian. Acordurile unui marş răsunau puternic în încăperile pustii ale castelului: contesa părea să fie foarte bine dispusă. Ar trebui să se ducă la ea, să afle cum s-a sfârşit conversaţia ei cu Sofia.

Heinrich îşi petrecu seara în apartamentele Mariei-Luisa, în societatea lui Stengel, a contelui Ramoni şi a amfitrioanei. Lidia tot nu apăruse. Contesa

servi singură ceaiul.

— Închipuiţi-vă, subreta mea a dispărut pe neaşteptate. I s-a îmbolnăvit o rudă şi a cerut învoire contelui pentru toată ziua, se plânse Maria-Luisa.

Asta înseamnă că Lidia nu s-a întors încă. Acum nu se va mai întoarce până mâine dimineaţă: la ora nouă sună stingerea şi circulaţia e interzisă. Aşa că poate să se ducă în camera lui să se culce.

Contesa nu încercă să-l reţină. Dar când Heinrich se apropie să-şi ia rămas bun, îi şopti:

— Duminică, eu, dumneata şi prietenul dumitale luăm masa la Lerro.

Toată ziua aceea, Heinrich se aflase într-o mare încordare nervoasă. Era foarte obosit şi acum se gândea cu plăcere la somn. Peste puţin se va culca, va adormi, uitând de toate neliniştile lui până a doua zi dimineaţa. Dar îndată ce se dezbrăcă şi se lungi în pat, grijile îl împresurară şi mai strâns.

Mai întâi îşi dădu seama că în toată povestea asta cu Mentarocci a fost iarăşi inadmisibil de uşuratic. E drept, trebuia să stabilească o legătură cu partizanii, dar era bine să aştepte un prilej mai favorabil. Atunci să fi lăsat să piară un om ca Mentarocci? Să fi lăsat pe agentul provocator cel cu sprâncene stufoase să se plimbe liber, să denunţe mai departe pe oamenii cinstiţi? Da, uneori trebuie să-ţi calci pe inimă, s-o faci să tacă. Parcă poate el salva pe toţi aceia care cad în ghearele călăilor gestapovişti? I s-a dat ordin să-şi

păzească viaţa şi de astăzi înainte, va ţine seama numai de ăsta. Până va pune mâna pe documentele de care are nevoie. Vorba-i, o să poată pune mâna pe ele? Ce şanse are el să le obţină? Una singură — Lerro.

— Privirea lui Heinrich se opri pe harta Europei. În lumina slabă a lămpii de pe noptieră se vedeau nedesluşit steguleţele care marcau linia frontului de răsărit. Heinrich cunoaşte harta pe de rost. O vede chiar când închide ochii. Ce repede se deplasează frontul spre apus! A ajuns foarte aproape de hotarele de unde a pornit în anul 1941. Ai zice că de atunci a trecut un veac! E cu putinţă să se fi scurs trei ani? Chiar trei ani? Dar când te gândeşti bine, fiecare an face cât zece.

Heinrich îşi aduce aminte de primele zile ale ostilităţilor, cum s-a strecurat el în tabăra duşmanului şi ce a făcut de atunci. Chiar dacă nu-i va fi dat să apuce sfârşitul războiului, va închide ochii cu conştiinţa împăcată... Totuşi, ce dureros ar fi să moară acum, când deznodământul e atât de aproape! Fără să-şi mai vadă Patria! Oare cei care calcă acum pe pământul strămoşesc, îşi dau ei seama că, oricât de greu le-ar fi fost în război, au avut totuşi fericirea să se afle în mijlocul alor săi şi nu printre duşmani?

A trecut aproape o jumătate de an de când Kievul a fost eliberat de ocupanţi. Acolo e primăvară acum. Au început să murmure cele dintâi pârâiaşe şi în curând Niprul se va descătuşa de gheţuri. De pe colina

Vladimir şi de pe malul povârnit al Niprului, poţi cuprinde cu privirea toată întinderea lui primăvăratică. Din comunicatele de la radio reiese că falnicul Kiev e foarte distrus. Cine ştie, poate că nici căsuţa de pe Boricevski Spusk nu mai există...

Pe nesimţite, Heinrich adormi. Se văzu în vis, trecând înot Niprul, dar curentul iute al apei nu-l lăsă să ajungă la celălalt mal. Atunci îşi adună toate puterile, se luptă cu valurile şi iată că panglica aurie a nisipului începe să se apropie, să se apropie...

Heinrich se trezi orbit de această strălucire aurie. O fâşie lată de soare traversa încăperea şi cădea chiar pe faţa lui... în odaia vecină, Kurt pregătea micul dejun. Auzind că Heinrich se îmbracă, el bătu încet la uşă.

— Herr Oberleutnant, plecaţi pe jos sau cu maşina? Glasul lui era vesel, iar faţa îi strălucea întocmai ca ziua aceea de început de primăvară.

Se vede că s-a întors Lidia!

Un presentiment că totul s-a sfârşit cu bine puse stăpânire pe Heinrich.

— Lidia nu mi-a trimis nici o vorbă?

— M-a rugat să vă spun că mulţumeşte foarte mult lui signor Mattini pentru doctoriile bune pe care i le-a dat. Lidia a venit de două ori până aici, dar n-a mai putut să aştepte, pentru că doamna contesă a trimis-o undeva.

După ce-şi luă în grabă micul dejun, Heinrich porni pe jos spre Castel la Fonte. Chiar e plăcut că un vânt

uşor îţi răcoreşte faţa. Dar poate că obrazul îi arde de emoţie, de bucurie, nu din cauza mângâierii blânde a soarelui? De-ar ajunge mai repede să vadă pe Lütz şi pe Mattini, să le împărtăşească şi lor bucuria!

Heinrich grăbi pasul. În dreptul clădirii în care era instalat serviciul SS erau o mulţime de soldaţi. Printre zăbrelele gardului, se vedeau şi în curte grupuri de soldaţi. Ce-o fi însemnând asta? Îşi trece Lemke în revistă ostaşii? Colo, în fund, se zăreşte făptura lui deşirată. Alaiuri de el, e Kubiss. Mai bine să întoarcă capul ca să nu-l observe. Să ia un aer preocupat şi să meargă repede, ca şi când e grăbit să ajungă la comandament.

— După ce trecu de clădire, Heinrich auzi în spatele lui un tropăit greu de cizme soldăţeşti.

— Herr Oberleutnant!

Heinrich se opri în silă. Un Rottenführer se apropie în fugă.

— Herr Maior Lemke vă roagă să poftiţi până la dumnealui!

— Spune-i că sunt foarte grăbit, că-mi pare rău, dar nu-i pot împlini dorinţa.

Ferestrele camerei lui Lütz sunt larg descinse. Asta înseamnă că-i acasă. Heinrich urcă repede la primul etaj.

— Ştii ce s-a întâmplat noaptea asta? îl întreabă Lütz fără să-i dea bună ziua.

— Nu ştiu absolut nimic.

— Azi dimineaţă, în parcul din spatele clădirii serviciului SS a fost găsit un cadavru. De pieptul lui era prinsă o hârtie pe care scria: *„Aşa vor păţi toţi cei ce trădează Italia!”*

— L-ai văzut şi tu?

— Am trimis ordonanţa. Spunea că era un om voinic, cu faţa măslinie şi sprâncene groase.

— Mattini ştie?

— Cadavrul a fost dus la morga spitalului.

Alfredo Lerro era foarte mulţumit de tovarăşul său de vorbă. De mult nu mai avusese prilejul să aibă parte de o conversaţie aşa de plăcută şi de interesantă, ca aceea de acum cu acest Oberleutnant. Chiar pare ciudat ca un tânăr ofiţer german să se priceapă aşa de bine în ihtiologie. Cunoştinţe atât de cuprinzătoare nu se capătă prin institute. Trebuie să fii îndrăgostit de piscicultura, să fi citit mult. Să-ţi placă natura şi să fii şi un foarte bun observator ca să poţi cunoaşte atât de bine obiceiurile diferiţilor peşti, condiţiile reproducerii lor şi metoda de a-i pescui. Goldring nu-i un simplu pescar care nu se gândeşte decât să scoată peştele din apă, fără să-l preocupe lumea interesantă şi atât de puţin cunoscută ce se ascunde în albiile apelor mari şi mici. Să luăm, bunăoară, amănuntul acesta — cum nisetrii masculi îşi ajută femelele să treacă pragurile, când acestea urcă în susul râurilor, în căutarea unor locuri potrivite pentru depunerea icrelor. Dar câte

poveşti nu ştie el despre micul piranha, peştele acela răpitor care trăieşte în râurile Americii de Sud, poreclit şi hiena râurilor! Un cârd de aceşti „peştişori”, ca să zicem aşa, au mâncat un bou care trecea înot un râu lat de vreo treizeci-patruzeci de paşi. În râurile în care trăieşte acest piranha, nu-i lipsit de primejdie să-ţi speli chiar şi mâinile.

Ihtiologia este o veche pasiune a lui Lerro. Înainte de război fusese abonat la mai multe reviste de ihtiologie scrise în diferite limbi şi colecţiona orice tratat de piscicultura nou apărut. Astăzi, Lerro putea spune cu mândrie că biblioteca lui era una dintre cele mai bune care există în această specialitate.

Lerro scotea carte după carte, le ştergea cu băgare de seamă că pe un lucru de mare preţ, deşi pe coperţile lor nu era nici un fir de praf, şi le întindea oaspetelui. O, e încredinţat că un om ca Goldring ştie să-i aprecieze biblioteca la justa ei valoare. Cu atât mai mult că baronul cunoaşte câteva limbi europene şi deci poate să citească cu uşurinţă cea mai mare parte dintre cărţile lui. Păcat că nu prea ştie şi englezeşte. Lerro are câteva tratate foarte interesante de autori englezi. În schimb, baronul stăpâneşte la perfecţie limba rusă, pe care Lerro n-o cunoaşte de fel. S-ar folosi bucuros de propunerea baronului de a-i da lecţii de limba rusă, completându-şi astfel lacuna în cultura sa generală, dar, din nenorocire, n-are de loc timp liber. E ocupat de dimineaţă până seara târziu la uzina în care se fabrică

aparatul inventat de el. Dacă ar fi posibil, l-ar iniţia şi pe Goldring în taina invenţiei sale, dar poate să-l creadă pe cuvânt că de doi ani încoace invenţia aceasta îi absoarbe toată energia. Acum nu-i bucuros de loc că a inventat dispozitivul acesta afurisit. S-a sălbăticit de tot! Nu-şi mai aparţine de fel! Uneori rămâne şi peste noapte la uzină, şi atunci îşi vede unica fată doar din când în când... Nu-i mai puţin adevărat că serviciul pe care-l are îi oferă şi oarecare avantaje. Mai întâi, n-a fost trimis pe front. Al doilea, e foarte bine plătit şi toată lumea îi arată un respect deosebit. Cu toate astea, e convins că nu-i om în toată Europa care să dorească mai mult ca el sfârşitul războiului!

La drept vorbind, Alfredo Lerro e prizonier! Totdeauna-i escortat, şi când se duce la uzină, şi când se întoarce. În preajma casei lui, şi ziua şi noaptea tropăie soldaţi înarmaţi cu automate. Dacă i-ar veni în gând acum să iasă cu baronul pe stradă ca să facă o plimbare, garda s-ar lua numaidecât după ei. Tare s-a mai săturat de toate astea! Poate că baronului îi va veni să zâmbească ironic, dar de când a rămas văduv, nu s-a mai putut însura din lipsă de timp. Ca să-ţi găseşti o nevastă, trebuie să faci vizite, să legi cunoştinţe, în sfârşit, să citeşti ziare, reviste, cărţile nou apărute, ca să ai un tovarăş de conversaţie interesant. Iar el n-are timp nici măcar să doarmă cât se cuvine.

El este foarte recunoscător baronului pentru că, de fapt, datorită lui a invitat Stengel astăzi, la dejun, un

grup întreg de oaspeţi; pe von Goldring, pe contesă şi pe ofiţerul acela cu un chip atât de simpatic... cum îi spune... i-a uitat numele... a, Kubiss!

Heinrich asculta cu simpatie lamentările lui Alfredo Lerro, nu-l întrerupea punându-i întrebări, doar din când în când îi dădea câte o replică. Îşi dă perfect de bine seama ce greu trebuie să-i vină unui om, cu un orizont intelectual atât de vast, să se afle într-o izolare artificială... El însuşi simte foarte mult lipsă unui mediu cu adevărat intelectual... De aceea, socoteşte drept o fericire excepţională faptul că a avut norocul să-l cunoască pe signor Lerro — măcar din când în când va putea să-şi desfete spiritul cu discuţii interesante. Ar accepta cu plăcere propunerea de a se aduna aşa, ca astăzi, în fiecare săptămână, numai că se teme să nu fie prea obositor pentru gospodină. Totuşi, dacă signor Lerro insistă, el primeşte. Dar cu condiţia ca signorina Sofia să nu-şi facă griji din pricina aceasta. Ce-i drept, e mare meşteră în pregătirea bucatelor de peşte. Duminica viitoare au să meşterească împreună o uha, adică o ciorbă de peşte rusească, şi au să servească pe toţi. O să fie foarte plăcut!

Heinrich îşi ia rămas bun de la Lerro şi-l roagă să-l scuze faţă de ceilalţi oaspeţi, când se vor întoarce de la plimbare, dar îl doare capul şi simte nevoia să ia puţin aer.

În sfârşit, poate să uite şi de păstrăvi, şi de nisetri, şi de piranha... Ptiu, lua-i-ar naiba de peşti, dar mulţi

mai sunt pe lumea asta! Cunoştinţele lui în ihtiologie au să-i mai ajungă pentru câteva conversaţii, dar pe urmă pune-te iarăşi pe citit! Cu trăsnitul ăsta n-o scoţi la capăt numai cu câteva istorioare obişnuite, pescăreşti; trebuie să-i dovedeşti că eşti erudit. Acum e nevoie să se iniţieze şi în arta culinară. Cine dracu' la pus să-şi aducă aminte de uha rusească? Acum n-are încotro, va trebui s-o prepare, deşi habar n-are cum se găteşte! Poate n-ar fi rău să facă rost de o carte de bucate, şi să născocească o reţetă, combinând-o din alte câteva.

De altfel, e foarte bine că inginerul are pasiune pentru peşti. Datorită acestei pasiuni comune au să se împrietenească mai repede. E bună ideea de a se folosi de Kubiss, totuşi nu strică să mai aibă în rezervă un plan. Comunicatele de pe frontul de răsărit sunt din ce în ce mai puţin îmbucurătoare pentru hitlerişti şi se transmit cu o întârziere de două-trei zile faţă de cele sovietice. Aşa s-a întâmplat, de pildă, cu comunicatul cu privire la operaţia de la Korsun-Sevcenko, în care pierderile armatei germane au fost reduse la jumătate.

E limpede că înaltul comandament hitlerist va face presiuni pentru a grăbi fabricarea noii arme.

De altfel, şi Heinrich a fost întrebat de câteva ori cum progresează misiunea ce i s-a încredinţat. Şefii lui ştiu cât este de grea şi de complicată, totuşi mereu i se atrage atenţia asupra importanţei ce o reprezintă ea pentru comandamentul sovietic.

Ziua de astăzi l-a apropiat întrucâtva de ţel. Nu-i

nici o îndoială că l-a apropiat! Doar e ştiut că primii paşi sunt totdeauna cei mai grei!

Dar cine o fi acela care vine spre el? Nu cumva e Lemke? Chiar el e... Va trebui să se oprească. Totuşi, poate că-i mai bine că cea dintâi întâlnire a lor va avea loc pe stradă.

Lemke grăbeşte pasul — l-a zărit, desigur. Ce greu este să te deprinzi cu faţa lui, cu bărbia asta parcă retezată eu un cuţit. Ai zice că gâtul începe chiar de la gură, iar acum, când zâmbeşte, e şi mai hidos.

— Doamne dumnezeule! Ce plăcere! exclamă Lemke, întinzându-i încă de departe amândouă mâinile.

— Plăcerea asta o puteai avea îndată după sosirea dumitale aici — îi răspunse Goldring, destul de rece. Doar Berthold ţi-a spus că sunt în Castel la Fonte.

— Am crezut că, fiind mai mic în grad, ai să vii dumneata la mine.

— În cazul de faţă, nu-i vorba de grad, ci de educaţie.

— Te-ai supărat pe mine, baroane?

— M-am cam supărat. Mi se părea că după ce-am făcut cunoştinţă la Bonneville, raporturile noastre au să fie prieteneşti. Îi scrisesem chiar şi lui Berthold atunci, arătându-mi părerea de rău că relaţiile noastre atât de plăcute au trebuit să fie curmate atât de curând.

— Mi-a spus, şi-ţi sunt foarte recunoscător pentru vorbele bune cu privire la persoana mea, cu

toate că datorită mie ai avut de suportat câteva clipe neplăcute.

— L-ai văzut pe general înainte de a veni aici, ţi-a vorbit despre mine? Nu mi-a transmis nimic?

— Herr Berthold m-a rugat să-ţi spun că ţi-a scris o scrisoare şi, bineînţeles, ţi-a transmis cele mai cordiale salutări.

— Scrisoarea am primit-o, însă salutările au cam întârziat. Cred că eşti de acord cu mine că am toate motivele să mă consider întrucâtva jignit?

— Treburile, treburile mă dau gata, baroane! Muncesc şi ziua, şi noaptea...

— Nu puteai să rupi un minut nici măcar pentru o convorbire telefonică?

— Dar şi dumneata ai refuzat să vii când am trimis soldatul să te cheme.

— Îţi închipui, poate, că felul acesta de a invita e politicos?

— Eu nu dau importanţă unor asemenea amănunte. În privinţa etichetei sunt dator să mărturisesc că sunt profan. După cum văd, purtarea mea ţi-a atins mândria.

— Nu-i vorba de mândrie, ci de respectul faţă de tine însuţi.

— Baroane, te rog, înţelege-mă! N-a fost rea-voinţă din partea mea! Şi apoi, nu uita că plecând din Bonneville am nimerit, cum se spune, din lac în puţ. Credeam că aici am să mă odihnesc, şi când colo...

— Va să zică, nici până acum nu-i linişte la Bonneville? După asasinarea lui Gartner, te-ai apucat de cercetări cu atâta energie încât eram sigur că maquisards-ii vor simţi în cele din urmă mâna dumitale de fier. Fiindcă veni vorba, ucigaşul lui Gartner a fost descoperit?

— În timp ce cercetările erau în curs, maquisards-ii au aruncat în aer restaurantul, încurcând definitiv toate urmele. Se prea poate că în local fuseseră aşezate câteva mine cu acţiune întârziată şi că Gartner să fi fost numai o victimă întâmplătoare... Ce să-ţi spun, m-am săturat până în gât de toate istoriile astea! Nici n-am pus bine piciorul aici şi iar m-am cufundat până peste cap în acelaşi soi de treburi de care fugisem. Se vede că aşa-i soarta noastră blestemată.

— Spune-mi, e adevărat că în apropierea clădirii în care e instalat serviciul SS, partizanii au ucis un agent al vostru?

— După el au mai fost ucişi câţiva. Nu pot pricepe de loc cum dau de urma lor afurisiţii ăştia de garibaldişti...

— Iartă-mă că-ţi pun o întrebare cam indiscretă. Te întâlneşti cu agenţii secreţi chiar în localul serviciului SS?

— Ferească Dumnezeu! Când îi recrutăm, îi chemăm la noi, dar după aceea... avem pentru întâlnirile cu ei o casă anumită.

— Agentul care a fost ucis cel dintâi cunoştea casa asta?

— Da, Kubiss şi Müller s-au întâlnit acolo destul de des cu dânsul. Era unul dintre cei mai activi agenţi ai noştri la garibaldişti.

— Poate c-a fost urmărit când se ducea la întâlnire şi în felul ăsta s-a aflat adresa casei cu pricina, la sfârşit, poate că el însuşi a divulgat adresa, când a fost demascat de partizani.

Lemke se opri, uimit de simplitatea acestei presupuneri.

— O dată ce au aflat adresa casei, partizanii au filat pe toţi aceia care se duceau la întâlnire şi au trimis pe lumea cealaltă pe agenţii recrutaţi de Müller cu atâta trudă. Cum de nu v-a venit în minte, nici dumitale, nici lui Kubiss, că după primul asasinat trebuia să schimbaţi imediat locul de întâlnire?

Lemke se îngălbeni.

— Vezi dumneata, el a fost găsit lângă localul Gestapoului şi a doua zi am schimbat casa de întâlnire...

— Ei, în decursul acestei zile, partizanii au filat pe cei care au intrat acolo... Dacă n-aş avea simpatie pentru dumneata, i-aş scrie negreşit lui Berthold şi i-aş povesti toate astea ca pe o anecdotă, care...

— Toţi oamenii greşesc, baroane! Şi dacă fiecare greşeală... am supune-o judecăţii celor mari...

— Ţi-am spus doar că n-am să-i scriu. Dacă n-ai fi dumneata la mijloc, n-aş tăcea. Cum e nevoie de aer, aşa avem noi nevoie acum de o reţea bine organizată de agenţi printre italieni. La urma urmei, am în vedere unele consideraţii de ordin familial. Berthold m-a înfiat, e viitorul meu socru şi, se înţelege, interesele lui de serviciu nu-mi pot fi indiferente. Doar ştii şi dumneata că pentru sectorul lui de activitate răspunde direct în faţa Führer-ului. Heinrich rostise vorbele acestea cu atâta emfază, că puţin a lipsit să nu izbucnească în hohote de râs.

Dar lui Lemke nu-i ardea de râs. Înainte de a veni la Castel la Fonte, comandamentul grupării de nord îl pusese la curent cu situaţia şi în chip special îi atrăsese atenţia că acordă o mare importanţă creării unei reţele de agenţi printre populaţia băştinaşă.

— Nu uita, Herr Lemke — îi spusese şeful său direct — că în momentul de faţă, când războiul se poartă şi pe teritoriul Italiei, noi trebuie să ştim gândurile fiecărui italian, de asemenea, nu uita că inamicii noştri vor căuta să recruteze din sânul lor şi agenţi informatori şi voluntari!

Şi acum, poftim, în ciuda tuturor avertismentelor, n-a fost în stare să păstreze nici măcar ceea ce înjghebase Müller. Cu alte cuvinte, a compromis o parte din reţeaua de agenţi. Dorind să cunoască personal pe fiecare agent. În decurs de câteva zile, chemase aproape pe toţi cei ce figurau pe tabelul

nominal.

— Baroane, ce-ar fi să intrăm şi să luăm cina împreună? îl pofti el pe neaşteptate, când ajunseră în dreptul unui restaurant.

Heinrich zâmbi. Îşi dădu seama că Lemke se speriase şi că vrea să continue discuţia la un pahar de vin.

— Eu nu frecventez restaurantele, iau masa la castel.

— Atunci, dă-mi voie să vin la dumneata într-o zi cu o sticluţă-două de vin!

— Ce-ar fi să vii chiar acum?

— Acum nu pot, trebuie să mă întorc la serviciu, să dau unele ordine.

Când ajunse acasă, Heinrich găsi în biroul său pe Kubiss.

— Am fost nevoit s-o conduc pe contesă şi atunci m-am hotărât să te aştept — îi explică el. Păcat că n-ai venit cu noi! Am făcut o plimbare minunată. Numai dacă n-ar fi trebuit să-i fac curte acestei signorine plictisitoare ca o mesă de înmormântare...

— Aşa vorbeşti despre viitoarea dumitale logodnică?!

— Ascultă, Heinrich, mi-e teamă că n-am să mai pot rezista. Cine a spus că italiencele sunt pline de foc, de graţie şi de o veselie îmbătătoare ca vinul? Asta-i atât de nesărată că...

— În schimb are o zestre frumuşică...

— Ce-i drept, însuşirea asta este în măsură să facă încântătoare pe orice femeie... Vorba-i, cât e de substanţială această zestre?

— Precis nu ştiu, dar signor Lerro mi-a dat a înţelege că are o situaţie materială foarte bună.

— Fie, s-o ia naiba! Am să-i fac curte de hatârul socrului care are o situaţie materială bună. Cred că n-o să-şi nedreptăţească fata. Însă, ce să-ţi spun, e o mare plictiseală, o plictiseală cum nu-ţi poţi închipui, Heinrich! Ce zici, trebuie să dureze mult toată istoria asta?

— Totul depinde de impresia pe care ai făcut-o şi de purtarea dumitale. Nădăjduiesc că nu-i nevoie să te învăţ eu ce trebuie să faci şi ce atitudine trebuie să ai! Bănuiesc că ştii să te porţi cu femeile, ba sunt convins că ai destulă experienţă în materia asta!

— Dar nu cu femei de soiul ei! Trebuie să ştii că totdeauna am căutat să potrivesc lucrurile aşa fel ca să am cât mai puţină bătaie de cap. Toate preludiile astea... habar n-am de unde şi cum să încep!

— Să începi cu florile. E metoda cea mai clasică, aş putea spune. De mâine, trimite-i în fiecare dimineaţă flori...

— În fiecare dimineaţă? Păi florile astea au să mă scoată la covrigi! De unde să iau atâţia bani pentru flori?

— Am să-ţi dau eu bani pentru flori, dar nu dumitale în mână, ci ordonanţei dumitale, altfel îi bei.

Or, trebuie să-ţi mărturisesc că-mi vine tot mai greu să te subvenţionez. Şapte mii de mărci, e o sumă! Şi dacă nu te presez să mi-i înapoiezi, ba chiar îţi mai şi împrumut, o fac numai pentru că...

— Am înţeles! Eşti impresionant de răbdător. Dar fii sigur că şi eu am să fiu impresionant de corect. Cum am să pun mâna pe zestre, prima grijă o să fie să scot şapte mii de mărci şi să ţi le înapoiez cu o adâncă plecăciune! Virtutea triumfă, păcătosul pocăit cade la picioarele binefăcătorului său, publicul îşi scoate batistele şi-şi şterge ochii... Iar pentru ca triumful să fie şi mai deplin, n-ar fi cazul să mărim suma pomenită mai înainte cu încă cincizeci de mărci? Crede-mă, acum am nevoie mai mult ca niciodată de leacurile acestea care ridică tonusul vital!

După ce încasă cincizeci de mărci, Kubiss plecă, blestemând pe viitoarea lui logodnică şi împrejurările care s-au întors împotriva lui.

În schimb, Sofia Lerro era foarte mulţumită de noua ei cunoştinţă, şi în adâncul sufletului o binecuvânta pe Maria-Luisa, că-şi ţinuse făgăduiala de a-i căuta un soţ. Tot timpul cât au fost împreună, Sofia studiase cu atenţie pe chipeşul ofiţer pe care contesa i-l destina ca logodnic. Îi plăcuse şi înfăţişarea lui veselă. E drept, unele spirite ale sale o făcuseră să se înroşească, dar după ce se gândise puţin, îşi zisese că numai ea e de vină: are idei mărginite şi asta datorită mediului provincial în care trăieşte, şi o simplă

conversaţie mondenă i se pare îndrăzneaţă şi chiar indecentă.

Într-un cuvânt, Sofia Lerro era mulţumită de duminica aceea, de altfel, ca şi Maria-Luisa, care îşi petrecuse toată ziua în tovărăşia lui Stengel şi izbutise să facă oarecare progrese.

În fiecare an, ziua de douăzeci aprilie era sărbătorită cu amploare de ofiţerii armatei germane. La douăzeci aprilie se născuse Führer-ul şi cu acest prilej important se făceau avansări masive în armată. Înaintarea în grad atrăgea după sine, bineînţeles, şi mărirea soldei. De aceea, evenimentul acesta atât de însemnat era aşteptat cu nerăbdare de mai toţi ofiţerii.

Dar în anul acesta, 1944, speranţele multora nu se realizară. Au fost avansaţi aproape toţi ofiţerii de pe frontul de răsărit şi din trupele de SS din Italia, care încercau să întârzie înaintarea armatelor anglo-americane. Însă unităţile din spatele frontului, cum era divizia lui Ewers, nu primiră în acest an aproape nici o distincţie. Dintre toţi ofiţerii de la statul-major al diviziei, n-au fost avansaţi de ziua de naştere a Führer-ului decât câţiva, printre care şi baronul von Goldring. Acum, Heinrich era căpitan. Ewers şi Lütz nu fuseseră avansaţi.

Kubiss fusese înaintat la gradul de maior, deşi nu se aşteptase la o asemenea surpriză. Dar de când voia zestrea Sofiei şi gândurile îi erau numai la mii şi la zeci de mii de mărci, gradul de maior şi cele câteva mărci în

plus pe lună care i le aducea îl lăsau rece.

În această direcţie, treburile lui făcuseră progrese considerabile: se hotărâse ca în ziua de douăzeci iunie să aibă loc logodna lui cu Sofia Lerro. Curând după aceea, urma să se facă şi nunta, pe care Kubiss o aştepta cu nerăbdare. Generalul îşi dăduse asentimentul pentru căsătoria lui cu „căţeluşa de ogradă”, cum o numea Kubiss pe Sofia în convorbirile lui cu Heinrich.

Dacă Sofia îşi dăduse aşa de repede consimţământul, apoi Alfredo Lerro stătuse multă vreme la îndoială: să accepte în familia lui pe acest ofiţer pe care abia îl cunoscuse? În ultima lună, inginerul se împrietenise atât de mult cu Heinrich, încât nu-i ascundea şovăielile sale.

— Ştii ce mă nelinişteşte? îi spunea el cu câteva zile înainte de logodnă. Kubiss acesta îţi face o impresie nedefinită. Nu ştiu de ce, dar mi se pare că nu ia lucrurile în serios, mai mult, că nu-l preocupă nimic serios, şi afară de asta, n-are nici o profesie. Ce o să facă după ce se va sfârşi războiul?

Pe cât putea, Heinrich se silea să-şi apere protejatul, descoperindu-i necontenit alte însuşiri, dar nu izbuti să împrăştie îndoielile lui Lerro.

— E foarte frumos din partea dumitale că aperi interesele unui prieten; e un gest de adevărat ofiţer. Dar dă-mi şi mie dreptul să cred că-i prea uşuratic pentru a fi capul unei familii. Nici nu ştiu dacă

are măcar câteva mii de lire puse deoparte, ca să poată oferi Sofiei un dar de nuntă.

— Mi se pare că are ceva. Până acum, Paul a trăit pe picior mare. Cheltuia mult mai mult decât era solda lui de ofiţer. Dar de când a cunoscut-o pe fiica dumneavoastră, a devenit mult mai econom, ceea ce-i un semn bun. Staţi puţin, mi se pare că am văzut la el un carnet de depuneri, dar m-am jenat să-l întreb ce sumă are depusă. Totuşi, nu cred că are să-şi deschidă un cont la bancă pentru câteva mărci.

Fireşte, Heinrich nu-i putea mărturisi că chiar el îi deschisese un cont la bancă, depunând pe numele lui suma de trei mii de mărci, după ce luase de la el cuvenita chitanţă.

Cu toate ezitările lui, Lerro trebui în cele din urmă să cedeze rugăminţilor Sofiei şi să-şi dea consimţământul la căsătorie. Ce-i drept, pusese condiţia ca nunta să nu aibă loc decât după trei luni de la logodnă.

— Sper că în răstimpul acesta, fiica mea o să-l cunoască mai bine şi o să se decepţioneze singură — mărturisi inginerul lui Heinrich. Nici nu ştii ce să crezi despre dânsul. N-are nici o înclinaţie, nici o pasiune. Face umbră pământului şi atâta tot! Iată, pe mine şi pe dumneata, de pildă, ne interesează tainele împărăţiei subacvatice, ne pasionează un sport atât de interesant ca pescuitul. Alţii sunt colecţionari pasionaţi, sau îi interesează pomicultura sau mai ştiu eu ce. Ceea ce

înseamnă că îndeobşte oamenii au un interes pentru ceva. Dar pe Kubiss ce-l pasionează, ce-l interesează?

— E un filatelist înfocat — zise Heinrich la întâmplare, primul lucru care-i veni în minte.

— E adevărat? Asta-i o noutate pentru mine, şi trebuie să adaug că o noutate plăcută. Dacă nu-i capabil de altceva mai de seamă, cel puţin să adune mărci.

Chiar în ziua aceea, Heinrich se repezi până la Parma şi-i cumpără lui Kubiss câteva albume cu mărci.

— Doamne! Asta-mi mai lipsea! oftă Kubiss.

— Vezi, studiază cu atenţie albumele, ca să poţi deosebi o marcă franţuzească de una nemţească.

Kubiss îi aruncă o privire furioasă lui Heinrich, dar nu îndrăzni să-l contrazică. Prea mult îl costaseră buchetele zilnice şi prea multă energie consumase, făcând curte Sofiei, ca să mai dea acum îndărăt.

Dar furia lui Kubiss întrecu orice măsură când, înainte de logodnă, Alfredo Lerro îi dădu în dar un album uriaş cu mărci vechi.

— Cândva, am să i-l arunc în cap albumul ăsta! zise el cu ciudă, arătând lui Heinrich darul viitorului său socru. Cel puţin dacă i-ai da să înţeleagă că din toate mărcile îmi plac numai acelea sunătoare!

Dar cea mai mare dezamăgire avea s-o încerce cam la o săptămână de la logodnă, când începură să discute actul dotal.

— M-au tras pe sfoară! strigă el pe un ton

tragic, dând buzna în biroul lui Heinrich şi lăsându-se să cadă într-un fotoliu.

— Stai puţin, explică-mi ce s-a întâmplat!

— M-au tras pe sfoară! repetă Kubiss şi deodată sări cu gura la Heinrich: Numai dumneata eşti vinovat de toate astea! Mi-ai împuiat capul cu zestrea ei! Ştii ce-i dă fetei ca zestre? O fermă cu şase sute de oi undeva, la graniţa elveţiană, casa din Castel la Fonte, aceea în care locuiesc acum, şi un magazin de fructe la Parma.

— După mine, zestrea nu-i de lepădat!

— La ce naiba îmi trebuie mie oiţele acelea! Am să le tai pe toate chiar în prima zi de la intrarea lor în stăpânirea mea!

— Ai să faci cea mai mare prostie! Stai, nu mai ţipa, mai bine hai să facem socoteala în linişte. Zici: şase sute de oi? Bun... Kurt. Întreab-o pe Lidia ce preţ are o oaie! Da, da, o oaie obişnuită. Cred că vreo sută - o sută douăzeci de mărci.

— Eu, unul, n-aş da nici o marcă pentru o oaie.

— În schimb, alţii au să-ţi dea dumitale. Cred c-ai putea lua vreo şaptezeci de mii de mărci pe ele...

— Lidia spune că o oaie bună face două mii cinci sute de lire — veni Kurt cu răspunsul.

Heinrich fluieră, uitându-se uimit la Kubiss.

— Ei, acum ce mai zici de oiţe? Ar face cam vreo sută cincizeci de mii de mărci de-ale noastre!

— De unde ai scos-o? Kubiss, care începuse să manifeste un viu interes, înşfacă un creion şi se apucă să facă socoteli.

— Ai dreptate! Dragele mele oiţe, da ştiţi că-mi sunteţi dragi!

— Mai adaugă o sută de mii pentru casă şi prăvălie. La un loc, fac două sute cincizeci de mii de mărci!

— Bine. Dar eu am nevoie de numerar! De bani! Înţelegi? Numai dumitale îţi datorez mai bine de zece mii de mărci! Iar Lerro n-a suflat o vorbă despre bani!

— Am să încerc, într-o formă mai delicată, să aflu cum stau lucrurile în privinţa asta.

În ziua următoare, Heinrich nu izbuti să-şi facă drum până la Lerro, ca să se informeze cu privire la zestrea Sofiei. Dar curând se văzu că nici nu mai era cazul.

Într-o seară, cei doi logodnici făcură lui Heinrich o vizită oficială. Când îi veni bine, Kubiss îl luă la o parte şi-i şopti la ureche ca Sofia are la bancă aproape douăzeci de mii de mărci, moştenire de la mama ei.

— Prin urmare, la douăzeci iulie e nunta? o întrebă Heinrich pe Sofia.

— Paul insistă s-o facem mai devreme, dar tata nu vrea. Dumneata l-ai putea convinge. El te respectă aşa de mult!

Ceea ce spusese Sofia era adevărat — Alfredo

Lerro se îndrăgostise de tânărul baron. Dacă avea din întâmplare o seară liberă, totdeauna îl poftea pe Heinrich să vină până la el, ca să mai stea de vorbă. Lerro repeta într-una că discuţiile lui cu baronul îi limpezesc mintea îmbâcsită de formule. Vorbea cu aprindere despre tot ce-i putea îndepărta gândurile de la război. După el, războiul nu era altceva decât o luptă de formule şi de idei tehnice în care, se înţelege, oamenii mor ca muştele. Rezultatul acestei lupte îl hotărăşte ideea tehnică cea mai elastică şi mai înaintată şi nicidecum masele de oameni, care nu pot face altceva decât să se supună celui mai puternic.

Singurul subiect de care se ferea Alfredo Lerro era uzina şi tot ce era în legătură cu ea. Nici Heinrich nu deschidea vorba, ca să nu stârnească bănuieli.

— Când se va sfârşi războiul, îţi voi povesti nişte lucruri extraordinar de interesante — îi spuse inginerul într-un rând. Acum... — şi el oftă — acum sunt aşa de sătul de toate, că nici nu vreau să mă mai gândesc la ceva. Creierul este partea cea mai nobilă a organismului omenesc şi el nu suportă să fie constrâns. Iar pe mine, mă zoresc, mă zoresc din răsputeri. Nici când sunt bolnav nu sunt lăsat în pace, să stau şi eu culcat, ca omul. Mi se aduc acasă tot felul de materiale şi sunt obligat să le studiez. Iar după ce am izbutit să-mi desăvârşesc invenţia, s-au pus pe capul meu şi mă zoresc şi mai mult. Nu aud decât atât: „Mai repede, mai repede, mai repede!”

— Cel puţin, bine că nu sunteţi nevoit să lucraţi şi noaptea, acasă!

— Între noi fie vorba, câteodată lucrez şi noaptea, pentru mine. Numai aşa îmi pot concentra gândurile. Dar asta nu interesează. Un lucru te rog, să nu cumva să scapi o vorbă lui Stengel. Dacă ar afla că ţin la mine, în casa de fier, unele schiţe, aş putea avea mari neplăceri.

În seara aceea, Heinrich rămase treaz multă vreme... Mărturisirea lui Lerro făcea să-i încolţească în minte noi gânduri. Noi planuri.

8. NUNTĂ ŞI MOARTE

Cu câteva zile înainte de nuntă, sosi un ordin de la comandamentul grupării de nord prin care maiorul Kubiss era numit ajutorul lui Stengel la paza interioară a uzinei.

Heinrich nu se aştepta la o întorsătură atât de fericită. După cum află mai târziu, Stengel fusese iniţiatorul acestei măsuri. Îi convinsese pe cei de la comandament că de vreme ce Kubiss se va înrudi cu Lerro şi se va muta în casa lui, e logic să facă parte din unitatea însărcinată cu paza uzinei şi securitatea personală a inginerului-şef. Cu atât mai mult că Stengel trebuia să părăsească locuinţa lui Lerro, etajul fiind

rezervat tinerilor căsătoriţi.

Numirea lui Kubiss convenea tuturor: Alfredo Lerro se bucura că scapă de sub tutela lui Stengel, un om din cale-afară de pedant; Sofia era fericită că tânărul ei soţ, din pricina căruia era geloasă pe toate femeile, va fi sub ochii tatălui ei; Maria-Luisa nădăjduia că Stengel se va putea muta la castel, şi atunci idila lor va progresa şi curând va putea schimba toaleta cernită de văduvă cu găteala miresei; iar Heinrich socotea numirea lui Kubiss ca o şansă în plus pentru realizarea planurilor lui.

Numai Kubiss rămăsese nepăsător faţă de schimbarea intervenită în serviciul lui. Intrase deja în rolul de viitor stăpân al casei, al magazinului şi al turmei de oi. Petrecea seri de-a rândul verificând împreună cu Sofia conturile administratorului fermei şi ale vânzătorului principal de la magazin. Găsiseră un limbaj comun în această îndeletnicire; amândoi se bucurau când făceau afaceri bune cu fructele sau cu lâna, amândoi se nelinişteau când descopereau inexactităţi în socoteli şi erau mâhniţi că slugile credincioase şi cinstite de altădată au dispărut, când dădeau peste vreun cont suspect. Amândoi ajunseră la concluzia că administratorul fermei nu-i un om de încredere şi că trebuie înlocuit neapărat.

Spre uimirea celor ce-i cunoşteau, Kubiss se transforma văzând cu ochii. N-avusese niciodată avere, n-avusese nici măcar un pfenig la sufletul lui, şi acum,

de când era proprietar, se trezise în el pe neaşteptate lăcomia avidă de avuţie, de bani. Începuse să bea mai puţin, mai întâi din spirit de economie, iar mai târziu pentru că se simţea pătruns de importanţa noii lui situaţii în societate. Şi deşi nu putea să renunţe la morfină, se străduia să-şi micşoreze dozele zilnice, ba chiar ceruse în această privinţă sfatul lui Mattini. Vrând să-şi pună în ordine afacerile personale, Kubiss ceru de la Heinrich numeroasele lui chitanţe şi în locul lor îi dădu una singură, pe care menţiona termenul definitiv de plată a datoriei — 1 ianuarie 1945. Acum, ziarele nu-l mai interesau pentru comunicatele de pe front, ci pentru buletinele fluctuaţiilor valutare, pentru preţul lânii, al cărnii, al fructelor. Dacă până nu de mult Kubiss dorea să-şi sărbătorească nunta cu pompă şi să poftească pe toţi ofiţerii comandamentului, acum stăruia să se invite un număr restrâns de oaspeţi.

— Kubiss, începi să devii zgârcit! îi spuse Heinrich într-un rând.

— M-am convins că generozitatea este soră bună cu sărăcia. Când ai bani puţini, nu-i preţuieşti, dar când ai un capital, vrei să-l dublezi.

Sofia era în culmea fericirii, văzând cu câtă înţelepciune planifică Paul viaţa lor, cât de socotit este în cheltuieli, cum îi ghiceşte dorinţele dintr-un cuvânt. Trebuie să spunem că între ea şi logodnicul ei se statornicise înţelegerea aceea reciprocă, care este de obicei chezăşia unei căsătorii fericite. Fără să-şi dea

seama, Kubiss îşi schimbă încetul cu încetul atitudinea faţă de Sofia. N-o mai trata ca pe o cantitate neglijabilă, ca pe o povară inutilă. Ea nu-i cerea o dragoste înflăcărată, era prietenoasă, egală în purtarea ei faţă de el şi pe deasupra şi o bună gospodină. Îi împărtăşea pe deplin părerea că acum nu e vremea pentru o nuntă fastuoasă şi că în genere fastul este cu totul nefolositor: mai bine ca banii destinaţi pentru nuntă de tatăl ei să fie întrebuinţaţi la completarea lipsurilor din gospodărie.

De aceea, la nuntă erau puţini oaspeţi. Sofia invitase o verişoară a ei de la Parma, pe Stengel şi pe contesă, iar Paul pe generalul Ewers, pe Heinrich, pe Lütz şi pe Lemke.

Kubiss căpătase o permisie de trei zile şi tinerii căsătoriţi urmau să plece îndată după dejun la Parma, la o mătuşă a Sofiei, a cărei moştenitoare duioasa nepoţică spera să fie în curând.

Dar totul se petrecu altfel de cum plănuiseră.

După ce se aşezară cu toţii la masă, generalul Ewers, ca cel mai în vârstă, rosti primul toast. Pe neaşteptate, apăra curierul comandamentului.

— Herr General, daţi-mi voie să vă înmânez o telegramă personală.

Ewers se ridică iute, smulse nerăbdător telegrama din mâinile curierului şi o parcurse dintr-o privire. O clipă rămase încremenit, dar deodată se clătină. Lütz, care şedea lângă el, abia avu timp să-l cuprindă de

umeri şi să-l susţină.

— Îmi daţi voie să trimit după un medic? întrebă el tulburat.

— Nu-i nevoie. Îmi trece imediat... — Răspunse generalul cu un glas străin, învăluind pe toţi mesenii cu o privire lungă şi oprind-o asupra lui Lemke. Am să ies puţin în balcon şi o să-mi treacă.

— Să vă aduc un scaun — se oferi Lütz.

— Nu-i nevoie! Făcu el enervat.

Apoi ieşi în balcon şi închise uşa cu grijă.

— O fi având neplăceri familiale, desigur — zise contesa în şoaptă. Poate i s-a întâmplat ceva neveste-si... Dumneata n-ai băgat de seamă de unde-i trimisă telegrama?

— De la Berlin — răspunse curierul. Iertaţi-mă că am adus-o aici, dar e o telegramă urgentă şi am crezut...

— Nevasta lui locuieşte la Dresda — urmă contesa fără să asculte lămuririle curierului.

— Poate că... — începu Lütz. În balcon răsună o împuşcătură.

Toii se repeziră spre uşa care dădea în balcon.

Ewers zăcea pe jos, cu braţele larg desfăcute. O şuviţă subţire de sânge i se prelingea de pe tâmplă.

Cel dintâi îşi regăsi cumpătul Lütz. Aplecându-se asupra generalului, îi desfăcu degetele strânse pumn şi cu băgare de seamă luă telegrama.

Heinrich citi pe deasupra umărului său:

„Pleacă imediat la băi!” Telegrama nu era semnată.

Palid la faţă, Lütz se lăsă în genunchi şi-şi lipi urechea de pieptul şefului său. Inima generalului Ewers nu mai bătea.

— Ce poate să însemne asta? Şi Lemke îi aruncă lui Heinrich o privire iscoditoare.

— Deocamdată nu înseamnă decât un lucru: că suntem datori să ne aflăm la locurile noastre... Prin urmare...

Heinrich, se înclină în faţa Sofiei, care tremura ca frunza, cu mâinile încleştate în umărul lui Kubiss. Paul, tu rămâi lângă nevasta ta, linişteşte-o, noi plecăm...

— Să nu vă atingeţi de nimic până la sosirea medicului şi a şefului de stat-major — porunci Lemke. Mă întorc şi cu repede.

Ofiţerii ieşiră. Lemke coti spre serviciul SS, iar Heinrich şi cu Lütz merseră împreună mai departe.

— Ce zici de asta, Heinrich?

— Nu-i un semn bun. Mi se pare... Stai puţin! Dar încotro aleargă ofiţerul de serviciu al comandamentului?

Într-adevăr, ofiţerul de serviciu ieşise pe uşa comandamentului şi acum venea în goană spre ei, încheindu-şi cu mâinile tremurătoare tunica.

— Herr Hauptmann, Herr Hauptmann! Ofiţerul se opri, gâfâind. Buzele îi tremurau. Oberst Kunst s-a împuşcat adineauri în cabinetul său!

— Nu cumva a primit o telegramă de la Berlin? Îl întrebă Heinrich.

— Ba da, cu cinci minute înainte de a se împuşca.

— Prin care era sfătuit să plece la băi, nu?

— Da! Şi încă urgent!

— Telefonează imediat lui Lemke! E la birou. Până la venirea lui, să nu laşi pe nimeni în cabinet!

Ofiţerul de serviciu porni în fugă înapoi la comandament. Lütz şi Heinrich urcară încet în urma lui la etaj.

— Ei, dar acum ce mai spui?

— Nu mai înţeleg absolut nimic, am impresia că visez. Lütz părea descumpănit.

— Miroase a complot... Ia deschide aparatul de radio! Dar ca totdeauna la ora aceea, la radio se transmiteau numai marşuri.

— N-ar fi bine să raportezi la statul-major al grupării de nord? întrebă Heinrich.

Lütz se apropie de telefon şi se pregătea să ceară indicativele necesare, când în birou dădu buzna, gâfâind, Lemke.

— Unde-i Kunst?

— Am dat ordin să nu fie lăsat nimeni în cabinetul lui până la venirea dumitale.

— Ce să însemne toate astea?

— Întrebarea asta voiam să ţi-o pun dumitale.

Totul se lămuri abia spre seară, când un avion

special sosi de la Berlin. Un împuternicit al lui Himmler avea asupra lui un ordin prin care se dispunea arestarea lui Ewers şi a lui Kunst. Tot el avea însărcinarea să-i ducă pe cei doi arestaţi la cartierul general.

Generalul Ewers, comandantul diviziei, şi colonelul Kunst, şeful de stat-major, erau acuzaţi că au luat parte la un complot împotriva Führer-ului şi la un atentat la viaţa lui.

Într-adevăr, nemulţumirile împotriva Führer-ului, provocate de înfrângerea de pe malurile Volgăi, nemulţumiri care creşteau pe măsură ce armata germană suferea noi eşecuri, duseseră la un complot.

Conjuraţii aveau ca scop lichidarea Iui Hitler şi înlocuirea lui cu un om pe placul anglo-americanilor, pentru a putea încheia cu aceştia o pace separată, ceea ce ar fi îngăduit Germaniei să poarte războiul numai pe frontul de răsărit.

La şase iunie, anglo-americanii au debarcat pe ţărmul francez al Canalului Mânecii, deschizând cel de-al doilea front. Acest fapt a determinat pe conjuraţi să recurgă la măsuri decisive şi la 20 iulie 1944 s-a produs atentatul la viaţa lui Hitler.

Cu toate că bomba a explodat la ora şi în locul hotărât, ea n-a provocat Führer-ului decât o contuzie. Capii complotului au fost demascaţi numaidecât şi acum Himmler era nerăbdător să pună mâna cât mai repede pe toţi cei ce participaseră la acest complot,

precum şi pe complicii lor din înaltul comandament. Pe lista criminalilor, care număra aproape două mii de nume, figurau şi numele generalului Ewers şi al colonelului Kunst.

Atentatul la viaţa Führer-ului mări considerabil influenţa şi importanţa organelor represive, atât în armată cât şi în sânul populaţiei civile. Arestările continuau, fiecare ofiţer se simţea în nesiguranţă.

Iată de ce telegrama prin care baronul von Goldring era chemat să se prezinte de îndată la comandamentul grupării de nord, îl tulbură nu numai pe el, ci şi pe prietenii săi — pe Lütz şi Mattini. Printre generalii care erau torturaţi la Gestapo se afla şi Denuss, şi Gunder, iar Heinrich nu ascunsese prietenilor săi că, pe când se afla la Paris, fusese de două ori la Gunder acasă, din ordinul lui Ewers. Aşadar, se putea ca von Goldring să fi fost chemat la comandament pentru a da relaţii cu privire la legăturile lui Ewers cu alţi generali. Fireşte, un interogatoriu ca acesta nu putea duce la nimic bun.

Aflând de această telegramă, Lemke îi aruncă o privire bănuitoare lui Heinrich şi în ochii lui licăriră luminiţe răutăcioase. De-ar fi după el, n-ar mai sta pe gânduri şi l-ar aresta pe baronul ăsta înfumurat, chiar acum! Doar nu degeaba îl rugase tatăl lui adoptiv, aşa-zisul, să-l ţină sub observaţie. Însă Lemke nu se încumeta să facă un pas atât de grav. Să hotărască Berthold singur! Sau comandamentul. Lemke era sigur

că chemarea lui Goldring la comandament nu se va sfârşi cu bine.

Heinrich înţelesese pe deplin tâlcul privirii lui Lemke. Şi neliniştea lui crescu şi mai mult.

Ea nu scăzu nici după ce se prezentă la statul-major al grupării. Fără să i se dea vreo lămurire, i se spuse că trebuie să se prezinte la comandatura districtului.

„La comandatura districtului?!" Heinrich simţi cum i se strânge inima de îngrijorare. Deodată, îşi aduse aminte de micul browning ascuns sub manşetă. Numai de-ar avea timp să-l folosească! Dar poate că totul se va sfârşi ca şi atunci, în biroul lui Lemke? Înainte de toate, nici o umbră de tulburare în privire, în gesturi, în purtare. Bine că sediul comandaturii se afla la oarecare distanţă de comandament. Va avea vreme să chibzuiască totul în linişte şi să-şi stăpânească nervii.

Oberst von Kronne îl primi în cabinetul său luxos, de la terestrele căruia se deschidea o privelişte minunată spre munţi. Ridicându-se pe jumătate în fotoliu, colonelul dădu din cap cu destulă indiferenţă şi-l rugă să ia loc. Această nuanţare a superiorităţii sale, această accentuare a corectitudinii şi a rigidităţii ţinutei, îmbinate cu îndemânarea şi precizia tuturor gesturilor, erau bine cunoscute de Heinrich. El recunoscu numaidecât în acest colonel tânăr, cam de vreo treizeci şi cinci de ani, pe reprezentantul unei

vechi familii de iuncheri.

— Iată, stau şi admir priveliştea — zise von Kronne pe neaşteptate. Asta mă linişteşte şi-mi limpezeşte gândurile, ca şi când aş avea în faţa ochilor un tablou frumos.

— Herr Oberst, ar trebui să veniţi la noi la Castel la Fonte, să priviţi muntele Gran-Paradiso când apune soarele.

— O, văd că te pricepi la lucrurile astea îi zise Kronne, măsurându-l cu privirea din cap până în picioare. Ţi s-a spus de ce-ai fost chemat aici?

— Nu. Mi s-a dat numai ordin să mă prezint la dumneavoastră. N-am nici o idee pentru ce am fost chemat.

— Iată despre ce este vorba, Herr Hauptmann. După întâmplările de la Berlin de acum câteva zile, comandamentul a hotărât să introducă în Italia de Nord un regim aspru de ocupaţie, lăsând la o parte orice menajamente faţă de italieni. Una dintre măsuri este înfiinţarea de comandaturi militare, cărora le vor fi subordonate toate municipalităţile. Dumneata eşti numit la conducerea comandaturii raionului Castel la Fonte!

Heinrich simţi cum i se linişteşte inima dintr-o dată.

— Cred că-ţi dai seama, baroane, că această numire este o dovadă de mare încredere. Şi dumneata eşti dator s-o justifici, îndeplinind cu conştiinciozitate

sarcina ce ţi s-a dat şi slujind cu credinţă Führer-ului şi patriei. Ochii mari, de un cenuşiu-deschis ai lui Kronne, se uitau cu atenţie la Goldring.

— Haina de ofiţer pe care o port mă obligă să-mi îndeplinesc datoria cu conştiinciozitate în orice post m-aş afla. Dar preţuiesc în chip deosebit acest semn de mare încredere.

— Nădăjduim că aşa este! Cunoşti raionul ce ţi se încredinţează?

— Îndatoririle mele de ofiţer cu însărcinări speciale sunt destul de întinse şi am fost nevoit să vizitez aproape toate localităţile în care sunt cantonate subunităţile diviziei noastre. Aşa că îndrăznesc să afirm că-mi cunosc raionul.

— Cu atât mai bine. De azi înainte, eşti stăpânul deplin al acestui raion şi răspunzi de ordinea din cuprinsul lui. Trebuie să ţii seama că prin teritoriul raionului ce ţi se încredinţează trece o cale ferată şi o autostradă de mare importanţă pentru front. Afară de aceasta, în raionul dumitale se află un obiectiv militar de o însemnătate excepţională. Uzina este păzită de unităţi speciale de SS. Dar dumneata va trebui să stabileşti un contact foarte strâns cu comandanţii acestor unităţi. Ai la dispoziţie o companie de vânători de munte, comandantul căreia va fi ajutorul dumitale. O companie de „cămăşi negre”...

Heinrich se încruntă.

— Compania aceasta este alcătuită din soldaţi

bine verificaţi şi te poţi bizui pe ea. Afară de asta, îţi mai dau două plutoane de paraşutişti. Ştiu, forţele sunt cam insuficiente pentru un raion ca al dumitale, dar nu avem ce face... în cazuri extreme, poţi cere ajutor subunităţilor diviziei şi maiorului Stengel. Dar repet, numai în cazuri extreme. În raionul dumitale acţionează o brigadă de garibaldişti şi câteva mici detaşamente de alte culori politice. Îndreaptă-ţi eforturile în special asupra garibaldiştilor, ei prezintă cel mai mare pericol pentru noi. Lupta împotriva lor trebuie să fie necruţătoare şi continuă... Cred că am să te pot ajuta dându-ţi sfaturi şi îndrumări, dar să nu contezi pe un ajutor în oameni. Cam asta ar fi tot. Da, încă ceva. Trebuie să-ţi cauţi numaidecât un local frumos şi să-l mobilezi cât mai bine. Să nu priveşti aceasta ca o chestiune de mică importanţă. Cei ce ţi se vor adresa trebuie să se pătrundă de respect pentru noua stăpânire. Socotesc că e locul să-ţi amintesc cuvintele marelui Goethe: *„Orice înfăţişare decentă îşi are raţiunile ei interioare”.* Personalul ajutător trebuie să ţi-l alegi singur, dar bagă de seamă să nu se strecoare vreun agent garibaldist. Sunt foarte sigur că au să încerce. În curând am să vin la Castel la Fonte şi aş vrea ca până atunci lucrările de organizare să fie terminate... Ai vreo nedumerire?

— Deocamdată nu, dar sunt sigur că se vor ivi. V-aş cere îngăduinţa să mă adresez dumneavoastră ori de câte ori voi simţi nevoia.

— Poţi s-o faci oricând, dar evită convorbirile telefonice. Contactul personal e mult mai sigur.

Numirea aceasta a fost o surpriză plăcută pentru Heinrich. Ca şef al comandaturii, el avea răspunderea întregului raion, prin urmare şi a obiectivelor militare aflate în raza lui, ceea ce însemna că s-a mai apropiat cu un pas de uzina în jurul căreia îşi concentrase toate gândurile. Heinrich avea dreptate socotind că numirea nu se făcuse fără intervenţia viitorului său socru. Într-adevăr, Berthold ajunsese la concluzia că-i mai cuminte să-l ia pe Heinrich de la comandamentul unei divizii, în fruntea căreia fusese un general răzvrătit. E drept, Ewers murise, dar se prea poate ca în urma lui să fi rămas un mediu nesănătos.

Dar cel mai bucuros de schimbarea survenită a fost Mattini.

— E minunat! Exclamă el, când Heinrich îi povesti rezultatul călătoriei lui la comandamentul grupării. Sunt sigur că de azi înainte, în raionul nostru n-au să mai aibă loc represiuni în masă împotriva populaţiei lipsite de apărare, aşa cum au loc în toată Italia de nord.

Dar noua numire atrăgea noi complicaţii. Să ai răspunderea liniştii din raion, înseamnă să duci lupta cu cei care o tulburau... Iar din punctul de vedere al ocupanţilor, linişte însemna supunere necondiţionată hitleriştilor, care vedeau în fiecare italian un duşman potenţial.

Concepţia băştinaşilor despre linişte se deosebea atât de mult de aceea a ocupanţilor, că era imposibil să te împaci fără să ai dificultăţi.

Heinrich îşi dădea seama că dacă nu va stabili de la bun început un contact, fie şi tacit, cu populaţia locală, acest lucru va duce neîntârziat la tot felul de complicaţii între el şi locuitorii raionului în subordine.

A doua zi dimineaţa, când Lidia veni să deretice prin odăi, Heinrich îi puse o întrebare neaşteptată:

— Cunoşti bine limba germană?

— Franceza o ştiu mai bine.

— Dar mă înţelegi când vorbesc nemţeşte cu dumneata?

— Înţeleg tot, dar îmi vine greu să vorbesc.

— Nu-i nimic. Ai să înveţi. Ce-ai zice dacă ţi-aş propune să treci în alt serviciu?

— Nu pricep... La ce serviciu?

— În Castel la Fonte ia fiinţă o comandatură militară, şi eu am fost numit şeful ei. Eu nu prea cunosc limba italiană, iar la comandatură este un post de tălmaci pe care aş vrea să-l ocupi dumneata.

Propunerea era neaşteptată şi fata stătu la îndoială.

— Se poate să vă dau mâine răspunsul? Nu mă pot hotărî dintr-o dată. Trebuie să mă gândesc...

Heinrich se aştepta la aceasta. Ştia bine că Lidia are nevoie de timp, dar nu ca să se gândească, mai curând ca să se sfătuiască. El n-o zori cu răspunsul,

primi cu plăcere s-aştepte o zi-două.

Grija pentru viitor îi absorbea cu totul pe Kubiss. Era foarte mulţumit de apartamentul lor simpatic, compus din şase camere frumos mobilate, de prânzurile şi de cinele pe care i le pregătea tânăra lui nevastă. Cu atât mai mult că nu-l costa nimic. Toate cheltuielile gospodăriei le luase Lerro asupra sa, încât Kubiss rămânea cu solda aproape întreagă. Totuşi, nu se simţea liniştit şi viitorul nu i se mai părea atât de trandafiriu ca înainte.

Heinrich nu greşise apreciind zestrea Sofiei la două sute cincizeci de mii de mărci. Dar abia mai târziu îşi dădu seama Kubiss că preţul oilor era atât de mare numai pentru că, fiind vreme de război, costul tuturor produselor alimentare, mai ales al cărnii, era foarte urcat. Acum cunoştea preţurile de dinainte de război la lână şi ajunsese la concluzia că în timp de pace, valoarea zestrei nevestei lui va scădea la o treime. Faptul acesta îl tulburase şi-l zguduise atât de mult, încât se hotărâse să ceară sfatul lui Heinrich dacă n-ar fi bine să lichideze ferma fără întârziere.

— Te rog să mă înţelegi, Heinrich, că viitorul mă îngrijorează foarte mult. Deocamdată, adică atâta vreme cât trăieşte socru-meu, totul e în regulă: el câştigă bine şi nu se uită la banii pe care-i cheltuieşte în casă. Dar nu uita că nu mai e tânăr şi că mereu e bolnav. N-ar fi exclus ca în curând să ajung stăpânul deplin al averii, ceea ce mi-ar înrăutăţi situaţia în loc s-

o îmbunătăţească.

Chiar şi felul de a discuta al lui Kubiss se schimbase, acum fiecare cuvânt avea greutatea omului prevăzător.

— Dar ştii că şi eu m-am gândit la asta? îi mărturisi Heinrich.

— Asta-i frumos din partea dumitale!

— Oricum, sunt şi eu puţin vinovat de faptul că ţi-ai schimbat situaţia familială şi am faţă de dumneata... cum să-ţi spun... o răspundere morală, ca să zic aşa... S-ar putea să ai dreptate să fii îngrijorat pentru viitor...

— Dar dacă aş vinde acum toată averea imobilă şi aş plasa banii în vreo întreprindere avantajoasă? Sau i-aş transforma în obiecte de valoare?

— Ce să-ţi spun... trebuie să fii foarte priceput în asemenea afaceri ca să nu greşeşti.

— Când se va sfârşi războiul, aş putea deschide împreună cu Lerro...

— Stai o clipă, am să te întrerup! Aş vrea să-ţi pun o întrebare. Ca unui vechi şi versat gestapovist, nu ca ginerelui lui Alfredo Lerro. Ce crezi că se va întâmpla cu socrul dumitale la sfârşitul războiului, dacă Germania, ferească Dumnezeu, îl pierde?

— L-a şi pierdut... Totuşi nu înţeleg întrebarea.

— Nu trebuie să fii prea perspicace ca să pricepi. Alfredo Lerro nu lucrează la o fabrică de

umbrele sau de jucării pentru copii!

— El a inventat...

— Nu! Nu! Nu vreau să ştiu secrete pe care n-am dreptul să le cunosc... Dar faptul că-i atât de păzit şi că i se acordă atâta atenţie, mă îndreptăţeşte să cred că activitatea lui Alfredo Lerro este în legătură cu noua armă despre care se scrie atât de mult...

— Ai ghicit!

— Ascultă, Paul! Nu mă pune într-o situaţie idioată. Prefer să mă ţin cât mai departe de secretele de stat şi de aceea n-am auzit ce-ai zis. Am şi uitat! Vroiam să-ţi spun numai ceea ce îmi dictează logica, adică prezumţiile mele...

— Iartă-mă! Iacă. Am să tac ca un peşte.

— Te întreb, ce-ai face dumneata, ca ofiţer de Gestapo, dacă ai şti că Germania a pierdut războiul şi că toate realizările tehnice de război germane ar fi în pericol să cadă în mâinile duşmanilor, în mâinile învingătorilor?

— Eu?... Aş distruge tot ce-i mai important, în sfârşit, aş lua măsuri să nu cadă nimic în mâinile vrăjmaşilor.

— Foarte logic! Aşa ar proceda orice gestapovist inteligent. Dar ce-ai face cu autorul unei invenţii de o importanţă atât de covârşitoare? Al unei invenţii tehnice militare?... Inventatorul acesta astăzi e în slujba Führer-ului. Dar mâine s-ar putea lăsa ispitit de dolari, de lire sterline, sau chiar de ruble ruseşti?

Ce-ai face dumneata, ca ofiţer de Gestapo, cu inventatorul?

Încet, fără să-şi ia privirea de la Heinrich, Paul Kubiss se trase cu tot trupul înainte.

— Eşti sigur că...

— Presupunerea nu-i o certitudine totală... Noi nu facem altceva decât să ne dăm unul altuia o lecţie de judecată logică. Nimic mai mult. Dar mai bine să lăsăm dracului discuţia asta, văd că te-a tulburat. Hai să vorbim de altceva.

— O nu, nu! E tocmai discuţia care... dacă ai început-o, du-o până la capăt... Ei, ce mă sfătuieşti să fac?

— E greu să dai sfaturi în asemenea cazuri, Paul. Fiecare face cum crede.

— Bine, dar ce-ai face dumneata în locul meu?

— Eu aş... Stai să mă gândesc! Heinrich se plimbă de câteva ori prin odaie. M-aş pregăti pentru cazul cel mai rău

— Şi anume?..

— Invenţia genială a lui Alfredo Lerro nu trebuie pierdută pentru ştiinţă. Dumneata răspunzi pentru ea în faţa generaţiilor viitoare şi eşti dator ca în caz când Lerro ar fi ucis sau ar muri de vreo boală, să-i păstrezi invenţia.

— Dar eu mă pricep la tehnică tot atât cât şi la filatelie, lua-o-ar naiba!

— Ştiu că habar n-ai de tehnică, dar asta nu-i

mare nenorocire. Doar socrul dumitale nu-şi păstrează invenţiile în cap. Sunt formule, schiţe...

— El nu le încredinţează nimănui...

— Foarte bine face! Însă se pot lua fotocopii după ele, fără ştirea lui. În numele generaţiilor viitoare!... Să presupunem că uzina şi schiţele nu vor putea să fie distruse la timp... şi vor cădea în mâinile duşmanului... Atunci, drept compensaţie pentru grija pe care ai avut-o de a păstra această invenţie importantă, ai putea vinde fotocopiile unui alt stat. Şi nu pentru o nimica. În acest caz, sunt sigur că nu te-ai mai sinchisi de preţul lânii şi al cărnii, care-i un fleac în raport cu ceea ce ai încasa! Unde mai pui că ţi s-ar ierta şi faptul c-ai făcut parte din Gestapo. Ar închide ochii, pur şi simplu.

Heinrich tăcu, îşi turnă în pahar apă din garafă şi în timp ce o sorbea cu înghiţituri mici, urmărea într-ascuns pe Kubiss, care stătea concentrat, chibzuind ceva.

Cine ar fi putut ghici ce gânduri roiau în capul lui Paul Kubiss? Doar omul acesta se transformase de atâtea ori! Semidoctul padre devenise informator, ca în cele din urmă să piardă orice atracţie şi pentru această profesie. După aceea, fusese stăpânit de dorinţa de a duce o viaţă tihnită, dacă nu de burghez, cel puţin de rentier. Cine ştie, poate că acum sufletul lui se transforma pentru a patra oară.

9. LEMKE ÎNCEPE A AVEA BĂNUIELI

Cu toate că Lemke a fost cel dintâi care a venit să-l felicite pe Goldring în cabinetul lui splendid mobilat de la comandatura raionului Castel la Fonte, totuşi pe nimeni nu enerva mai mult numirea acestuia în noul post ca pe şeful serviciului SS.

Şi cu drept cuvânt. Comandantul diviziei care a luat locul lui Ewers declarase că va muta comandamentul la Parma, iar în Castel la Fonte vor rămâne spitalul, depozitele şi serviciul SS. Prin urmare, stăpân deplin al raionului devenea şeful comandaturii, care avea la dispoziţie aproape un batalion, pe când Lemke n-avea nici măcar o companie. Faptul acesta punea pe şeful serviciului SS în totală dependenţă de şeful comandaturii: cu el va trebui să-şi coordoneze planurile şi lui va trebui să i se adreseze pentru ajutor, în caz că ar întreprinde vreo acţiune. Să depindă de Goldring, el, care-i mai mare în grad, care la activul său are o experienţă atât de bogată, pe deasupra şi mult mai în vârstă!

Lui Lemke îi venea foarte greu să se împace cu situaţia aceasta şi pentru că se obişnuise de-a lungul

carierei sale la Gestapo să privească de sus, cu un dispreţ rău ascuns, pe oamenii care nu făceau parte din departamentul său, împărţindu-i în două categorii bine distincte. De o parte erau cei osândiţi, de cealaltă — cei aflaţi sub anchetă. În categoria întâi intrau toţi aceia care nimereau la Gestapo, indiferent dacă erau sau nu vinovaţi. Iar în categoria a doua — cei care mai erau încă în libertate. După atentatul la viaţa Führer-ului, Lemke inclusese în ultima categorie şi pe toţi militarii, fără deosebire de grad şi de funcţie.

Goldring îi stârnea sentimente contradictorii. Pe de o parte, îl socotea un om cu desăvârşire loial — doar era fiul adoptiv al lui Berthold, faţă de care şeful serviciului SS avea o veneraţie aproape mai mare decât pentru Dumnezeu, întrucât Dumnezeu nu poartă epoleţi de general. Pe de altă parte, îl socotea liberal, lucru inadmisibil. E de ajuns să te gândeşti la relaţiile lui! E prieten cu Mattini, un individ nesigur, pe care a fost nevoit să-l pună sub observaţie. Este în cele mai strânse raporturi de prietenie cu Hauptmann Lütz, un om suspect; orice s-ar spune, fiind adjutantul răposatului Ewers, nu se putea să nu ştie de acţiunile conspirative ale acestuia! Apoi în capul lui nu intră de loc cum poate un baron, şi încă viitorul ginere, al lui Berthold , să se poarte ca de la egal la egal cu ordonanţa sa, şi ăsta un individ foarte dubios! Pe vremuri, după cum s-a putut dovedi, Kurt Schmidt refuzase să intre în, „Hitlerjugend”. În sfârşit, de ce

Goldring, atât de prietenos cu toată lumea, dispreţuieşte toate încercările lui Lemke de a lega cu el raporturi de prietenie?

În dulapul de fier al predecesorului său, şeful serviciului SS găsise copiile scrisorilor pe care Müller le trimisese pe vremuri lui Berthold. Din ele, Lemke aflase de idila lui von Goldring cu o oarecare Monica Tarval, bănuită că ar fi făcut parte din mişcarea de rezistenţă. Toate acestea nu-ţi dau de gândit? Şi, în general, de ce de numele lui Goldring sunt legale câteva întâmplări destul de ciudate? Adeseori, seara, după întrevederea obişnuită cu şeful comandaturii care, în treacăt fie zis, îl scotea totdeauna din sărite, Lemke se încuia în cabinetul său şi, pentru cine ştie a câta oară, scotea din dulap dosarul întocmit încă de Müller, în care se păstrau toate documentele referitoare la Heinrich von Goldring. Apoi lua câte unul din documente şi-l citea îndelung şi prezumţios, străduindu-se să se dumirească de ce lucrurile s-au petrecut aşa şi nu altfel. De pildă, de ce scrisoarea lui Levêque cu privire la cei doi ofiţeri ucişi in apropiere de Saint-Rémy, a ajuns în mâinile lui Heinrich şi nu în ale unui ofiţer de la SS? Doar Levêque îşi oferea serviciile Gestapoului, iar un om care vrea să devină agentul acestui serviciu ştie să deosebească, fără îndoială, uniforma unui ofiţer de SS de cea a unui ofiţer de front! De ce în dosarul unui oarecare Basel (fusese arestat chiar de Goldring, sub învinuirea de atentat) nu

se află procesul-verbal al interogatoriului ce i s-a luat, ci există doar data şi menţiunea: „a fost lichidat”?

De teama lui Berthold, Lemke nu îndrăznea să-şi arate îndoielile nici măcar şefilor săi direcţi, din care pricină, ura lui faţă de Goldring creştea neîncetat. Faptul că era legat de mâini şi de picioare îl înfurie la culme.

Iată, şi astăzi a trebuit să-şi calce pe inimă şi să cedeze în faţa acestui baron înfumurat. Lemke primise ordin să expedieze fără întârziere în Germania pe toţi foştii soldaţi ai armatei italiene care n-au intrat în detaşamentele de voluntari, deoarece linia frontului din Italia avansase mult spre nord. Operaţia trebuia efectuata în taină şi într-o singură-noapte, ca să nu afle populaţia şi mai ales partizanii. Bineînţeles, problema pazei soldaţilor italieni era deosebit de acută, având în vedere proporţiile operaţiei. Lemke se adresase lui Goldring. cerându-i să-i pună la dispoziţie toate forţele militare de care dispunea. Dar baronul îl refuzase — îi dăduse numai compania de „cămăşi negre”.

— Şi eu am de efectuat o operaţie complicată — îi explicase el.

Lemke îşi aduse aminte cu indignare de tonul ofensator şi inadmisibil cu care s-a purtat această discuţie. Nu, va trebui să se adreseze direct lui Berthold... Dar poate că n-ar strica să mai încerce o dată să se înţeleagă cu Goldring, să-i vorbească deschis, hotărât.

Lemke se apropie de telefonul legat prin fir direct cu cel al comandaturii.

— Hauptmann von Goldring e la signor Lerro — îi răspunse interpreta.

Lemke trânti cu ciudă receptorul şi apăsă pe butonul soneriei.

— Până deseară să am toate informaţiile cu privire la italienii care lucrează la comandatura, şi în special asupra interpretei. Mai înainte era cameristă la contele Ramoni.

Şi prietenia lui Goldring cu bătrânul Lerro îl enerva pe Lemke. După nuntă, care se sfârşise atât de tragic, Lemke mai fusese de două ori în vizită la inginer, dar de fiecare dată a fost primit cu oarecare răceală. La drept vorbind, el nu căuta să se apropie de Alfredo Lerro din vreun interes personal, ci numai pentru a se conforma unui ordin special, păstrat în dulapul de fier al şefului de Gestapo, prin care i se atrăgea atenţia că inginerul să fie ocrotit de orice neplăceri şi să nu fie tulburat în nici un fel. Ordinul era de la cartierul general — prin urmare, inginerul era o persoană importantă. Şi această persoană importantă nici măcar n-a catadicsit să vină să-i dea bună ziua, când s-a dus să-i facă cea de-a doua vizită, trebuind să se mulţumească să stea în salon, în tovărăşia lui Kubiss şi a nevesti-si. Pe când pentru Goldring, uşa casei lui Lerro e totdeauna deschisă, aproape nu-i seară să nu se ducă acolo. Ce rost are o prietenie atât de strânsă între

un ofiţer tânăr şi un inginer bătrân?

Lemke telefonă la locuinţa lui Lerro şi rugă să fie chemat la aparat baronul von Goldring.

— Ce s-a întâmplat? Glasul şefului comandaturii părea alarmat.

— Nimic deosebit. Vroiam să te văd chiar astăzi, într-o chestiune foarte urgentă.

— Peste o jumătate de oră am să fiu la comandatură! zise el scurt.

„Nici nu a întrebat măcar dacă pot să mă duc la ora asta la dânsul!” se înfurie maiorul.

Dar împrejurările îl obligau să înghită ofensa. Exact peste o jumătate de oră, se găsea la comandatură.

Fără să dea bună ziua personalului, Lemke traversă cancelaria şi smuci uşa sălii de primire, prin care se ajungea în biroul lui von Goldring. Dar uşa era încuiată.

— O clipă, imediat! Apoi se auzi cum se întoarse cheia în broască, şi dându-se la o parte, îl lăsă pe Lemke să intre în cameră. Acesta trecu pe lângă dânsa ca pe lângă un loc pustiu.

Între timp, Goldring venise de la Lerro şi în aşteptarea maiorului, frunzărea ziarele.

— Da ştii că trupele noastre îi freacă bine pe anglo-americani în Ardeni! spuse Heinrich în loc de bună ziua. Ai citit ziarele de azi?

— N-am avut timp. Sunt prea ocupat.

— Noutăţi de soiul acesta e păcat să fie trecute cu vederea. Ele trebuie citite înainte de orice. Pentru că te reconfortează. Cu atât mai mult, că în ultima vreme n-am prea fost răsfăţaţi cu veşti plăcute.

— Cred că V-2 al nostru va forţa pe englezi să încheie o pace separată... Dar eu am venit să vorbesc de evenimente mult mai apropiate, decât luptele din Ardeni.

— Păi ce evenimente mai apropiate ar putea interesa pe un ofiţer, dacă nu cele de pe front?

— Ăsta-i un joc de cuvinte, Goldring!

— Von Goldring — îl corectă el.

— Von Goldring, dacă vrei... Trebuie să ştii că am venit la dumneata nu ca să mă cert, ci ca să ne înţelegem ca doi camarazi.

— Te ascult, Herr Lemke.

— Baroane, am ajuns la convingerea că raporturile dintre noi sunt de aşa natură, încât aduc prejudicii serviciului.

— Pe al meu nu-l prejudiciază!

— Pe al meu însă foarte mult. Mă adresez sentimentului dumitale de răspundere faţă de Vaterland şi de Führer. Trecem prin vremuri mult prea grele, ca să...

— Nu s-ar putea fără predică, Herr Lemke? Eu socotesc că eşti un foarte bun ofiţer de Gestapo, dar ca predicator nu faci două parale.

Ofensat, Lemke îşi muşcă buza.

— Herr von Goldring, pentru ultima oară te sfătuiesc să-ţi vii în fire. Fac ultima încercare să mă înţeleg cu dumneata. Dacă discuţia noastră de acum nu va da nici un rezultat, un rezultat pozitiv, se înţelege, voi fi nevoit să mă plâng şefilor mei împotriva dumitale. Te avertizez cinstit.

— Este dreptul şi obligaţia dumitale. Totuşi, aş vrea să ştiu: ce vrei de la mine?

— O coordonare în munca noastră.

— Şi eu vreau acest lucru!

— N-am observat până acum. Ostilitatea dumitale faţă de mine, deşi nu ştiu ce anume a provocat-o...

— Nu ştii? Nu fă pe mieluşelul!

— Mă surprinde tonul şi aluziile dumitale echivoce. N-ai vrea să mă lămureşti, să ştiu şi eu despre ce e vorba?

— Cum să nu, chiar cu dovezi concrete. Şi zicând acestea, Heinrich scoase din buzunar o scrisoare primită de la Lorrchen cu o săptămână înainte şi începu s-o citească cu glas tare: *„Să nu mă spui tatii, dar am citit în ascuns scrisoarea pe care a trimis-o mamei. Nu ţi-aş fi mărturisit nimic, dacă n-aş fi atât de tulburată. Contesa aceea Maria-Luisa, în castelul căreia stai, începe să mă neliniştească. I s-a scris tatii că e tânăra şi frumoasă şi că ai fost văzut plimbându-te cu ea. Se vede că din pricina ei îţi amâni mereu venirea...“.* Aş vrea să ştiu, Lemke, cât de

recunoscător mi-ai fi dacă aş trimite o scrisoare asemănătoare nevestei dumitale? Lemke se înroşi.

— Am scris generalului Berthold, nu logodnicei dumitale.

— Socoteşti că gestul acesta e demn de un ofiţer?

— Generalul Berthold mi-a dat în sarcină grija asta.

— Prin urmare, dumneata socoteşti că a scrie denunţuri... Cred că eşti de acord că nu poate fi numit altfel decât denunţ! Doar dumneata cunoşti raporturile dintre contesă şi Stengel... Şi cum spuneam, a scrie denunţuri...

— Se vede că Herr General m-a înţeles greşit... a interpretat în felul lui vreun cuvânt confuz... Şi dacă informaţia mea a dus la astfel de neînţelegeri, îţi dau cuvântul meu de ofiţer că de azi înainte n-am să mai spun o vorbă cu privire la dumneata...

— Mă bizui pe cuvântul dumitale de onoare. Eu n-am ce ascunde, dar socotesc că o jignire a demnităţii mele să fiu urmărit pas cu pas.

— Te înţeleg şi repet...

— Bine, să zicem că în privinţa asta ne-am înţeles. Acum să trecem la altceva... În fond, ce vrei de la mine?

— Vreau o deplină coordonare a tuturor acţiunilor noastre şi să ne ajutăm reciproc.

— Şi mai precis?

— La noapte, trebuie să expediez la Ivreia un batalion de foşti soldaţi italieni.

— Când anume?

— La ora douăzeci şi două şi treizeci de minute.

— Şi de ce anume ai nevoie?

— Vreau să-mi dai, pe lângă compania de „cămăşi negre” pe care mi-ai făgăduit-o şi un pluton de soldaţi germani.

— Îţi dau paraşutiştii.

— N-am încredere în balerinele astea!

— Atunci, îţi dau un pluton de vânători germani.

— Spui drept, baroane? Îţi mulţumesc! Cred că acesta e începutul noilor noastre relaţii şi că în curând o să-ţi schimbi părerea despre mine.

— De-ai şti cât îmi erai de simpatic! Şi dacă pisica neagră a trecut printre noi, apoi numai scrisorile dumitale către tatăl meu, sau socru-meu, cum vrei să-i zici, sunt de vină! Te avertizez dinainte: nu admit să fiu urmărit!

— Îţi făgăduiesc că n-o să mai fii...

— Dacă-i aşa, atunci fii sigur că între noi va sălăşlui pacea şi bună învoire!

— Sunt fericit, baroane, că am avut ideea să încep această discuţie şi că am putut ajunge la o înţelegere.

Lemke strânse cu putere mâna lui Heinrich.

— Îţi trimit îndată pe comandanţii unităţilor, ca să se pună la dispoziţia dumitale.

— Dar să nu le sufli o vorbă despre misiunea ce li se va da. Ei nu trebuie să ştie nimic de operaţie înainte de începerea ci.

— Am înţeles.

— Ia spune-mi, dumneata n-ai vrea să iei parte la plimbarea asta până la Ivreia?

— Nu-i în raionul meu şi apoi sunt ocupat astă-seară. De la comandatură, Heinrich se duse de-a dreptul la Lerro, fără să mai treacă pe acasă, ca să reia discuţia întreruptă de Lemke.

— Ascultă, Kurt — îl preveni el pe drum — am făgăduit lui signor Lerro să dorm la el astă-seară, nu prea se simte bine. Dar s-ar putea ca peste noapte să mă caute cineva la telefon, de aceea, culcă-te în birou. Dacă Lemke îmi telefonează din Ivreia, spune-i unde sunt.

— Cum, Herr Maior Lemke e la Ivreia? L-am văzut...

— Urmează să escorteze până acolo pe soldaţii italieni care au fost ţinuţi în cazărmi.

— Dar n-au să fugă?

— Pe lângă SS-iştii lui, Lemke mi-a cerut o companie de „cămăşi negre” şi un pluton de soldaţi germani — Goldring întoarse capul ca să-şi ascundă zâmbetul. Ca din simplă curiozitate, Kurt îi mai puse câteva întrebări cu privire la soldaţii italieni, şi

Heinrich înţelese că o face din îndemnul Lidiei.

Alfredo Lerro simula de o săptămână că-i bolnav. Uitându-şi prudenţa obişnuită, în ultima vreme rămânea tot mai des acasă, pretextând că suferă de inimă.

— Am ajuns la capătul puterilor, sunt atât de extenuat, că într-o zi am să cad din picioare, ca un cal aprins, şi n-am să mă mai scol — se plângea el lui Heinrich.

Dar bătrânul mai mult se prefăcea. El ascundea şi de fată, şi de ginere pricina adevărată care-l îndemna să recurgă la astfel de şiretlicuri. Poate pentru întâia oară de când se ştia, Alfredo Lerro se gândea la viaţă şi nu la formule.

Încă mai zilele trecute, bătrânul inventator demonstra lui Heinrich că ştiinţa este şi va fi totdeauna deasupra politicii, deasupra vieţii, că oamenii de ştiinţă, ca şi artiştii, trebuie să rămână în turnul lor de fildeş, pentru ca nimic să nu tulbure avântul fanteziei lor. Chiar şi uzina la care lucra, Lerro o considera că un fel de turn de fildeş. La adăpostul zidurilor ei puternice, se simţea apărat de invazia lucrurilor mărunte, de toate zilele, care de obicei împiedică zborul ideilor înălţătoare.

Şi iată că în turnul acesta au apărut crăpături şi zidurile lui masive au început să se clatine.

Astăzi, înainte de a telefona Lemke, Lerro

începuse să aducă vorba pe departe despre problema care-l tulbură, dar Heinrich fusese chemat şi bătrânul inginer rămăsese iarăşi singur cu gândurile lui.

Se apucă să studieze lucrările aduse de la uzină. Dar le strânse. Astăzi nu era în stare să facă nimic. Se hotărî să verifice toate calculele a doua zi, cu mintea odihnită.

Înainte vreme, asemenea documente nu rămâneau niciodată acasă la Lerro, nici chiar când era bolnav. Cu o scrupulozitate neînduplecată, Stengel le lua seara şi le încuia într-un seif special, la uzină. Dar Kubiss făcuse o concesie socrului său. Bineînţeles, călăuzit de propriile lui interese. Nădăjduia că într-o bună zi va izbuti să pună mâna pe calculele şi desenele de care avea nevoie. E drept, nu se pricepe câtuşi de puţin în tehnică şi mai ales în radio-tehnică, şi nici nu are cunoştinţe în domeniul matematicilor superioare. Dar Paul Kubiss se bizuia pe inspiraţie, care o să-l ajute să fotografieze numai ceea ce trebuie şi să lase la o parte ceea ce nu-l interesează. Fireşte, se bizuia şi pe Goldring, care fiind cult, va şti, fără îndoială, să se descurce. Se înţelege, Kubiss n-o să lase documentele din mână — Nu-i el chiar atât de prost! — O să i le arate lui Goldring numai ca să-i ceară sfatul...

După măritişul fetei, Lerro îşi rezervase tot parterul, dar de fapt îşi petrecea viaţa în birou şi apărea în sufragerie sau în salon numai când coborau tinerii căsătoriţi sau când veneau oaspeţi. În celelalte

camere ale parterului se instalase garda şi stăteau slugile.

Astăzi, Lerro se simţea mai singuratic ca niciodată în biroul său. Ce i-a venit lui Lemke să telefoneze? E drept, Goldring a făgăduit că se întoarce. Dar s-ar părea ca şi venit! Chiar aşa!

— Sper că ţi-ai terminat toate treburile? se interesă Lerro.

— Pentru astăzi, toate. Aş putea chiar să rămân peste noapte la dumneavoastră.

— Minunat! Se bucură Lerro. Îndată o să luăm cina şi, ca să dormim mai bine, o să deşertăm şi o sticluţă de vin.

— O, eu dorm tun, totdeauna.

— De. Tinereţe, tinereţe! Iată, eu n-am somn!

— Cred că sunteţi surmenat. Ca să reveniţi la normal, ar trebui să luaţi un somnifer.

— Nu-i vorba de somnifer. Gândurile mă copleşesc şi nu mă lasă să dorm.

— Gânduri aşa de neliniştitoare?

Lerro nu răspunse îndată. Trase câteva fumuri, privind îngândurat într-un colţ al odăii, ca şi când ar fi chibzuit dacă-i bine să continue discuţia. Dar simţea o nevoie atât de mare de a-şi deschide sufletul, de a cere cuiva un sfat, că nu se mai putu stăpâni.

— Cunoşti hotărârile conferinţei de la Ialta? întrebă el, uitându-se cu încordare la Heinrich.

— Le-am citit, dar nu mai ţin minte

amănuntele.

— Totuşi, nu se putea să nu reţii punctele în care e vorba de pedepsirea aşa-zişilor criminali de război?

— Cred că asta-i o simplă declaraţie. Războiul e război şi istoria nu cunoaşte exemple...

— Aşa-i, aşa-i, ei n-au dreptul să judece cine-i vinovat şi cine nu.

— Vorbiţi aşa ca şi când hotărârile acestei faimoase conferinţe v-ar putea atinge şi pe dumneavoastră.

— Când vor deveni eficiente, mă vor atinge şi pe mine. Oricât de absurd şi de ciudat ar părea... Adică, s-ar putea să nu pară chiar atât de absurd... dacă priveşti chestiunea din alt punct de vedere.

— Nu înţeleg nimic, absolut nimic!

Lerro căzu pe gânduri, iar când reîncepu vorba, în glasul lui se simţeau accente de şovăială.

— Vezi, dumneata, baroane, discreţia dumitale... da, discreţia dumitale mi-a îngăduit să nu aduc niciodată vorba în discuţiile noastre despre munca mea de la uzină, şi de aceea...

— Asta nu-i discreţie, signor Lerro, ci o regulă de conduită; nu vreau să aflu lucruri care nu mă privesc.

— Da, dar mă privesc pe mine! Şi trebuie să-ţi dau oarecare explicaţii, altfel - n-ai să mă înţelegi. Nădăjduiesc că discuţia asta rămâne între noi, aşa că...

— Vă ascult, signor Lerro.

— Am să încep de la... adică nu... Mai bine spune-mi, ai citit comunicatul de ieri cu privire la bombardarea Angliei cu proiectile zburătoare?

— Se înţelege!

— Ai băgat de seamă câte victime a făcut?

— Era greu să nu bag de seamă. Nici un bombardament de până acum n-a avut un asemenea rezultat.

— Ei bine, eu sunt vinovat de acest masacru! Eu i-am ucis!

— Signor Lerro, sunteţi bolnav, obosit, surescitat. Sunt sigur că exageraţi. Vă rog, să lăsăm pe mâine toate astea...

— Nu, nu, sunt perfect sănătos, Iată, de câteva zile mă prefac bolnav... Da, mă prefac! Ca să nu mă duc la uzină!

— Signor Lerro!

— Repet, sunt perfect sănătos şi cu mintea întreagă. Atât de întreagă, încât am fost capabil să născocesc un aparat cu ajutorul căruia se pot dirija prin radio proiectilele zburătoare.

— Dumneavoastră? Signor Alfredo Lerro?

— Uite, vezi? Ţi se pare neverosimil, te-ai speriat... Mie însă nu mi-a fost frică. Până acum, niciodată nu mi-a fost frică! Dacă vrei să ştii, mă întreb şi eu de ce nu m-am temut! Mai întâi, şi sunt sigur de asta, pentru că mă interesa ideea în sine... Niciodată nu

mi-am pus întrebarea ce întrebuinţare practică se va da invenţiei mele. Ştiam că lucrez la o uzină de război, ştiam că datorită dispozitivului meu proiectilele zburătoare se vor îndrepta acolo unde va voi omul. N-am ajuns încă la precizia ca proiectilul să nimerească un anumit obiectiv, dar poate fi dirijat asupra unei anumite localităţi. Toate acestea le ştiam. Dar le ştiam, cum să spun, teoretic. Eu le-am pus la dispoziţie creierul meu, restul îi privea pe ei. Mi-era indiferent cine va folosi arma aceasta şi împotriva cui... Dar nu numai din cauza asta nu mi-a fost frică şi nu-mi păsa de nimic. Eram sigur că n-am să dau socoteală nimănui! Iată motivul principal, care mă făcea să fiu liniştit. Iar acum, când văd că zidul în spatele căruia mă ascundeam începe să se năruiască, când îmi dau seama că am să răspund la fel cu ceilalţi... poate chiar şi mai mult, fără îndoială că mult mai mult, doar ei n-aveau decât mâinile, iar eu le-am dat materia mea cenuşie, ei bine, acum mi-e frică!

— Şi pe bună dreptate, signor Lerro — nu se putu stăpâni Heinrich.

— O, dacă crezi aşa, atunci... ce mă sfătuieşti să fac?

— După mine, n-aveţi decât o ieşire. Heinrich tăcu. Privea cu atenţie în ochii lui Lerro.

— Şi anume?

— Războiul se apropie de sfârşit, fiecare zi e preţioasă... Lerro dădu din cap în tăcere.

— Dumneavoastră trebuie să vă refugiaţi într-o ţară neutră, în Elveţia, să zicem, şi să publicaţi în presă un protest. Să pretindeţi că aţi fost forţat să lucraţi. Să protestaţi împotriva faptului că invenţia dumneavoastră este folosită pentru distrugerea oraşelor şi satelor şi uciderea oamenilor paşnici. Dacă veţi publica protestul imediat, veţi fi crezut.

— Ai dreptate!

— Dar va trebui să aveţi cu dumneavoastră desenele, formulele, în sfârşit tot ce-i în legătură cu invenţia. Bănuiesc că-i foarte greu să puneţi mâna pe aceste documente. Fără îndoială, sunt păstrate la uzină, totuşi...

— Eu am fotocopiile lor…

— Şi nu vă temeţi să le ţineţi acasă?

— Sunt foarte bine ascunse. Când ai aşa de multe cărţi, nu-i chiar aşa de greu... Nici dracul n-ar ghici unde le ţiu, dacă nu i-aş spune!

— Atunci, de ce să mai staţi pe gânduri, de ce să mai şovăiţi! Şi apoi, la drept vorbind, nu salvaţi numai viaţa dumneavoastră, ci şi a sute de mii de oameni nevinovaţi. Şi ei vor şti să aprecieze aceasta.

— Dar cum, cum să fac? Doar ştii şi dumneata cât sunt de supravegheat.

— Vă făgăduiesc să chibzuiesc un plan şi până în câteva zile să dau răspunsul. Şi bineînţeles, am să vă ajut pe cât îmi va sta în putinţă.

— Ştiu că ai un suflet nobil! Cred că după

atâtea zile, am să dorm şi eu, în sfârşit, un somn liniştit.

Lui Heinrich i se pregăti patul în camera vecină cu biroul. Multă vreme se perpeli el fără să închidă ochii, tulburat de gândul că se apropie de ţintă. Chiar şi în somn continua să facă planuri, să caute cel mai nimerit mijloc ca să pună mâna pe documente.

Pe la ora trei, Kubiss, îmbrăcat numai pe jumătate, îl trezi.

— A telefonat Kurt adineauri şi a spus că a sosit un curier din partea lui Lemke.

— Unde-i?

— Îl aduce Kurt îndată cu maşina. Heinrich începu să se îmbrace repede.

— Desenele sunt în bibliotecă, caută-le printre cărţi! Sunt în fotocopii. S-ar putea să fie chiar ceea ce-ţi trebuie. Să mi le arăţi, să le verificăm împreună ca să ne convingem dacă ele sunt — îi spuse Heinrich în şoaptă, în timp ce se îmbrăca.

— Dar să ştii că n-o să ţi le dau — îi răspunse Kubiss tot în şoaptă, bănuitor.

— Ce dracu să fac cu ele? Ţi-am propus să le verificăm împreună cu gândul la dumneata, să nu faci vreo greşeala. Dar s-ar putea ca fotocopiile peste care o să dai să nu aibă nici o legătură cu invenţia, şi în cazul acesta va trebui să cauţi mai departe. Se poate să scapi o ocazie atât de fericită, care îţi oferă perspectiva să te asiguri pentru toată viaţa? Eu te şi văd bogat. Aş

putea chiar să-ţi prelungesc termenul de plată a datoriei cu încă un an... dacă, bineînţeles, m-aş încredinţa că eşti solvabil.

Prin curierul său, Lemke îl anunţa pe Heinrich că a dat peste o ambuscadă de partizani, că duce o luptă înverşunată şi cere să i se trimită numaidecât întăriri.

Heinrich n-avea nici un chef să ia parte la o luptă de noapte, şi încă de partea lui Lemke şi nu a partizanilor. Dar situaţia cerea acţiuni repezi, hotărâte, ca să nu dea loc la bănuieli. Trebui deci să dea alarma, să pună pe picioare plutonul de paraşutişti şi cele două plutoane de vânători de munte, care rămăseseră la Castel la Fonte, şi în acelaşi timp să facă tot ce se poate ca să întârzie aducerea la îndeplinire a propriilor lui măsuri.

Heinrich dădu ordin comandanţilor de plutoane să verifice armamentul automat şi să pună la punct micile neajunsuri descoperite în timpul inspecţiei. Când armamentul a fost gata, ordonă să se ia o cantitate suplimentară de muniţii, pentru care au trebuit să alerge tocmai la depozit. Între timp, ieşi la iveală că motorul unuia din camioanele blindate are o bătaie, suspectă.

... Heinrich se agită, ţipa, ameninţa că va da în judecată pe cei vinovaţi, dar în sufletul lui era foarte bucuros că plecarea întârzie.

Unităţile care urmau să dea ajutor lui Lemke

porniră abia la ora patru şi ceva şi sosiră la destinaţie pe la ora şase, când lupta încetase. Se mai auzeau împuşcături izolate, dar partizanii dispăruseră.

Încă de departe, Heinrich zări făptura deşirată a lui Lemke. Se plimba printre soldaţii italieni morţi sau răniţi şi trăgea eu revolverul în aceia care mai dădeau semne de viaţă.

Văzându-l pe Heinrich, Lemke veni repede spre el şi-i povesti în câteva cuvinte ce s-a întâmplat.

După ce au ieşit din Castel la Fonte, Lemke a împins înainte câţiva motociclişti, ordonându-le să meargă aşa fel ca fiecare să vadă maşina celui din faţă. Şoferul camionului blindat trebuia şi el să se călăuzească după motociclistul din coadă. La vreo treizeci de kilometri de Castel la Fonte, când maiorul era încredinţat că vă ajunge eu bine la destinaţie, coloana a fost atacată dinspre flancul drept cu focuri de puşti automate şi de mitraliere. Gloanţele lor razante măturau o bună porţiune din şosea. Partizanii lăsaseră să treacă avangarda de motociclişti şi atacaseră coloana din flanc. Lemke a fost nevoit să dea o luptă de noapte. Profitând de acest atac neaşteptat, soldaţii italieni au început să fugă care încotro. Cadavrele pe care le vedea acum Heinrich, era tot ce a mai rămas din cele câteva sute de italieni.

— Prin urmare, în loc să te baţi cu garibaldiştii, ai preferat să tragi la sigur în nişte oameni dezarmaţi! zise Heinrich în batjocură. Simţea

cum îl cuprinde o furie turbată. Cu câtă plăcere şi-ar descărca el pistolul în monstrul acesta care pufăie liniştit din ţigară! Dar trebuia să se stăpânească, şi pe un ton liniştit acum, îl întrebă:

— Ce zici, să pornim în urmărirea lor?

— Încă e prea riscant. Să aşteptăm până se ridică negura. Trebuiră să aştepte cam mult. Se nimerise o zi ceţoasă, şi abia peste vreo două ore, Lemke şi Goldring, însoţiţi de o grupă de puşcaşi-mitraliori, izbutiră să cerceteze poziţiile detaşamentului de partizani care atacase coloana.

— Ia te uită ce bine sunt camuflate poziţiile lor! spuse Lemke cu ciudă. Se vede că le-au pregătit dinainte şi aşteptau coloana noastră...

— Da, s-ar părea că i-a înştiinţat cineva — întări Heinrich liniştit.

Nici nu putea fi vorba de urmărire. Negura redusese mult vizibilitatea, şi în asemenea condiţii nu era lipsit de primejdie să pătrunzi în munţi: câteva zeci de partizani, cu puşti automate, ar fi putut ţine în loc detaşamentul destul de important al lui Lemke şi al lui Heinrich.

— Dar cine i-o fi prevenit pe partizani? întrebă Lemke, parcă adresându-se lui însuşi, parcă lui Heinrich, pe când se întorceau la Castel la Fonte în maşina comandaturii... Ai spus cuiva că italienii vor fi expediaţi în noaptea asta?

— Absolut nimănui!

— Atunci cine?

— Dar de ce crezi că partizanii au fost preveniţi de către cineva din subalternii mei. Şi nu dintre ai dumitale?

— Unitatea mea e compusă numai din germani, pe când a dumitale are şi italieni.

— După atentatul la viaţa Führer-ului, nu mai putem avea încredere nici în germani — îi răspunse Heinrich. Acum, numai concepţiile politice garantează devotamentul, nu naţionalitatea.

Lemke tăcea. Era furios pe toată lumea, dar mai cu seamă pe el însuşi. Ar fi fost cuminte dacă stăruia de la începui ca şi Goldring să-i însoţească pe italieni. Pe când aşa, a luat toată răspunderea asupra sa, şi iată c-a păţit-o. Va trebui să dea socoteală în faţa celor mari, iar Goldring va fi scos din cauză, doar atacul s-a produs dincolo de graniţele raionului său!

Heinrich tăcea şi el. Înaintea ochilor lui stăruia mereu tabloul peste care dăduse la locul luptei: câteva zeci de italieni ucişi sau răniţi, zăcând pe pământ, şi Lemke umblând printre ei cu pistolul în mână...

— Spune-mi, ai încredere în interpreta dumitale? îl întrebă maiorul pe neaşteptate, pe când intrau în Castel la Fonte.

— Am verificat-o de câteva ori, şi înainte de a o lua la comandatură, şi acu de când e în serviciu. N-a dezminţit prin nimic caracterizarea pe care i-a dat-o contele Ramoni, şi trebuie să adaug, o caracterizare

foarte bună.

— Mie însă fata asta îmi stârneşte bănuieli.

— Ca să te liniştesc, am s-o mai verific o dată. Am s-o provoc înadins, lăsând pe masa vreun document secret — îi spuse el cu nepăsare.

Zicând acestea, Heinrich aruncă o privire lui Kurt şi-l văzu stând la volan cu faţa încremenită. Atunci înţelese că peste câteva minute discuţia lui cu Lemke o va cunoaşte şi Lidia.

În seara aceleiaşi zile, Kubiss, vesel şi emoţionat, dădu buzna pur şi simplu la Heinrich. Inima acestuia începu să bata cu furie. Nu cumva s-a săvârşit minunea mult aşteptată, care i se părea adeseori irealizabilă, căreia îi consacrase toate eforturile şi gândurile şi-i subordonase toate acţiunile, chiar şi viaţa?

Şi înfăţişarea lui Kubiss, şi atitudinea lui arătau că nu se înşela.

Kubiss îşi aruncă mai întâi ochii în dormitor, care era vecin cu biroul, închise bine uşa, apoi se uită în coridor pe unde venise cu puţin înainte şi răsuci butonul yalelor.

Între timp, Heinrich îşi reveni în fire şi acum îl urmarea cu zâmbetul pe buze.

— Paul, nu te mai recunosc! Semeni cu un conspirator! S-a întâmplat ceva extraordinar?

Kubiss ridică braţul drept şi, cuprinzându-l de încheietură cu degetele mâinii stângi, îl scutură în aer,

cum fac pe ring boxerii învingători. Apoi, tot în tăcere, se bătu peste buzunarul tunicii.

— Ce-i cu dumneata? Ai pierdut darul vorbirii?

Kubiss căzu, râzând, într-un fotoliu:

— Dragă baroane, le am aici, toate până la una! Se bătu din nou peste buzunar şi, cu un aer biruitor, se lăsă pe spateaza fotoliului.

— Ce ai?

— Fotocopiile! Ei, ce mai zici acum de talentele mele?

— Zic că am avut totdeauna o părere foarte bună. Şi chiar ai izbutit să...

— Toate până la una! Dar de ce nu mă feliciţi?

— Încă nu ştiu dacă meriţi să fii felicitat. Doar eşti neştiutor ca un copil în materie de tehnică! Iar bătrânii au ciudăţeniile lor: poate că Lerro păstrează ca amintire schiţele primei lui invenţii, care n-are nici o valoare. Sau poate că-i vorba de o nouă invenţie...

Kubiss se făcu alb la faţă, la gândul unei asemenea posibilităţi. Se deprinsese cu ideea că-i stăpânul unei averi colosale, şi acum i se părea că i-o smulge cineva din mâini.

— Nu... nu... nu se poate! îngăimă el, bâlbâindu-se. Totuşi, expresia de nelinişte, amestecată cu spaimă, se accentua tot mai mult pe chipul lui.

— Dă-le încoace, să vedem despre ce e vorba...

Kubiss scoase din buzunarul lateral al tunicii un

pachet învelit în hârtie şi se uită la Heinrich cu oarecare teamă. Acum, în ochii lui, pe lângă spaimă şi nelinişte, licărea şi neîncrederea.

Heinrich izbucni în râs şi dădu din umeri.

— Paul, aş putea să mă supăr şi să te dau afară cu fotocopiile dumitale cu tot, care mă interesează cât şi zăpada de anul trecut. Doar în măsura în care aş vrea să mă încredinţez dacă ai să fii în stare vreodată să-mi plăteşti datoria! Şi cum îţi spun, te-aş putea da afară, dar îmi dau seama că eşti tulburat. Să te ia naiba! Hai, dă-le încoace să mă uit!

Kubiss începu să-i întindă fotocopiile una câte una. Heinrich le apucă cu mâna stângă, le depărta puţin, dar pe cea dreaptă n-o lua de pe nasturele tunicii. Din când în când îşi întârzia dinadins privirea pe câte una din fotocopii, de-ai fi zis că studiază desenul sau vreo formulă.

— Asta-i bună! E schiţa unei piese! Vom avea nevoie de ea, deşi n-are o importanţă hotărâtoare. Ideea principală e în cealaltă fotocopie pe care am examinat-o adineauri. S-o păstrezi cu o deosebită atenţie. Eu nu sunt de specialitate, şi e greu să te orientezi aşa, la repezeală. Însă nu încape îndoială că ideea principală a invenţiei e în cealaltă fotocopie.

În sfârşit, toate fotocopiile au fost examinate.

— Ei, acum pot să te felicit! Nici nu-ţi dai seamă pe ce comoară ai pus mâna! Şi pentru întâia oară de când îl cunoştea, Heinrich îi strânse mâna cu o

bucurie neprefăcută.

Kubiss strălucea iar de fericire. Convins acum că Heinrich nu râvneşte la comoara lui, vârî fotocopiile în buzunar şi, cuprins de sentimentul celei mai sincere recunoştinţe, îi spuse emoţionat:

— Heinrich, până acum n-am crezut în prietenie, eram decepţionat de tot ce este pe lume. Dar ceea ce-ai făcut pentru mine, eu n-am să uit niciodată! Doar dumneata m-ai sfătuit să mă însor cu Sofia! Şi numaidecât Fortuna şi-a întors faţa spre mine! Dacă nu ajungeam soţul signorei Lerro, niciodată n-ar fi avut loc discuţia aceea între mine şi dumneata. Ştii care? Cum ai uitat? Atunci când mi-ai sugerat pentru întâia oară ideea de a-mi asigura viitorul! Ce mai vorbă, dumneata eşti geniul meu cel bun! Nu mai vorbesc că ori de câte ori am avut nevoie de bani, totdeauna mi-ai împrumutat. Bine că mi-am adus aminte, cred că n-ai uitat că mi-ai făgăduit să-mi prelungeşti termenul de plată al datoriei cu încă un an?

— Ţi-am făgăduit eu asta?

— Sigur că da! N-ai spus chiar dumneata că dacă ai să te încredinţezi de solvabilitatea mea... Dacă vrei. Am să-ţi plătesc în procente. Acum îmi dă mâna. Însă numai peste un an. Doar ştii că în momentul de faţă sunt cam strâmtorat. Şi nădăjduiesc că n-ai să-mi iei procente prea mari, având în vedere că suntem prieteni!

Pentru o clipă, Heinrich se simţi ispitit să continue

jocul şi să se „tocmească” cu prietenul Kubiss pentru procente. Dar renunţă — trebuia să scape cât mai repede de musafir.

— A da, mi-aduc aminte! Niciodată nu mi-aş fi închipuit că am să mă prind cu vorba! Dar fiindcă ţi-am făgăduit, trebuie să mă ţin de cuvânt.

Kubiss scrise o nouă chitanţă şi o rupse pe cea veche.

— Ei, şi ce-ai de gând să faci cu fotocopiile? îl întrebă Heinrich, când oaspetele se pregăti să plece.

— Să le ascund cât mai bine. Până când...

— Ce, ai căpiat? Trebuie să le pui imediat de unde le-ai luat! Chiar astăzi!

— Pentru nimic în lume!

— Atunci, ia-ţi rămas bun de la ele, uită că le-ai avut în mâini! Să presupunem că azi sau mâine Alfredo Lerro descoperă că au dispărut fotocopiile! Fireşte, o să se sperie de moarte şi o să-l cheme pe Stengel. Şi ştii cine va răspunde cu capul pentru pierderea lor? Paul Kubiss! Ginerele lui Alfredo Lerro şi totodată ajutorul comandantului gărzii interioare a uzinei. Omul care are şi sarcina de a păzi pe Lerro şi casa lui...

— Atunci, de ce dracu m-ai sfătuit să le caut?

— Mai întâi, pentru a ne convinge de existenţa lor. Al doilea, pentru a lua copii după ele, în caz că ar fi nevoie. Al treilea, ca să ştii unde se găsesc şi să urmăreşti ca nu cumva să cadă în mâini străine...

Kubiss îşi şterse sudoarea de pe frunte.

— Grozav m-ai speriat! Ptiu, mi s-a tăiat până şi răsuflarea! Dar văd şi eu că ai dreptate... Şi, dacă-i aşa, trebuie să mă grăbesc...

După ce Paul Kubiss plecă, Heinrich încuie din nou uşa cu cheia.

În sfârşit, iată-l singur cu bucuria lui! Şi-a îndeplinit însărcinarea, a ştiut să ducă la bun sfârşit misiunea ce i s-a încredinţat! Chiar la noapte va raporta vestea cui se cuvine, iar mâine micropelicula va fi departe. Nimic n-a putut rezista voinţei unui singur om — nici zidurile înalte prin a căror crenele se rânjesc ţevile mitralierelor, nici cele două rânduri de gărzi, cu un sistem de pază calculat până în cele mai mici detalii!

Heinrich stinse lumina, ridică storul greu şi deschise larg fereastra. Răcoarea nopţii se năpusti în odaie în şuvoi năvalnic. Ai fi zis că-i de ajuns să-ţi vâri mâinile şi capul înfierbântat în această răcoare, ca să ţi se pară că te-ai cufundat într-un şuvoi de munte, care din clipă în clipă va inunda toată încăperea şi va aduce o dată cu el şi secera subţirică a lunii ce se oglindeşte pe faţa apei spumoase, şi răsfrângerea stelelor depărtate ce licăresc în vălurelele lui zglobii.

Heinrich îşi aduse aminte de o noapte înstelată ca asta, şi inima i se strânse de durere. Ca şi acum, stătea la fereastra deschisă, dar era la Saint-Rémy şi era cu Monica. Şi atunci, ca şi acum, noaptea plină de nenumărate stele şi pătrunsă toată de miresmele

ierburilor şi florilor de munte năvălea în odăiţa lor, făgăduindu-le o dragoste veşnică. Amintirea era atât de vie, încât Heinrich simţi aproape aievea atingerea umărului fetei, şi acum nu durere, ci o duioşie şi o bucurie tristă îi pătrunseră toată fiinţa, făcându-l să înţeleagă că legătura indestructibilă dintre tot ce-i bun şi frumos pe lume, este de fapt forţa aceea nemuritoare care mână pe oamenii din cele mai depărtate colţuri ale pământului la luptă pentru adevăr şi dreptate.

Şi în vreme ce Heinrich stătea la fereastra deschisă, la parterul castelului, în una din camerele ocupate acum de Stengel, avea loc o discuţie destul de interesantă, care privea îndeaproape pe Goldring.

— Lui nu i-ar fi dat prin minte aşa ceva — căuta Lemke să-l convingă pe Stengel. Te asigur că-i un plan conceput cu şiretenie şi că nu-i al lui Lerro, ci tot al lui von Goldring. Să ceară concediu acum! Ştii ce înseamnă asta? Că se pregăteşte de fugă! Da. Da! Alfredo Lerro al dumitale, cel de neînlocuit, pe care ai ordin să-l păzeşti ca lumina ochilor, vrea să vă tragă clapa la toţi! Crezi că-i o simplă coincidenţă faptul că şi-a ales ca loc de odihnă orăşelul acela de la graniţa Elveţiei?

— Cred că te nelinişteşti degeaba, Herr Lemke! Şi Stengel se uită cu ironie la tovarăşul său de discuţie. Fără aprobarea cartierului general, nimeni nu-i va permite lui Lerro să facă un pas din Castel la Fonte şi, bineînţeles, cartierul general nu-şi va da

asentimentul. Nu pentru că Lerro e de neînlocuit, cum spui dumneata. Dacă ar fi aşa, poate că s-ar ţine seama de doleanţele lui. Dar noi am luat tot ce am putut de la el! L-am stors ca pe o lămâie. Nouă nu ne mai pasă nici de sănătatea, nici de dispoziţia lui. Atâta vreme cât ne mai este cât de cât folositor, îl mai ţinem. Am primit dispoziţie să nu recurg la măsura hotărâtă, s-aştept un ordin special... Iar în ceea ce priveşte cine i-a sugerat ideea de a cere concediu, pentru mine n-are nici o importanţă.

— Baroane, pe dumneata te orbeşte recunoştinţa pe care o ai faţă de Goldring, pentru că ţi-a salvat viaţa de două ori. Dar tot de două ori o să te înfunde: o dată pe plan de serviciu şi o dată pe plan personal.

— Da, serios?!... şi Stengel zâmbi cu dispreţ. Cum adică, tinerelul ăsta, căruia nu i s-a uscat încă laptele pe buze, să mă înfunde pe mine, un informator cu experienţă?

— N-aş vrea să spun că te supraestimezi, dar e cert că pe el îl subestimezi. E mult mai deştept decât ţi se pare şi mult mai periculos. Şi am să ţi-o demonstrez numaidecât.

— Prima dumitale aserţiune a fost că o să mă înfunde pe plan de serviciu — aminti Stengel cu ironie.

Faţa lui Lemke începu să se acopere cu pete roşii.

— Da, şi anume pe chestiunea lui Alfredo Lerro. În momentul de faţă, pe mine nu mă interesează

dacă cartierul general îi aprobă sau nu plecarea. Aceasta-i o problemă secundară. Ceea ce interesează e faptul că Goldring i-a sugerat ideea să fugă. Şi dacă i-a încolţit în minte un asemenea gând, îl poate realiza pe mai multe căi, mai ales că se bucură de oarecare libertate. Doar dumneata nu-l poţi aresta! Iar Goldring ar putea trece de la sfaturi la acţiune, la un ajutor concret, fie chiar şi din interes sportiv, ca să zic aşa, are el ceva de aventurier. Nu uita că-i foarte bun prieten cu Lerro! Afară de asta, habar n-are nici de uzină, nici de ceea ce se fabrică acolo, altfel nu s-ar juca cu focul, fără îndoială... Acum, închipuie-ţi o clipă că Lerro o şterge! Ce se întâmplă atunci cu dumneata?

Adâncit în gânduri, Stengel începu să se frece la rădăcina nasului.

— Continuă! zise el scurt.

— Acum pe plan personal. Spune-mi, nu ţi se pare că Maria-Luisa şi-a schimbat atitudinea faţă de dumneata?

— Uite ce este, eu sunt acela care am tot tărăgănat cu logodna. Şi acum, când contesa s-a convins de seriozitatea intenţiilor mele, îmi plăteşte poliţa pentru şovăiala mea.

— Crezi că numai asta este? Dar dacă am să-ţi spun că Goldring mi-a citit o scrisoare a logodnicei sale, fiica lui Berthold, în care îi reproşează legătura lui cu Maria-Luisa? Nu uita un lucru: că o femeie tânără, fermecătoare şi văduvă, pe deasupra, şi un tânăr voinic

şi chipeş stau de atâta timp sub acelaşi acoperiş, şi încă în odăi învecinate. Chiar şi faptul că i-a dat camerele fostului ei soţ, în aripa ei... Nu, orice mi-ai spune, e prea cu ochi şi cu sprâncene! Eu cred că Lorre Berthold are perfectă dreptate să-şi arate nemulţumirea pentru purtarea logodnicului ei.

Faţa maiorului se făcu stacojie, şi Lemke înţelese că l-a atins la punctul cel mai vulnerabil — în mândria lui de bărbat. Lemke folosi momentul şi-i povesti tot ce avea pe suflet împotriva lui Goldring: atitudinea acestuia, uneori foarte ciudată, lipsa lui de scrupule în alegerea prietenilor...

Şi maiorul Stengel, care până mai adineauri îl apărase pe Heinrich, începu să asculte cu luare-aminte tot ce-i înşira Lemke, şi în cele din urmă căzu de acord că într-adevăr purtarea baronului von Goldring este suspectă.

— Şi ce ai de gând să faci? îl întrebă el, când Lemke îşi descarcă veninul.

— Din păcate, nu pot face nimic, n-am nici o probă concretă! Şi apoi, nu se ştie cum ar privi Berthold toată chestiunea asta. Cred că n-avem decât o singură soluţie: să scriem direct generalului, care de altfel, mi-a dat ordin să supraveghez pe viitorul său ginere. Să hotărască el însuşi...

Noaptea târziu, când Lemke şi Stengel terminară de vorbit, comunicatele de la radio anunţau dezlănţuirea neaşteptată a unei ofensive sovietice pe

întreg frontul de răsărit, lung de o mie de kilometri.

10. ÎNTÎMPLĂRI ÎNGRIJORĂTOARE ÎNTR-O ZI DE APRILIE

Sosirea neaşteptată a lui Berthold la Castel la Fonte a fost o surpriză pentru toţi: şi pentru Heinrich, şi pentru Lemke, şi pentru Stengel.

Era în perioada când se duceau lupte înverşunate pentru Berlin.

Cu o zi înainte, trupele sovietice se întâlniseră pe Elba cu cele anglo-americane. Heinrich avea toate motivele să spere că Germania va capitula în câteva zile. În dimineaţa aceea primise ordin de la şefii săi să se întoarcă numaidecât în patrie. Venirea lui Berthold era cât se poate de inoportună!

Heinrich află de sosirea tatălui său adoptiv de la Lemke, prin telefon. Când se auzi zbârnâind telefonul, Heinrich şi Kurt îşi făceau pregătirile pentru călătoria lor cea lungă.

— Herr Goldring — glasul lui Lemke suna rece, oficial — generalul-maior Berthold a sosit chiar acum la Castel la Fonte şi vrea să te vadă.

— E la dumneata?

— Da!

— Roagă-l să vină până la telefon... o, ce

surpriză plăcută, Vater! De unde aţi picat? Şi de ce n-aţi venit de-a dreptul la mine?... Bine, vă aştept...

Cuprins de mânie, Heinrich trânti receptorul pe suport. N-avea nici un chef să-l vadă pe Berthold acum, când totul era gata pentru plecare. Se hotărâse să dispară din Castel la Fonte chiar în seara aceea, după ora stingerii; s-o şteargă pe nesimţite, fără să anunţe pe nimeni, ca să poată ajunge la timp la locul hotărât, unde urma să fie ajutat să plece în Patrie. Şi acum, poftim bucurie!

Cu câteva zile în urmă, cu prilejul unei noi ciocniri, şeful serviciului SS îi spusese în faţă că socoteşte purtarea lui nu numai greşită, dar mai mult decât ciudată şi-l ameninţase că va aduce toate acestea la cunoştinţa lui Berthold.

„Nu cumva şi-a pus în practică ameninţarea?" se întreba Heinrich. Poate că de aceea a şi venit generalul, ca să se încredinţeze personal dacă învinuirile lui Lemke sunt întemeiate şi, în caz afirmativ, să se răfuiască cu fiul său adoptiv pentru că l-a tras pe sfoară?! S-ar putea oare ca ultimele lui ore în tabăra duşmanului, pe care le aşteptase cu atâta nerăbdare, să fie şi ultimele lui ore de viaţă?... Poate că s-a şi aflat că-i informator sovietic şi generalul Berthold a venit să lămurească cine-i în realitate cel pe care-l înfiase şi visa să-l aibă de ginere? De ce s-o fi dus la Lemke şi n-a venit mai întâi la el?

Întrebările răsăreau una după alta în mintea lui

Heinrich, dar răspunsuri la ele nu afla.

Dar poate că nici nu trebuie să caute răspunsuri? Berthold va veni îndată şi totul se va lămuri de la sine. Atunci îşi va da seama care este, de fapt, situaţia. Deocamdată un lucru e sigur: că pentru ultima oară trebuie să-şi încordeze voinţa şi să fie stăpân pe el. Pregătindu-se pentru drumul mult aşteptat şi care trebuia să-l ducă spre Patrie, Heinrich, fără să vrea, îşi demobilizase forţele sufleteşti. Or, rolul trebuie jucat până la capăt! Fără să-şi schimbe firea şi felul de a fi! Ar fi o curată prostie dacă prin vreun gest, prin vreun cuvânt sau o faptă nesăbuită s-ar da de gol acum, în ceasul cel de pe urmă!

Faptul că Berthold a acceptat să vină la castel şi nu l-a chemat la Gestapo dovedeşte că lucrurile nu stau chiar aşa de rău cum i s-a părut la început.

Dar dacă ar lăsa toate dracului şi ar încerca să fugă? Să se urce în maşină şi să poruncească lui Kurt să meargă cu maximum de viteză?!

Nu, n-ar fi cuminte! Berthold nu se va împăca cu gândul că o dată cu Goldring dispar şi cele două milioane de mărci. Va lua toate măsurile că fugarul să fie ajuns din urmă... Ei, fie ce-o fi! Revolverul de care nu se desparte niciodată e la el. În caz de nevoie, îi va folosi toată încărcătura, pentru întâia oară de la începutul războiului.

În coridor răsunară paşi grei. Trebuie să fie Berthold! Chiar aşa!

În uşa biroului se ivi făptura cunoscută a generalului. Era îmbrăcat cu o mantă de ploaie largă, de culoare cenuşie, într-o mână ţinea o pălărie de aceeaşi culoare, iar cu cealaltă se rezemă de un baston gros, cu mânerul ingenios curbat. Ochii îi erau mai umflaţi ca de obicei şi faţa arăta obosită.

— Vater! şi Heinrich se repezi spre el.

Berthold îi strânse mâna cu putere, dar nu-l îmbrăţişă cum făcea totdeauna.

— Aţi venit la noi pentru multă vreme? şi de ce în haine civile?

— Mi se pare că te pregăteai să pleci undeva? îl întrebă Berthold , fără să-i răspundă, arătând cu ochii la cele două geamantane ce stăteau în mijlocul odăii.

„Cum de nu m-am gândit să le iau de aici?” îşi reproşa Heinrich înciudat.

— Da, Vater, de mult sunt gata pregătit ca la cel dintâi prilej să plec în Elveţia...

— Adică să fugi!

— Plecarea asta n-aş numi-o fugă.

Berthold zâmbi strâmb.

— Toţi fug! Toţi! zise el cu amărăciune. Ca şobolanii de pe o corabie care se scufundă.

— Ce-i drept, corabia se duce la fund, Herr General, şi cred că e momentul să ne gândim la propria noastră salvare.

Berthold nu răspunse. Şedea pe un scaun şi-şi muşca buza. Iar în răstimpuri îşi ciupea mustăcioara

roşcată, cum făcea de obicei când chibzuia ceva.

— Sunt foarte nemulţumit de tine, Heinrich — zise el în cele din urmă. Iar unele fapte ale tale sunt de-a dreptul de neînţeles. Aş vrea să mă lămureşti, înainte de a-ţi spune de ce am venit aici.

— Asta o vreau şi eu, deoarece sunt încredinţat că Lemke n-a făcut economie de vopsea neagră, când v-a vorbit despre mine. Nu poate să-mi ierte că i-am atras atenţia în câteva rânduri asupra unor greşeli grave pe care le-a făcut în serviciul său. E un om meschin, răzbunător şi pe deasupra şi incapabil.

— De Lemke vom vorbi noi mai târziu, mai întâi să vorbim despre tine. Unde-i interpreta ta?

— „Va să zică i-a şi comunicat că Lidia a dispărut! Prin urmare, nu mai pot tăinui nimic. Trebuie să primesc lupta., Să-l zăpăcesc cu sinceritatea mea...”

— De ce taci, de ce nu spui cum ai ajutat-o să fugă? Iar vreo idilă amoroasă?

— N-a fost nici o idilă amoroasă, dar e adevărat că am ajutat-o să fugă.

Zâmbetul batjocoritor dispăru de pe faţa generalului şi, după cum bănuise Heinrich, în locul lui apăru o expresie de uluială. Sinceritatea brutală a fiului său adoptiv îl zăpăcise pe Berthold, făcându-l să-şi piardă poziţia iniţială de alac.

— Îmi spui toate astea ca şi când mi-ai istorisi un fapt divers. Nici nu încerci măcar să te aperi.

— Mi-am luat curajul să vă vorbesc deschis,

pentru că sunt adânc încredinţat că am în faţa mea pe tatăl meu adoptiv, pe viitorul meu socru, şi nu pe generalul-maior Berthold. Sper că socrului meu îi pot vorbi deschis.

Uimit, Berthold îl privi plin de curiozitate. Dar Heinrich îi suportă liniştit privirea.

— De ce ai făcut asta?

— Am verificat-o în câteva rânduri şi sunt ferm convins că fata n-are nici o vină. De aceea, n-am vrut ca Lemke s-o tortureze la el, la Gestapo. Doar eu am rugat-o să lucreze la mine ca interpretă, ea nu vroia. Îi dădusem cuvântul meu de ofiţer că-i garantez securitatea, şi sunt obişnuit să-mi respect cuvântul. Iată răspunsul meu cinstit şi adevărat:

— Dar unde-i prietenul tău, Mattini?

— Lemke mi-a spus ieri că Mattini lucrează într-un spital, la partizani.

— Dar celălalt prieten al tău, Lütz, unde-i?

— A fugit în Elveţia.

— Şi i-ai ajutat pe amândoi?

— Pe Lütz l-am ajutat, într-adevăr. Mi-am zis c-o să avem nevoie de el şi ne-am înţeles să ne întâlnim în Elveţia. Cât despre Mattini, n-am ştiut nimic de intenţiile lui. Am la mine în sertar scrisoarea pe care mi-a lăsat-o înainte de a fugi. Citiţi-o şi aveţi să vedeţi că Mattini... Dar staţi, c-o găsesc numaidecât...

Berthold îl întrerupse eu un gest nervos.

— Acum nu-mi arde de asta! Ştii că Lemke

pune problema arestării tale pentru a fi cercetat?

— Mă aşteptam. V-am spus doar cum au evoluat raporturile dintre noi. Dar am fost sigur că, fără aprobarea dumneavoastră, n-o să îndrăznească să facă nu asemenea pas.

— Crezi, cumva, că am să-ţi acopăr prostiile, aş putea spune chiar crimele? Eu, Wilhelm Berthold?

— Nu, sunt convins că sunteţi un om cu vederi mult mai largi decât acest Lemke, care nu vede mai departe decât vârful naşului său, fără să mai vorbesc că-i complet incapabil de sintetizare.

— Lasă-l în pace pe Lemke! El va răspunde pentru faptele lui şi tu pentru ale tale. Acum n-am timp pentru cugetări filozofice. Să vorbim de lucruri mai concrete. Prin urmare, ştiai că Lemke are de gând să te aresteze, şi aşteptai liniştit, bizuindu-le pe mine!

— Dacă ar fi îndrăznit, mi-aş fi descărcat pistolul în el şi în acei care l-ar fi însoţit. Şi dumneavoastră ştiţi că mă pricep să trag! Se hotărî Heinrich să-i amintească aşa, pentru orice eventualitate.

— Cu-um? Să te împotriveşti autorităţilor?

— Ştiţi foarte bine, Vater, că nu mai există nici o autoritate! Mai sunt doar grupuri izolate de oameni înarmaţi.

— Iar deviem de la singură chestiune care mă interesează acum! Vreau să ştiu, de ce-ai favorizat fuga interpretei şi a lui Lütz? De ce-ai închis ochii la

purtarea suspectă a lui Mattini? În glasul lui Berthold răsunau note sinistre, pe care Heinrich nu le mai auzise, dar le bănuise.

— Înainte de a vă răspunde, mă văd nevoit să recurg din nou la „cugetări filozofice”, cum spuneţi dumneavoastră, deşi sunteţi împotriva lor. S-ar putea ca ele să fie răspunsul la întrebarea pe care mi-aţi pus-o. Îmi permiteţi?

— Mă rog, dar pe scurt!

— Ca toţi patrioţii din ţara noastră, noi, Vater, adică dumneavoastră şi eu, trebuie să ne gândim acum, nu la ziua de azi, ci la ziua de mâine, la ziua revanşei pentru înfrângerile pe care poporul nostru le-a suferit de două ori în decursul acestui blestemat secol al douăzecilea. Noi trebuie să ne facem prieteni pentru viitor. Să nu uităm că noi am săvârşit crime nenumărate în Europa şi e bine că măcar printr-o picătură de bunătate să convingem lumea că în Germania sunt şi oameni de treabă... Ce am câştiga, dacă Lemke ar schingiui sau ar împuşca pe aceşti trei oameni? Moartea lor ar putea opri bubuitul „katiuşelor” sovietice la Berlin? Ar împinge din nou frontul de răsărit spre malurile Volgăi?

Heinrich îşi dădu seama că mersese prea departe, dar nu se mai putea stăpâni.

Cu o expresie impenetrabilă, Berthold se uita la viitorul său ginere. Cu fiecare cuvânt al lui Heinrich, o furie tot mai turbată clocotea în pieptul lui. Îl scotea

din fire dobitocul ăsta romantic, băieţaşul obraznic care puţin a lipsit să nu-i dea peste cap toate planurile! Dacă n-ar fi cele două milioane care zac la bancă în Elveţia, i-ar arăta el mucosului! Dar banii sunt pe numele lui von Goldring. Şi în loc să-i tragă un glonţ în frunte... trebuie să se gândească la salvarea lui. Şi asta pentru simplul motiv că el nu se poate lipsi de cele două milioane, cu atât mai mult că n-a izbutit să-şi scoată propriile economii de la banca germană la care erau depuse.

— Şi când te-ai hotărât să fugi? îl întrebă el mohorât, ca şi când n-ar fi auzit ce spunea Heinrich.

— În noaptea asta!

— Şi încotro anume?

— Aşa cum ne-am înţeles, în Elveţia, la Lorrchen.

— Carnetul de depuneri e la tine?

— L-am trimis spre păstrare la Banca de Stat a Elveţiei. Iată chitanţa.

— Şi nu ţi-e teamă că s-ar putea folosi altcineva de el?

— De loc! Trebuie să cunoşti anumite semne convenţionale. Afară de asta, banca are şi amprentele digitale ale depunătorilor. Nu mai vorbesc de semnătura originală, care, într-adevăr, oricând se poate imita...

Heinrich se uită cu atenţie la Berthold, ca să-şi dea seama ce impresie i-au făcut vorbele lui.

— Mâine în zori, o să plecăm împreună în Elveţia!

— Împreună? Amândoi? Şi pe faţa lui Heinrich licări o bucurie atât de neprefăcută, că Berthold se mai linişti.

— Să ştii însă că drumul e periculos, unde mai pui că s-ar putea ca mâine să capituleze tot frontul liguric. De aceea, pentru orice eventualitate, cred că ar trebui să ne facem testamentul, tu să-mi cedezi drepturile asupra contul tău curent de la Banca Elveţiei, iar eu să-ţi trec dreptul de a dispune de averea mea. Dacă ţi s-ar întâmpla vreo nenorocire, am să depun, fireşte, capitalul tău pe numele Lorrei, logodnica ta. Sper că şi tu ai să faci la fel, dacă mi s-ar întâmpla mie ceva.

— Ce gânduri negre vă trec prin minte! Peste cel mult două zile o să ne aflăm în siguranţă, undeva, pe malul vreunui lac de munte. Mă şi văd stând amândoi, cu undiţa în mână şi depănându-ne amintirile acestor zile aspre, dar pline de un romantism original.

— Atunci, n-ai nimic împotrivă să facem schimbul de procuri? întrerupse efuziunile patetice ale viitorului său ginere realistul Berthold. Hotărâse în sinea sa, că atitudinea lui faţă de Heinrich va depinde de răspunsul acestuia la întrebarea ce-i pusese.

— Cum vă mai vine în minte să-mi puneţi asemenea întrebări, Vater? Doar ştiţi foarte bine că voinţa dumneavoastră, pentru mine, e lege!

— Bine că măcar în privinţa asta mi-ai justificat aşteptările! zise Berthold, oftând din adânc.

— M-aţi mâhnit foarte mult, Vaier!Nu mi-am închipuit că faptul că am ajutat pe doi oameni care mi-erau simpatici... să aibă pentru dumneavoastră o importanţă atât de hotărâtoare?

— Într-adevăr, sunt neliniştit pentru că eşti prieten cu oameni suspecţi. Asta dovedeşte că sentimentele tale patriotice...

— Vă înşelaţi, Vater! Protestă Heinrich cu înflăcărare. Poate că nu mi-am exprimat gândul destul de limpede, sau poate că dumneavoastră nu m-aţi ascultai cu atenţie, aşa că mă mai întorc o dată la ceea ce v-am spus acum câteva minute. Eu socotesc că francheţea uneori strică. În vremurile noastre trebuie să fii şi politician abil. Nu numai soldat. Trăind numai cu gândul la ziua de azi, uităm de ziua de mâine, de revanşa pe care suntem datori să o luăm. După mine, într-aceasta stă patriotismul cel mai înalt. Eu am fost patriot şi voi rămâne patriot până la ultima suflare. Chiar şi în clipele acestea, când până la sfârşitul războiului au rămas zile numărate, poate chiar ore, sunt gata să-mi dăruiesc viaţa fără şovăire, dacă aş şti că acest sacrificiu ar fi spre binele poporului meu. V-am mai spus vorbele acestea odată în Bielorusia depărtată. În noaptea aceea neagră de toamnă, când a în fost adus în biroul dumneavoastră. Aceleaşi vorbe vi le repet şi acum, aici, în Italia, în ajunul terminării războiului.

— Berthold nu putuse să nu observe cu câtă emoţie rostise Heinrich ultimele cuvinte, ceea ce îl linişti întrucâtva.

— Ştii de ce-am venit aici? îl întrebă el după o pauză lungă, şi fără să-i mai aştepte răspunsul, urmă: Nu numai pentru ca să te ajut să nu cazi prizonier şi să scapi de toate neplăcerile la care este expus un ofiţer al unei armate învinse...

— Vă sunt foarte recunoscător, Vater!

— Am venit aici şi pentru a lua măsuri ca uzina care fabrică aparataj de radio pentru proiectile zburătoare, precum şi secretul invenţiei acestui aparataj, să nu cadă cumva în mâinile duşmanilor noştri. Cred că ai auzit de această uzină?

— Da, Lerro mi-a vorbit ceva...

— Vrei să spui, defunctul Lerro?

— Cum?!

— Dă-i un telefon acasă. Poate că amicul Kubiss a şi izbutit...

Heinrich se repezi la telefon. Casa lui Lerro nu răspundea. Într-un târziu, se auzi, în sfârşit, glasul lui Kubiss. Heinrich îşi spuse numele.

— Ce mai e nou pe la voi, Paul?

Convorbirea continuă vreo două minute. Apoi Heinrich puse încet receptorul pe suport.

— În amintirea lui Lerro, care a murit mai adineauri de un atac de cord, Kubiss îmi propune să iau biblioteca de ihtiologic a defunctului. Eram prieten cu

el.

— Omul care ar fi putut dezvălui secretul nu mai există. Acum e râului uzinei şi al oamenilor care lucrează acolo...

— Ce vreţi să faceţi cu ei?

— În noaptea asta, şi uzina şi muncitorii ei vor înceta să mai existe — zise Berthold cu o cruzime glacială. Repet: chiar în noaptea asta, pentru că mâine va fi prea târziu... Mâine frontul liguric capitulează. Spune-mi, unităţile tale păzesc stăvilarul şi uzina hidroelectrică?

— Da, două plutoane de „cămăşi negre”.

— Deseară, după stingere, să schimbi garda de la stăvilar. Să laşi peste noapte numai unităţi germane. Curat germane, ai înţeles?

— Se va executa!

— Acum, mă duc să mă spăl şi apoi să mă odihnesc puţin de oboseala drumului. Dă dispoziţie ca la ora paisprezece să se prezinte aici Lemke, Stengel şi Kubiss... Şi porunceşte să mi se pregătească baia!

— Poate doriţi o cafea?

— Nu, mai curând un păhărel de coniac bun, dacă ai.

— Cât poftiţi! Beciurile bătrânului Ramoni sunt pline de coniac, ar ajunge până la un alt război!

— Fiindcă veni vorba, cum se simte contele? Noi suntem prieteni vechi.

— Ramoni ne-a ajutat foarte mult cu prilejul

alcătuirii de detaşamente de voluntari din soldaţii italieni. Dar după ce partizanii l-au luat ca ostatic, contele a paralizat. De câteva luni zace nemişcat şi nu mai recunoaşte pe nimeni. A pierdut chiar şi graiul.

— Păcat! Aş fi vrut să-i fac o vizită. Dar în războiul ăsta mi-a fost dat să văd atâţia morţi, că n-am nici un chef să văd cadavrul viu al lui Ramoni.

Heinrich trecu în odaia lui Kurt. Acesta stătea la fereastră, palid şi tulburat.

— Ce-i cu tine? îl întrebă Heinrich mirat, apropiindu-se de ordonanţa sa.

— Priviţi! şi Kurt arătă spre porţile castelului. Trei SS-işti zdraveni stăteau în faţa porţilor.

— Uitaţi-vă, şi în partea asta, şi în partea astălaltă — Kurt alerga de la fereastră la fereastră ca să-i arate patrulele de SS-işti înarmaţi cu automate care împresuraseră castelul.

— Ei, şi ce-i cu asta? Heinrich ridică din umeri. Au fost aduşi aici ca să-l păzească pe Berthold.

— Atunci de ce nu lasă pe nimeni să iasă din castel?

— Dacă va trebui să te duci undeva, să-mi spui mie. Acum pregăteşte baia pentru general şi după aceea vino în birou că am de vorbit cu tine.

Heinrich se întoarse în camera lui, unde, în afară de general, o găsi şi pe Maria-Luisa. Stătea la fereastră, îmbrăcată în costumul ei de amazoană, pe care şi-l punea totdeauna când pleca la plimbare.

— Baroane, explică-mi, te rog — întrebă ea cu nerăbdare — de ce nu mi se dă voie să ies din propriul meu castel? În glasul ei se simţea nerăbdarea şi ofensa.

Heinrich aruncă o privire nedumerită lui Berthold.

— Eu am dat ordin să nu fie lăsat nimeni să iasă din castel — spuse generalul cu nepăsare.

— Dar cu ce drept? întrebă Maria-Luisa indignată, continuând să se adreseze lui Heinrich..

— Iertaţi-mă! Daţi-mi voie să vă prezint: socrul meu, generalul-maior Berthold. Contesa Maria-Luisa Ramoni.

Berthold se ridică în picioare şi se înclină spre Maria-Luisa, dând uşor din cap.

— Poate că domnul general îmi va explica de ce nu sunt lăsată să ies din castel.

— Vă dau voie să ieşiţi, dar cu o singură condiţie: să vă întoarceţi până la două, adică până la ora paisprezece, cum spunem noi militarii.

— Dar dacă am să mă întorc mai târziu? N-au să mă lase să intru?

— Repet, vă aprob să ieşiţi din castel, dar sunteţi datoare să vă înapoiaţi până la ora paisprezece.

Jignită, Maria-Luisa se înroşi, apoi se făcu albă ca varul şi ieşi, fără să spună un cuvânt.

— Îngâmfată nepoată are bătrânul Ramoni! Recunosc în ea firea lui! zâmbi Berthold, dezbrăcându-se.

— E logodnica baronului Stengel.

— A lui Stengel? repetă generalul, mirat. O clipă rămase adâncit în gânduri:

— Nu-i nimic! Găseşte el alta! Unde-i baia? Heinrich n-avu curajul să-l întrebe de ce trebuie Stengel să-şi caute o altă logodnică. Nu vroia să-i trezească bănuielile, printr-o curiozitate fără rost. Observase o schimbare în atitudinea lui Berthold faţă de el, schimbare care nu prevestea nimic bun. Mâine vor pleca împreună, însă propunerea generalului de a-şi face testamentul, unul în favoarea celuilalt, nu-i plăcuse lui Heinrich. Un eventual accident pe drum, pentru care Berthold ţinea să se asigure cu cele două milioane de mărci ale lui Heinrich von Goldring, se putea întâmpla nu numai din vina partizanilor, dar şi cu concursul binevoitor al lui Berthold însuşi, dacă ar avea în buzunar procura pentru Banca de Stat a Elveţiei. Dar ce-o fi vrând să facă cu stăvilarul? De ce nu lasă pe nimeni să iasă din castel? O fi punând la cale cine ştie ce grozăvie pentru ultima noapte? Totuşi, păcat de bătrânul Lerro! Kubiss a înscenat un atac de inimă, deşi ştia că moartea lui e inutilă. Doar fotocopiile sunt la el în buzunar.

— Unităţi de geniu execută nişte lucrări în jurul castelului — îi zise Kurt în şoaptă, intrând în cabinet.

Heinrich se repezi la fereastra care dădea în curte.

— Nu acolo, nu acolo! În parc!

Într-adevăr, mai mulţi soldaţi de geniu sfredeleau

stânca, în parc.

Heinrich păli. Abia acum înţelese el de ce a dat ordin Berthold să nu fie lăsat nimeni să iasă din castel.

— Kurt — îşi chemă el ordonanţa — unde-i Lidia?

— Nu ştiu!

— Spune drept! Ştiu că eşti în legătură cu ea şi că o ajuţi! Ştiu apoi că îndată ce-ai aflat de la mine vestea cu privire la soldaţii italieni, ai spus-o Lidiei, iar ea, la rândul ei, a transmis-o partizanilor. Ştiu, de asemenea, că auzind de ameninţările lui Lemke, ai pus-o numaidecât în gardă. Ştiu tot, Kurt... şi... te aprob pentru toate astea! Acum, clipele-s numărate! Spune-mi, poţi intra în legătură cu Lidia?.

— Da! răspunse Kurt hotărât, luând poziţie de drepţi.

— Trebuie să-i comunici că-i aproape sigur că stăvilarul şi uzina electrică vor fi aruncate în aer astă-seară...

— Doamne Dumnezeule! Şi ce-o să se întâmple cu orăşelul?

— Nu pot să-ţi spun nimic mai mult, nici eu nu ştiu! Să-i mai spui că îndată după stingere, eu am să schimb garda de la stăvilar. Ai să poţi să-i comunici, Kurt?

— Am să pot!

— Când?

— Chiar acum. Castelul are o ieşire, despre

care SS-iştii nu ştiu deocamdată.

— Atunci grăbeşte-te! Dar să ţii minte un lucru: dacă deseară am să ies din castel, cu cine ştie ce treburi, iar tu va trebui să mai întârzii aici, să fugi cât mai repede. Ai înţeles?

— Jawohl, Herr Hauptmann!

— Ei, du-te... Adică stai puţin!

Heinrich îşi desprinse de la mână ceasul de aur.

— Ia-l, Kurt, păstrează-l ca amintire. Cine ştie, poate n-o să mai putem sta de vorbă între patru ochi.

Lacrimi mari apărură în colţul genelor lui Kurt.

— Danke!

Heinrich îl îmbrăţişă cu putere şi amândoi se sărutară.

— Şi acum, execută ce ţi-am spus!

Când uşa se închise în urma lui Kurt, Heinrich simţi că-i îngheaţă inima.

„Iată-mă singur, singur, singurel — îşi zise el — nu mai am pe nimeni în ajutorul căruia să mă pot bizui!”

Aducându-şi aminte de însărcinarea pe care i-o dăduse Berthold, Heinrich telefona lui Lemke:

— Generalul a dat ordin să te prezinţi aici la ora paisprezece fix — îi comunică el cu răceală, înadins fără să-i rostească gradul şi numele.

— Jawohl! Răspunse şeful serviciului SS. Cum te simţi, baroane?

— Bine! Împotriva aşteptărilor dumitale!

Lui Stengel trebui să sune aproape un sfert de oră.

Nu răspundea nimeni la telefon.

În sfârşit, după lungi insistenţe, izbuti să intre în legătură cu biroul lui.

— Ce trebui? întrebă cineva într-o nemţească stricată.

— Cheamă imediat la telefon pe maiorul Stengel! porunci Heinrich.

Drept răspuns, se auzi o înjurătură zdravănă rusească, rostită cu accent ucrainean.

În urechile lui Heinrich ea răsună ca o muzică.

— Cinei acolo? Cine-i acolo? strigă el în receptor. Dar telefonul amuţise, nu i se mai auzea nici bâzâitul.

— Chiar atunci, undeva departe, răsunară împuşcături:

— Heinrich, Heinrich! îl strigă Berthold, scoţând capul din camera de baie. Află ce-i cu împuşcăturile astea!

Heinrich ieşi în coridor şi dădu peste Stengel. Avea braţul bandajat în grabă, iar prin pansament i se prelingea sânge.

— Unde-i generalul? întrebă Stengel cu un glas isteric, dând buzna în birou.

— Ce s-a întâmplat? Berthold, îmbrăcat numai pe jumătate, ieşi din camera de baie, ştergându-şi cu un prosop obrazul plin de sudoare.

— Cei de la uzină s-au răzvrătit! Garda interioară a fost dezarmată! Acum se duce lupta cu o

parte din garda exterioară! Aproape că urlă Stengel.

— Calmează-te, maiorule! Calmează-te! îl domoli Berthold şi se întoarse către Heinrich. Ce forţe ai la dispoziţie?

— O companie de vânători, două plutoane de paraşutişti şi un pluton de „cămăşi negre”.

— Trimite-le imediat în ajutorul gărzii exterioare! Generalul luă telefonul şi-l chemă pe Lemke.

— Opreşte-ţi numai câţiva soldaţi, pe ceilalţi trimite-i în ajutorul gărzii exterioare a uzinei. Dar cât mai repede!

După ce dădu aceste dispoziţii, Berthold se întoarse liniştit spre Stengel.

— Să se încercuiască uzina! Dă ordin lui Kubiss din partea mea să conducă această operaţie. După aceea, întoarce-te aici! Îi porunci el laconic, continuând să se îmbrace. Cum se poate ca dumneata, comandantul gărzii, să laşi pe oamenii aceia să se răzvrătească şi să-ţi dezarmeze soldaţii!

Stengel tăcea, schimonosindu-se de durere. Heinrich îi pansa cu stângăcie braţul rănit.

— Îmi daţi voie să execut ordinul? întrebă maiorul, când pansamentul a fost gata.

— Cât mai repede! Apoi întoarce-te aici!

Heinrich chemă la telefon comandatura şi dădu ordinele necesare.

— Eh. N-avem oameni! N-avem oameni de

nădejde! Se văieta Berthold oftând din greu. Abia acum înţeleg de ce am pierdut şi acest război.

Părea liniştit, dar Heinrich ştia din propria lui experienţă cu câte sacrificii se obţine această aparentă linişte în momente atât de grele şi de critice. Ar fi interesant de văzut cât o să dureze calmul generalului?

— Dă-mi un păhărel de coniac!

Heinrich aduse sticla şi o puse pe masă.

— Dar tu nu bei?

— Mâine în Elveţia. Atunci am să mă îmbăt pentru întâia oară în toţi aceşti ani. Acum să beau doar un păhărel.

— Da, mâine vom sărbători salvarea noastră. Dar venind încoace, am privit de câteva ori moartea în faţă.

— Aţi dat peste partizani?

— Nu! Am trecut pe la câteva lagăre de prizonieri, trebuia să lichidez pe câţiva martori supărători ai unor întâmplări din trecut.

Faţa lată a lui Berthold, stacojie după baie, acoperită de broboane mari de sudoare, i se păru lui Heinrich mai respingătoare ca oricând.

„Câţi oameni a ucis monstrul ăsta numai în ultimele câteva zile!” se gândi el. „Martori supărători”. Vorbeşte despre lichidarea lor ca de un fapt divers.

Oare s-ar putea întâmpla să izbutească să se refugieze în vreun colţişor plăcut, să stea acolo o vreme, ca apoi să apară din nou la lumina zilei, şi iar să

înceapă a silui, a schingiui şi a ucide fiinţe nevinovate?!

Se auzi sunând telefonul.

Stengel raporta că uzină a fost încercuită cu forţele de care dispune. În momentul de faţă, se duce un schimb de focuri între trupe şi cei răsculaţi, adăpostiţi în spatele zidurilor puternice ale uzinei.

— Dă-i ordin să vină imediat încoace! zise generalul, când Heinrich îi repetă ceea ce raportase maiorul.

Stengel se prezentă, dar nu singur, ci însoţit de Lemke.

— Ei, care-i situaţia acolo? întrebă Berthold. Fără să se adreseze cuiva anume.

— Răsculaţii nu pot încerca o evadare pentru că au prea puţine arme. În schimb, au o poziţie avantajoasă. Iar noi nu putem să atacăm uzina, pentru că ei dispun de câteva mitraliere grele.

— Ajunge! zise generalul, încruntându-se. „Să atacăm”! Dar ce nevoie avem noi să-i atacăm, când peste câteva ore o să-i înecăm pe toţi ca pe nişte şobolani!

Berthold scoase din buzunarul mantalei de ploaie o hartă mare a ţinutului Castel la Fonte şi o întinse pe masă.

Heinrich, Lemke şi Stengel se aplecară asupra ei şi începură să examineze cu atenţie semnele cu care era împestriţată.

Cu păhărelul în mână, Berthold privi şi el câteva

clipe harta, ca şi când ar fi vrut să mai verifice o dată planul chibzuit din vreme.

— Va să zică aşa — începu el liniştit. La trei kilometri de Castel la Fonte se află un stăvilar înalt de treizeci şi doi de metri, iar în spatele lui, un mare lac artificial. După părerea specialiştilor, capacitatea lacului e destul de mare, pentru ca apele să inunde valea într-o jumătate de oră de la aruncarea în aer a stăvilarului. Din calculele făcute, rezultă că apa se va ridica la un nivel de cinci metri, suficient ca să inunde uzina şi pe cei aflați acolo. Generalul făcu o pauză, îşi mai turnă un păhărel de coniac şi sorbi o înghiţitură. Dar noi trebuie să încetinim scurgerea apelor din vale de râu. După cum vedeţi, în apropiere de castel, albia lui e mai îngustă ca oriunde. Dacă vom arunca în aer stânca pe care se afla castelul, ruinele lui vor zăgăzui râul. Bineînţeles, zăgazul acesta nu va putea opri complet scurgerea apei, dar o va încetini foarte mult. Iar noi avem nevoie ca nivelul ridicat al apei să se menţină în vale câteva ceasuri. Generalul tăcu.

Heinrich aruncă o privire lui Stengel. Acesta îşi plimbă vârful limbii pe buzele lui uscate şi urmărea cu o privire tâmpă creionul pe care generalul îl purta pe hartă.

— Cât exploziv aţi băgat sub stăvilar? întrebă generalul, întorcându-se spre Lemke.

— Şaisprezece tone de amonal se şi află în tunel! „Mie nu mi-au spus nici o vorbă!” îşi zise

Heinrich.

— Aţi pregătit tot ce trebuie pentru explozie?

— Locţiitorul lui Goldring supraveghează personal toată operaţia, după cum aţi dat ordin.

Zbârnâitul telefonului întrerupse convorbirea. Temându-se ca răsculaţii, care-şi înteţiseră considerabil focul, să nu încerce o evadare, Kubiss cerea întăriri.

— Luaţi un pluton de „cămăşi negre” de la stăvilar şi trimiteţi-l fricosului ăsta! ordonă generalul.

Heinrich transmise ordinul.

— Vom arunca stăvilarul în aer la ora douăzeci şi treizeci de minute. Cu zece minute înainte de această operaţie, stânca şi castelul trebuie să oprească calea apei. Ai auzit, Lemke, dumneata răspunzi de executarea acestor două măsuri. Paza stăvilarului până la aruncarea lui în aer, ai s-o faci tu, Heinrich. Iar dumneata, Stengel, ai să iei în primire de la Kubiss comanda unităţilor care au încercuit uzina. Misiunea dumitale este să nu laşi să scape din uzină nici un om. Să împuşti pe toţi cei ce vor încerca să iasă la suprafaţa apei Nu uita să iei cu dumneata o cantitate suficientă de rachete. Seara, vom avea nevoie de maximum de vizibilitate, E limpede tot?... Mai aveţi ceva de întrebat?

Toţi tăceau, uluiţi de planul lui Berthold.

— Câţi oameni munceau la uzină? întrebă generalul pe Stengel.

— Două mii trei sute. Optzeci de prizonieri şi o sută patruzeci şi doi de funcţionari germani, ingineri şi supraveghetori.

— Unde se află funcţionarii în momentul de faţă?

— Aproape toţi au rămas la uzină. I-au încuiat prizonierii în magazia de produse gata fabricate, chiar la începutul răscoalei... Ce facem cu ei?

— Prin întuneric, n-ai să-ţi poţi da seama care-i de-al nostru şi care-i străin. Aşa că împuşcă-i pe toţi, fără deosebire!

Berthold îşi mai turnă un păhărel.

— Dacă aţi înţeles ce aveţi de făcut, duceţi-vă şi începeţi pregătirile!

— Herr General, îmi permiteţi să vă pun o întrebare? Glasul lui Stengel era răguşit, de-ai fi zis că-i răcit.

— Ai vreo nedumerire?

— Castelul e al contesei Ramoni, logodnica mea, şi...

— Ştiu, dar eu nu pot compromite o operaţie atât de importantă pentru nu astfel de motiv.

— În castel sunt colecţii preţioase... Zestrea aceasta... Vă rog...

— Nu poţi face scrob fără să spargi ouă, maiorule! Acum, nu-i timpul să te gândeşti la logodnică! Ia exemplu de la mine! În castel stă vechiul meu prieten, contele Ramoni. Dar eu nici nu mă

gândesc să-l avertizez... Du-te!

Cu un mers ţeapăn, Stengel se îndreptă spre uşă. Visul lui de a ajunge un om bogat, vis care nu-l părăsise tot lungul războiului şi pentru care ar fi fost gata să facă orice, se spulberase ca fumul; şi ca un făcut, tocmai în ceasul când se credea mai aproape de realizarea lui.

— Şi acum, să mergem să ne odihnim puţin, Heinrich, doar la noapte n-o să putem dormi — îi propuse Berthold. Întinzându-se cu plăcere.

— Când plecăm? îl întrebă Heinrich.

— Îndată după explozie! Fără să pierdem o clipă! Lemke şi Stengel n-au decât să sfârşească ce mai rămâne de făcut! Datoria noastră va fi fost împlinită, şi în cel mult o oră vom fi la graniţa Elveţiei, „Horch”-ul meu aleargă straşnic! Acolo ne aşteaptă odihna, o viaţă tihnită... Orice-ai spune, e tare bine că am rămas în viaţă şi eu şi tu. Hai să bem pentru viitorul nostru!

— Heinrich îşi turnă un păhărel de coniac şi deodată băgă de seamă că mâinile îi tremură, ceea ce nu scăpă nici lui Berthold.

— Îţi tremură mâinile?

— Dacă războiul mai continua un an-doi, aş fi calm cum am fost şi până astăzi. Dar acum, când n-au mai rămas decât câteva ore de aşteptare...

Berthold începu să râdă.

— Trebuie să-ţi mărturisesc că acelaşi lucru se petrece şi cu mine. Numai că eu ştiu să mă stăpânesc

mai bine...

Deodată, uşa se deschise şi Maria-Luisa dădu buzna în odaie.

— Signor general! Vă rog! Vă implor! Să nu faceţi asta! E tot ce am! Şi Maria-Luisa cuprinsă de frenezie, căzu în genunchi în faţa lui Berthold.

În prag apăru Stengel — ai fi zis că a fost scos din apă.

— Ce înseamnă asta? Ce vreţi de la mine? strigă Berthold enervat, pierzându-şi răbdarea.

Heinrich o apucă pe Maria-Luisa de subsuori şi o aşează cu de-a sila într-un fotoliu. Contesa continua să-l implore:

— Vă conjur, domnule general! Nu-mi distrugeţi castelul!

— Dumneata i-ai spus? îl întrebă Berthold încet pe Stengel.

Maiorul nu-i răspunse.

Maria-Luisa izbucni în hohote de plâns. Fără să măi stea pe gânduri, Heinrich se repezi la garafa cu apă. În aceeaşi clipă, în spatele lui răsunară două împuşcături.

Pe jumătate culcată, Maria-Luisa zăcea în fotoliu, cu braţele larg desfăcute, Stengel căzuse ca trăsnit. Ca din pământ, doi SS-işti răsăriră în prag.

— Luaţi-i de aici! ordonă generalul, strâmbându-se cu scârba. Să mergem în cealaltă odaie — îi spuse el lui Heinrich cu un glas liniştit.

Generalul ieşi cel dintâi, fără să uite să ia cu el în dormitor sticla de coniac începută.

— De când sunteţi în Italia, v-aţi muiat cu toţii, ca muierile! Nu cumva eşti şi tu la fel cu ei, Heinrich?

— Nu! Eu am tărie cât pentru doi!

— Şi abia acum îşi goli păhărelul de coniac, pe care i-l umpluse Berthold. Dar de rândul acesta, mâna nu-i mai tremura.

— Va trebui să modificăm planul. Telefonează lui Lemke şi comunică-i că am dat ordin ca după aruncarea în aer a stăvilarului, să preia el atribuţiile lui Stengel. Chestiunea cu castelul o iau asupra mea şi îndată ce sfârşesc operaţia, vin şi eu la stăvilar şi acolo ne vom întâlni.

La ora şapte seara, Heinrich se pregăti să plece la stăvilar. Potrivit ordinului dat de Berthold, trebuia să ia comanda gărzii însărcinate cu paza stăvilarului.

— Pleci singur? îl întrebă Berthold pe un ton nepăsător.

— Da, ordonanţa pregăteşte cele necesare pentru drum.

— Ia cu tine un ostaş din garda mea personală.

— Pentru ce? Drumul nu-i primejdios de loc.

— Fără să spună o vorbă, Berthold ieşi din odaie; după câteva clipe se întoarse împreună cu un

SS-ist uriaş.

— El te va însoţi — zise generalul pe un ton poruncitor.

SS-istul îi aruncă o privire întunecată lui Goldring, şi acestuia i se păru deodată că-l priveşte dogul din biroul lui Lemke de la Bonneville.

Peste câteva clipe, Heinrich porni cu maşina spre stăvilar. SS-istul şedea alături de el.

Gânduri îngrijorătoare îl copleşeau.

Oare o fi izbutit Kurt să dea de veste Lidiei? A avut vreme să transmită ştirea partizanilor? Vor izbuti garibaldiştii să ia la timp măsurile necesare? Iar el nu va putea să ajute cu nimic pe nenorociţii aceia, sortiţi să piară astăzi, fără să mai apuce ziua libertăţii?

Heinrich încetini viteza. Vroia să-şi pună gândurile în ordine, înainte de a ajunge la stăvilar.

La vreo doi kilometri de oraş, zări un soldat german, cu o puşcă automată în mână. Venea dinspre stăvilar şi se îndrepta spre Castel la Fonte.

Heinrich micşoră şi mai mult viteza.

— Măriţi viteza imediat! îi ordonă SS-istul cu asprime. Heinrich frână brusc şi opri maşina.

— Cum îţi permiţi, ticălosule, să vorbeşti aşa cu un ofiţer? Ştii tu că eu sunt ginerele generalului Berthold?

Heinrich îşi făcu vânt şi cu muchia mâinii drepte, îl lovi din răsputeri peste obraz. SS-istul îşi acoperi cu palma buza de sus, peste caro nimerise lovitura, şi

aruncă ofiţerului o privire turbată.

— Să nu scoţi o vorbă! Că de nu, te împuşc ca pe un câine!

— Herr Hauptmann! Trebuie să vă spun ceva! Heinrich era gata să scoală un strigăt, când dădu cu ochii de soldatul cel singuratic, care se apropiase de maşină.

O cicatrice îi traversa tot obrazul! Era Mentarocci!

Heinrich ieşi din maşină. SS-istul deschise cealaltă portieră, pregătindu-sc să coboare şi el, dar Mentarocci îi bară drumul.

SS-istul icni şi căzu pe canapea.

— Iertaţi-mă, dar dânsul era de prisos!

— Ai primit înştiinţarea pe care ţi-am trimis-o prin ordonanţa mea?

— Căutam un prilej să vă vorbesc şi m-am bucurat grozav când v-am zărit maşina. Doar o cunosc atât de bine! Şi Mentarocci zâmbi cu viclenie.

Discuţia dintre ei nu dură decât câteva minute. Apoi Mentarocci se apropie de maşină şi, cu o putere surprinzătoare pentru statura lui scundă, apucă de picioare pe SS-ist şi-l trase afară din maşină.

— Nu vă tulburaţi! Urmaţi-vă drumul liniştit. Peste câteva clipe, n-o să mai fie aici.

La ora nouăsprezece şi treizeci de minute, maşina se opri la stăvilar. Până la explozie mai era o oră. După ce primi raportul comandantului gărzii, Heinrich îl întrebă ca în treacăt:

— Locţiitorul meu e aici?

— A plecat acum o oră.

— Bine. Adună amândouă plutoanele pe platoul din faţa stăvilarului.

Comandantul unităţii de „cămăşi negre” se uită uimit la Heinrich.

— Ce, ai asurzit? Aliniază cele două plutoane! Comandantul îşi duse mâna la cozoroc şi alergă să execute ordinul.

Heinrich se lăsă pe banca de lângă buncăr şi-şi roti privirea împrejur. Nu se vedea ţipenie de om. Unde or fi tovarăşii lui Mentarocci?

Apoi se uită la ceas. Ce încet se scurge timpul! Să fie cu putinţă ca peste o oră totul să se sfârşească?

— Herr Hauptmann, plutoanele sunt aliniate, după cum aţi dat ordin!

Heinrich făcu câţiva paşi şi se apropie de soldaţi. Păreau neliniştiţi şi tulburaţi de acest ordin neaşteptat de a-şi părăsi posturile şi de a se aduna în front.

— Ostaşi! Glasul lui Heinrich răsuna limpede în liniştea serii, întreruptă doar în răstimpuri de împuşcături izolate dinspre uzină. Ascultaşi comanda mea! Doi paşi înainte, marş!

— Şirul de soldaţi tresări, făcu doi paşi şi se opri.

— Puneţi armele jos! Toată lumea! Şi ofiţerii... Aşa! Doi paşi înapoi, marş!

Uluiţi, soldaţii executară şi acest ordin.

— Ostaşi! Voi aţi slujit cu cinste patriei şi Führerului nostru. În numele comandantului vă exprim mulţumiri. Dar războiul a luat sfârşit! Armatele noastre au capitulat, de azi înainte, sunteţi liberi!

Ultimele cuvinte le rosti cu însufleţire — văzuse pe oamenii lui Mentarocci alergând de-a lungul stăvilarului şi ocupând buncărele.

— Comandamentul a dat dispoziţie să trecem paza stăvilarului în mâinile poporului italian răsculat. Vă garantez şi răspund pentru viaţa voastră, a tuturora. Deocamdată, întoarceţi-vă la cazarmă, iar mâine veţi pleca la casele voastre...

În clipa aceea se auzi răsunând o împuşcătură. Comandantul unităţii de „cămăşi negre” se prăbuşi în faţa frontului — îşi trăsese un glonţ în frunte.

— Iar acum, ascultaţi comanda mea! strigă Mentarocci, vesel ca totdeauna. Spre cazarmă, înainte, marş! Iar dacă mai este vreunul care vrea să-şi tragă un glonţ în tâmplă, să ştiţi că nu-l sfătuiesc s-o facă. Pacea e mai bună decât războiul!

— La dreapta! Înainte... marş!

Şi însoţite de partizani, cele două plutoane de „cămăşi negre” se îndreptară supuse spre cazarmă.

— Generalul ăsta are o gardă numeroasă? întrebă Mentarocci, aprinzându-şi liniştit ţigara pe care i-o dăduse Heinrich.

— Nu, geniştii au plecat la Parma. I-au rămas numai câţiva SS-işti, vreo cinci-şase oameni.

— A, asta e un fleac pentru noi!

— Totuşi, ia seama că lucrurile să se petreacă aşa cum ne-am învoit!

— N-aveţi nici o grijă, totul se va desfăşura ca pe scena celui mai bun teatru!

Mentarocci salută milităreşte şi se depărtă în fugă.

Heinrich se lăsă iar pe bancă. Văzu cum Mentarocci îşi aşează oamenii pe stăvilar, cum îi vâra în buncăre. Cea mai mare parte dintre ei purtau uniforma „cămăşilor negre”. Pe aceştia, Mentarocci îi puse la posturile exterioare, pe ceilalţi îi trimise să ocupe tranşeele şi buncărele.

— Ei, cam asta ar fi tot! Acum să aşteptăm sosirea înaltului oaspete! Cât mai este până atunci?

— Douăzeci şi şapte de minute! răspunse Heinrich, uitându-se la ceas.

Dar vorbele îi sunt acoperite de detunătura unei explozii formidabile. Castelul, care se înălţa falnic pe stânca de la capătul celălalt al văii, făcu un salt în aer şi apoi se lăsă încet la pământ.

— Generalul se grăbeşte! constată Heinrich, îngrijorat.

— Totuşi, păcat de castel, măcar că nu era al nostru! Mare păcat! exclamă Mentarocci cu o sinceră părere de rău.

Chiar în clipa aceea, răsună un şuierat strident.

— Vin! strigă Mentarocci şi urmă, cu un glas vesel, răsunător: Fiţi gata!

Toţi încremenesc. Heinrich face un pas înainte. Pe drumul care duce spre stăvilar, aleargă două maşini. În faţă un „Opel-Kapitän”, în spate un „Horch”.

— Generalul e în maşina a doua! spune Heinrich. Nu uitaţi că în faţa lui voi nu sunteţi decât soldaţi.

— Jawohl! răspunde Mentarocci cu un zâmbet larg. Ajungând lângă stăvilar, maşinile se opresc.

— Totul e în ordine! raportează Heinrich nu tocmai reglementar. Berthold dă din cap în tăcere.

Din prima maşină se dă jos un SS-ist. Şoferii rămân la locurile lor.

— Herr General, asta-i toată garda dumneavoastră? se miră Heinrich.

— Pe unul l-am trimis la Lemke cu un ordin, pe altul ţi l-am dat ţie. Dar nu-l văd, unde-i?

— I-am poruncit să păzească intrarea tunelului. V-aş sfătui să-l trimiteţi şi pe ăsta tot acolo. Eu nu prea am încredere în „cămăşile negre”.

— Ai dreptate! Ne-ar putea trăda în ultima clipă! Berthold se întoarce şi dă dispoziţiile necesare SS-istului şi şoferului de la maşina care l-a însoţit. Şoferul de la maşina lui personală rămâne pe loc.

— Hai să ne mişcăm puţin. M-am înţeles cu Lemke să scoată trupele din vale la ora douăzeci şi treizeci de minute. Aşa că mai avem la dispoziţie cincisprezece minute; de pe stăvilar se deschide o panoramă minunată.

Berthold şi Heinrich se îndreaptă încet spre stăvilar. După ce fac câţiva paşi, se opresc.

Rezemându-şi coatele de balustradă, Berthold priveşte cu luare-aminte valea pe care are de gând s-o inunde.

— Ştii ceva, Heinrich, în clipa asta mi-am adus aminte de Nero. Am văzut un tablou în galeria lui Hermann Goering, reprezenta pe Nero admirând cum arde Roma. Un tablou minunat! Mai ales faţa lui Nero era pictată admirabil. Exprima entuziasm, încântare chiar.

— Herr General, spuneţi-mi, vă rog, nu vă este milă de miile de oameni care vor fi înecaţi din ordinul dumneavoastră peste câteva minute?

— Milă? Ce prostie!

— Gândiţi-vă, fiecare dintre ei are, ca şi dumneavoastră, o nevastă, copii... o mamă...

— Încetează odată! Ai văzut cum am procedat cu Stengel? Dacă mai spui o vorbă...

Şi Berthold îşi duce mâna dreaptă la tocul revolverului. Dar în clipa aceea degetele de oţel ale lui Mentarocci îl apucă strâns de încheietura mâinii.

— De ce să vă enervaţi! Parcă nu se poate vorbi liniştit!

Berthold se smuceşte şi-şi avânta braţul stâng ca să-l îmbrâncească pe soldatul acela obraznic, răsărit ca din pământ, dar acesta îl apucă şi de mâna cealaltă.

— Ce înseamnă asta? Ajutor! Ajutor! Strigă el,

căutând să se desprindă din strânsoare.

— De ce strigaţi? Garda dumneavoastră personală, signor, e deja pe lumea cealaltă şi, fără îndoială, vă aşteaptă cu nerăbdare.

— Heinrich, poate că tu ai să-mi spui ce înseamnă asta? Heinrich se apropie de Berthold şi-i şopteşte ceva la ureche.

— A-a-a! Ai fi zis că urletul unui lup s-a rostogolit deasupra stăvilarului. Dându-şi seama că a fost dus de nas ani de-a rândul, Berthold uită de primejdie şi de frică. Şi într-adevăr, în clipa aceea el seamănă cu un lup care-şi rânjeşte colţii.

Heinrich se întoarce şi porneşte încet de-a lungul stăvilarului.

Vreme de o clipă, Berthold îl urmăreşte cu o privire pierdută. Gândul că a scăpat din mâna milioanele cu care nădăjduia să-şi sfârşească în tihnă viaţa plină de păcate, îl paralizează parcă. Deodată, însă, înţelege că nu mai e vorba de bani, că însăşi viaţa lui e în primejdie.

— A-a-a! strigă Berthold încă o dată, ca ieşit din minţi, şi smucindu-se cu o putere supraomenească, scapă din mâinile lui Mentarocci.

— Păzea! strigă italianul. Heinrich întoarce capul.

Ca o fiară sălbatică, Berthold aleargă de-a dreptul spre el, scoţându-şi din fugă revolverul. Heinrich îl ridică pe al său, dar chiar în clipa aceea răsună o

împuşcătură.

În virtutea inerţiei, Berthold mai face doi-trei paşi şi se prăbuşeşte, izbindu-se cu faţa de balustrada stăvilarului. Glonţul garibaldistului îl nimerise în ceafă...

— Şi acum, încotro? întreabă Mentarocci, când Heinrich s-a urcat în maşină.

— Spre casă! Şi un zâmbet îi luminează tot obrazul. Rămâi cu bine! Vezi, lichidaţi detaşamentul lui Lemke şi salvaţi viaţa răsculaţilor din uzină. Cred că o să vă descurcaţi şi fără mine!

— Nici n-o să ajungeţi bine în munţi, că răsculaţii au să cânte cu noi laolaltă cântece de bucurie! Plecaţi fără grijă, şi vă mulţumim pentru tot ce-aţi făcut pentru tovarăşii noştri!

Mentarocci şi Heinrich îşi strâng mâinile cu putere, apoi maşina porneşte din loc şi, luând viteză, se îndreaptă ca vântul în direcţia opusă orăşelului Castel la Fonte.

Într-o dimineaţă însorită — era în două mai o mie nouă sute patruzeci şi cinci — un tânăr îmbrăcat cu un costum cenuşiu-deschis, cu doliu la braţ şi cu un buchet de trandafiri în mână, intră pe poarta cimitirului din Saint-Rémy.

Paznicul cimitirului, care meşterea în faţa căsuţei lui o jucărie pentru un nepoţel, îl petrecu cu o privire curioasă. Cunoştea din vedere pe toţi locuitorii din

Saint-Rémy, dar pe tânărul acesta îl vedea pentru întâia oară. Din când în când, bătrânul lăsa lucrul din mână şi se uita înspre cele două morminte, împrejmuite cu un gărduţ, spre care se îndreptase necunoscutul. Acesta stătea nemişcat, pe băncuţa scundă, şi doar în răstimpuri se aplecă să potrivească cu grijă florile de pe mormântul din faţa lui.

— Câtă durere! Războiul ăsta a lăsat în urmă lui numai necazuri şi durere, şi celor tineri, şi celor bătrâni! murmură moşneagul cu tristeţe, şi se apucă din nou, dar cu ciudă parcă, să scobească lemnul.

Venirea unui alt vizitator iarăşi îl distrase pe moşneag de la îndeletnicirea lui. Şi acesta era un tânăr, dar paznicul îl cunoştea se vede şi încă bine. După ce-i dădu bună ziua, îi spuse pe un ton de confidenţă:

— La mormintele dumneavoastră a venit cineva. Nu-i de pe aici, îl văd pentru întâia oară,

Tânărul se îndreptă cu paşi repezi spre mormântul lângă care şedea necunoscutul. Încă de departe îi văzu părul castaniu, pe care îl pieptăna vântul şi trupul puţin aplecat înainte.

— Iertaţi-mă, monsieur... — începu tânărul, dar deodată tăcu. O, dumneavoastră sunteţi?!

— Bonjour, Jean! zise Heinrich, strângând mâna fratelui Monicăi. Îl vedea pentru a doua oară în viaţa lui. Dar ochii aceştia, ochii Monicăi, îi cunoştea atât de bine şi-i erau atât de dragi, că n-avea nevoie să-l întrebe cu cine stă de vorbă.

— Mama a murit de curând. Adeseori îşi aducea aminte de dumneavoastră...

— Nu-mi vorbi despre asta, Jean! Heinrich se ridică. În ochii lui tremurau lacrimi. Te rog să transmiţi salutul meu tuturor prietenilor, şi mai ales lui Francois.

— Mulţumesc, şi el vorbeşte adeseori de dumneavoastră.

— Cum o mai duce Ludvine Décoque?

Jean se încruntă.

— A fost ucisă — răspunse el, şi întoarse capul în altă parte.

— Nădăjduiesc că André Renard e bine, sănătos? Vă vedeţi din când în când?

— A fost pe aici mai zilele trecute. Acum e la Paris.

— Când o să-i scrii, transmite-i, te rog, din partea mea cele mai sincere urări de bine. Dar să nu uiţi!

— O să se bucure tare mult când am să-i spun că v-am văzut! Însă o să-i pară rău că n-a avut el norocul acesta.

Vine o pauză stânjenitoare, pe buzele lor flutura acelaşi nume, dar, emoţionaţi de amintiri şi de această întâlnire neaşteptată, nu îndrăzneau să-l rostească.

— Rămâi cu bine, Jean! îngăimă, în sfârşit, Heinrich. Nu-şi mai putea stăpâni încordarea, simţea cum i se urcă un nod în gât. Ai grijă de mormântul ei. Spre peticul acesta de pământ au să zboare totdeauna

gândurile mele...

Şi lăsându-şi capul în piept, Heinrich se îndreptă cu paşi grăbiţi spre poartă.

11. EPILOG

Ce minunată a fost primăvara în anul acela!

Ea te îmbăta cum te îmbată vinul, te exalta cum te exaltă bucuria şi înfrăţea oamenii cum îi înfrăţeşte numai fericirea.

Patru ani de-a rândul, oamenii se temuseră de cer, de unde se năpustea moartea, vuind şi şuierând. Patru ani de-a rândul, oamenii desfăcuseră ziarele cu frică — doar şi victoriile aduceau noi pierderi. Noaptea, deschideau cu teamă ferestrele camuflate. Iar scrisorile triunghiulare de pe front le despătureau cu inima strânsă. Când se întâlneau, întrebau cu fereală unul pe altul despre prietenii şi cunoscuţii comuni. Pentru că pretutindeni şi peste tot nu auzeai decât cuvântul acela groaznic şi neîndurător — moarte.

Şi iată că pentru întâia oară în aceşti ani nesfârşiţi, oamenii se încredinţau că cerul e iarăşi curat, că în văzduhul străveziu nu mai plutesc corăbiile morţii — hidoase, împodobite cu cruci. Că aerul îmbătător de mai, care năvălea prin ferestrele larg deschise, nu mai aduce cu el mirosul înecăcios al incendiilor. Şi oamenii

îl respirau din plin, cu nesaţ, pentru că părea pătruns şi de strălucirea soarelui, şi de bucuria primăverii, şi de fericirea de a trăi.

Toată lumea, chiar şi cei care nu se cunoşteau, îşi dădeau bună ziua pe stradă. Iar dacă, din întâmplare, se întâlneau doi prieteni care se aruncau unul în braţele celuilalt, strigând: „Trăieşti?!”, trecătorii se opreau ca să se bucure împreună cu ei.

Şi toţi, fără deosebire, cu mic, cu mare, purtau în inimă, în toată făptura lor, dacă nu le zbură de pe buze, cuvântul acela unic, minunat, aducător de bucurie — PACE!

O, acum oamenii începeau să-l preţuiască! Acum nu exista alt cuvânt mai scump. Pentru că fiecare ştia că războiul înseamnă moarte, iar pacea înseamnă viaţă!

Tânărul ofiţer cu gradul de căpitan al Armatei Sovietice, care mergea pe străzile Moscovei, nu se deosebea prin nimic de ceilalţi tineri ofiţeri pe care-i întâlnea în cale. Ochii lui aveau aceleaşi scânteieri entuziaste şi fericite, buzele lui zâmbeau cu aceeaşi voioşie. Atâta doar, că privea cu prea mult entuziasm tot ce vedea în jurul lui şi examina cu atenţie exagerată chipurile celor pe care-i întâlnea, ca şi când s-ar fi aşteptat să recunoască în fiecare trecător un cunoscut sau un prieten.

În faţa unei clădiri, căpitanul se opri şi citi de câteva ori tăbliţa de la intrare. După ce-şi potrivi tunica, şi fără de asta bine întinsă pe trup, el intră şi

urcă la al doilea etaj. Iată şi uşa atât de cunoscută, căptuşită cu dermatină. Căpitanul ciocăni încetişor.

Auzi un răspuns, dar nedesluşindu-l, omul stătu la îndoială: a fost invitat să intre sau rugat să mai aştepte? Neputându-şi stăpâni nerăbdarea, deschise uşa la întâmplare.

Lumina orbitoare a soarelui, care umplea cabinetul spaţios, îl izbi drept în ochi. Ofiţerul nu izbuti să desluşească dintr-o dată cine stătea la birou, mai curând ghici, decât recunoscu, că-i acela la care venise.

— Permiteţi să raportez: sunt căpitanul Goncearenko. Îndeplinindu-mi misiunea, mă prezint la ordinele dumneavoastră.

Colonelul Titov ieşi de după birou şi, nesocotind formula reglementară de salut, îl sărută de trei ori, aşa cum îşi sărută părintele feciorul după o lungă şi chinuitoare despărţire.

— Stai jos, stai jos, baron von Goldring! îi zise colonelul râzând, cercetând cu atenţie trupul zvelt al căpitanului. Va să zică, ai sosit... Văd, văd! Pari sănătos, voinic! Bravo! Stăteau unul în faţa celuilalt şi-şi zâmbeau cu tot obrazul.

— Ca să-ţi spun drept, îţi duceam grija. Nu credeam c-ai să izbuteşti s-o scoţi cu bine la capăt. Îmi zicea: dar dacă a încurcat înadins amănuntele? Chipurile, a recunoscut lucrurile mai mari. Dar n-a dat importanţă detaliilor! Doar se întâmplă să aibă omul lapsusuri de memorie... Unde mai pui că tată-su l-a

adus din Germania când era copil...

— Fiindcă veni vorba, cum se simte tizul meu?

— El e din alt aluat decât tatăl lui, Siegfried. Poate datorită influenţei mediului. Orice s-ar spune, a venit de copil la noi şi a crescut într-o ambianţă cu totul diferită de a lor. Strâns cu uşa, Goldring a mărturisit repede totul. Doar chiar tu ai stat de vorbă cu el şi ştii... Pentru că a făcut mărturisiri sincere, tribunalul i-a dat o pedeapsă mai uşoară... Ei, dar asta n-are importanţă acum. Principalul este că te-ai întors sănătos şi nevătămat!... Ai dat de ştire tatălui tău c-ai sosit?

— Nu! M-am temut! Nici nu i-am scris măcar, tot de teamă. Dacă cumva... Orice s-ar spune, au trecut patru ani!

— Să ştii că e sănătos şi voios. M-am interesat de bătrân, lucrează tot acolo, ca acar la calea ferată.

— Dacă-mi permiteţi, am să plec chiar astăzi acasă, să-l văd..

— N-am încotro, trebuie să-ţi permit! Te rog însă să nu uiţi să-i ceri iertare şi din partea mea. Explică tatălui tău cum au stat lucrurile. E un bătrân cu scaun la cap şi o să înţeleagă!... Ei, şi acum ce ai de gând să faci, Grigori Pavlovici?

— Când am plecat la armată, eram student la Institutul de limbi străine. Aş vrea să-mi recapăt carnetul de student.

— Carnetul de student, zici? Ce să-ţi spun,

înţeleaptă hotărâre! Întoarce-te la învăţătură! Şi eu, şi tu am fost siliţi să devenim oamenii războiului. Dar de azi înainte vom fi oamenii păcii!

I. P. DOLD-MIHAILIK[1]

Iuri Petrovici Dold-Mihailik s-a născut la 17 martie 1903 în satul Butenki din raionul Kobeleaţk în familia unui cantonier de cale ferată.

A absolvit şcoala elementară în satul natal, apoi, ciclul II în Kobeleaţk şi în continuare gimnaziul comercial din aceeaşi localitate.

În anul 1919 a început să lucreze ca bibliotecar în satul Pavlinka, apoi ca director la colonia de copii „Internaţionala a III-a” din Lozovsk.

În anul 1925 a început să lucreze în domeniul presei, la ziarele locale din Dnepropetrovsk, Kerson şi Vinija, iar din anul 1929 la redacţia ziarului republican „Comunist” urmând concomitent şi studiile superioare la Institutul Pedagogic din localitate.

Prima povestire a scriitorului, „Jurnalul unui bătrân”, a fost tipărită în anul 1925 în revista „Zorea” din Dnepropetrovsk.”

Din acest moment publică adesea în paginile revistelor periodice, schiţe, foiletoane şi nuvele, care în anii 1931 — 1932 au fost editate în culegeri separate sub titlul „Oameni din colhoz” şi „Portrete de femei”.

Începând din anul 1934 I. Dold-Mihailik lucrează

[1] Din partea editurii sovietice.

activ în domeniul dramaturgiei şi cinematografiei, scriind comentarii pentru filme documentare, de ştiinţă popularizată şi unele scenarii pentru filme artistice.

În anul 1937 el a fost numit redactor principal al Studioului Cinematografic din Kiev. Între anii 1937—1938 i se publică piesele „Şciors” şi „Kotovski”.

În anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei, I. Dold-Mihailik a fost şeful Secţiei de teatru din Republica Turkmenă.

După eliberarea Kievului, scriitorul lucrează în redacţia ziarului „Ucraina Sovietică”.

Numeroasele sale deplasări la sate, cu care prilej a cunoscut îndeaproape munca eroică a ţărănimii colhoznice pentru refacerea avutului obştesc distrus de război, au dat scriitorului un bogat material pentru romanul „Cei din stepă”, care a apărut în anul 1949.

În anul 1951 i se publică culegerea de povestiri „Stepa însetată”, consacrată construirii hidrocentralei de la Kahovka, iar în 1955 nuvela „Portretul mamei”.

De o mare popularitate se bucură noul roman al scriitorului apărut în anul 1957 „Singur printre duşmani” în care sunt descrise faptele de vitejie ale unui informator sovietic în anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei.

Actualmente I. P. Dold-Mihailik este membru al Uniunii Scriitorilor din R.S.S. Ucraineană şi membru al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.